Kommunstyrelsen

Kallelse

Nämnd	Kommunstyrelsen
Datum och tid	2019-12-03, Kl. 08.15
Plats	Kommunkontoret
Sekreterare	Rebecka Modin
Ordförande	Jacob Spangenberg (C)

Ärendelista

1. Information gemensamma nämnder och bolag 4

2. Yttrande gällande remiss av Strålsäkerhetsmyndighetens förslag till avgiftsnivåer för 2020 enligt förordning (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhets-myndigheten 5

3. Remiss från Strålsäkerhetsmyndigheten gällande Svensk kärnbränslehantering AB:s Fud-program 2019 7

4. Yttrande över Svensk kärnbränslehantering AB:s komplettering i regerings-prövningen av slutförvaret för använt kärnbränsle enligt miljöbalken 10

5. Yttrande över Svensk kärnbränslehantering AB:s komplettering i regerings-prövningen av slutförvaret för använt kärnbränsle enligt kärntekniklagen 11

6. Hemställan om ändring i lag (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter 12

7. Antagande av avtal om leverans av dricksvatten 14
   kl. 10.00 Representant från Östhammar Vatten AB

8. Finansiering av överföringsledning från Örbyhus i Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammars kommun 16

9. Information från överförmyndarnämnden 19
   kl. 10.20 Representant från överförmyndarnämnden

10. Svar på motion från Kerstin Dreborg (MP) om koldioxidbudget 20

11. Antagande av Styrmodell för Östhammars kommun 21

12. Utveckling av arbetet för att stimulera ungas delaktighet och inflytande samt avveckling av ungdomsråd 22

13. Tillägg till lägenhetsarrende Öregrunds Tennissällskap 25

14. Revidering av avfallsföreskrifter samt uppdatering av Avfallsplan 26

15. Avfallstaxa 2020 28

16. Taxa enligt livsmedelslagstiftningen 30

17. Avgifter för kost på särskilt boende 31

18. Anmälningsärende, Protokollsutdrag från Regionstyrelsens om Inriktning för vårdcentrumutvecklingen i länet 32

19. Inriktning för utveckling av vårdcentrum i Uppsala län 33

20. Yttrande om projekt korsningsåtgärd 292/290 34

21. Uppföljning av dataskyddsarbetet i Östhammars kommun 35

22. Ändring i kommunstyrelsens delegationsordning avseende lån, industritomter, tilldelningsbeslut mm. 36

23. Hantering av medborgarmotion gratis sommarlovsbusskort till alla skolungdomar 38

24. Hantering av medborgarmotion inte avveckla nattis 39

25. Ansökan från utvecklingsgrupp om gång- och cykelväg i Norrskedika 40

26. Ansökan om bidrag från nationella Grannsamverkansgruppen, Samverkan mot brott 41

27. Firmatecknare för Östhammars kommun 42

28. Behörighet till bank och ombud för skattedeklaration för Östhammars kommun 43

29. Granskning av kommunala bolag enligt 6 kap. 9 § kommunallagen 45

30. Val till kommunala pensionärsrådet och rådet för funktionsnedsatta 48

31. Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut för tredje kvartalet 2019 49

32. Anmälningsärende, Information från Östhammar vatten AB om möjlig anslutning till vatten och avlopp i Östhammar kommun 50

33. Anmälningsärende, Östhammars Vatten AB:s delårsrapport maj – augusti 2019 51

34. Anmälningsärende, protokoll från Östhammar Vatten AB:s styrelsemöte 2019-10-25 52

35. Anmälningsärende, Gästrike Vatten AB:s delårsrapport maj – augusti 2019 53

36. Anmälningsärende, protokoll från Gästrike Vatten AB:s styrelsemöte 2019-10-25 54

37. Anmälningsärende, Lekmannarevisionsgransking av styrelsen Stiftelsen Östhammarshem och styrelsen Hargs Hamn AB 55

38. Anmälningsärende, Beslut om kommuntal från Länsstyrelsen 56

39. Anmälningsärende, inkomna handlingar och rapporter 57

40. Delegationsbeslut 58

Tjänstemän finns tillgängliga för frågor om frågor anmäls vid inledningen av sammanträdet.

För ärende 2-6 finns enhetschef slutförvarsenheten tillgänglig kl. 8.15.

För övriga ärenden finns tjänstemän tillgängliga kl. 9.30-10.00.

Dnr KS-2019-17

1. Information gemensamma nämnder och bolag

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens förtroendevalda informerar från sammanträden med mera.

Dnr KS-2019-706

2. Yttrande gällande remiss av Strålsäkerhetsmyndighetens förslag till avgiftsnivåer för 2020 enligt förordning (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen yttrar sig enligt följande:

Östhammars kommun har i flera olika sammanhang tryckt på vikten av att Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) har erforderliga resurser för att kunna genomföra sitt uppdrag på ett vederhäftigt sätt och säkerställa att hantering av radioaktivt material eller drift av verksamhet med radioaktivt material, bedrivs på ett säkert sätt ur strålskyddssynpunkt. Med det sagt kan inte Östhammars kommun bedöma om den avgiftssättning som föreslagits ligger i paritet med detta, då det är myndigheten själv som är den bästa att bedöma den utgångspunkten.

Dock är det Östhammars kommun är det utomordentligt angeläget att SSM får de forskningsanslag som behövs för att bedriva en fristående, vederhäftig forskning på områden gällande radioaktivt avfall och dess hantering. Detta då kommunen förlitar sig på myndighetens samlade kompetens när det gäller strålsäkerhet i den stegvisa processen och prövningen enligt kärntekniklagen för de slutförvar för radioaktivt avfall som är i drift eller planeras. Östhammars kommun ställer sig därför bakom det förslag till hantering av forskningsanslag som SSM föreslår som i praktiken innebär en höjning med ca 17 %. Höjningen motiveras framför allt av färre reaktorer i drift hos tillståndshavarna.

Östhammars kommun har inga synpunkter på förslag till förordning om ändring till förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten.

Ärendebeskrivning

Miljödepartementet har översänd rubricerade remiss för yttrande till Östhammars kommun. Regeringen önskar synpunkter på:

- PM om förslag till avgiftsnivåer för 2020 enligt förordning (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

- Förslag till förordning om ändring till förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten.

Remissvaren ska vara miljödepartementet tillhanda senast 2019-12-05.

Beslutsunderlag

- Missiv remiss
- Förslag till avgiftsnivåer för 2020 enligt förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten
- Komplettering om avgifter för forskning
- Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Beslutet skickas till

Regeringskansliet, m.registrator@regeringskansliet och emelie.sjogren@regeringskansliet.se

Ert dnr M2019/01790/Ke

Enhetschef slutförvarsenheten Marie Berggren

Dnr KS-2019-642

3. Remiss från Strålsäkerhetsmyndigheten gällande Svensk kärnbränslehantering AB:s Fud-program 2019

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att Östhammars kommun avstår från att lämna synpunkter på Fud-program 2019.

Då det inte är möjligt för Östhammars kommuns slutförvarsorganisation att bereda och formulera ett yttrande över Fud-programmet med finansiering via Kärnavfallsfonden avstår Östhammars kommun från att lämna synpunkter på Fud-program 2019.

Ärendebeskrivning

Strålsäkerhetsmyndigheten har översänt bilagda remiss som syftar till att inhämta upplysningar om sådant som är av betydelse för Strålsäkerhetsmyndighetens granskning och utvärdering av Fud-program 2019. Myndigheten ska lämna ett yttrande till regeringen om Fud-program 2019 som enligt kärnteknikförordningen (1984:14) ska innehålla en granskning och utvärdering av programmet ifråga om:

1. Planerad forsknings- och utvecklingsverksamhet
2. Redovisade forskningsresultat
3. Alternativa hanterings- och förvaringsmetoder
4. De åtgärder som avses blir vidtagna.

Det är alltså för granskningen och utvärderingen av programmet i dessa frågor som myndigheten önskar synpunkter från remissinstanserna.

Det är Östhammars kommuns absoluta övertygelse att Fud-program har spelat och spelar en avgörande roll för färdriktningen i det svenska kärnavfallsprogrammet. Därför har också Östhammars kommun vinnlagt sig om att framföra kloka och genomtänkta synpunkter på programmets innehåll och utveckling under alla år med utgångspunkt i den kompetens som finns hos slutförvarsenhetens personal och granskningsgruppernas politiker, som funnits med och följt slutförvarsprocesserna i dess parallella prövningar enligt miljöbalken och kärntekniklagen. Fud-programmen har varit en utomordentlig kunskapsuppbyggnad för Östhammars kommuns slutförvarsorganisation och det är med beklämdhet vi konstaterar, och

djupt beklagar, att det inte är möjligt att slutföra och vidareförmedla Östhammars kommuns synpunkter utifrån slutförvarsorganisationens iakttagelser då beredning och formulering av yttrande över Fud-programmet inte är möjligt att finansiera via kärnavfallsfonden enligt Riksgälden och miljödepartementet. Riksgälden skrev i sitt beslut om medel ur kärnavfallsfonden till Östhammars kommun för 2019 (dnr 2018/937) att ”Riksgälden anser att kostnader för att bereda Fud-programmet inte är en sådan kostnad som ska ersättas enligt 4 § 7 a finansieringslagen eller någon annan bestämmelse i lagen.”

Att som potentiell värdkommun inte kunna använda medel från kärnavfallsfonden för att hantera och bereda ett forsknings- och utvecklingsprogram från kärnkraftsindustrin, som hanterar just den framtid som kommunen förväntas gå in i känns helt enkelt helt fel. Det ger dessutom helt fel signaler gällande den tidiga beredning av platsvalsprocessen som SFL behöver med delaktighet.

Gällande platsvalsprocessen för SFL noterar Östhammars kommun att SKB i Fud 2019 skriver att ”SKB ser redovisningen [..] av bakgrundsmaterial och grundläggande förutsättningar och utgångspunkter som det första steget i den stegvisa lokaliseringsprocessen för SFL”. SKB skriver vidare ”Remisshanteringen av Fud-program 2019 ger berörda möjlighet att lämna synpunkter på SKB:s redovisade utgångspunkter, den föreslagna processen och de föreslagna lokaliseringsfaktorerna.” Forsmark nämns som en möjlig plats för ett framtida SFL men Östhammars kommun motsätter sig dessa slutsatser.

Med utgångspunkt i de resonemang som förts av Riksgälden i ovannämnda beslut om medel till Östhammars kommun för 2019 anser inte kommunen att Fud 2019 och framtida Fud-program som berör SFL ska kunna betraktas som ett steg i lokaliseringsprövningen. Om kommuners, och övriga remissinstansers, deltagande i slutförvarsprocessen enbart ska vara kopplat till miljöbalksprövningen anser inte Östhammars kommun att redovisning i Fud kan ses som en del av lokaliseringsprocessen, framförallt inte kopplat till eventuella synpunkter från remissinstanser.

Östhammars kommun vill dock i sammanhanget påpeka att kommunen anser att prövningen enligt de båda lagstiftningarna, miljöbalken och kärntekniklagen, är starkt knutna till varandra. För att få ha en helhetsbild och förstå processen anser kommunen att det är viktigt att följa båda prövningarna. Fud-programmet är ett viktigt underlag för en helhetsbild och

förståelse för frågan och berörda kommuner bör ges ekonomiska förutsättningar att arbeta med Fud-programmet.

Eventuella synpunkter på SKB:s Fud-program 2019 ska lämnas till Strålsäkerhets-myndigheten senast 2019-12-31.

Beslutsunderlag

Fud 2019 finns att läsa i sin helhet på SKB:s hemsida:
https://www.skb.se/publikation/2493433/FUD+2019.pdf.

Beslutet skickas till

- Strålsäkerhetsmyndigheten, märkt SSM 2016-3612: registrator@ssm.se
- Miljödepartementet: m.registrator@regeringskansliet.se
- Riksgälden: karnavfallsfinansiering@riksgalden.se
- SKB: registrator@skb.se
- Slutförvarsenheten: Marie Berggren och Anna Bergsten

Dnr KS-2019-286

4. Yttrande över Svensk kärnbränslehantering AB:s komplettering i regeringsprövningen av slutförvaret för använt kärnbränsle enligt miljöbalken

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen yttrar sig i enlighet med kommunledningsförvaltningens förslag till yttrande.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun har tagit emot en remiss från regeringen gällande Svensk kärnbränslehantering AB:s kompletterande yttrande i ärende om tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. miljöbalken av anläggningar i ett sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall (M2018/00217/Me).

Remissvaren ska, enligt remissen, ha kommit in till Miljödepartementet senast 2019-09-13 men Östhammars kommun har beviljats förlängd svarstid till 2019-12-04.

Beslutsunderlag

- Förslag till yttrande från Kommunledningsförvaltningen (**arbetsmaterial**)
- SKB:s komplettering samt information om remissen finns på regeringskansliets hemsida: https://www.regeringen.se/remisser/2019/04/svensk-karnbranslehantering-abs-kompletterande-yttrande-i-arende-om-tillatlighetsprovning-enligt-17-kap.-miljobalken/.
- SKB:s handling: Förslag till villkor enligt 17 kap. 7 § miljöbalken

Beslutet skickas till

- Regeringskansliet: m.registrator@regeringskansliet.se och lina.osterberg@regeringskansliet.se märkt M2018/00217/Me och remissinstansens namn, svaren bör lämnas i bearbetningsbar form (t.ex. Wordformat) per e post
- SSM: registrator@ssm.se
- Riksgälden: karnavfallsfinansiering@riksgalden.se
- SKB: registrator@skb.se
- Slutförvarsenheten: Anna Bergsten och Marie Berggren

Dnr KS-2019-316

5. Yttrande över Svensk kärnbränslehantering AB:s komplettering i regeringsprövningen av slutförvaret för använt kärnbränsle enligt kärntekniklagen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen yttrar sig i enlighet med kommunledningsförvaltningens förslag till yttrande.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun har tagit emot en remiss från regeringen gällande Svensk kärnbränslehantering AB:s kompletterande yttrande i ärende om tillståndsprövning enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet av anläggningar i ett sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall (M2018/00221/Ke).

Remissvaren ska, enligt remissen, ha kommit in till Miljödepartementet senast 2019-09-13 men Östhammars kommun har beviljats förlängd svarstid till 2019-12-04.

Beslutsunderlag

- Förslag till yttrande från Kommunledningsförvaltningen (**arbetsmaterial**)
- SKB:s komplettering samt information om remissen finns på regeringskansliets hemsida: https://www.regeringen.se/remisser/2019/04/remiss-av-skb-abs-kompletterande-yttrande/.

Beslutet skickas till

- Regeringskansliet: m.remissvar@regeringskansliet.se och anna.sanell@regeringskansliet.se märkt M2018/00221/Ke och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet, svaren bör lämnas i bearbetningsbar form (t.ex. Wordformat) per e post
- SSM: registrator@ssm.se
- Riksgälden: karnavfallsfinansiering@riksgalden.se
- SKB: registrator@skb.se
- Slutförvarsenheten: Anna Bergsten och Marie Berggren

Dnr KS-2019-729

6. Hemställan om ändring i lag (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ställer sig bakom den med Oskarshamns kommun gemensamma hemställan om lagändring. Kommunstyrelsen vill därtill tillägga att om Östhammars kommun inte ges möjlighet till ekonomisk ersättning för kommunens arbete i alla steg av prövningen enligt miljöbalken och kärntekniklagen, i såväl pågående som eventuella framtida prövningar, kan Östhammars kommun komma att överväga sitt fortsatta deltagande i processen.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun gör, tillsammans med Oskarshamns kommun, en hemställan till regeringen om ändring i lag (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter (finansieringslagen).

Båda kommunerna har under många år aktivt deltagit i processerna kopplade till Sveriges hantering av radioaktivt avfall från framförallt det svenska kärnkraftsprogrammet. Kommunernas arbete har finansierats med medel från Kärnavfallsfonden, vilket regleras i finansieringslagen. Enligt beslut från Riksgälden gällande medel till Östhammars kommun från Kärnavfallsfonden finns i nuvarande lagstiftning inte möjlighet för kommunerna att få ersättning för kostnader kopplade till prövningen enligt kärntekniklagen inklusive det så kallade Fud-programmet (forskning, utveckling och demonstration).

Kommunerna anser sig ha en berättigad rätt till fortsatt insyn i den stegvisa prövningen enligt kärntekniklagen och för att det ska vara möjligt behöver kommunerna ges ekonomiska förutsättningar för det. Lagstiftningen bör ändras för att möjliggöra detta.

Beslutsunderlag

Förslag till skrivelse från Kommunledningsförvaltningen

Beslutet skickas till

- Regeringskansliet: m.registrator@regeringskansliet.se
- Oskarshamns kommun: kommunen@oskarshamn.se , bodil.liedbergjonsson@oskarshamn.se
- Slutförvarsenheten: Anna Bergsten och Marie Berggren

- SSM: registrator@ssm.se
- Riksgälden: karnavfallsfinansiering@riksgalden.se
- SKB: registrator@skb.se

Dnr KS-2019-360

7. Antagande av avtal om leverans av dricksvatten

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar avtal om leverans av dricksvatten mellan Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB.

Beslutet ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Tierps kommun fattar motsvarande beslut.

Ärendebeskrivning

Förslaget till avtal har tagits fram gemensamt av Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB i enlighet med intentionerna i den avsiktsförklaring om långsiktig samverkan för vattenförsörjning som antagits av Östhammars kommun och Tierps kommun.

Avtalet tillförsäkrar att Östhammars kommun och Tierp kommun uppfyller sina skyldigheter enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster att tillförsäkra fastigheterna inom huvudmännens verksamhetsområden vattenförsörjning med hänsyn till människors hälsa och miljön. Kostnader på grund av detta avtal följer lagens krav på att de är nödvändiga för att uppfylla kommunernas skyldigheter.

Syftet med detta avtal är att kostnaderna för dess genomförande ska fördelas med stöd av självkostnadsprincipen och att vardera kommuns VA-kollektiv ska bära sina respektive kostnader.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Östhammar och Tierp har under våren 2019 antagit en avsiktsförklaring om långsiktig samverkan för vattenförsörjning mellan Östhammars kommun och Tierps kommun.

Avsiktsförklaringen mellan Östhammars kommun och Tierps kommun innebär att Östhammar Vatten kommer att köpa dricksvatten från TEMAB. TEMAB har, i och med Uppsalaåsens sträckning i Tierps kommun, tillgång till stora mängder råvatten för dricksvattenförsörjning både för invånarna i Tierps kommun och Östhammars kommun. Nuvarande miljödom för vattenuttag (DVA 51, 1981-07-16, mål VA 11/81) visar att förutsättningarna för uttag av grundvatten vid Odens källa är mycket gynnsamma.

Genom att samverka ges TEMAB möjlighet att öka sin robusthet och ökad ekonomisk stabilitet genom fördelning av kostnader med Östhammar Vatten. Östhammar Vatten ges

möjlighet att fullgöra sitt uppdrag att leverera dricksvatten till dagens kunder och möta tillväxten för Alunda och Österbybruk mot 2040.

Beslutsunderlag

- Missiv
- Avtalsförslag med bilagor

Ärendets behandling

Kommunstyrelsens arbetsutskott lämnade följande förslag till beslut 2019-05-21, § 161: Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar avtal om leverans av dricksvatten.

Martin Wahlsten (SD) avstod från att delta i beslutet.

Ärendet har därefter plockats ur innan behandling i kommunstyrelsen på grund av att ärendet behövde beredas ytterligare.

Östhammar Vatten AB:s styrelse behandlar ärendet på styrelsemöte 2019-11-22 och väntas lämna det förslag till beslut som är utskickat till arbetsutskottet.

Vid arbetsutskottets behandling 2019-11-26, § 312 avstod Martin Wahlsten (SD) från att delta i beslutet.

Beslutet skickas till

- För signering
- Tierp Energi och miljö AB
- Östhammar Vatten AB

Dnr KS-2019-199

8. Finansiering av överföringsledning från Örbyhus i Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammars kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att:

Kommunfullmäktige beslutar att finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun sker genom att Östhammar Vatten AB årligen fakturerar Östhammar kommun avskrivnings och räntekostnader för två tredjedelar av de kostnader som överskrider 40 Mnkr och som bedöms vara ett risktagande.

Kommunfullmäktige beslutar att såsom för egen skuld ingå borgen för Östhammar Vatten AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 350 000 000 kr (trehundrafemtio miljoner kronor), jämte därpå löpande ränta och kostnader. Borgensavgift ska utgå med 0,2 % på aktuell lånesumma 1 januari varje år.

Beslutet ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Östhammars och Tierps kommuner fattar beslut om Avtal om leverans av dricksvatten mellan Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB.

Ärendebeskrivning

Två ärenden: avtal om överföringsledning av vatten samt finansiering av denna överföringsledning har behandlats i Östhammar Vatten AB samt inom kommunstyrelsen, se historik under rubriken ärendets behandling nedan. Ärendet har beretts under 2019 av berörda parter. Ett avtal för överföringsledningen har nu tagits fram vilket gör att ärendet är aktuellt på nytt, med vissa ändringar som redovisas i beslutsunderlagen.

Beslutsunderlag

- Finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammars kommun, daterad 2019-02-28, med bilaga Överföringsledning Alunda daterad 2017-12-13.
- Missiv daterat 2019-11-20 med bilagor

Ärendets behandling

Östhammar Vatten AB:s styrelse

Ärendet har behandlats på styrelsemöte för Östhammar Vatten AB 2019-03-07, § 10:

Kommunstyrelsen

Styrelsen beslutade, att med ändring av första attsatsen och med tillägg av andra attsatsen, att föreslå Östhammar kommunfullmäktige att besluta

- att finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun sker genom att Östhammar Vatten AB fakturerar Östhammars kommun två tredjedelar av de kostnader som överskrider 40 Mnkr och som bedöms vara ett risktagande
- att godkänna ett borgensåtagande för Östhammar Vatten AB avseende överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun med 135-165 mnkr
- att besluten ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Östhammars och Tierps kommuner fattar beslut om avsiktsförklaring Regional samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammar och Tierps kommuner

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Kommunstyrelsens arbetsutskott lämnade följande förslag till beslut 2019-03-26, § 93:

Kommunstyrelsen föreslår att:

Kommunfullmäktige beslutar att finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun sker genom att Östhammar Vatten AB fakturerar Östhammars kommun två tredjedelar av de kostnader som överskrider 40 Mnkr och som bedöms vara ett risktagande.

Kommunfullmäktige beslutar, att såsom för egen skuld ingå borgen för Östhammar Vatten AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 350 mnkr kr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Borgensavgift ska utgå med 0,2 % på aktuell lånesumma 1 januari varje år.

Besluten ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Östhammars och Tierps kommuner fattar beslut om avsiktsförklaring Regional samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammar och Tierps kommuner.

Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen beslutade 2019-04-02, § 110: ”Ärendet utgår och återupptas på kommunstyrelsens sammanträde i samband med behandling av avtal om köp av vatten/gemensam vattenproduktion med Tierps Energi & Miljö AB.”

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kommunstyrelsens arbetsutskott lämnade följande förslag till beslut 2019-05-21, § 162:

Kommunstyrelsen föreslår att:

Kommunfullmäktige beslutar att finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun sker genom att Östhammar Vatten AB fakturerar Östhammars kommun två tredjedelar av de kostnader som överskrider 40 Mnkr och som bedöms vara ett risktagande.

Kommunfullmäktige beslutar, att såsom för egen skuld ingå borgen för Östhammar Vatten AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 350 mnkr kr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Borgensavgift ska utgå med 0,2 % på aktuell lånesumma 1 januari varje år.

Besluten ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Östhammars och Tierps kommuner fattar beslut om avsiktsförklaring Regional samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammar och Tierps kommuner.

Martin Wahlsten (SD) avstod från att delta i beslutet.

Ytterligare beredning

Ärendet har därefter plockats ur innan behandling i kommunstyrelsen på grund av att ärendet gällande avtal om vattenledning behövde beredas ytterligare.

Östhammar Vatten AB:s styrelse

Östhammar Vatten AB:s styrelse behandlar ärendet på styrelsemöte 2019-11-22 och väntas lämna det förslag till beslut som är utskickat till arbetsutskottet.

Beslutet skickas till

- Tierps kommun
- Östhammar Vatten AB
- Kommundirektör Peter Nyberg
- Teknisk chef Helen Åsbrink
- Samhällsbyggnadschef Ulf Andersson
- Chefsstrateg Marie Berggren

Dnr KS-2019-17

9. Information från överförmyndarnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Representant från den gemensamma överförmyndarnämnden informerar.

Dnr KS-2019-108

10. Svar på motion från Kerstin Dreborg (MP) om koldioxidbudget

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ställa sig positiv till motionen men med hänvisning till svar från Jacob Spangenberg (C) avslå yrkandet.

Ärendebeskrivning

Kerstin Dreborg (MP) yrkar i motion daterad 2019-02-17 att kommunen ska ta fram en plan för att bli klimatneutral till 2030. Planen ska inbegripa en koldioxidbudget med årliga utsläppsminskningar på minst 10 %.

Beslutsunderlag

- Motion om koldioxidbudget daterad 2019-02-17
- Svar från Jacob Spangenberg (C)
- Yttrande från energi-och klimatstrateg Marcus Jakobson

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2019-02-19, § 30 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutet skickas till

- Motionär
- Webbredaktör för publicering på webbsida motioner

Dnr KS-2019-651

11. Antagande av Styrmodell för Östhammars kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar Styrmodell för Östhammars kommun.

Ärendebeskrivning

”Styrmodell för Östhammars kommun” beskriver övergripande hur kommunen leds och styrs, hur arbetet planeras och följs upp samt hur insatser och ansvar fördelas mellan förtroendevalda politiker och förvaltningsorganisationen.

Beslutsunderlag

Styrmodell för Östhammars kommun

Ärendets behandling

Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlade ärendet 2019-10-22, § 262 och beslutade då (utöver förslag till beslut) att: Ärendet behandlas på kommunstyrelsen 2019-12-03. (Detta utifrån ett önskemål från ledamot att diskutera dokumentet med sin politiska grupp.)

Beslutet skickas till (efter antagande)

- Samtliga förvaltningschefer
- Kvalitetsutvecklare Ida Eklöf
- Kvalitetsutvecklare Fredrik Hübinette
- Ekonomichef Tony Wahlberg

Dnr KFN-2019-185, KS-2019-718

12. Utveckling av arbetet för att stimulera ungas delaktighet och inflytande samt avveckling av ungdomsråd

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att Ungdomsrådet avvecklas och att stadgarna för ungdomsrådet upphör att gälla.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige tar del av informationen om kultur- och fritidsnämndens arbete för att stimulera ungas delaktighet och inflytande.

Ärendebeskrivning

Kultur- och fritidsnämnden ska enligt sitt reglemente stimulera ungas delaktighet och inflytande. Kultur- och fritidsnämnden har även i sitt reglemente ansvar för ungdomsrådet (liknande kommunstyrelsens ansvar för kommunala pensionärsrådet och rådet för funktionsnedsatta).

Ungdomsråd infördes efter en motion 2000. Rådet upprättades i samverkan med Bruks-gymnasiet och finansierades inom kommunstyrelsens och barn- och utbildningsnämndens budgetar. Verksamheten varierade beroende på vilka ungdomar som engagerade sig. Ett stormöte hölls 2007 för att diskutera med intresserade ungdomar. Ett nytt beslut om att inrätta ungdomsråd fattades 2011 och då antogs även stadgar där det framgår att ungdomsrådet skulle få ett årligt anslag av fullmäktige och att det skulle finnas en ansvarig tjänsteman, men inget om koppling till någon särskild förvaltning. Utifrån det beslutet arbetade kommunen vidare med utveckling av ungas inflytande.

Ungdomsrådet har varit vilande sedan våren 2017. Kultur- och fritidsförvaltningen började arbeta för att ta fram en modell för ungas delaktighet och inflytande som skulle kunna fungera bättre över tid än vad ungdomsrådet har gjort. Förvaltningen arbetade utifrån en idé om en digital, modern och lätt påverkansmöjlighet som inte är platsberoende. För att realisera detta arbetar förvaltningen för att ta fram en APP. Genom APP:en ska unga kunna få information om lovaktiviteter, evenemang, karta över kommunen med kultur- och fritidsnämndens verksamheter, boka hall mm. Här ska även möjlighet till delaktighet och inflytande ges genom funktionen Påverka som är uppdelad i två delar:

- Del 1 - Funktionen förslag/din idé. Ska ge möjlighet att skriva förslag i ett formulär vilket mottas av tjänsteman på kultur- och fritidsförvaltningen. Dessa ska besvaras/föras dialog om samt verkställas/tas i beaktning i verksamhetsplanering.
- Del 2 – Funktionen rösta. Ska ge möjlighet att delta anonymt i frågor som berör kultur- och fritidsnämndens områden (t ex ungdomsgårdens öppettider). Resultatet ska samlas in, sammanställas och verkställas/tas i beaktning i verksamhetsplanering.

APP:en ska också innehålla funktionerna Fråga oss och Anslagstavla. Funktionen Fråga oss ska bestå av ett enkelt formulär där man kan ställa frågor rörande kultur- och fritidsnämndens områden/verksamheter. Funktionen Anslagstavla ska bestå av nyheter (t.ex. stängd ungdomsgård för kvällen, nya öppettider för simhallen, inställd lovaktivitet osv.) samt de frågor som kommit in vilka besvaras och publiceras via funktionen fråga oss. Alla ärenden som kommer in till APP:en som inte berör kultur- och fritidsnämndens områden ska skickas vidare av tjänsteman till ansvarig förvaltning.

Utöver arbetet med APP bedrivs arbete med delaktighet och inflytande på många sätt inom kultur- och fritidsnämndens område, bland annat tar man in önskemål och åsikter från ungdomar som viktigt underlag i verksamhetsplaneringen och utvecklingen av verksamhetsutbudet och dialog förs med unga både i forum där man träffas fysiskt och via sociala medier.

Kommunen arbetar i flera forum med utveckling utifrån barnkonventionen. Bland annat bedrivs förvaltningsövergripande arbete med barnkonventionen inom ramen för SUV. I samband med att en motion om barnombudsman besvarades beslutade fullmäktige att SUV ska få ett särskilt uppdrag kopplat till införandet av barnkonventionen i svensk lag. Enligt beslutat ska det i uppdraget ingå att ta fram förslag till en kommunövergripande policy för hur barnkonventionen ska förverkligas i praktiken och implementeras i kommunens alla förvaltningar samt hur arbetet ska utvärderas. Rutinen för barnkonsekvensanalyser ska ses över och tydliggöras så att det tydligt framgår att barn/ungdomar ska tillfrågas i en barnkonsekvensanalys.

Reglementet för kultur- och fritidsnämnden ses över som en del i en större översyn. Om fullmäktige beslutar i enlighet med förslag stryks ungdomsrådet ur reglementet när det tas upp för beslut efter översynen.

Ärendets behandling

Kultur- och fritidsnämnden behandlade ärendet 2019-10-28, § 65 och lämnade följande förslag till beslut:

Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att Ungdomsrådet avvecklas och att stadgarna för ungdomsrådet upphör att gälla.

Kommunfullmäktige tar del av informationen om kultur- och fritidsnämndens arbete för att stimulera ungas delaktighet och inflytande.

Beslutet skickas till

- Kultur- och fritidsnämnden
- Styrgruppen ungas välbefinnande

Dnr KS-2018-631, KS-2019-625

13. Tillägg till lägenhetsarrende Öregrunds Tennissällskap

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att ändra arean så att det möjliggör att Öregrunds Tennissällskap kan utöka sin verksamhet med en padelbana.

Ärendebeskrivning

Öregrunds Tennissällskap önskar ändra arrendeområde så det möjliggör att de kan utöka sin verksamhet med padelbana. Befintligt arrendeområde minskas och ny del läggs till men den totala arean blir oförändrad.

Då det befintliga avtalet som är beslutat i år är på 10 år så krävs beslut i Kommunfullmäktige.

Målsättningen för kommunens arbete är att hantera avtal inom den givna tjänstemannadelegationen men då kravet för att få bidrag för omläggning av tennisbana varit 10 årigt markavtal från Upplands Idrottsförbund utgör befintligt avtal ett undantag från det.

Beslutsunderlag

- Lägenhetsarrende Öregrunds Tennissällskap
- Tillägg till lägenhetsarrende Öregrunds Tennissällskap

Beslutet skickas till

- Tekniska Förvaltningen
- Kultur och Fritidsförvaltningen

Dnr KS-2019-733

14. Revidering av avfallsföreskrifter samt uppdatering av Avfallsplan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta reviderade avfallsföreskrifter att gälla från och med 2020-01-01.

Tekniska förvaltningen uppdras att revidera kommunens avfallsplan och bereda handlingen till kommunfullmäktige under 2020.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Varje kommun ska enligt lag ha en renhållningsordning bestående av avfallsplan och avfallsföreskrifter som ska beslutas av kommunfullmäktige. Avfallsplanen ska ses över minst vart fjärde år och vid behov uppdateras (80 § avfallsförordningen). Detta innebär inte ett krav på att en ny avfallsplan ska antas av kommunfullmäktige vart fjärde år. Men om det vid en uppföljning av avfallsplanen fyra år efter antagandet bedöms att avfallsplanens mål och åtgärder behöver omarbetas, kan en process för omarbetning av planen startas och avfallsplanen antas när processen slutförts.

Avfallsföreskrifter beskriver på vilket praktiskt tillvägagångssätt som kommunen avser utföra sitt avfallsuppdrag. Baserat på innehållet i föreskrifterna har kommunen rätt att ta ut avgift för att fullgöra sitt uppdrag.

Ärendebeskrivning

Vid den senaste uppföljningen av nuvarande avfallsplan har tekniska förvaltningen konstaterat att det finns behov av att uppdatera kommunens avfallsplan. Den nuvarande planen saknar utförlig planering för bland annat matavfall. Nya regler kring deponering och deponier har införts sedan nuvarande avfallsplan togs fram vilket föranleder ett behov av att uppdatera kommunens avfallsplan. I samband med revideringen ska även en miljöbedömning utföras. Avfallsplanen bör tas fram med stöd av upphandlade specialister på området och kostnaderna för detta ska bäras av taxekollektivet.

I samband med översyn av kommunens avfallstaxor inför 2020 har tekniska förvaltningen konstaterat att avfallsföreskrifterna är i behov av revidering. Förslag till ny avfallsföreskrift är framtagen för att bättre spegla kommunens praktiska arbete med avfallsuppdraget.

Beslutsunderlag

Förslag till reviderad avfallsföreskrift med bilagor

Beslutet skickas till

Tekniska förvaltningen, Renhållningen

Dnr KS-2019-730

15. Avfallstaxa 2020

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta reviderade avfallstaxor att gälla from 2020-01-01 under förutsättning att reviderade avfallsföreskrifter antas.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Kommunens renhållningsverksamhet skall finansieras av renhållningsavgifter som tas ut av fastighetsägare samt verksamhetsutövare. Renhållningsavgifterna tas ut efter beslut i kommunfullmäktige om vilka taxor som ska gälla. Renhållningsavgifterna kan bara föreslås för tjänster som tillhandahålls och beskrivs i beslutade renhållningsföreskrifter.

För att täcka nödvändiga kostnader för Östhammars kommuns renhållningsverksamhet behövs renhållningsavgifterna höjas från 2020. Kommunen har de senaste åren valt att besluta om en procentuell höjning. För 2020 föreslås att taxorna fastställa till belopp som tagits fram genom genomgång och analys av respektive taxa.

Ärendet

Vid genomgång av befintliga taxor har tekniska förvaltningen, renhållningen, konstaterat att det finns skäl att justera taxorna, dels i förhållande till reviderade föreskrifter, dels i förhållande till indexuppräkning samt förändringar med anledning av miljöpåverkande skäl. De föreslagna taxorna beskrivs i bilaga. De största förändringarna i förhållande till nuvarande taxor beskrivs nedan.

Vid översyn av grundavgiften för kommunens hushåll konstaterades att den inte täcker självkostnaden. Grundavgiften föreslås öka för att bättre spegla självkostnaden. Samtidigt sänks abonnemangskostnaden med 15%.

Med anledning av kommunens val att förlänga nuvarande entreprenör för insamling av hushållsavfall ytterligare ett år ökade kostnaderna i enlighet med upphandlingsavtalet. Osäkerhet kring kostnaderna och risken för ett dyrare avtal efter att ny upphandling är genomförd för detta område gör att kommunen väljer att föreslå en höjning av abonnemangstaxan något mer än den väntade självkostnaden för 2020. Det pågår för

närvarande en upphandling av transport av hushållsavfall samt matavfall mellan Väddika och Uppsala.

Kommunens verksamheter föreslås få en tydligare grundavgiftstaxa i enlighet med reviderade avfallsföreskrifter.

Flerfamiljshus ska tydligare belastas. Uttag av grundavgift per lägenhet föreslås gälla från och med 2020-07-01. Sedan tidigare tas en avgift per kärl och tömningsfrekvens ut vilket även fortsatt ska tas ut enligt föreslagen taxa.

Kommunens avtal avseende latrintransporter och efterbehandling kommer att höjas inför 2020 och denna höjning är motiverad bland annat av att det levererade materialet ofta innehåller annat än latrin vilket innebär en fördyrad process. Tekniska förvaltningen anser även att höjning även är motiverad av miljöstyrande skäl då annan bättre metod för att ta hand om avfallet bör väljas av de fastighetsägare som idag nyttjar kommunens latrininsamling.

Minireningsverk (ecobox mm) är lösningar som kräver stora insatser och kostnader från kommunens sida och taxa införs som speglar självkostnaden. Anläggningarna behöver återfyllas och vattenbristen gör att kommunen inte bör tillhanda hålla tjänsten att fylla på anläggningarna med kommunalt renat vatten utom i särskilda fall.

Budning av slamtömning av sluten tank och trekammarbrunnar, BDT-brunnar samt fettavskiljare höjs för att bättre spegla självkostnaden.

Taxa för akuttömning av slam höjs för att spegla kommunens självkostnad.

Taxa för bomkörning av slam införs vilket inte har beloppsbestämts tidigare trots att möjligheter funnits till att ta ut en avgift i enlighet med beslutad renhållningsordning.

Beslutsunderlag

Förslag till ny avfallstaxa from 2020-01-01

Beslutet skickas till

Tekniska förvaltningen, renhållningen

Dnr KS-2019-717

16. Taxa enligt livsmedelslagstiftningen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar ny taxa för offentlig kontroll av livsmedel och foder.

Ärendebeskrivning

Den 14 december 2019 träder EU:s nya kontrollförordning (EU) 2017/625 i kraft. Den nya förordningen innehåller ett antal nya begrepp, till exempel införs begreppet annan offentlig verksamhet och begreppet extra offentlig kontroll försvinner.

Beslutsunderlag

Taxa enligt livsmedelslagstiftningen

Ärendets behandling

Bygg- och miljönämnden har behandlat ärendet 2019-11-20, § 152 och lämnat följande förslag till beslut: Bygg- och miljönämnden föreslår kommunfullmäktige att anta ny taxa för offentlig kontroll av livsmedel och foder.

Beslutet skickas till

- Bygg- och miljönämnden
- Webbredaktör bygg- och miljönämnden för publicering på kommunens webbsida

Dnr KS-2019-740

17. Avgifter för kost på särskilt boende

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att kostavgiften på särskilt boende höjs med 5 % från och med 2020-01-01. Från 2021-01-01 sker justering årligen utifrån prisbasbeloppet enligt tidigare gällande princip.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden har genomfört en översyn av kostavgifterna och föreslår en höjning utöver den avgiftsjustering i enlighet med prisbasbeloppet som sker årligen.

Förvaltningen har kompletterat med att förslaget om att höja kostavgiften på särskilt boende är tänkt att vara en engångsjustering för 2020, och att man frångår principen att justera kostavgiften i enlighet med konsumentverkets rekommendationer. För 2021 är förslaget att återgå till att justera utifrån den tidigare principen.

Beslutsunderlag

- Socialnämndens beslut
- Översyn kostavgifter

Ärendets behandling

Socialnämnden har 2019-11-13, § 181, beslutat att föreslå: Kostavgiften på särskilt boende höjs med 5 % från och med 1 januari 2020.

Vid arbetsutskottets beredning 2019-11-26, § 286, kompletterades förslaget till beslut med vad som föreslås gälla för framtida uppräkningar, då detta tidigare endast framgick av underlag.

Beslutet skickas till

- Socialnämnden
- Webbredaktör socialnämnden för publicering på kommunens webbplats

Dnr KS-2019-017, KS-2019-744

18. Anmälningsärende, Protokollsutdrag från Regionstyrelsens om Inriktning för vårdcentrumutvecklingen i länet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag från Regionstyrelsens sammanträde 2019-11-04, § 203- Inriktning för vårdcentrumutvecklingen i länet

Dnr KS-2019-744

19. Inriktning för utveckling av vårdcentrum i Uppsala län

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ställer sig bakom inriktning för utveckling av vårdcentrum i länet med strategi för närvårdssamverkan som utgångspunkt.

Ärendebeskrivning

Uppsala län står inför stora utmaningar. Fram till 2030 väntas befolkningen öka till 430 000 invånare. Behovet av vård och omsorg förväntas växa främst i de äldre åldersgrupperna. Regionfullmäktige beslutade 2018-06-18 att ställa sig bakom målbild och strategier i rapporten Effektiv och nära vård 2030.

Tjänsteledningen för hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) har framfört behov av att även kommunerna fattar politiska inriktningsbeslut utifrån inriktning för effektiv och nära vård, i synnerhet för de delar där det finns samordningsvinster. Mot bakgrund av detta ställde sig politiska samrådet HSVO bakom förslag till inriktning för vårdcentrumutvecklingen i länet den 20 september 2019 och i regionalt Forum den 4 oktober. Därefter fattar respektive huvudman liknade inriktningsbeslut.

Beslutsunderlag

- Socialnämndens beslut
- Inriktning för utveckling av vårdcentrum i Uppsala län
- Uppdragsdirektiv Närvårdsavdelning inom värdcentrum
- Tjänsteutlåtande

Ärendets behandling

Socialnämnden har 2019-11-13, § 180, beslutat: Socialnämnden ställer sig bakom inriktning för utveckling av vårdcentrum i länet med strategi för närvårdssamverkan som utgångspunkt, samt överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

Beslutet skickas till

- Region Uppsala
- Socialnämnden

Dnr KS-2019-669

20. Yttrande om projekt korsningsåtgärd 292/290

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen yttrar sig enligt följande: Östhammars kommun har tagit del av materialet från Trafikverket och vill att Trafikverket samråder med Gästrike Vatten AB med anledning av överföringsledningen från Örbyhus. Östhammars kommun vill att Trafikverket utreder ifall att byggnationen av rondellen strider mot någon detaljplan i området.

Ärendebeskrivning

För närvarande pågår ett planeringsarbete vid fyrvägskorsningen mellan väg 290 och 292 i Österbybruk. Fyrvägskorsningen planeras att bli en cirkulationsplats, samt ska vägarna flyttas en aning för att öka sikten på sträckan. Anledningen till ombyggnationen är för att säkerhetsställa bättre framkomlighet och skapa bättre trafikflöde, samt en tillförlitlig och säkrare infrastruktur för alla trafikslag.

Beslutsunderlag

- Samrådsunderlag – Korsning väg 292/290 vid Österbybruk: https://www.trafikverket.se/contentassets/5c96c633da8a4341b7bbcf1c1a791b79/samradsunderlag-korsning-vag-292-290-vid-osterbybruk.pdf
- Minnesanteckningar
- Email konversation

Beslutet skickas till

- Trafikverket, investeringsprojekt@trafikverket.se Ange ärendenummer TVR2109/51587 senast 2019-11-15
- Samhällsbyggnadsförvaltningen: Martin Lindblad, Senny Ennerfors, Emma Sundin
- Chefsstrateg Marie Berggren
- Tekniska förvaltningen: Anders Hedberg
- Gästrike Vatten AB, Malin.Delin@gastrikevatten.se

Dnr KS-2019-720

21. Uppföljning av dataskyddsarbetet i Östhammars kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

I denna rapport informeras kommunstyrelsen i Östhammars kommun om det dataskyddsarbete som ägt rum i kommunen under åren 2018-2019.

Rapporten har författats av kommunens dataskyddsombud som ett led i det uppföljnings- och kontrollarbete som åligger dataskyddsombudet enligt dataskyddsförordningen.

I rapporten sammanfattar och utvärderar dataskyddsombudet de åtgärder som företagits inom kommunens alla förvaltningar, samt pekar på angelägna förbättringsåtgärder.

Beslutsunderlag

Dataskyddsarbetet i Östhammars kommun 2018-2019, dataskyddsombudets uppföljningsrapport

Dnr KS-2019-670

22. Ändring i kommunstyrelsens delegationsordning avseende lån, industritomter, tilldelningsbeslut mm.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen fastställer de föreslagna ändringarna i delegationsordningen.

Ärendebeskrivning

Administrativ chef

Rollen administrativ chef finns inte i dagsläget. De delegationer som fanns till administrativ chef har fördelats till HR-chef och ekonomichef utifrån ansvarsområden.

Lån

I delegationsordningen finns delegation till ekonomichef för ”Rätt att omsätta kommunens befintliga lån inom av kommunfullmäktige beslutad budgetram”. Efter dialog med Kommuninvest föreslås att detta ändras till: ”Upplåna respektive konvertera lån upp till av kommunfullmäktige högsta angivna belopp eller på grund av särskilt av fullmäktige fattat beslut” samt att Kommundirektör läggs till som ersättare.

Industritomter

I delegationsordningen finns delegation till teknisk chef för ”Försäljning av industritomter upp till 3000 kvm inom detaljplanelagt område i enlighet med fastställd taxa”. I beslut i fullmäktige 2016-12-13, § 131, beslutades att taxan för industritomter upp till 3000 kvm togs bort. Istället infördes att prissättning på kvarvarande industritomter skulle ske efter förhandling och att prissättning och försäljningssättning i nya industriområden skulle beslutas i varje enskilt fall. Formuleringen behöver ändras och förvaltningen föreslår: ”Försäljning av industritomter upp till 3000 kvm inom detaljplanelagt område som prissatts genom oberoende expertvärdering innan försäljning eller genom försäljning till högst bjudande via mäklare.”

Tilldelningsbeslut

I delegationsordningen har förnyade konkurrensutsättningar (FKU) och dynamiskt inköpssystem (DIS) inte funnits med som egna ärenden. Därför föreslås tillägg: ”Tilldelningsbeslut i förnyade konkurrensutsättningar (FKU) och dynamiskt inköpssystem (DIS)” med delegat ”Upphandlingschef med rätt till vidaredelegation”

Hänvisning om avgiftsbefrielser

En redaktionell ändring läggs in gällande beslut om avgiftsbefrielse för ideella föreningar, där ett ytterligare villkor har beslutats i kommunstyrelsen 2019-04-02, § 105. Karta som tas fram som del i bygglovet ska kunna omfattas av bidraget.

Hantering av medborgarmotioner

Enligt fullmäktiges arbetsordning och kommunstyrelsens reglemente ska kommunstyrelsen besluta hur medborgarmotioner ska hanteras när de har uppnått namnunderskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda invånare, vilket krävs för att de ska lämnas för handläggning och beslut. Enligt den rutin som utgjorde underlag när fullmäktige införde medborgarmotioner ska medborgarmotioner lämnas till berörd nämnd när de uppnått namnunderskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda invånare. Rutinen är under översyn pga. behov av förtydliganden. Ett förslaget inom ramen för den nya rutinen är att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar om hantering, så att det blir ett tydligt beslut om detta och att beslutet kan lämnas relativt snabbt. Själva beslutet om medborgarmotionen tas sedan i den instans arbetsutskottet utsett.

Beslutsunderlag

Delegationsordning för kommunstyrelsen, nu gällande med rödmarkerade ändringar

Ärendets behandling

Ändringar i delegationsordningen har behandlats på kommunstyrelsens arbetsutskott 2019-11-05, § 277 och 2019-11-26, § 307 då hantering av medborgarmotioner lades till.

Beslutet skickas till

- Webbredaktör, kommunens intranät Ines
- Samtliga enheter under kommunstyrelsen
- Kultur- och fritidschef Elin Dahm

Dnr KS-2019-532

23. Hantering av medborgarmotion gratis sommarlovsbusskort till alla skolungdomar

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att medborgarmotionen gratis sommarlovsbusskort till alla skolungdomar ska hanteras inom kommunstyrelsen, inklusive beslut.

Ärendebeskrivning

Medborgarmotionen ”gratis sommarlovsbusskort till alla skolungdomar” har uppnått namnunderskrifter från 481 personer. Alla är inte folkbokförda i Östhammars kommun men det påverkar inte att den uppnått namnunderskrifter från 1 % av folkbokförda i kommunen.

Medborgarmotionens förlag är att elever i Östhammars kommun årskurs 7 till slutet av gymnasiet ska få ett gratis busskort för perioden första juni till sista augusti. Eftersom kollektivtrafikfrågor (framförallt samverkan med Region Uppsala) hanteras av kommunstyrelsen föreslås att medborgarmotionen hanteras där.

Beslutsunderlag

Länk till medborgarmotionen på kommunens webbplats:
http://www.osthammar.se/sv/dialog/medborgarmotion/gratis-sommarlovsbusskort-till-alla-skolungdomar/

Beslutet skickas till

- Kommundirektör Peter Nyberg
- Medborgarmotionären

Dnr KS-2019-664

24. Hantering av medborgarmotion inte avveckla nattis

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen överlämnar medborgarmotionen inte avveckla nattis till barn- och utbildningsnämnden för hantering inklusive beslut.

Ärendebeskrivning

Medborgarmotionen ”nedläggning av nattis” har uppnått namnunderskrifter från 403 personer. Alla är inte folkbokförda i Östhammars kommun men det påverkar inte att den uppnått namnunderskrifter från 1 % av folkbokförda i kommunen.

Medborgarmotionen ifrågasätter barn- och utbildningsnämndens beslut att avveckla nattis, barnomsorg på obekväm tid. Förslaget är att lämna medborgarmotionen för beredning och beslut i berörd nämnd.

Beslutsunderlag

Länk till medborgarmotionen på kommunens webbplats:
http://www.osthammar.se/sv/dialog/medborgarmotion/nedlaggning-av-nattis/

Beslutet skickas till

- Barn- och utbildningsnämnden
- Medborgarmotionären

Dnr KS-2019-738

25. Ansökan från utvecklingsgrupp om gång- och cykelväg i Norrskedika

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beviljar Norrskedika utvecklingsgrupps ansökan om medel under förutsättning att utvecklingsgruppen står för underhåll och skötsel av den yta som avses i ansökan.

Bidraget finansieras med medel för utvecklingsprojekt för utvecklingsgrupper.

Ärendebeskrivning

Norrskedika utvecklingsgrupp har ansökt om 44 640 kr exklusive moms. Syftet är att ordna en gång- och cykelväg längs väg 76. Ett vajerräcke har monterats med följden att det är svårt för oskyddade trafikanter att säkert förflytta sig efter vägen. Utvecklingsgruppen vill jämna till marken, lägga markduk och dikestrummor samt fylla på med ett bärlager och vad som därutöver behövs. Endast Norrskedika utvecklingsgrupp är involverat i projektet.

2016 genomförde Trafikverket (Dnr TRV 2014/89066) en åtgärdsvalsstudie (ÅVS) för väg 76 mellan Gävle-Forsmark- Norrtälje. I det dokumentet finns gång- och cykelväg mellan Norrskedika och Östhammar likväl som några andra punktinsatser omhändertagna som förslag på åtgärder. I slutet av 2018 undertecknade kommunerna längs sträckan tillsammans med region Uppsala ett ställningstagande över ÅVS:en, den fortsatta hanteringen av åtgärdsförslagen och satte tidsplan och huvudansvariga för detta. Den sträckning som omnämns är planerad att arbetas med under 2020. Sträckningen är också omhändertagen i den politiskt antagna gång- och cykelbaneplanen för kommunen, därför ser Östhammars kommun inte att det är motiverat att finansiera denna ansökan.

Ärendets behandling

Beslut om att avslå ansökan har fattats på delegation 2019-03-27.

Vid arbetsutskottets behandling deltog inte Jacob Spangenberg (C) på grund av jäv.

Beslutet skickas till

- Kontaktperson Stefan Landberg, skolman@telia.se
- Lednings- och verksamhetsstöd, ekonomi
- Tekniska förvaltningen

Dnr KS-2019-728

26. Ansökan om bidrag från nationella Grannsamverkansgruppen, Samverkan mot brott

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen avslår ansökan om bidrag från samverkan mot brott.

Grannsamverkansverksamheter inom kommunens geografiska område är välkomna att söka stöd och samarbeten genom kommunens ordinarie kanaler såsom Trygg Östhammars kommun.

Ärendebeskrivning

Samverkan mot brott är en nationell organisation med medlemmar såsom Polisen, försäkringsbolag och Sveriges kommuner och landsting (SKL). Samverkan mot britt finansierar Grannsamverkanverksamheten i Sverige. Organisationen har ansökt om ett årligen återkommande bidrag på 5 000 kr (preliminärt 2019-2020). Syftet är att fortsätta kunna dela ut material, framförallt skyltar för lokal grannsamverkan.

Förvaltningens förslag är att kommunen ska lämna bidrag som vi vet kommer kommun-invånarna till godo och därför avslå ansökan. Stöd till den nationella organisationen bör kunna lämnas av kommunens nationella organisation SKL, som ju också är medlem i samverkan mot brott. Grannsamverkansverksamheter inom kommunen är välkomna att söka samarbeten med kommunen exempelvis genom Trygg Östhammars kommun (TRÖ).

Beslutet skickas till

Nationella Grannsamverkansgruppen, Samverkan mot brott
lina.nilsson@stoldskyddsforeningen.se

Dnr KS-2019-724

27. Firmatecknare för Östhammars kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att finanskommunalråd Jacob Spangenberg, kommunalråd Margareta Widén- Berggren och oppositionsråd Pär Olof Olsson, två i förening får teckna Östhammars kommuns firma. Östhammars kommuns firma får också tecknas av kommunchef Peter Nyberg i föreningen med en av ovanstående.

Ärendebeskrivning

Vilken person som har rätt att fatta beslut i olika ärenden för Östhammars kommuns räkning framgår av kommunens delegationsordning. Det finns dock tillfällen där kommunens delegationsordning inte är tillämplig eller ofullständig. Civilrättsliga avtal, överenskommelser och många ansökningsförfaranden förutsätter underskrift av firmatecknare. Firmatecknare som begrepp förekommer inte i kommunallagen och därmed inte i delegationsordningen. Däremot förekommer begreppet firmatecknare i annan lagstiftning. Med firmatecknare avses namngivna personer som utsetts av en organisation, förening eller bolag att underteckna avtal och handlingar i dess namn.

För att Östhammars kommuns ska kunna ingå avtal och överenskommelser måste kommunstyrelsen utse firmatecknare som för kommunens räkning ges rätt underteckna avtal och överenskommelser. Senast kommunstyrelsen beslutade om firmatecknare var 2016-08-23 § 171. Sedan detta beslut har personalförändringar skett varför beslut om firmatecknare behöver förnyas. Det föreslås att Östhammars kommuns firma får tecknas av finanskommunalråd Jacob Spangenberg, kommunalråd Margareta Widén- Berggren och oppositionsråd Pär-Olof Olsson, två i förening. Därtill kan firman tecknas av en av ovanstående i förening med kommunchef Peter Nyberg.

Beslutet skickas till

- De personer som utsetts: Jacob Spangenberg, Margareta Widén- Berggren, Pär Olof Olsson, Peter Nyberg
- Ekonom Fredrik Borgelin

Dnr KS-2019-725

28. Behörighet till bank och ombud för skattedeklaration för Östhammars kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att nedanstående personer två i förening ska ha behörighet till Östhammars kommuns bankkonton i Swedbank. För kommunens räkning ska de hantera inbetalning, utbetalning och omföring av likvida medel mellan kommunens bankonton. Personerna har också rätt att öppna swischkonton och ingå avtal om kortinlösen, betalterminaler. Alla transaktioner som görs hos Swedbank ska utföras i enlighet med kommunens attestreglemente och övriga tillämpliga regler.

Fredrik Borgelin	Gunilla Jansson	Anita Lantz
Lena Mattsson	Cecilia Staring	Ulla Åberg-Nordström
Mattias Nilsson	Tony Wahlberg	

Kommunstyrelsen beslutar att envar av nedanstående personer ges behörighet att skicka filer med löneutbetalning till Swedbank för Östhammars kommuns räkning. Filer som sänds till banken ska hanteras i enlighet med kommunens attestreglemente och övriga tillämpliga regler.

Charlotte Meldgaard	Yvonne Johnsson

Kommunstyrelsen beslutar att envar av nedanstående personer till Skatteverket får deklarera moms för Östhammars kommuns räkning. Deklarationen ska göras i enlighet med kommunens attestreglemente övriga tillämpliga regler.

Anita Lantz	Fredrik Borgelin	Mattias Nilsson
Cecilia Staring	Ulla Åberg-Nordström	

Kommunstyrelsen beslutar att envar av nedanstående personer till Skatteverket får deklarera arbetsgivaravgift och inkomstskatt för anställda för Östhammars kommuns räkning.

Charlotte Meldgaard	Yvonne Johnsson	Annelie Lennström

Ärendebeskrivning

För att Östhammars kommun ska kunna genomföra sina finansiella åtaganden måste utvald personal på Kommunledningskontoret ha behörighet till kommunens bankkonton i Swedbank. Behörighet innebär att personalen ges rätt att utföra betalningar, hantera betalningsfiler, skicka pengar från kommunens bankkonton samt övriga transaktioner som krävs för att kunna

hantera kommunens banktillgodohavanden. Transaktioner på kommunens bankkonton får endast göras under förutsättning att tillämpliga regler avseende delegation och attest är uppfyllda.

Betalningar vid Östhammars anläggningar såsom idrottshallar, bad, caféer görs till stor del med elektroniska betallösningar såsom Swish och betalkort. För att detta ska fungera smidigt krävs det emellanåt att nya Swish-nummer eller kortterminaler anskaffas. Att teckna avtal om nya Swish-nummer eller avtal om nya korterminaler är en uppgift som åligger firmatecknaren för en organisation. För att underlätta denna hantering är det lämpligt att möjligheten att ingå avtal om detta kan ges till utvald personal. Därför föreslås att personal på kommunlednings-kontoret ges rätt att teckna avtal om nya Swish-nummer och avtal om inlösen för kortterminaler.

Löner till kommunens anställda utbetalas genom att en fil skickas från kommunens personalsystem till Swedbank. Filen innehåller uppgifter om vilken lön som respektive personal ska få. Detta förfarfarande skiljer från övriga betalningar som sker från kommunens bankkonton. Därför föreslås att utvald personal på kommunledningskontoret ges behörighet att överföra lönefiler till Swedbank.

Moms, arbetsgivaravgift och preliminär skatt ska deklareras till Skatteverket månatligen. Detta ska enligt lag göras av firmatecknare eller annan utsedd person. För att kunna göra detta för Östhammars kommuns räkning måste utvald personal utses till ombud för Östhammars kommun.

På grund av personalförändringar hos kommunen måste ett nytt beslut fattas om behörigheter till samtliga uppräknade arbetsmoment enligt ovan.

Beslutet skickas till

- Ledning och verksamhetsstöd
- Lotta Meldgaard
- Yvonne Johnsson

Dnr KS-2019-731

29. Granskning av kommunala bolag enligt 6 kap. 9 § kommunallagen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner granskningen och ger kommunledningsförvaltningen i uppdrag att arbeta vidare utifrån förslagen till åtgärder.

Ärendebeskrivning

Kommunen får lämna över skötseln av en kommunal angelägenhet till ett bolag (inom vissa ramar). Angelägenheter som inte är kommunala får kommunen inte ägna sig åt (den kommunala kompetensen, för bolag anges det som befogenheter). Det kommunala ändamålet med verksamheten måste stämma överens med den kommunala kompetensen. För helägda bolag ska ändamål och befogenheter anges i bolagsordningen. För delägda gäller samma krav i omfattning utifrån ägarandel. Kommunala ändamålet ska ange syftet med verksamheten, vilket kan jämföras med ”föremål” som anger vad bolag ska ägna sig åt och förekommer i aktiebolagslagen. I ändamålsbestämmelsen i bolagsordningen ska även befogenheterna anges, t.ex. med hänvisningar till principer som kommunen följer (ex. likställighets- och självkostnadsprincipen).

Enligt kommunallagen (6 kap. 9 §) ska kommunstyrelsen årligen pröva om hel- och delägda aktiebolag bedrivit sin verksamhet i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet och utfört sin verksamhet inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om det inte är uppfyllt ska kommunstyrelsen lämna förslag om åtgärder till fullmäktige. Kommunstyrelsen ska också vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att kraven som finns på hel- och delägda aktiebolag är uppfyllda.

Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i hel- och delägda aktiebolag, kommunala stiftelser och föreningar samt och i kommunalförbund. Denna granskning är avgränsad till den prövning som ska göras enligt 6 kap. 9 § kommunallagen, det vill säga av hel- och delägda aktiebolag. Den är avgränsad till en översiktlig genomgång av om kraven följs. Metoden som har använts är en granskning av bolagsordningar, ägardirektiv när det finns, årsredovisningar, styrelseprotokoll för de helägda bolagen samt övriga dokument som bedömts relevanta. Revisionens granskning av 2018 års verksamheter har

kontrollerats, de fann inget att anmärka på i sina granskningsrapporter. Genomgången har gjorts mot en checklista baserad på kraven i kommunallagen. Två bolag har utelämnats från granskningen på grund av att fullmäktige har fattat beslut om att avveckla dem 2018-12-18, § 147; det rör Östhammars industrifastigheter AB och Östhammar vård och omsorg AB.

Slutsatser och förslag på åtgärder:

- Dannemora gruvfastighets bolagsordning bör förtydligas avseende flera av kommunallagens krav.
- Östhammar Vatten AB bör få en grundligare genomgång utifrån Lagen om allmänna vattentjänster samt utifrån de kommunala befogenheterna.
- Östhammar Vatten AB och Gästrike Vatten AB bör föreslås att föra in bestämmelse i bolagsordningen att bolaget ger allmänheten insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare.
- Hargs hamn AB bör få en förfrågan att införa som rutin att skicka styrelseprotokoll och andra relevanta handlingar såsom bolagsordning till kommunstyrelsen. Dessa kan då lämnas som anmälningsärenden (vilket redan görs för vattenbolagen) vilket underlättar kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Rutinmässig överlämning av handlingar som omfattas av sekretess bör inte behövas, men kommunstyrelsen kan då få information om att t.ex. ett styrelseprotokoll upprättats så att det kan granskas vid översyn.
- Visit Roslagen AB och Gimo Utbildnings AB bör få en förfrågan att föra in bestämmelser om att allmänheten ska ha rätt att ta del av handlingar i bolagsordningarna. Införa ägardirektiv kan också vara aktuellt. Visit Roslagen AB har en pågående utvärdering av någon form vilket gör att det kan vara rimligt att avvakta.
- Ägardirektiven för Dannemora Gruvfastighets AB och Hargs hamn AB bör aktualitetsgranskas av tjänstemän med mer insyn i verksamheten. För Hargs Hamn AB behöver vinstkravet i ägardirektivet kontrolleras mot de kommunala befogenheterna.
- Förslag till rutin för framtida granskningar:
    - Tidpunkt: genomförs när årsredovisningar lämnats för föregående år (normalt under senare delen av våren).
    - Metod: granskning av årsredovisning och styrelseprotokoll.

Beslutsunderlag

Tabell över genomgång

Beslutet skickas till

- Kommundirektör Peter Nyberg
- Kommunsekreterare Rebecka Modin
- Lednings- och verksamhetsstöd, ekonomi

Dnr KS-2019-726

30. Val till kommunala pensionärsrådet och rådet för funktionsnedsatta

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av avgående ledamöter och ersättare.

Kommunstyrelsen bekräftar följande organisations val av ledamöter och ersättare:

Organisation	Ledamot	Ersättare
PRO Östhammar	Kerstin Medin (ersätter Lars Erik Nyström)	(ersättare för Kaija Nyström saknas)
PRO Öregrund	Lisbeth Eriksson (ersätter Monica Jansson)	Monica Jansson (ersätter Wirginia Hellman)

Ärendebeskrivning

Enligt reglemente ska kommunstyrelsen fastställa antal ledamöter och ersättare från handikapp och pensionärsorganisationer i kommunen som ska ingå i rådet. Organisationerna som ingår i rådet ska lämna sina förslag på ledamöter och ersättare till kommunstyrelsen som bekräftar valen.

PRO Samorganisation Östhammars kommun har lämnat nomineringar, se förslag till beslut.

Beslutsunderlag

Reglemente för Kommunala pensionärsrådet och kommunala rådet för funktionsnedsatta
PRO Samorganisation Östhammars kommuns skrivelse om avgående och nya delegater

Beslutet skickas till

- Valda ledamöter och ersättare
- Sekreterare för rådet Kersti Ingemarsson

Dnr KS-2019-441

31. Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut för tredje kvartalet 2019

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att ta del av informationen.

Ärendebeskrivning

Enligt 16 kap § 6 Socialtjänstlagen (SoL) ska socialnämnden kvartalsvis lämna en statistik-rapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden ska vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller och hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten. Det ska också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män. Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) § 28h gäller en motsvarande rapporterings-skyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

Beslutsunderlag

Statistikrapport av ej verkställda beslut, Socialnämnden, kvartal 3, 2019

Ärendets behandling

Socialnämnden har behandlat rapporten 2019-11-13, § 186

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Dnr KS-2019-686

32. Anmälningsärende, Information från Östhammar vatten AB om möjlig anslutning till vatten och avlopp i Östhammar kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Östhammar vatten AB:s styrelse har lämnat ett beslut gällande möjliga anslutningar till vatten och avlopp i Östhammars kommun för kännedom.

Beslutsunderlag

- Missiv, Möjlig anslutning till vatten och avlopp i Östhammar kommun
- Antal personer som kan anslutas till den allmänna VA-anläggningen per ort 2019-10-01
- Östhammar Vatten AB:s lägesbild om VA-försörjningen i Östhammars kommun 191001

Ärendets behandling

Östhammar Vatten AB:s styrelse har behandlat ärendet på styrelsemöte 2019-10-25, § 38 och beslutat:

- att godkänna antal personer som kan anslutas till den allmänna VA-anläggningen per ort 2019-10-01 i enlighet med bilaga 1 [bilaga 1 = Antal personer som kan anslutas till den allmänna VA-anläggningen per ort 2019-10-01]
- att överlämna beslutet till Östhammars kommun
- att uppgradering sker halvårsvis

Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlade ärendet 2019-11-05, § 278, och beslutade: Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen. Informationen delges bygg- och miljönämnden samt berörda förvaltningar. Ärendet anmäls till kommunstyrelsen.

Dnr KS-2019-681

33. Anmälningsärende, Östhammars Vatten AB:s delårsrapport maj – augusti 2019

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige tar del av informationen.

Beslutsunderlag

- Missiv
- Delårsrapport T2
- Verksamhetsrapport, Gästrike Vatten AB med dotterbolag – Tertialbokslut delår 2 samt prognos 2019

Ärendets behandling

Östhammar Vatten AB:s styrelse har behandlat ärendet på styrelsemöte 2019-10-25, § 37 och beslutat att godkänna förslag till Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut samt att överlämna framlagd tertialrapport till Östhammars kommun.

Dnr KS-2019-681

34. Anmälningsärende, protokoll från Östhammar Vatten AB:s styrelsemöte 2019-10-25

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Beslutsunderlag

Protokoll från Östhammar Vatten AB:s styrelsemöte 2019-10-25

Dnr KS-2019-682

35. Anmälningsärende, Gästrike Vatten AB:s delårsrapport maj – augusti 2019

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige tar del av informationen.

Beslutsunderlag

- Missiv
- Delårsrapport T2
- Verksamhetsrapport, Gästrike Vatten AB med dotterbolag – Tertialbokslut delår 2 samt prognos 2019 (*se handling till Östhammar Vatten AB:s delårsrapport*)

Ärendets behandling

Gästrike Vatten AB:s styrelse har behandlat ärendet på styrelsemöte 2019-10-25, § 46 och beslutat att godkänna förslag till Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut samt att överlämna tertialrapporten samt prognos för helåret 2019 till ägarkommunerna Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammar.

Dnr KS-2019-682

36. Anmälningsärende, protokoll från Gästrike Vatten AB:s styrelsemöte 2019-10-25

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Beslutsunderlag

Protokoll från Gästrike Vatten AB:s styrelsemöte 2019-10-25

Dnr KS-2019-712

37. Anmälningsärende, Lekmannarevisionsgransking av styrelsen Stiftelsen Östhammarshem och styrelsen Hargs Hamn AB

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

KPMG har på uppdrag av lekmannarevisorerna i Hargs Hamn AB och i Stiftelsen Östhammarshem genomfört en fördjupad granskning inom ramen för lekmannarevisionen. Granskningen har omfattat rutiner och processer kring verksamhets- och ekonomistyrning, uppföljning av intern kontroll, offentlighetsprincipen samt inköp och upphandling.

Beslutsunderlag

Revisonens granskningsrapport

Dnr KS-2019-741

38. Anmälningsärende, Beslut om kommuntal från Länsstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Beslutsunderlag

Beslut från Länsstyrelsen

Dnr KS-2019-17

39. Anmälningsärende, inkomna handlingar och rapporter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Organisation/Avsändare	Datum	Ärende/typ av handling
Barnombudsmannen	2019-11-13	Från FN till svensk lag – inbjudan till webbutbildning om barnkonventionen (a)
Länsstyrelsen	2019-11-11	Samråd för underhållsarbeten längs väg C 1120 mellan Långalma och Älvsnäs (b)
Mälardalsrådet	2019-11-12	Rapport om ledarskap för en stärkt innovationsförmåga (c)
Utvecklingsgrupperna	2019-11-18	Mötesanteckningar (d)
Slutförvarsenheten	2019-11-26	Aktuellt från Slutförvarsenheten, perioden 2019-10-29 – 2020-01-28 (e)
Upphandlingsenheten	2019-11-26	Rapport från Upphandlingsenheten, perioden 2019-08-24 – 2019-11-24 (f)

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras i arbetsrummet under fliken Anmälningsärende, inkomna handlingar och rapporter

Dnr KS-2019-106
Dnr KS-2019-
Dnr KS-2019-013
Dnr KS-2019-029
Dnr KS-2019-011
Dnr KS-2019-154
Dnr KS-2019-118
Dnr KS-2019-676
Dnr KS-2019-676
Dnr KS-2019-060

40. Delegationsbeslut

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner redovisningen av delegationsbeslut

Ärendebeskrivning

Beslutsdatum	Delegat	Ärende (numrering på handling i arbetsrum)
2019-11-12	Tony Wahlberg	Beslut om att omsätta lån hos Kommuninvest om 40 000 000 kronor med kapitalbindning till och med 2024-10-02 och fast ränta 0,44 %, enligt offert från Kommuninvest daterad 2019-10-29 (a)
2019-10-22	Peter Nyberg	Lotteritillstånd, Upplands Ekeby Idrottsförening, perioden 2020-01-01 – 2023-01-01 (b)
2019-10-03 – 2019-11-25	Inger Modig Lind	Tilldelningsbeslut, avbrytanden och överprövningar (c)
2019-10-25 – 2019-11-20	Carina Hemlin Karlsson	Lokala trafikföreskrifter, dispenser med mera (d)

2019-11-06	Andreas Järvenpää	Uthyrning av lokaler (e)
2019-10-15	Andreas Järvenpää	Inhyrning av lokaler (f)
2019-10-29	Andreas Järvenpää	Yttranden i markfrågor till Samhällsbyggnadsförvaltningen (g)
2019-11-04	Carina Hemlin Karlsson	Tomtförsäljning (h)
2019-11-06	Jacob Spangenberg	Avslagsbeslut till Frösåkers hembygdsförening, angående bidrag för åtgärder efter stormen Alfrida (i)
2019-07-24	Peter Nyberg	Anställning, HR-chef (j)
2019-11-13	Jacob Spangenberg	Löneöversyn, Kommundirektör (k)
2019-11-27	Pauliina Lundberg	Anställning (l)
2019-11-05	KSAU	Se protokoll i arbetsrum

Regeringskansliet

Remiss

2019-11-07
M2019/01790/Ke

Miljödepartementet
Kemikalieenheten
Emelie Sjögren
Emelie.sjogren@regeringskansliet.se
Tel: 08-405 8151

Remiss av Strålsäkerhetsmyndighetens förslag till avgiftsnivåer för 2020 enligt förordning (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Regeringen önskar synpunkter på följande:

- PM om förslag till avgiftsnivåer för 2020 enligt förordning (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten
- Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Remissinstanser

Affärsverket svenska kraftnät

Aleris Diagnostik AB

Barsebäck Kraft AB

BillerudKorsnäs

DEKRA Industrial AB

Ekonomistyrningsverket

Energiföretagen i Sverige

European Spallation Source ERIC

Evidensia Djursjukvård AB

Folkhälsomyndigheten

Force Technology Sweden AB

Forsmarks Kraftgrupp AB

Fortum AB

Fortum Power and Heat AB

Kustbevakningen

Kävlinge kommun

Lokala säkerhetsnämnden vid Barsebäcks kärnkraftverk

Lokala säkerhetsnämnden vid Forsmarks kärnkraftverk

Lokala säkerhetsnämnden vid Oskarshamns kärnkraftverk

Lokala säkerhetsnämnden vid Ringhals kärnkraftverk

Lokala säkerhetsnämnden vid Studsvik AB:s kärntekniska anläggningar

Lunds kommun

Lunds universitet

Luossavaara-Kiirunavaara AB

Läkemedelsverket

Länsstyrelsen i Hallands län

Länsstyrelsen i Kalmar län

Länsstyrelsen i Skåne län

Länsstyrelsen i Uppsala län

Länsstyrelsen i Västerbottens län

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Nyköpings kommun

OKG Aktiebolag

Oskarshamns kommun

Praktikertjänst AB

Riksgäldskontoret

Ringhals AB

SCA Graphic Sundsvall AB

Skogen och Kemin Gruvorna och Stålet (SKGS)

Skogsindustrierna

Skåne läns landsting

Statens energimyndighet

Statens jordbruksverk

Statens veterinärmedicinska anstalt

Stockholms läns landsting

SSAB

SSG Standard Solutions Group

Svensk Djursjukvård

Svensk Kärnbränslehantering AB

Svenskt Näringsliv

Sveriges Kommuner och Landsting

Sveriges lantbruksuniversitet

Swedish MedTech

Swemin

SWETIC – Swedish Association for Testing, Inspection and Certification

Sydkraft AB

Unilabs AB

Uppsala läns landsting

Varbergs kommun

Vattenfall AB

Vetenskapsrådet

Veterinärer i Sverige

Västerbottens läns landsting

Västra Götalands läns landsting

Westinghouse

Östhammars kommun

Östergötland läns landsting

Remissvaren ska ha kommit in till Miljödepartementet senast **den 5 december 2019**. Vi ser helst att svaren skickas i elektronisk form (word- och pdf-format) till: **m.registrator@regeringskansliet.se** med kopia till emelie.sjogren@regeringskansliet.se.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria *Svara på remiss – hur och varför* (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner eller beställas från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se. På webbplatsen finns även det remitterade materialet tillgängligt. När svarstiden för remissen gått ut, publiceras alla remissyttranden som kommit in på www.regeringen.se.

Frågor under remisstiden besvaras av Emelie Sjögren tel. 08-405 8151.

[redacted]

Maria Ohlman, Departementsråd

Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish Radiation Safety Authority

Regeringskansliet
Miljödepartementet
103 33 Stockholm

Datum: 2019-10-25
Er referens:: M2019/01080/
Diarienr: SSM2019-7702

Förslag till avgiftsnivåer för 2020 enligt förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) ska enligt regleringsbrev för 2019 föreslå nödvändiga justeringar av avgiftsnivåer i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten och redovisa förslaget till Regeringskansliet (Miljö) senast den 7 oktober 2019.

Enligt förändrade regler om avgiftssamråd ska SSM samråda med Ekonomistyrningsverket angående avgifter 2021. Detta förslag till avgifter innehåller inga väsentliga förändringar i kalkylmodellen. Förslaget innehåller en del höjningar som skulle kunna betecknas som väsentliga, men de följer aviserade höjningar enligt tidigare samråd.

Bakgrund

Myndighetens uttag av avgifter regleras i förordningen om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten med stöd av lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, strålskyddslagen (2018:396) och lagen (2006:263) om transport av farligt gods.

Utgångspunkt för justeringar av avgifter

Utgångspunkt vid beräkning av nya avgiftsnivåer är att staten får full kostnadstäckning för tillsyn m.m. över kärnkraftverken (KKV) respektive övriga kärnteknisk anläggningar (ÖKTA) samt att få full kostnadstäckning inom myndighetens övriga områden. Beredskapsavgiften täcker också kostnader hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och hos länsstyrelserna.

Vidare utgår myndighetens förslag till avgiftsnivåer från det tilldelade anslaget enligt budgetpropositionen, prop. 2019/20:1, samt de bedömningar som myndigheten har gjort i det budgetunderlag som lämnades till regeringen den 1 mars 2019.

Avstämningsmodell

SSM:s verksamhet är indelad i olika aktiviteter där tid och kostnader redovisas. Dessa aktiviteter är kopplade till finansiär och de aktiviteter som har finansiär är i sin tur kopplade till vilken avgift som ska täcka kostnaderna. SSM fördelar kostnader med hjälp av den tidredovisning som sker vid myndigheten. Kostnader för löner, administration, ledning, kommunikation m.m. fördelas till aktiviteter fullt ut med hjälp av de fördelningsnycklar som tidredovisningen ger.

Utgångspunkt för beräkningar av avgifter är att uppnå full kostnadstäckning för staten för de anslag som finansieras med avgifter mot inkomsttitel 2551 Avgifter från kärnkraftverken respektive 2511 Expeditions- och ansökningsavgifter. Inkomsttitel 2551 finansierar statens kostnader för tillsyn m.m. av kärntekniska anläggningar på anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten, förutom viss skattefinansierad forskning, respektive

37 000 tkr av anslaget 2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Inkomsttitel 2511 finansierar den del av myndighetens anslag som avser tillsyn m.m. över tillståndspliktig icke kärnteknisk verksamhet.

Riksdagen beslutar om anslagets storlek, regeringen beslutar om indelning i anslagsposter och anslagsposternas storlek. I budgetpropositionen för 2020 har regeringen föreslagit att 395 666 tkr anslås på anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten. Med utgångspunkt i regeringen förslag utgår SSM i beräkningar av avgifter ifrån att totalt 263 024 tkr av anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten respektive 37 000 tkr av anslaget 2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska finansieras med avgifter mot inkomsttitel 2551 och att 22 000 tkr av anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten ska finansieras med avgifter mot inkomsttitel 2511.

De uppföljningar av tid och kostnader på aktivitetsnivå som gjorts de senaste åren har bl.a. visat att tillsynsavgifterna för övriga kärntekniska anläggningarna behöver höjas för att motsvara statens kostnader. Höjningarna bör enligt SSM delas upp över en period på 4 år och detta påbörjades delvis under 2018. För kärnkraftverk i drift och under avveckling sänktes avgifterna kraftigt 2018 för att hantera det ackumulerade överskott i avgifter som hade uppstått genom åren. Under perioden 2019–2021 föreslår SSM en stegvis ökning för att 2022 hamna på en avgift som motsvarar myndighetens kostnader för tillsyn av kärnkraftverken.

Som framgår av tabell 1 nedan beräknades ackumulerat överskott för kärnteknisk verksamhet att vara i balans 2022. Tabellen är hämtad från SSM:s budgetunderlag som lämnades den 1 mars 2019.

Nuvarande budget och prognos för avgifter

Beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna ej disponeras (tkr)

Verksamhet	Ink. tit.	+/- t.o.m. 2018	+/- 2019	Int. 2020	Kost. 2020	+/- 2020	Ack. +/- utgå. 2020
Offentligrättslig verksamhet							
Kärnteknisk verksamhet	2551	80 862	-35 392	286 384	313 320	-26 936	18 484
Tillsyn	2551	-	-37 972	126 888	153 824	-26 936	
Beredskap	2551	-	1 276	26 000	26 000	0	
Nukleär icke spridning	2551	-	1 304	14 000	14 000	0	
Forskning	2551			69 296	69 296	0	
Kärnteknisk verksamhet - Länsstyrelser och MSB	2551	0		50 200	50 200	0	
Icke kärnteknisk verksamhet	2511	-27 391	4 210	22 146	17 000	5 146	-18 035
Summa		**53 471**	**-31 182**	**308 480**	**330 320**	**-21 840**	**449**

Verksamhet	Ink. tit.	Int. 2021	Kost. 2021	Int. 2022	Kost. 2022	Ack. +/- utgå. 2022
Offentligrättslig verksamhet						
Kärnteknisk verksamhet	2551	300 200	308 508	293 450	301 758	1 868
Tillsyn	2551	140 704	149 012	133 954	142 262	-
Beredskap	2551	26 000	26 000	26 000	26 000	-
Nukleär icke spridning	2551	14 000	14 000	14 000	14 000	-
Forskning	2551	69 296	69 296	69 296	69 296	
Kärnteknisk verksamhet – Länsstyrelser och MSB	2551	50 200	50 200	50 200	17 000	
Icke kärnteknisk verksamhet	2511	22 000	17 000	22 000	17 000	-8 035
Summa		**322 200**	**325 508**	**315 450**	**318 758**	**-6 167**

Tabell 1: Intäkter och kostnader för avgifter som inte disponeras för räkenskapsåren 2020–2022).

Den 29 juli lämnade SSM följande avgiftsprognos för avgiftsbelagda verksamheter där intäkterna disponeras till Miljödepartementet (se tabell 2 nedan).

Avgiftsprognos för 2019 från den 29 juli 2019 (tkr)

Verksamhet	**Ink. .tit.**	**+/-t.o.m. 2017**	**+/-2018**	**Int. Prognos 2019**	**Kost. Prognos 2019**	**+/-2019**	**Ack +/- utgå 2019**
Offentligrättslig verksamhet							
Kärnteknisk verksamhet tillsyn	2551	120 308	-41 607	105 754	157 660	-51 906	26 795
Kärnteknisk verksamhet beredskap	2551	0	535	24 702	25 842	-1 140	-605
Kärnteknisk verksamhet nukleär ickespridning	2551	0	3 996	15 218	14 000	1 218	5 214
Kärnteknisk verksamhet forskning	2551	0	-2 370	66 880	66 880	0	-2 370
Kärnteknisk verksamhet MSB och länsstyrelser	2551	0	0	37 000	37 000	0	0
Icke kärnteknisk[1] Verksamhet	2511	-20 475	-6 916	19 000	13 000	6 000	-21 391*
Summa		**99 833**	**-46 362**	**268 554**	**314 382**	**-45 828**	**7 643**

Tabell 2: Intäkter och kostnader för avgifter som inte disponeras (prognos 2019).

Ackumulerade överskott till och med 2017 och resultat för 2018 bygger på faktiska utfall.

SSM föreslår att ca 7 mnkr av det ackumulerade underskottet ska överföras till anmälningspliktig verksamhet (se tabell 5) eftersom verksamheter som tidigare varit tillståndspliktiga från och med 2019 istället är anmälningspliktiga. En verksamhet där SSM tar ut avgifter som disponeras av myndigheten.

I regleringsbrevet för 2019 är beräknad budget för intäkter och kostnader för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras högre än vad prognosen för 2019 visar ovan. Detta gäller framförallt avgifterna för kärnteknisk verksamhet. Avgifterna för 2019 fastställdes vid en senare tidpunkt än regleringsbrevet för 2019. SSM lämnar förslag på avgiftsnivåer till regeringen innan regleringsbrevet för det kommande året är fastställt. Förslaget bygger på antagna anslagsnivåer och volymer för kommande år. Uppföljningar av utfallet under 2019 har lett till att SSM har uppdaterat prognosen för avgiftsbelagd verksamhet för 2019 för att motsvara utfall och förändringar i volymer.

Minskning av totala intäkter för kärnteknisk verksamhet i jämförelse med beräknad budget för intäkter och kostnader i regleringsbrevet för 2019 beror bland annat på att Ringhals AB kommer att ställa av reaktorn Ringhals 2 i slutet av 2019 och att Ringhals 1 ska ställas av under slutet av 2020. Det är sammanlagt sju reaktorer som kommer att vara i olika skeden av avveckling de kommande åren.

Statens kostnader minskar inte proportionerligt med antalet reaktorer. Bland annat minskar inte statens kostnader för beredskap så länge det finns reaktorer i drift på ett kärnkraftverk. Kostnader för forskning bedöms inte heller minska så länge reaktorer finns i drift och på grund av behov av forskning för åldrande reaktorer.

[1] Icke kärnteknisk verksamhet består dels av verksamheter inom hälso- och sjukvård och dels annan verksamhet, t.ex. olika industriella tillämpningar. Den beräknas ha ett ackumulerat underskott på 21 391 tkr vid utgången av 2019. Underskottet har främst uppstått inom olika industriella tillämpningar som röntgen, handel, öppna och slutna strålkällor och ej inom hälso- och sjukvård

SSM ställer krav på att avveckling sker på ett säkert sätt och följer detta genom tillsyn och kontrollerar att de ansvariga tar sitt ansvar och uppfyller alla gällande krav. Reaktorernas avveckling sker i olika etapper och effekterna i form av minskade kostnader kommer att synliggöras inom några år.

På sikt innebär detta att de totala kostnaderna för staten för tillsyn m.m. över kärnkraftverk kommer att minska och därmed även det totala avgiftsuttaget, även om avgiftsnivåer för enskilda anläggningar kan öka då det blir färre anläggningar i drift.

Prognos för 2020 för verksamheter där avgifterna inte disponeras

Avgifterna föreslås justeras generellt med det pris- och löneomräkningsbelopp för 2020 som har föreslagits i budgetpositionen för 2020. SSM har också tagit hänsyn till att myndighetens anslag 3:1 föreslås minska med 7 mnkr 2020 med anledning av att SSM disponerar motsvarande belopp i avgiftsintäkter för anmälningspliktig verksamhet.

Ändringen beror på att vissa verksamheter som tidigare varit tillståndspliktiga har blivit anmälningspliktiga.

Prognos 2020–2022 (tkr)

Verksamhet Offentligrättslig verksamhet	**Ink.** **.tit.**	**Ack +/- utgå 2019**	**Int. Prognos 2020**	**Kost. Prognos 2020**	**+/-2020**	**Ack +/- utgå 2020**
Kärnteknisk verksamhetstillsyn	2551	26 795	139 717	154 717	-15 000	11 795
Varav KKV *Varav ÖKTA*		*26 795*	*125 604* *14 113*	*140 604* *14 113*	*-15 000* *0*	*11 795* *0*
Kärnteknisk verksamhet - beredskap	2551	-605	26 605	26 000	605	0
Varav KKV *Varav ÖKTA*		*-605*	*24 565* *2 040*	*23 960* *2 040*	*605* *0*	*0* *0*
Kärnteknisk verksamhet - nukleär ickespridning	2551	5 214	12 000	14 000	-2 000	3 214
Varav KKV *Varav ÖKTA*		*5 214* *0*	*7 560* *4 440*	*9 560* *4 440*	*-2 000* *0*	*3 214*
Kärnteknisk verksamhet - forskning	2551	-2 370	69 707	68 307	1 400	-970
Varav KKV *Varav ÖKTA*		*-2 370*	*69 707* *0*	*68 307* *0*	*1 400* *0*	*-970* *0*
Kärnteknisk verksamhet - MSB och länsstyrelser	2551	0	37 000	37 000	0	0
Varav KKV *Varav ÖKTA*		*0*	*37 000* *0*	*37 000* *0*	*0* *0*	*0* *0*
Icke kärnteknisk* verksamhet	2511	-14 391	26 000	22 000	4 000	-10 391
Summa		**7 645**	**311 029**	**322 024**	**-10 995**	**3 648**

Verksamhet Offentligrättslig verksamhet	**Ink.** **.tit.**	**Int. Prognos 2021**	**Kost. Prognos 2021**	**+/-2021**	**Ack +/- utgå 2021**
Kärnteknisk verksamhetstillsyn	2551	142 362	150 362	-8 000	3 795
Varav KKV *Varav ÖKTA*		*126 944* *15 418*	*134 944* *15 418*	*-8 000* *0*	*3 795* *0*
Kärnteknisk verksamhetberedskap	2551	26 400	26 400	0	0
Varav KKV *Varav ÖKTA*		*24 300* *2 100*	*24 300* *2 100*	*0* *0*	*0* *0*
Kärnteknisk verksamhetnukleär ickespridning	2551	12 200	14 200	-2 000	1 214
Varav KKV *Varav ÖKTA*		*8 432* *3 768*	*10 432* *3 768*	*-2 000* *0*	*1 214* *0*
Kärnteknisk verksamhetforskning	2551	70 970	70 000	970	0
Varav KKV *Varav ÖKTA*		*70 970*	*70 000*	*970*	*0* *0*
Kärnteknisk verksamhet MSB och länsstyrelser	2551	37 000	37 000	0	0
Varav KKV *Varav ÖKTA*		*37 000*	*37 000* *0*	*0* *0*	*0* *0*
Icke kärnteknisk* verksamhet	2511	26 000	22 000	4 000	-6 391
Summa		**314 932**	**319 962**	**-5 030**	**- 1 382**

Verksamhet	**Ink. .tit.**	**Int. Prognos 2022**	**Kost. Prognos 2022**	**+/-2022**	**Ack +/- utgå 2022**
Offentligrättslig verksamhet					
Kärnteknisk verksamhet - tillsyn	2551	142 171	145 966	-3 795	0
Varav KKV *Varav ÖKTA*		*126 944* *15 227*	*130 739* *15 227*	*-3 795* *0*	*0* *0*
Kärnteknisk verksamhetberedskap	2551	26 800	26 800	0	0
Varav KKV *Varav ÖKTA*		*24 700* *2 100*	*24 700* *2 100*	*0*	*0* *0*
Kärnteknisk verksamhetnukleär ickespridning	2551	13 186	14 400	-1 214	0
Varav KKV *Varav ÖKTA*		*9 114* *4 072*	*10 328* *4 072*	*-1 214* *0*	*0* *0*
Kärnteknisk verksamhetforskning	2551	70 000	70 000	0	0
Varav KKV *Varav ÖKTA*		*70 000* *0*	*70 000* *0*	*0* *0*	*0* *0*
Kärnteknisk verksamhet MSB och länsstyrelser	2551	37 000	37 000	0	0
Varav KKV *Varav ÖKTA*		*37 000* *0*	*37 000* *0*	*0*	*0* *0*
Icke kärnteknisk* verksamhet	2511	25 391	22 000	3 391	-3000
Summa		**314 548**	**316 166**	**-1 618**	**- 3000**

Tabell 3: Intäkter och kostnader för avgifter som inte disponeras (prognos 2020-2022).

Myndigheten föreslår att avgifterna för kärnteknisk verksamhet höjs under 2020-2022 för att kunna motsvara de kostnader staten har. Intäkterna har under ett antal år har varit lägre än de faktiska kostnaderna för att hantera ett historiskt överskott i avgiftsuttag. Med de föreslagna nivåerna för 2020-2022 kommer de ackumulerade saldona vara i balans under 2022, dvs att intäkter och kostnader ska vara lika stora för den kärntekniska verksamheten.

Prognosen för icke kärnteknisk verksamhet visar på ett ackumulerat underskott för 2022 på 3 000 tkr. Detta beror först och främst på det historiska underskott som uppstod innan 2019. Ackumulerade saldon beräknas vara i balans under 2023.

Anmälningspliktig verksamhet (avgifter där intäkterna disponeras)

Införande av anmälningsplikt under 2019 innebar att en del verksamheter med strålning blev anmälningspliktiga istället för tillståndspliktiga. Införandet av avgifter för anmälningspliktig verksamhet, som myndigheten disponerar, har lett till att intäkter för tillståndspliktig verksamhet som myndigheten inte disponerar minskar.

SSM har gjort en uppskattning av anmälningspliktiga intäkter vilken redovisades i budget-underlaget 2020–2022.

Beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras

Verksamhet	+ - t. o.m 2018	+/-2019	Int. 2020	Kost. 2020	+/-2020	Ack+/- utgå.2020
Avgiftsbelagd verksamhet						
Utbildning	-1 996	-50	1 600	1 600	0	-2 046
Riksmätplats	-14 233	-700	700	1 400	-700	-15 633
Radonlab.	-4 953	-200	200	400	-200	-5 356
Summa	**-21 182**	**-950**	**2 500**	**3 400**	**-900**	**-23 035**
Anmälningspliktig verksamhet (17§)		7 287	9 012	10 086	-1 800	-1 800
Övrig tillståndsprövning	-16 555	500	22 000	21 500	500	-15 555

Verksamhet	Int.2021	Kost.2021	Int. 2022	Kost. 2022	Ack+/- utgå.2022
Avgiftsbelagd verksamhet					
Utbildning	1 600	1 600	1 600	1 600	-2 046
Riksmätplats	700	1 400	700	1 400	-17 033
Radonlab.	200	400	200	400	-5 756
Summa	**2 500**	**3 400**	**2 500**	**3 400**	**-24 835**
Anmälningspliktig verksamhet (17§)	9 012	10 086	9 012	10 086	-3 948
Övrig tillståndsprövning	22 000	21 500	22 000	21 500	-14 555

Tabell 4: Beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras, period 2019-2022

SSM har uppdaterat beräknad budget för anmälningspliktig verksamhet 2020–2022 jämfört med budgeten för 2019 eftersom volymer av anmälningar för framförallt radon[2] förväntas öka de kommande åren. Verksamheten är ny och är en del av genomförandet av Strålskyddsdirektivet. Det råder fortfarande osäkerhet kring hur volymer av anmälningar kommer utvecklas de kommande åren.

Under perioden 1 april–31 augusti 2019 har SSM fått ca 2 800 anmälningar som gäller ca 10 900 olika utrustningar. Anmälningarna gäller framförallt röntgenutrustningar. SSM redovisar nedan prognos för 2019–2022 som underlag för uppdaterad beräknad budget för anmälningspliktig verksamhet.

[2] Ändringar i prognosen gäller radon > 200 Bq

Avgifter för anmälningspliktig verksamhet (Prognos 2019-2022, tkr)

Offentligrättslig verksamhet	Underskott från icke kärnteknisk verksamhet	Intäkter 2019	Kostnader 2019	+/-2019	Ack+/- utgå.2019	Intäkter 2020	Kostnader 2020
Anmälningspliktig verksamhet	-7 000[3]	15 500	7 500	8 000	1 000	15 400	15 700

Offentligrättslig verksamhet	+/-2020	Intäkter 2021	Kostnader 2021	Intäkter 2022	Kostnader 2022	Ack+/- 2022
Anmälningspliktig verksamhet	-300	15 900	16 400	14 700	15 100	-200

Tabell 5: Prognos intäkter och kostnader, anmälningsplikt 2019-2022

Beräkningar för anmälningspliktig verksamhet bygger på genomsnittliga volymer per år.

Redovisning per avgiftskollektiv

Historiskt så har de kärntekniska anläggningarna setts som ett kollektiv, men på grund av att det idag finns flera kommersiella bolag inom det kärntekniska verksamhetsområdet så är det inte längre en lämplig utgångspunkt. Nya avgifter har räknats fram med utgångspunkt från att kärnkraftverken i möjligaste mån ska betala de kostnader som myndigheten har i samband med tillsyn, beredskap m.m. mot dessa tillståndshavare. Samma utgångspunkt gäller för övriga kärntekniska tillståndshavare. Beredskapsavgiften täcker också kostnader för kärnenergiberedskap hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och hos länsstyrelserna.

Sedan 2018 har SSM har valt att separera kärnkraftverken (KKV) från de övriga kärntekniska anläggningarna (ÖKTA) i två avgiftskollektiv. KKV består av följande anläggningar: Forsmarks Kraftgrupp AB (FKA), Ringhals AB (RAB) och OKG Aktiebolag (OKG). ÖKTA består av följande anläggningar: Cyclife AB, Studsvik Nuclear AB (SNAB), AB Svafo (AU, R2, TS, UF m.fl. i Forsmark), Westinghouse Electric Sweden AB, Ranstad Mineral AB, Ranstad Industricentrum AB, SKB (Clab, SFR) och Ågesta.

SSM:s ambition är att dessa två avgiftskollektiv betalar för den tillsyn som kommer att bedrivas mot respektive kollektiv. Kostnaderna för tillsyn m.m. av kärnkraftverk i drift beräknas minska något under perioden. Avgifterna ligger dock idag under beräknade kostnader och kommer att behöva öka något under samma period. Under 2022 beräknas avgifter från kärnkraftverken att ligga i nivå med planerad tillsyn. För ÖKTA kommer avgiftsuttaget att behöva öka för att motsvara statens kostnader.

[3] Anmälningspliktig verksamhet bör enligt SSM belastas med ca 7 mnkr från det ackumulerade underskottet från icke kärnteknisk verksamhet för avgifter som inte disponeras.

Prognos för intäkter och kostnader per avgiftskollektiv för kärnteknisk verksamhet (inkl. MSB och länsstyrelser) (tkr)

	Intäkter 2019	Kostnader 2019	Intäkter 2020	Kostnader 2020
KKV	234 633	283 299	264 436	279 431
ÖKTA	14 921	18 083	20 593	20 593
Summa	**249 554**	**301 382**	**285 029**	**300 024**

	Intäkter 2021	Kostnader 2021	Intäkter 2022	Kostnader 2022
KKV	267 646	276 676	267 758	272 767
ÖKTA	21 285	21 285	21 399	21 399
Summa	**288 932**	**297 962**	**289 157**	**294 166**

Tabell 6: Intäkter och kostnader per avgiftskollektiv, prognos 2019-2022

Beräkning av intäkter för KVV och ÖKTA 2019 bygger på beräknade volymer och av regeringen fastställda avgiftsbelopp enligt förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten. Beräkning av intäkter för KVV och ÖKTA för 2020 bygger på beräknade volymer och förslag från SSM om avgiftsbelopp enligt förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten.

Förslag till avgiftsnivåer för 2020

Nedan redovisas samtliga förslag till nya avgiftsnivåer för 2020. Förslagen syftar till att nå full kostnadstäckning för staten.

I samband med årets justering av avgiftsnivåer för 2020 föreslår SSM att vissa delar av förordningen om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten justeras. SSM föreslår bl.a. att en avgift på 1 200 kr per tillstånd för tillståndspliktiga lasrar och en avgift för anmälningspliktig verksamhet med hantering av naturligt förekommande radioaktivt material (NORM) förs in i förordningen.

I syfte att nå balans i det ackumulerade underskottet på 20 mnkr för icke kärnteknisk verksamhet enligt 5 a § föreslås att vissa avgifterna höjs.

Föreslagna justeringar framgår av bilaga 1.

SSM har som ambition att hantera uppkomma balanserade överuttag av avgifter som tas ut för kärnkraftverken respektive underuttag av avgifter som tas ut för övriga kärntekniska anläggningar. SSM bedömer att ackumulerade över- respektive underuttag kommer att balansera på inkomsttitelnivå först till utgången av 2022.

Gällande §	Gällande avgift (kr)	Föreslagen §	Föreslagen avgiftsnivå	Förändring	Kommentar
Ansökan					
5 §	34 000 000		34 476 000	*1,4%*	
	33 000 000		33 462 000	*1,4%*	
5 §1	2 237 000		2 268 000	*1,4%*	
5§ 2	1 113 000		1 129 000	*1,4%*	
5 § 3	560 000		568 000	*1,4%*	
5 § 4	111 000		113 000	*1,4%*	
5 § 5	1 536 000		1 558 000	*1,4%*	
5 § 6	560 000		568 000	*1,4%*	
5 § 7	280 000		284 000	*1,4%*	
5 § 8	55 000		56 000	*1,4%*	
5 § 9	111 000		113 000	*1,4%*	
5 § 10	55 000		56 000	*1,4%*	
5 § 11	112 000		114 000	*1,4%*	
5 § 12	42 000		43 000	*1,4%*	

5 § 13	80 000		81 000	1,4%	
5 § 14	35 000		35 500	1,4%	
5 § 15	16 000		16 500	1,4%	
5 § 16	75 000		76 000	1,4%	
5 a §					
5 a § 1	520		520	0,0%	
5 a § 2	8 800		8 800	0,0%	
		5 a § 3	*1 200*	*Ny avgift*	*3.med 1 200 kr per tillstånd för tillståndspliktiga lasrar*
5 a § 4	5 100		5 100	0,0%	*4. med 5 100 kronor per generator för medicinsk röntgendiagnostik,*
5 a § 5	2 000		2 000	0,0%	*5. med 2 000 kronor per generator för odontologisk röntgendiagnostik,*
5 a § 6	*12 700*		*12 700*	*0,0%*	*6. med 12 700 kronor per utrustning för acceleratorer och koboltapparater för extern strålterapi*
5 a § 7	*4 300*		*4 300*	*0,0%*	*7. med 4 300 kronor per utrustning för röntgenterapiutrustning för extern strålterapi*
5 a § 8	*12 700*		*12 700*	*0,0%*	*8. med 12 700 kronor per utrustning för efterladdningsutrustning för brachyterapi*
5 a § 9	*19 100*		*19 100*	*0,0%*	*9. med 19 100 kronor per tillstånd för annan sluten strålkälla för brachyterapi med en aktivitet som överstiger 100 gigabecquerel,*
5 a § 10	*77 700*		*77 700*	*0,0%*	*10. med 77 700 kronor per tillstånd för nuklearmedicin med en aktivitet som är högst 100 gigabecquerel,*
5 a § 11	*125 600*		*125 600*	*0,0%*	*11. med 125 600 kronor per tillstånd för nuklearmedicin med en aktivitet som överstiger 100 gigabecquerel,*
5 a § 12	*2 800*		*3 100*	*10,7%*	*12. med 3 100 kronor per generator för veterinärmedicinsk röntgendiagnostik,*
5 a § 13	*1 050*		*2 100*	*100,0%*	*13. med 2 100 kronor för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som är högst 100 megabecquerel,*
5 a § 14	*3 200*		*6 400*	*100,0%*	*14. med 6 400 kronor per laboratorium för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som överstiger 100 megabecquerel men inte 10 gigabecquerel*
5 a § 15	*17 600*		*35 200*	*100,0%*	*15. med 35 200 kronor per laboratorium för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som överstiger 10 gigabecquerel,*
5 a § 16	*5 900*		*6 200*	*5,1%*	*16. med 6 200 kronor per utrustning för mindre acceleratorer,*
5 a § 17	*22 500*		*23 600*	*4,9%*	*17. med 23 600 kronor per tillstånd för accelerator-anläggningar,*
5 a § 18	*2 600*		*3 100*	*19,2%*	*18. med 3 100 kronor per utrustning för radiografering,*

5 a § 19	*1 050*		*2 100*	*100,0%*	*19. med 2 100 kronor för slutna strålkällor som inte är slutna strålkällor med hög aktivitet,*
5 a § 20	*1 050*		*10 500*	*900%*	*20. med 10 500 kronor för slutna strålkällor med hög aktivitet,*
5 a § 21	*9 800*		*10 300*	*5,1%*	*21. med 10 300 kronor per tillstånd för installation och underhåll av strålkällor,*
5 a § 22	7 283 000		7 283 00	0,0%	*22. med 7 283 000 kronor per anläggning för accelerator-baserad spallation för neutron-forskningsändamål med en stråleffekt som överstiger 1 megawatt.*
5 a § 23	353 000		353 000	0,0%	*23. med 353 000 kronor för verksamhet med elektron-acceleratorbaserade synkro-tronljusanläggningar.*
6 §	1 300		1 300	0,0%	
Granskning					
7 § 1	100 000 000		100 000 000	0,0%	
7 § 2	15 000 000		15 000 000	0,0%	
7a §	4 790 000		4 790 000	0,0%	
8 §	1 300		1 300	0,0%	
9 § 1	5 206 000		5 206 000	0,0%	
9 § 2	2 206 000		2 206 000	0,0%	
Konsult					
10 §	1 000 000		1 000 000	0,0%	
Tillsyn					
11 § 1	*3 000 000*		4 374 000	*46,0%*	
11 § 2	*453 500*		750 000	*65,0%*	
11 § 3	*566 500*		600 000	*6,0%*	
11 § 4	*621 500*		750 000	*21,0%*	
11 § 5	*251 500*		350 000	*39,0%*	
11 § 6	*621 500*		750 000	*21,0%*	
11 § 7	*251 500*		400 000	*59,0%*	
11 § 8	*251 500*		400 000	59,0%	
11 § 9	*251 500*		400 000	59,0%	
11 § 10	*750 000*		750 000	0,0%	
11 § 11	*251 500*		251 500	0,0%	
11 § 12	10 000		11 000	10,0%	
Beredskap					
12 § 1	6 016 000		*6 100 000*	1,0%	
12 § 2	4 512 000		*4 570 000*	1,0%	
12 § 3	257 000		*260 000*	1,0%	
12 § 4	257 000		*260 000*	1,0%	
N.i.s					
13 § 1	550 000		512 000	-7,0%	
13 § 2	235 000		*218 000*	-7,0%	
13 § 3	290 000		*270 000*	-7,0%	
13 § 4	285 000		*265 000*	-7,0%	
13 § 5	14 000		*13 000*	-7,0%	
13 § 6	11 000		*10 000*	-9,0%	
14 §	1 300			0,0%	
Forskning					
15 § 1	7 821 000		7 821 000	0,0%	
15 § 2	2 090 000		2 440 000	17,0%	
15 § 3	302 000		352 000	17,0%	
Anmälan					
16 §					
16 § 1	1 200		1 200	0,0%	
16 § 2	1 200		1 200	0,0%	

16 § 3	1 200		1 200	0,0%	
16 § 4	1 200		1 200	0,0%	
16 § 5	1 200		1 200	0,0%	
16 § 6	1 200		1 200	0,0%	
16 § 7	1 200		1 200	0,0%	
		16 § 8	*1 200*	*Ny avgift*	*Anmälningspliktig verksamhet med hantering av naturligt förekommande radioaktivt material.*
17 §	1 200		1 200	0,0%	
18 §	30 700		30 700	0,0%	

För kursiverade paragrafer finns förslag från myndigheten till förordningsändringar.

Förändring i totalt prognostiserat avgiftsuttag för de årliga avgifter som myndigheten ej disponerar.

Avgift	Prognos 2019	Prognos 2020	Förändring
Tillsynsavgifter 11 §	105 754 000	139 717 000	33 963 000
Beredskapsavgifter 12 §	24 702 000	26 605 000	1 903 000
Icke spridning 13 §	15 218 000	12 000 000	-3 218 000
Forskning 15 §	66 880000	69 707 000	2 827 000
Tillstånd 5 a § (icke kärnteknisk verksamhet)	19 000 000	26 000 000	7 000 000
Summa	**231 554 000**	**274 029 000**	**42 475 000**

Tabell 7: Förändring av avgiftsuttag för de årliga avgifter som myndigheten ej disponerar.

Konsekvensbedömning

Nedan redovisas motiv för ändringar samt de ekonomiska och administrativa konsekvenser SSM har identifierat för tillståndshavarna och för staten.

KKV och ÖKTA

Avgifterna för tillsyn av kärnkraftverk är anpassade så att det historiska överskottet som finns ska balanseras senast 2022. För att kunna uppnå balans under 2022 föreslår myndigheten att avgifterna justeras inför 2020, vilket innebär en höjning i förhållande till 2019. Avgifterna ligger nu på en lägre nivå än statens kostnader eftersom det finns ett historiskt överskott i avgiftsuttaget. För övriga kärntekniska anläggningar föreslår avgifterna justeras så att de ger full kostnadstäckning. Avgifter för tillsyn höjs med mellan 6 och 65 procent för att dels motsvara myndighetens kostnader för verksamheten, dels för att få täckning för den beräknade anslagsnivån som regeringen har föreslagit för år 2020 i BP2020. I förslaget har hänsyn tagits till indragna anslagssparanden och historiska överskott i avgiftsuttag. Det medför inga administrativa konsekvenser för staten. Inga administrativa konsekvenser anses uppstå för tillståndshavarna. De ändringar som föreslås bedöms dock ha ekonomiska konsekvenser för tillståndshavare eftersom avgifterna höjs. Avgifterna för tillsyn av kärnkraftverken är dock fortfarande lägre än statens kostnader för att hantera det historiska överskottet i avgiftsuttaget.

Avgifter från kärntekniska anläggningar för statens kostnader för kärnenergiberedskap höjs med 1 procent vilket bedöms motsvara myndighetens ökade kostnader. Avgifterna beräknas ge full kostnadstäckning för det beräknade anslaget för ändamålet. Statens kostnader för kärnenergiberedskap är oförändrat så länge det finns en reaktor i drift på en anläggning. Förslaget har inga administrativa konsekvenser och begränsade ekonomiska konsekvenser för såväl tillståndshavarna som staten enligt SSM. Förslaget innebär full kostnadstäckning för staten.

Avgifter från kärntekniska anläggningar för statens kostnader för tillsyn av nukleär icke-spridning sänks med 7 procent för att balansera tidigare överskott i avgiftsuttag. Förslaget har inga administrativa konsekvenser men positiva ekonomiska konsekvenser för till-ståndshavarna enligt SSM. Sänkningen är dock temporär för 2020.

Strålsäkerhetsmyndigheten har i tidigare budgetunderlag förklarat att behoven av forskningsmedel inte minskar med färre reaktorer i drift. Utgångspunkten är därför att nivån på anslagsposten är oförändrad och att därmed ska det totala avgiftsuttaget vara oförändrat. För att uppnå oförändrad kostnadstäckning för staten för det beräknade anslaget för forskning föreslås att avgiften för forskning höjs med 17 procent. Anledningen till höjningen är framförallt färre reaktorer i drift hos tillståndshavarna. I förslaget har hänsyn tagits till indragna anslagssparanden. Förslaget har inga administrativa konsekvenser men det har ekonomiska konsekvenser för tillståndshavarna. Förslaget innebär full kostnadstäckning för staten.

Icke kärnteknisk verksamhet
SSM föreslår att avgifterna för icke kärnteknisk verksamhet höjs. Avgifter för tillstånds prövning och tillsyn av verksamheter som inte är inom det medicinska området enligt strålskyddslagen höjs med mellan 5 och 100 procent[2],[4] dels för att motsvara myndighetens kostnader och anslag, dels för att komma i balans med underskott i avgiftsuttag och nå full kostnadstäckning på sikt. Skälen till myndighetens ökade kostnader och avgiftsnivåer redovisas nedan. SSM föreslår också att en avgift på 1 200 kr per tillstånd för tillståndspliktiga lasrar (5 a § 3) åter införs i förordningen. Avgiften har tidigare funnits med men har av någon anledning fallit bort. Stöd för denna avgift återfinns i Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2014:4) om laser, starka laserpekare och intensivt pulserat ljus. Förslaget har begränsade administrativa konsekvenser för tillståndshavarna. De ekonomiska konsekvenserna bedöms vara relativt stora för delar av tillståndshavarna.

De veterinärmedicinska röntgenutrustningar (5 a § 12) som är tillståndspliktiga är mer avancerade än de som är anmälningspliktiga. Veterinärmedicinsk röntgenverksamhet har de senaste fem åren utvecklats och fler avancerade röntgenutrustningar används. Fler kliniker startar ambulerande verksamhet vilket innebär en annan strålskyddsaspekt än om röntgenutrustningarna används inom en klinik.

Regelverket för användning av öppna strålkällor (5 a § 13) har utökats när det gäller friklassning och avfallsplaner vilket kräver mer tid vid tillståndsansökan, tillsyn samt då verksamheten avvecklas.

I och med att anmälningsplikt infördes har majoriteten av användare av radioaktiva strålkällor blivit anmälningspliktiga (5 a § 19). De strålkällor som fortfarande är tillståndspliktiga är strålkällor med hög aktivitet eller strålkällor med en användning som inte motsvarar den verksamhet som har pekats ut som anmälningspliktig. Kravbilden är mer omfattande och kräver avsevärt mer tid vid granskning och tillsyn.

Strålkällor med hög aktivitet, så kallade HASS, är mer omfattande och kräver avsevärt mer tid vid granskning och tillsyn (5 a § 20). Det nya regelverket ställer högre krav på ledningssystem och riskanalys, vilket kräver mer tid för granskning och tillsyn. SSM föreslår dock inte någon höjning avseende den mediciniska delen.

Anmälningspliktig verksamhet
SSM föreslår att avgift om 1 200 kr per anmälan för NORM, 16 § 8 (verksamhet med naturligt förekommande radioaktivt material som avfall, bioprodukt eller råvara) införs. Idag tas ingen avgift ut för anmälan som gäller i 5 år. Stöd för detta finns sedan förra året i Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (2018:4) om naturligt förekommande radioaktivt material och byggnadsmaterial. Förslaget har vissa administrativa och ekonomiska konsekvenser för berörd verksamhet. Förslaget innebär full kostnadstäckning för staten.

[4] I något fall är höjningen mer än 100 procent

I detta ärende har generaldirektören Nina Cromnier beslutat. Controllern Yvonne Nordlander har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Erik Henriksson, enhetschefen Anders Verneholt och chefsjuristen Ulf Yngvesson deltagit.

Detta beslut har expedierats utan signatur.

STRÅLSÄKERHETSMYNDIGHETEN

Nina Cromnier

Yvonne Nordlander

Bilagor

Underlag för ändringar i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhets-myndigheten

Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish Radiation Safety Authority

Regeringskansliet, Miljödepartementet

103 33 STOCKHOLM

Skrivelse (Diariedokument)
Datum: 2019-11-01
Er referens:
Diarienr: SSM2019-7702
Dokumentnr: SSM2019-7702-4
Handläggare: Erik Henriksson
Telefon: 087994390

Komplettering om avgifter för forskning

Besluten att permanent ställa av sammanlagt fyra kärnkraftreaktorer vid Ringhals och Oskarshamn under åren 2017 till 2020 påverkar de avgifter staten tar ut enligt förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten. Att reaktorer avvecklas innebär dock inte att myndighetens forskningsbehov inom det kärntekniska området minskar.

Medlen inom det kärntekniska området, som finansieras med avgifter från kärnkraftverken, går till forskningsfrågor som svåra haverier, safeguard, reaktorfysik, avfall och slutförvar, bestrålningseffekter och åldring av material. Dessa frågor är generiska för kärnkraften och forskargrupper behövs för att möjliggöra utbildning på hög nivå. Forskargrupper behöver ha en kritisk storlek för att kunna forska med god kvalitet och ha god internationell förankring.

Myndighetens forskningsmedel används dels för att stärka den nationella kompetensen, dels för att kunna forska utifrån frågeställningar där forskningsresultaten behövs i myndighetens tillsyn och granskning. De frågeställningar som här ska besvaras är oberoende av antal reaktorer i drift: frågor inom svåra haverier, safeguard, reaktorfysik, avfall och slutförvar, bestrålningseffekter och åldring av material uppstår redan vid drift en reaktor. För Sveriges del handlar det dessutom om två grundläggande typer av reaktorer som ger upphov till ibland olika frågeställningar – tryckvattenreaktorer och kokvattenreaktorer. För att myndighetens tillsyn och granskning fortsatt ska vila på vetenskaplig grund behöver myndighetens resurser för forskning inom detta område vara av samma volym 2020 som under 2019. Det totala avgiftsuttaget bör alltså vara ca 69 000 tkr för att fortsatt få forskningsresultat som bidrar till att tillsyn och granskning fortsatt genomförs på vederhäftigt sätt.

Kopplat till **säkerhet i kärntekniska verksamheter** måste kompetens och kunskapsutveckling upprätthållas framför allt inom följande områden:

- Reaktorfysik
- Bränsle
- Svåra haverier
- Åldring av komponenter och system
- Människa-Teknik-Organisation (MTO)
- Slutförvar av använt kärnbränsle och kärnavfall
- Kärnkemi
- Avveckling och avfall

Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish Radiation Safety Authority

SE-171 16 Stockholm
Solna strandväg 96
Tel:+46 8 799 40 00
Fax:+46 8 799 40 10
E-post: registrator@ssm.se
Webb: stralsakerhetsmyndigheten.se

När det gäller området **nukleär icke-spridning** behöver myndigheten ha tillgång till från industrin oberoende forskning vid ett eller flera svenska lärosäten och kompetens och kunskapsutveckling måste upprätthållas framför allt inom följande områden:

- Mätteknik
- Kärnämneskontroll i ett systemperspektiv, t.ex. rörande exportprodukters användningsområden.

Den verksamhetsstödjande forskningen ska besvara frågor som identifieras och formuleras inom ramen för myndighetens tillsynsverksamhet. Syftet är att ta fram de kunskaper som myndigheten behöver för att kunna bedriva en vederhäftig och oberoende verksamhet. En stor del av denna typ av forskningssatsningar har sitt ursprung i myndighetens årliga verksamhetsplanering och har hittills i stor utsträckning genomförts i 1-åriga forskningsprojekt.
En stor del av den verksamhetsstödjande forskningen sker inom samma områden som är centrala för de kompetensstödjande satsningarna. Några framträdande områden är:

- Smältans kylbarhet vid ett svårt haveri i en kokvattenreaktor.
- Åldring av olika typer av material och komponenter i ett kärnkraftverk.
- Mätmetoder t.ex. avseende individuell patientdos, udda nuklider, och radon i vatten och luft.
- Metoder för att analysera risker och strålskydd ur ett systemperspektiv i samband med avveckling, inom vården och kärntekniska anläggningar. Det gäller bland annat riskinformerad tillsyn, förutsättningar för säker långtidsdrift och värdering av risker vid avveckling.
- Utveckling av mätmetoder för inhomogent avfall.
- Frågor kring de tekniska barriärerna i slutförvaret för använt kärnbränsle.
- Forskning kring hur bränsleparametrar ska verifieras avseende korrekthet och kompletthet inför slutförvaring av använt kärnbränsle

Mot bakgrund av ovanstående resonemang anser SSM att nivån på anslaget 3:1 ap. 2 Forskning bör hållas oförändrad och i nivå med 2019 års tilldelning. SSM anser vidare att avgifterna från kärntekniska anläggningar för forskning m.m. bör ligga på oförändrad nivå d.v.s. totalt ca 69 000 tkr. Därför behöver avgiften enligt 15§ höjas eftersom färre reaktorer är i drift och därmed avgiftsskyldiga.

Om avgifterna inte höjs kommer SSM att kraftigt behöva minska på forskningen inom det kärntekniska området även om nivån på anslag 3:1 ap2 behålls. Anledningen är att inga direkta eller indirekta subventioner från staten får finnas till svensk kärnkraft. Kärnkraftsindustrin ska bära sina egna kostnader inklusive de kostnader den orsakar staten.

Planerad forskning med relevans för kärntekniska anläggningar

SSM:s forskningsplan och forskningsbudget är indelad i följande temaområden för anslaget 3:1 ap.2 Forskning:

Temaområde	2015	2016	2017	2018	2019
1 MTO	3 974	4 163	3 540	3 211	3155
2 Reaktorsäkerhet	15 939	17 665	19 135	22 609	20 850
3 Strukturell integritet	12 483	14 418	13 919	11 680	9 782
4 Säkerhetsanalys	4 806	4 480	3 070	2 752	3 326
5 Avveckling o avfall	2 608	2 245	2 104	2 297	2 598
6 Mätteknik	6 065	5 426	5 418	6 185	7 088
7 Strålskydd	17 580	22 386	24 199	22 019	23 421
8 Övrigt	8 485	7 230	7 225	7 500	7 860
	71 940	78 013	78 609	78 252	78 080

Utöver den forskning som finansieras med ap.2 forskning bedriver SSM även studier och utredningar i syfte att utveckla nationell kompetens och stödja och utveckla myndighetens tillsyn. Dessa insatser finansieras med anslaget 3:1 ap.3 Kärnteknisk verksamhet med bakomliggande finansiering i forskningsavgifterna.

Forskning med relevans för kärnteknisk verksamhet uppgår till sammanlagt ca 60 000 tkr och studier och utredningar med relevans för kärnteknisk verksamhet uppgår till ca 9 000 tkr per år.

Forskning med relevans för strålskydd som inte har koppling till kärnteknisk verksamhet uppgår till ca 18 000 tkr per år och belastar ap.2 Forskning.

Syftet med de avgifter de kärntekniska anläggningarna betalar för Forskning skiljer sig något från syftet med ap.2 Forskning.

Syften med avgiften är:
”… för den grundläggande och tillämpade forskning samt de studier och utredningar som myndigheten initierar i syfte att utveckla nationell kompetens och stödja och utveckla myndighetens tillsyn inom de av myndighetens verksamhetsområden som är relevanta för den verksamhet som tillståndshavaren bedriver.”

Syften med ap.2 Forskning är:
”…grundläggande och tillämpad forskning för att utveckla nationell kompetens inom myndighetens verksamhetsområde och för att stödja och utveckla myndighetens tillsyn.”

Innebörden är att ap.2 Forskning används enbart till forskning men att avgiften även finansierar studier och utredningar men på ap.3.

Bilaga 1

Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Härigenom föreskrivs att 4–5 a, 11, 11 b, 12, 13, 15 och 16 §§ förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §	
En ansökningsavgift ska betalas av den som ansöker om	
1. tillstånd enligt 5 eller 5 a § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet,	
2. tillstånd enligt strålskyddslagen (2018:396) *eller* strålskyddsförordningen (2018:506), eller	2. tillstånd enligt strålskyddslagen (2018:396), strålskyddsförordningen (2018:506) *eller föreskrifter meddelade med stöd av dessa*, eller
3. Strålsäkerhetsmyndighetens prövning av ett ärende enligt 8 § eller 18 § andra stycket förordningen (2006:311) om transport av farligt gods.	
5 §	
Avgift enligt 4 § 1 ska betalas till Strålsäkerhetsmyndigheten med *100 000 000* kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnkraftsreaktor som ska ersätta en permanent avstängd kärnkraftsreaktor, varav *34 000 000* kronor när ansökan ges in, *33 000 000* kronor senast ett år efter att ansökan gavs in och *33 000 000* kronor senast två år efter att ansökan gavs in.	Avgift enligt 4 § 1 ska betalas till Strålsäkerhetsmyndigheten med *101 400 000* kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnkraftsreaktor som ska ersätta en permanent avstängd kärnkraftsreaktor, varav *34 476 000* kronor när ansökan ges in, *33 462 000* kronor senast ett år efter att ansökan gavs in och *33 462 000* kronor senast två år efter att ansökan gavs in.
Avgift enligt 4 § 1 eller 3 ska betalas till Strålsäkerhetsmyndigheten när ansökan ges in	
1. med *2 237 000* kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnteknisk anläggning kategori 1, dock inte en kärnkraftsreaktor eller anläggning för slutförvaring av använt kärnbränsle,	1. med *2 268 000* kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnteknisk anläggning kategori 1, dock inte en kärnkraftsreaktor eller anläggning för slutförvaring av använt kärnbränsle,
2. med *1 113 000* kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnteknisk anläggning kategori 2,	2. med *1 129 000* kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnteknisk anläggning kategori 2,

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3. med *560 000* kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnteknisk anläggning kategori 3,	3. med *568 000* kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnteknisk anläggning kategori 3,
4. med *111 000* kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnteknisk anläggning kategori 4,	4. med *113 000* kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnteknisk anläggning kategori 4,
5. med *1 536 000* kronor, om ansökan avser drift av en kärnteknisk anläggning kategori 1,	5. med *1 558 000* kronor, om ansökan avser drift av en kärnteknisk anläggning kategori 1,
6. med *560 000* kronor, om ansökan avser drift av en kärnteknisk anläggning kategori 2,	6. med *568 000* kronor, om ansökan avser drift av en kärnteknisk anläggning kategori 2,
7. med *280 000* kronor, om ansökan avser drift av en kärnteknisk anläggning kategori 3,	7. med *284 000* kronor, om ansökan avser drift av en kärnteknisk anläggning kategori 3,
8. med *55 000* kronor, om ansökan avser drift av en kärnteknisk anläggning kategori 4,	8. med *56 000* kronor, om ansökan avser drift av en kärnteknisk anläggning kategori 4,
9. med *111 000* kronor, om ansökan avser innehav av en kärnteknisk anläggning,	9. med *113 000* kronor, om ansökan avser innehav av en kärnteknisk anläggning,
10. med *55 000* kronor, om ansökan avser särskilt tillstånd enligt 5 a § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet,	10. med *56 000* kronor, om ansökan avser särskilt tillstånd enligt 5 a § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet,
11. med *112 000* kronor, om ansökan avser en anläggning för markdeponering av lågaktivt kärnavfall som inte härrör från kommersiell uranbrytning och till en sådan anläggning hörande anläggningar för behandling eller lagring, förutsatt att aktiviteten hos den totala mängden avfall i markdeponeringsanläggningen inte överstiger 10 terabecquerel varav högst 10 gigabecquerel utgörs av alfaaktiva ämnen,	11. med *114 000* kronor, om ansökan avser en anläggning för markdeponering av lågaktivt kärnavfall som inte härrör från kommersiell uranbrytning och till en sådan anläggning hörande anläggningar för behandling eller lagring, förutsatt att aktiviteten hos den totala mängden avfall i markdeponeringsanläggningen inte överstiger 10 terabecquerel varav högst 10 gigabecquerel utgörs av alfaaktiva ämnen,
12. med *42 000* kronor, om ansökan avser gränsöverskridande transport av använt kärnbränsle, kärnavfall eller annat radioaktivt avfall,	12. med *43 000* kronor, om ansökan avser gränsöverskridande transport av använt kärnbränsle, kärnavfall eller annat radioaktivt avfall,
13. med *80 000* kronor, om ansökan avser transport av radioaktiva ämnen enligt en särskild överenskommelse om säkerhetsåtgärder,	13. med *81 000* kronor, om ansökan avser transport av radioaktiva ämnen enligt en särskild överenskommelse om säkerhetsåtgärder,

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
14. med *35 000* kronor, om ansökan avser förvärv, innehav, överlåtelse, bearbetning, transport eller annan hantering av eller annan befattning med kärnämne eller kärnavfall och denna hantering eller befattning inte omfattas av någon ansökan enligt 1–13,	14. med *35 500* kronor, om ansökan avser förvärv, innehav, överlåtelse, bearbetning, transport eller annan hantering av eller annan befattning med kärnämne eller kärnavfall och denna hantering eller befattning inte omfattas av någon ansökan enligt 1–13,
15. med *16 000* kronor, om ansökan avser transport av ett radioaktivt ämne som inte omfattas av någon ansökan enligt 1–14, och	15. med *16 500* kronor, om ansökan avser transport av ett radioaktivt ämne som inte omfattas av någon ansökan enligt 1–14, och
16. med *75 000* kronor, om ansökan avser bekräftelse av certifikat för kollikonstruktion.	16. med *76 000* kronor, om ansökan avser bekräftelse av certifikat för kollikonstruktion.

Om en ansökan som avser en och samma anläggning omfattas av mer än en avgift enligt första stycket eller andra stycket 1–9, ska avgift betalas med det belopp som är högst av de angivna beloppen.

5 a §

Avgift enligt 4 § 2 ska betalas till Strålsäkerhetsmyndigheten när ansökan ges in

1. med 520 kronor per tillstånd för starka laserpekare med uteffekt som inte överskrider 30 milliwatt,
2. med 8 800 kronor per tillstånd för starka laserpekare med uteffekt som överskrider 30 milliwatt,

	3. med 1 200 kronor för tillståndspliktiga lasrar,
3. med 5 100 kronor per generator för medicinsk röntgendiagnostik,	*4.* med 5 100 kronor per generator för medicinsk röntgendiagnostik,
4. med 2 000 kronor per generator för odontologisk röntgendiagnostik,	*5.* med 2 000 kronor per generator för odontologisk röntgendiagnostik,
5. med *2 800* kronor per generator för veterinärmedicinsk röntgendiagnostik,	*6.* med *3 100* kronor per generator för veterinärmedicinsk röntgendiagnostik,
6. med *1 050* kronor för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som är högst 100 megabecquerel,	*7.* med *2 100* kronor för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som är högst 100 megabecquerel,
7. med *3 200* kronor per laboratorium för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som överstiger 100 megabecquerel men inte 10 gigabecquerel,	*8.* med *6 400* kronor per laboratorium för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som överstiger 100 megabecquerel men inte 10 gigabecquerel,
8. med *17 600* kronor per laboratorium för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som överstiger 10 gigabecquerel,	*9.* med *35 200* kronor per laboratorium för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som överstiger 10 gigabecquerel,

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
9. med *5 900* kronor per utrustning för mindre acceleratorer,	*10.* med 6 200 kronor per utrustning för mindre acceleratorer,
10. med *22 500* kronor per tillstånd för acceleratoranläggningar,	*11.* med *23 600* kronor per tillstånd för acceleratoranläggningar,
11. med *2 600* kronor per utrustning för radiografering,	*12.* med *3 100* kronor per utrustning för radiografering,
12. med *1 050* kronor för slutna strålkällor som inte är slutna strålkällor med hög aktivitet,	*13.* med *2 100* kronor för slutna strålkällor som inte är slutna strålkällor med hög aktivitet,
13. med *1 050* kronor för slutna strålkällor med hög aktivitet,	*14.* med *10 500* kronor för slutna strålkällor med hög aktivitet,
14. med 9 800 kronor per tillstånd för installation och underhåll av strålkällor,	*15.* med *10 300* kronor per tillstånd för installation och underhåll av strålkällor,
15. med 12 700 kronor per utrustning för acceleratorer och koboltapparater för extern strålterapi,	*16.* med 12 700 kronor per utrustning för acceleratorer och koboltapparater för extern strålterapi,
16. med 4 300 kronor per utrustning för röntgenterapiutrustning för extern strålterapi,	*17.* med 4 300 kronor per utrustning för röntgenterapiutrustning för extern strålterapi,
17. med 12 700 kronor per utrustning för efterladdningsutrustning för brachyterapi,	*18.* med 12 700 kronor per utrustning för efterladdningsutrustning för brachyterapi,
18. med 19 100 kronor per tillstånd för annan sluten strålkälla för brachyterapi med en aktivitet som överstiger 100 gigabecquerel,	*19.* med 19 100 kronor per tillstånd för annan sluten strålkälla för brachyterapi med en aktivitet som överstiger 100 gigabecquerel,
19. med 77 700 kronor per tillstånd för nuklearmedicin med en aktivitet som är högst 100 gigabecquerel,	*20.* med 77 700 kronor per tillstånd för nuklearmedicin med en aktivitet som är högst 100 gigabecquerel,
20. med 125 600 kronor per tillstånd för nuklearmedicin med en aktivitet som överstiger 100 gigabecquerel,	*21.* med 125 600 kronor per tillstånd för nuklearmedicin med en aktivitet som överstiger 100 gigabecquerel,
21. med 7 283 000 kronor per anläggning för acceleratorbaserad spallation för neutronforskningsändamål med en stråleffekt som överstiger 1 megawatt, och	*22.* med 7 283 000 kronor per anläggning för acceleratorbaserad spallation för neutronforskningsändamål med en stråleffekt som överstiger 1 megawatt, och
22. med 353 000 kronor för verksamhet med elektronacceleratorbaserade synkrotronljusanläggningar.	*23.* med 353 000 kronor för verksamhet med elektronacceleratorbaserade synkrotronljusanläggningar.

11 §

Den som har tillstånd till kärnteknisk verksamhet ska betala avgift för Strålsäkerhetsmyndighetens tillsyn över att lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, strålskyddslagen (2018:396), förordningen (1984:14) om kärnteknisk

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

verksamhet och strålskyddsförordningen (2018:506) samt villkor och föreskrifter som har meddelats med stöd av dessa lagar och förordningar följs. Avgiften ska, efter särskild debitering av Strålsäkerhetsmyndigheten, betalas förskottsvis för varje kalenderkvartal

1. med *3 000 000* kronor för en kärnkraftsreaktor under normaldrift,	1. med 4 *374 000* kronor för en kärnkraftsreaktor under normaldrift,
2. med *453 500* kronor för en anläggning för framställning av bränsle för kärnkraftsreaktorer,	2. med *750 000* kronor för en anläggning för framställning av bränsle för kärnkraftsreaktorer,
3. med *566 500* kronor för en forsknings- och materialprovningsreaktor under normaldrift,	3. med *600 000* kronor för en forsknings- och materialprovningsreaktor under normaldrift,
4. med *621 500* kronor för en anläggning där mer än 1 000 ton använt kärnbränsle mellanlagras,	4. med *750 000* kronor för en anläggning där mer än 1 000 ton använt kärnbränsle mellanlagras,
5. med *251 500* kronor för en anläggning där använt kärnbränsle mellanlagras och den lagrade mängden inte överstiger 1 000 ton,	5. med *350 000* kronor för en anläggning där använt kärnbränsle mellanlagras och den lagrade mängden inte överstiger 1 000 ton,
6. med *621 000* kronor för en anläggning för slutförvaring av kärnavfall som inte utgör sådan markdeponering som avses i 5 § andra stycket 11,	6. med *750 000* kronor för en anläggning för slutförvaring av kärnavfall som inte utgör sådan markdeponering som avses i 5 § andra stycket 11,
7. med *251 500* kronor för en anläggning för mellanlagring av kärnavfall,	7. med *400 000* kronor för en anläggning för mellanlagring av kärnavfall,
8. med *251 500* kronor för en anläggning för behandling av kärnämne som inte utgör en anläggning för framställning av bränsle,	8. med *400 000* kronor för en anläggning för behandling av kärnämne som inte utgör en anläggning för framställning av bränsle,
9. med *251 500* kronor för en anläggning för behandling av kärnavfall,	9. med *400 000* kronor för en anläggning för behandling av kärnavfall,
10. med 750 000 kronor för en kärnkraftsreaktor under avveckling,	
11. med 251 500 kronor för en forsknings- och materialprovningsreaktor under avveckling, och	
12. med *10 000* kronor för en sådan markdeponering som avses i 5 § andra stycket 11.	12. med *11 000* kronor för en sådan markdeponering som avses i 5 § andra stycket 11.

En avgift enligt första stycket 1–4, 10 eller 11 omfattar även tillsyn över anläggningar för mellanlagring eller behandling av använt kärnbränsle, kärnämne eller kärnavfall som finns inom det anläggningsområde som omfattas av tillståndet och som tillståndshavaren driver uteslutande i syfte att fullgöra sina skyldigheter enligt 10 § första stycket 2 och 3 lagen om kärnteknisk verksamhet.

Om en tillståndshavare har flera anläggningar för mellanlagring eller behandling av använt kärnbränsle, kärnämne eller kärnavfall inom ett och

samma anläggningsområde, ska avgift betalas endast för den anläggning som har den högsta avgiften.

Avgiftsskyldigheten inträder kalenderkvartalet efter det då tillståndet började gälla och upphör från och med det kalenderkvartal som följer efter det att tillståndshavaren har fullgjort sina skyldigheter enligt 10 § lagen om kärnteknisk verksamhet eller Strålsäkerhetsmyndigheten har konstaterat att fortlöpande tillsyn med hänsyn till säkerheten och strålskyddet inte längre behövs.

11 b §

Den som har tillstånd till någon sådan verksamhet som avses i 5 a § *1–20* ska betala avgift för Strålsäkerhetsmyndighetens kostnader för tillsyn och andra åtgärder med anknytning till tillståndet. Avgiften ska, efter särskild debitering av Strålsäkerhetsmyndigheten, betalas för varje kalenderår från och med det år som följer efter det att beslut om tillstånd har getts med ett belopp som motsvarar den gällande ansökningsavgiften för verksamheten enligt 5 a §. Om ett tillstånd förnyas, ska ingen avgift betalas för det år då ansökan om att förnya tillståndet gavs in.	Den som har tillstånd till någon sådan verksamhet som avses i 5 a § *1–21* ska betala avgift för Strålsäkerhetsmyndighetens kostnader för tillsyn och andra åtgärder med anknytning till tillståndet. Avgiften ska, efter särskild debitering av Strålsäkerhetsmyndigheten, betalas för varje kalenderår från och med det år som följer efter det att beslut om tillstånd har getts med ett belopp som motsvarar den gällande ansökningsavgiften för verksamheten enligt 5 a §. Om ett tillstånd förnyas, ska ingen avgift betalas för det år då ansökan om att förnya tillståndet gavs in.
För en verksamhet som avses i 5 a § *21* eller *22* ska avgift enligt första stycket betalas för varje påbörjat kalenderår från och med det år som följer efter det år då ansökan om tillstånd gavs in.	För en verksamhet som avses i 5 a § *22* eller *23* ska avgift enligt första stycket betalas för varje påbörjat kalenderår från och med det år som följer efter det år då ansökan om tillstånd gavs in.

Förhållanden som är anmälda skriftligt till Strålsäkerhetsmyndigheten före den 1 januari ska ligga till grund för beräkningen av avgiften.

12 §

Den som har tillstånd att uppföra, inneha eller driva en verksamhet som tillhör någon av beredskapskategorierna 1 a–2 enligt den klassificering som följer av föreskrifter som Strålsäkerhetsmyndigheten har meddelat med stöd av 4 kap. 9 § strålskyddsförordningen (2018:506), ska betala beredskapsavgift. Avgiften ska efter särskild debitering av Strålsäkerhetsmyndigheten betalas förskottsvis för varje kalenderkvartal

1. med *6 016 000* kronor per tillståndshavare med en eller flera verksamheter i beredskapskategori 1 a inom samma anläggningsområde,	1. med *6 100 000* kronor per tillståndshavare med en eller flera verksamheter i beredskapskategori 1 a inom samma anläggningsområde,

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2. med *4 512 000* kronor per tillståndshavare med en eller flera verksamheter i beredskapskategori 1 b eller 1 c inom samma anläggningsområde,	2. med *4 570 000* kronor per tillståndshavare med en eller flera verksamheter i beredskapskategori 1 b eller 1 c inom samma anläggningsområde,
3. med *257 000* kronor för en kärnteknisk verksamhet i beredskapskategori 2, och	3. med *260 000* kronor för en kärnteknisk verksamhet i beredskapskategori 2, och
4. med *257 000* kronor för en annan verksamhet i beredskapskategori 2 än som avses i 3.	4. med *260 000* kronor för en annan verksamhet i beredskapskategori 2 än som avses i 3.

Om en tillståndshavare har flera verksamheter som omfattas av en avgift enligt första stycket inom ett och samma anläggningsområde, ska avgift betalas med det belopp som är högst av de angivna beloppen.

Avgiften ska betalas från och med det kalenderkvartal då en anläggning har tagits i provdrift. Avgiftsskyldigheten upphör det kalenderkvartal som följer närmast efter det att Strålsäkerhetsmyndigheten har konstaterat att verksamheten inte längre tillhör någon av beredskapskategorierna.

13 §

Den som har tillstånd till kärnteknisk verksamhet ska betala en avgift för den tillsyn som utövas av Strålsäkerhetsmyndigheten enligt de internationella överenskommelser i syfte att förhindra spridning av kärnvapen som Sverige tillträtt. Avgiften ska, efter debitering av Strålsäkerhetsmyndigheten, betalas för varje kalenderkvartal

1. med *550 000* kronor för en anläggning för framställning av bränsle för kärnkraftsreaktorer,	1. med *512 000* kronor för en anläggning för framställning av bränsle för kärnkraftsreaktorer,
2. med *235 000* kronor för en forsknings- och materialprovningsreaktor,	2. med *218 000* kronor för en forsknings- och materialprovningsreaktor,
3. med *290 000* kronor för en kärnkraftsreaktor,	3. med *270 000* kronor för en kärnkraftsreaktor,
4. med *285 000* kronor för en anläggning för mellanlagring av använt kärnbränsle med en bränslemängd som överstiger 1 000 ton,	4. med *265 000* kronor för en anläggning för mellanlagring av använt kärnbränsle med en bränslemängd som överstiger 1 000 ton,
5. med *14 000* kronor för en anläggning för mellanlagring av använt kärnbränsle med en bränslemängd som inte överstiger 1 000 ton, och	5. med *13 000* kronor för en anläggning för mellanlagring av använt kärnbränsle med en bränslemängd som inte överstiger 1 000 ton, och
6. med *11 000* kronor för en anläggning för annan behandling av kärnämne än framställning av bränsle.	6. med *10 000* kronor för en anläggning för annan behandling av kärnämne än framställning av bränsle.

Avgiften ska betalas från och med kalenderkvartalet efter det att tillståndet gavs till och med det kalenderkvartal som följer närmast efter det att Strålsäkerhetsmyndigheten har konstaterat att allt kärnämne avlägsnats från

anläggningen. För en kärnkraftsreaktor under uppförande som ska ersätta en permanent avstängd reaktor ska avgiften betalas från och med kalenderkvartalet efter att en ansökan om provdrift lämnats in till Strålsäkerhetsmyndigheten.

15 §

Den som har tillstånd att uppföra, inneha eller driva en kärnkraftsreaktor ska betala avgift till Strålsäkerhetsmyndigheten för den grundläggande och tillämpade forskning samt de studier och utredningar som myndigheten initierar i syfte att utveckla nationell kompetens och stödja och utveckla myndighetens tillsyn inom de av myndighetens verksamhetsområden som är relevanta för den verksamhet som tillståndshavaren bedriver. Avgiften ska efter särskild debitering av Strålsäkerhetsmyndigheten betalas för varje kalenderkvartal

1. med 7 821 000 kronor för en reaktor som är under uppförande från och med det kalenderkvartal som följer efter det att Strålsäkerhetsmyndigheten har godkänt att anläggningen får börja uppföras till och med det kalenderkvartal då reaktorn tas i normaldrift,

2. med *2 090 000* kronor för varje annan reaktor från och med det kalenderkvartal som följer efter det att den tas i normaldrift fram till det kalenderkvartal som följer efter det att den är permanent avstängd, och	2. med *2 440 000* kronor för varje annan reaktor från och med det kalenderkvartal som följer efter det att den tas i normaldrift fram till det kalenderkvartal som följer efter det att den är permanent avstängd, och
3. med *302 000* kronor för en reaktor som är permanent avstängd och där kärnämne i form av använt kärnbränsle finns kvar för den tid då avgift inte betalas enligt 2.	3. med *352 000* kronor för en reaktor som är permanent avstängd och där kärnämne i form av använt kärnbränsle finns kvar för den tid då avgift inte betalas enligt 2.

Avgiftsskyldigheten upphör det kalenderkvartal som följer efter det att tillståndshavaren har fullgjort sina skyldigheter enligt 10 § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.

16 §

Den som anmäler en verksamhet med strålning enligt föreskrifter som Strålsäkerhetsmyndigheten har meddelat med stöd av 5 kap. 3 eller 14 § strålskyddsförordningen (2018:506), ska betala avgift för Strålsäkerhetsmyndighetens kostnader för handläggning av anmälan samt för tillsyn och andra åtgärder med anknytning till verksamheten. Avgiften ska betalas till Strålsäkerhetsmyndigheten när anmälan ges in. Avgiften är 1 200 kronor för varje

1. anmälningspliktig verksamhet med laser,
2. anmälningspliktig verksamhet med mikrovågstorkning,
3. teknisk anordning som kan alstra joniserande strålning i en anmälningspliktig verksamhet,
4. anmälningspliktig verksamhet med en eller flera öppna strålkällor,
5. anmälningspliktig verksamhet med handel med radioaktiva ämnen och tekniska anordningar som kan alstra joniserande strålning,

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
6. sluten strålkälla i en anmälningspliktig verksamhet, *och*	6. sluten strålkälla i en anmälningspliktig verksamhet,
7. anmälningspliktig verksamhet med ett eller flera medicinska solarier.	7. anmälningspliktig verksamhet med ett eller flera medicinska solarier*, och*
	8. anmälningspliktig verksamhet med hantering av naturligt förekommande radioaktivt material.

Denna förordning träder i kraft den…

Förslag till villkor enligt 17 kap. 7 § miljöbalken

för tillåtlighet enligt miljöbalken till anläggningar i ett sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall (M2018-00217/Me)

Svensk Kärnbränslehantering AB (”SKB”) föreslår att regeringen med stöd av 17 kap. 7 § miljöbalken föreskriver att följande villkor ska iakttas.

Säker strålmiljö

1. Det långsiktiga skyddet av människors hälsa och miljön från skadlig verkan av joniserande strålning, samt begränsning av anläggningens påverkan på grundvatten-förhållandena, ska vara styrande för utformningen av Kärnbränsleförvaret under mark.

2. SKB ska uppföra Kärnbränsleförvaret under mark inom de yttre gränser som framgår av avsnitt 5 i Bilaga 2.

3. Med utgångspunkt i den av SKB redovisade utformningen och inom de ramar som anges i avsnitt 5 i Bilaga 2 ska SKB löpande under den successiva utbyggnaden optimera Kärnbränsleförvaret i strålsäkerhetshänseende genom en platsanpassning som beaktar de kunskaper om bergets egenskaper på förvarsdjup som erhålls vid drivning av schakt och ramp samt under den successiva utbyggnaden. Plats-anpassningen ska avse undermarksdelarnas närmare läge, djup och utformning, särskilt vad gäller deponeringstunnlar och deponeringshål. Platsanpassningen ska beakta bergets egenskaper i följande avseenden:

- Förekomst av deformationszoner
- Geohydrologiska förhållanden, t.ex. zoner med betydande vattengenomsläpplighet
- Kemiska förhållanden
- Mekaniska egenskaper
- Termiska egenskaper

De kriterier som är styrande för platsanpassningen ska redovisas för Strålsäkerhetsmyndigheten.

4. Utformningen av Kärnbränsleförvaret under mark ska redovisas till behöriga tillsynsmyndigheter enligt miljöbalken. Dessa uppgifter ska hållas uppdaterade i takt med att den successiva utbyggnaden fortskrider.

5. Om det finns särskilda skäl får mindre avvikelser från vad som anges i Bilaga 2 ske efter godkännande av behöriga tillsynsmyndigheter enligt miljöbalken. Avvikelsen får endast tillåtas om Strålsäkerhetsmyndigheten bedömer att avvikelsen inte försämrar säkerheten med avseende på olägenheter av joniserande strålning under drift samt efter förslutning.

6. SKB ska under tiden fram till förslutning av Kärnbränsleförvaret bedriva en strukturerad omvärldsbevakning avseende följande frågor:

   - bevarande av information om slutförvaret efter slutlig förslutning;

LEGAL#17754265v2

PDF rendering: DokumentID 1692326, Version 1.0, Status Godkänt, Sekretessklass Öppen

- övervakning av geologiska slutförvar efter slutlig förslutning.

Resultatet av omvärldsbevakningen ska redovisas löpande, minst vart femte år, till regeringen samt till Östhammars kommun och berörda tillsynsmyndigheter.

Redovisningen ska innefatta SKB:s motiverade ställningstagande när det gäller vilka åtgärder som bör vidtas inför, under och efter slutlig förslutning avseende informationsbevarande och övervakning av slutförvaret. Ställningstagandet ska ske utifrån vid var tid tillämpliga lagkrav. Vid behov ska SKB i redovisningen uppmärksamma regeringen på behov av lagändringar.

Begränsad klimatpåverkan och frisk luft

7. SKB ska löpande under verksamhetstiden vidta åtgärder för att energiförbrukning samt utsläpp av klimatpåverkande gaser begränsas vid anläggande och drift av Kärnbränsleförvaret och inkapslingsdelen vid Clink. Så långt strålsäkerheten medger ska åtgärderna innefatta energihushållning och energieffektivitet i byggnader och anläggningar.

8. SKB ska löpande under verksamhetstiden vidta åtgärder för att begränsa utsläpp till luft av förorenande ämnen från SKB:s egna och upphandlade maskiner och fordon. SKB ska säkerställa att utsläppen inte bidrar till att någon vid var tid gällande miljökvalitetsnorm överträds.

Bevarande och utvecklande av naturmiljöer i Forsmarksområdet

9. SKB ska vid anläggandet och driften av Kärnbränsleförvaret vidta skyddsåtgärder för att begränsa utsläpp av övergödande ämnen till vattenrecipienten.

10. I den mån det trots vidtagna skyddsåtgärder sker utsläpp av övergödande ämnen till vattenrecipienten, ska SKB vidta åtgärder för att kompensera för sådana utsläpp. Åtgärderna ska dimensioneras för att kompensera för utsläppen av övergödande ämnen fram till tidpunkten för slutlig förslutning.

11. Om kompensationsåtgärder inte kan genomföras på grund av omständigheter utanför SKB:s kontroll, såsom svårigheter att få tillgång till mark för åtgärder till en rimlig kostnad, ska SKB och tillsynsmyndigheten samråda om möjligheterna att vidta andra lämpliga åtgärder.

12. Kärnbränsleförvarets ovanmarksanläggningar med tillhörande bergupplag och lakvattendamm ska anläggas inom de gränser som angetts i avsnitt 4 i Bilaga 2.

13. Eventuella anläggningar för ventilationsstationer ska uppföras på i ansökan redovisade platser.

14. Markanspråk för uppförandet av Kärnbränsleförvarets ovanmarksdelar ska utformas så att påverkan på vattenmiljöer och områden med skyddsvärd flora och fauna begränsas. Upplags- och uppställningsplatser och andra markanspråk på fastigheterna Östhammar Forsmark 6:20 och Forsmark 3:32 får inte förläggas utanför den i Bilaga 2, avsnitt 4 angivna begränsningslinjen. Installationer för övervakning och mätning får dock uppföras utanför den angivna begränsningslinjen, varvid påverkan på naturmiljön ska begränsas.

PDF rendering: DokumentID 1692326. Version 1.0. Status Godkänt. Sekretessklass Öppen

15. Anläggande och drift av Kärnbränsleförvaret ska ske på så sätt att negativ påverkan på gölar och våtmarker till följd av grundvattenbortledning begränsas. SKB ska vidta åtgärder för att begränsa, motverka och följa upp verksamhetens påverkan till följd av grundvattenbortledningen.

16. Inom ramen för vad platsanpassningen medger ska SKB utforma Kärnbränsleförvarets undermarksdelar så att uttaget av berg minskar i möjlig mån. Det sammanlagda uttaget av berg för Kärnbränsleförvarets undermarksdelar får inte överstiga 3,1 miljoner m^3 teoretisk fast bergvolym.

17. SKB ska upprätta och tillämpa en naturvårdsinriktad skötselplan för underhåll av skogsmark i anslutning till Kärnbränsleförvaret samt för att gynna områdets höga naturvärden i våtmarker och gölar. Skötselplanen ska syfta till att bibehålla och öka naturvärdena inom skötselområdet samt till att höja habitatkvaliteten avseende gulyxne och, där det är möjligt, gölgroda utan att motverka andra höga naturvärden.

God bebyggd miljö

18. SKB ska upprätta och tillämpa en plan för nyttiggörande av de bergmassor som uppkommer under uppförande och drift av Kärnbränsleförvaret. Planen ska omfatta transporter av bergmassorna och beakta möjligheterna till transport sjövägen i syfte att minska belastningen på vägar i närområdet samt möjliggöra avsättning på längre avstånd från Kärnbränsleförvaret.

19. SKB ska erbjuda bullerskyddande åtgärder till ägare av fastighet som vid tiden för detta beslut används som permanentbostad, belägen utmed väg 76 och 292 mellan Forsmark och Hargshamn, och som till följd av anläggande och drift av Kärnbränsleförvaret bedöms utsättas för bullernivåer utomhus vid fasad över 60 dBA dygnsekvivalent ljudnivå eller över 75 dBA maximal ljudnivå. Åtgärderna ska syfta till att innehålla följande beräknade riktvärden, i den mån det är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt:

    - 30 dBA dygnsekvivalent ljudnivå och 45 dBA maximal ljudnivå inomhus.

    - 55 dBA dygnsekvivalent ljudnivå och 70 dBA maximal ljudnivå vid uteplats, detta krav gäller dock endast fastighet som inte redan har en uteplats där nivåerna innehålls.

20. SKB ska erbjuda bullerskyddande åtgärder till ägare av fastighet som vid tiden för detta beslut används som permanentbostad, belägen utmed väg 743 mellan trafikplats Fårbo och Simpevarp och som till följd av anläggande och drift av Clink beräknas utsättas för bullernivåer utomhus vid fasad över 60 dBA dygnsekvivalent ljudnivå eller över 75 dBA maximal ljudnivå. Åtgärderna ska syfta till att innehålla följande beräknade riktvärden, i den mån det är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt:

    - 30 dBA dygnsekvivalent ljudnivå och 45 dBA maximal ljudnivå inomhus.

    - 55 dBA dygnsekvivalent ljudnivå och 70 dBA maximal ljudnivå vid uteplats, detta krav gäller dock endast fastighet som inte redan har en uteplats där nivåerna innehålls.

PDF rendering: DokumentID 1692326, Version 1.0, Status Godkänt, Sekretessklass Öppen

Kontakter med kommunerna under tillståndstiden

21. SKB ska med Östhammars kommun och behöriga tillsynsmyndigheter, samt myndigheter och organisationer som kommunen kan föreslå, minst en gång per år mötas för att avhandla lokala miljöfrågor utifrån miljöbalkens mål och tillämpningsområde. Inom ramen för dessa möten ska SKB fortlöpande lämna information om sådana förhållanden i verksamheten vid Kärnbränsleförvaret som kan ge upphov till lokal miljöpåverkan eller som är av betydelse för kommunen. SKB ska svara för kostnader för möteslokaler och liknande.

22. SKB ska med Oskarshamns kommun och behöriga tillsynsmyndigheter, samt myndigheter och organisationer som kommunen kan föreslå, minst en gång per år mötas för att avhandla lokala miljöfrågor utifrån miljöbalkens mål och tillämpningsområde. Inom ramen för dessa möten ska SKB fortlöpande lämna information om sådana förhållanden i verksamheten vid Clab/Clink som kan ge upphov till lokal miljöpåverkan eller som är av betydelse för kommunen. SKB ska svara för kostnader för möteslokaler och liknande.

PDF rendering: DokumentID 1692326, Version 1.0, Status Godkänt, Sekretessklass Öppen

ÖSTHAMMARS KOMMUN
– EN DEL AV ROSLAGEN

Slutförvarsenheten
Marie Berggren
Anna Bergsten

Oskarshamns kommun

Tillväxt- och Näringslivskontoret
Bodil Liedberg Jönsson

Till Miljödepartementet

Hemställan om ändring i lag (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter

Förslag till ändring

Östhammars kommun och Oskarshamns kommun (Kommunerna) anser att 4 § i lag (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter (finansierings-lagen) bör ändras så att kommunerna även ges möjlighet till ersättning för kostnader för arbete med prövningen enligt lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen). Möjligheten till ersättning för en kommuns arbete bör omfatta alla steg av prövningen enligt såväl miljöbalken (1998:808) som kärntekniklagen; från platsvalsprocessen till eventuella insatser efter förslutning samt alla steg däremellan.

Bakgrund

Kommunerna har under flera decennier aktivt deltagit i processer rörande Sveriges hantering av radioaktivt avfall från det svenska kärnkraftsprogrammet. Kommunernas deltagande bygger på tre viktiga förutsättningar; frivillighet, förmåga och finansiering, där förmågan att delta är beroende av finansiering.

Arbetet med att hitta lämpliga platser för slutförvaring av såväl använt kärnbränsle som annat radioaktivt avfall förutsätter frivillighet och aktivt deltagande i processerna för de kommuner som berörs. Deltagandet innebär en förhållandevis stor arbetsinsats för en kommun, oavsett kommunens storlek. För att möjliggöra kommunernas medverkan i dessa mycket komplexa processer har det skapats ekonomiska förutsättningar genom finansiering via Kärnavfallsfonden.

Båda kommunerna ansöker årligen om medel ur Kärnavfallsfonden för sitt arbete med slutförvarsfrågor. I Riksgäldens beslut om medel till Östhammars kommun för 2019 (dnr 2018/937) fick kommunen avslag på den del av ansökan som avsåg arbete med beredning av yttrande till Strålsäkerhetsmyndigheten samt över planen för forskning, utveckling och demonstration (Fud-programmet).

Östhammars kommun överklagade Riksgäldens beslut men regeringen avslog överklagandet (dnr M2019/00088/Ke). Avslaget motiverades med att de kostnader som kommunen eventuellt kan ha för att yttra sig i samband med prövningen enligt kärntekniklagen inte omfattas av finansieringslagen.

Nuvarande lagstiftning
Vilka kostnader som kommunerna har möjliget att få ersättning för via Kärnavfallsfonden regleras i 4 § punkt 7 och 8 i finansieringslagen. De kostnader som anges i punkt 7a är kostnader som kommunerna har för prövning av frågor om slutförvaring av restprodukter och de kostnader som anges i punkt 8 är kostnader för information till allmänheten i frågor som rör hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall.

I förarbetena (Prop. 2016/17:199 s. 41) anges närmare att de kostnader som avses är kommunernas kostnader för kommunfullmäktiges prövning enligt 17 kap. 6 § första stycket i miljöbalken när en ansökan om att få upprätta en slutförvarsanläggning inom kommunen har lämnats in. De kostnader som kommuner eventuellt kan ha för att vilja yttra sig i samband med prövning av samma anläggning enligt kärntekniklagen omfattas däremot inte.

Enligt såväl Riksgäldens som regeringens beslut (se ovan) är inte heller kommunernas eventuella kostnader för arbete med Fud-programmet sådana kostnader som ska ersättas enligt finansieringslagen.

Motivering till föreslagen lagändring
Nuvarande lagstiftning möjliggör inte ekonomisk ersättning från Kärnavfallsfonden för kommuners arbete med frågor kopplade till prövningen enligt kärntekniklagen. Den möjlighet till ersättning som finns i nuvarande lagstiftning är kopplad till den så kallade kommunala vetorätten i miljöbalken.

Kommunerna har i och med vetorätten en central roll i slutförvarsfrågan men kommunernas roll är inte enbart kopplad till vetot. Processer kopplade till prövning av anläggningar för hantering av kärnkraftens restprodukter är mycket komplexa och pågår under lång tid. För att säkerställa en öppen och hållbar process krävs det att värdkommuner för denna typ av anläggningar ges möjlighet att delta aktivt i planering och prövning enligt både miljöbalken och kärntekniklagen. Detta gäller under lång tid efter det att beslut har fattats i vetofrågan. Efter att tillstånd meddelats i prövningarna enligt de båda lagstiftningarna fortsätter den stegvisa prövningen enligt kärntekniklagen. Kommunerna anser att en värdkommun ska ha både rätt till fortsatt insyn och möjlighet att delta i den stegvisa prövningen. För att det ska vara möjligt behöver kommunerna ges ekonomiska förutsättningar för detta.

Inom ramen för miljöbalksprövningen har kommunerna en viktig roll även efter ett eventuellt tillstyrkande i kommunfullmäktige. Kommunerna föreslås delta i dialogforum och avrapportering av omvärldsbevakning. Kommunerna är positivt inställda till detta men det måste skapas ekonomiska förutsättningar för detta.

Prövningen enligt de båda lagstiftningarna är starkt knutna till varandra. För att få en helhetsbild och förstå processen anser Kommunerna att det är viktigt att följa båda prövningarna. Inte minst Fud-programmet utgör ett viktigt underlag för att få en helhetsbild och djupare förståelse för frågorna.

Kommunerna uppmärksammar även att det i förarbetena (Prop. 2016/17:199 s. 41) står att de kostnader som avses i finansieringslagen är de som en kommun har ”när en ansökan om att få upprätta en slutförvarsanläggning inom kommunen har lämnats in”. Om detta innebär att de kommuner som kan komma att bli aktuella för platsundersökning och lokalisering av ett slutförvar för långlivat låg- och medelaktivt avfall (SFL) inte har möjlighet till ersättning från Kärnavfallsfonden förrän ansökan lämnats in anser Kommunerna att även denna del av lagstiftningen behöver ändras. Finansiering för kommunernas deltagande under de inledande samråden måste vara en självklarhet. Ett tidigt och kompetent deltagande från såväl kommuner som allmänhet och andra berörda parter förbättrar och underlättar kommande steg i processen.

Kommunerna anser att deras bidrag, med bland annat lokal kunskap och lokala frågeställningar, har förbättrat och även framöver kommer att bidra till att viktiga frågor lyfts fram och belyses under tillståndsprocesserna. Flera parter, bland annat Strålsäkerhetsmyndigheten och Kärnavfallsrådet, har betonat kommunernas betydelse för planerings- och prövningsprocessen för slutförvaret och Clink. För att möjliggöra att kommunerna ska ha förmåga att bidra med relevanta och väl underbyggda bidrag genom hela processen krävs att det finns god kompetens i dessa frågor inom den kommunala organisationen. I en värdkommun för denna typ av verksamhet krävs en kompetens utöver vad en kommun i vanliga fall behöver ha. Kommunerna bör även ha möjlighet att vid behov ta in extern och oberoende expertis för att kunna belysa frågor av särskild vikt för kommunerna och dessas invånare.

Den öppenhet som hittills präglat slutförvarsfrågan är viktig för att skapa förtroende för processen och för förankring och förståelse i lokalsamhället. Även här ser Kommunerna att kommunen har en viktig roll. Kommuninvånarna och de lokala organisationerna vänder sig i första hand till kommunen för att framföra sina synpunkter.

Det är en förutsättning för kommunernas deltagande att deras arbete är fullt ut finansierat. Kommunernas invånare ska inte belastas med kostnader för en nationell angelägenhet som omhändertagande av hela landets radioaktiva avfall. Hanteringen av det använda kärnbränslet och kärnavfallet är en nationell fråga, inte en kommunal angelägenhet. Det är därför inte rimligt att enskilda kommuner ska bära kostnader för att bevaka och följa dessa processer. Utan extern finansiering har kommunerna högst begränsade möjligheter att delta i processen.

För Östhammars kommun	För Oskarshamns kommun
Jacob Spangenberg Kommunstyrelsens ordförande	Andreas Erlandsson Kommunstyrelsens ordförande

Styrelsen Östhammar Vatten AB

Antagande av avtal om leverans av dricksvatten

Östhammar Vatten AB:s styrelse föreslår Östhammars kommunfullmäktige att besluta

– att godkänna avtal om leverans av dricksvatten mellan Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB i enlighet med beslutsunderlag.
- att beslutet ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Tierps kommuner fattar motsvarande beslut.

Ärendebeskrivning

Detta avtal har tagits fram gemensamt av Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB i enlighet med intentionerna i den avsiktsförklaring om långsiktig samverkan för vattenförsörjning som antagits av Östhammars kommun och Tierps kommun.

Avtalet tillförsäkrar att Östhammars kommun och Tierp kommun uppfyller sina skyldigheter enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster att tillförsäkra fastigheterna inom huvudmännens verksamhetsområden vattenförsörjning med hänsyn till människors hälsa och miljön. Kostnader på grund av detta avtal följer lagens krav på att de är nödvändiga för att uppfylla kommunernas skyldigheter.

Syftet med detta avtal är att kostnaderna för dess genomförande ska fördelas med stöd av självkostnadsprincipen och att vardera kommuns VA-kollektiv ska bära sina respektive kostnader.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Östhammar och Tierp har under våren 2019 antagit en avsiktsförklaring om långsiktig samverkan för vattenförsörjning mellan Östhammars kommun och Tierps kommun.

Avsiktsförklaringen mellan Östhammars kommun och Tierps kommun innebär att Östhammar Vatten kommer att köpa dricksvatten från TEMAB. TEMAB har, i och med Uppsalaåsens sträckning i Tierps kommun, tillgång till stora mängder råvatten för dricksvattenförsörjning både för invånarna i Tierps kommun och Östhammars kommun. Nuvarande miljödom för vattenuttag (DVA 51, 1981-07-16, mål VA 11/81) visar att förutsättningarna för uttag av grundvatten vid Odens källa är mycket gynnsamma.

Genom att samverka ges TEMAB möjlighet att öka sin robusthet och ökad ekonomisk stabilitet genom fördelning av kostnader med Östhammar Vatten. Östhammar Vatten ges möjlighet att fullgöra sitt uppdrag att leverera dricksvatten till dagens kunder och möta tillväxten för Alunda och Österbybruk mot 2040.

Dokument ID 20191120-00062

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon direkt 020-**37 93 00**
info@gastrikevatten.se| www.gastrikevatten.se

Beslutsunderlag
Avtal om leverans av dricksvatten mellan Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB inklusive bilagor

Föredragandet i ärendet är Lena Blad, Vd.

Dokument ID 20191120-00062

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon direkt 020-**37 93 00**
info@gastrikevatten.se| www.gastrikevatten.se

Avtal om leverans av dricksvatten

§ 1 Parter

Detta avtal har träffats mellan

- Östhammar Vatten AB, org.nr. 559099-4447 (nedan kallat ”Östhammar Vatten”), i egenskap av VA-huvudman och ansvarig för driften av den allmänna VA-anläggningen i Östhammars kommun, och
- Tierps Energi & Miljö AB, org.nr. 559031-4315 (nedan kallat ”TEMAB”), i egenskap av VA-huvudman och ansvarig för driften av den allmänna VA-anläggningen i Tierps kommun.

Östhammar Vatten och TEMAB benämns härefter var och en ”Part” och gemensamt ”Parterna”.

§ 2 Bakgrund

Kommunfullmäktige i Östhammar och Tierp har under våren 2019 antagit en avsiktsförklaring om långsiktig samverkan för vattenförsörjning mellan Östhammars kommun och Tierps kommun, se Bilaga 1-3.

Avsiktsförklaringen mellan Östhammars kommun och Tierps kommun innebär att Östhammar Vatten kommer att köpa dricksvatten från TEMAB. TEMAB har, i och med Uppsalaåsens sträckning i Tierps kommun, tillgång till stora mängder råvatten för dricksvattenförsörjning både för invånarna i Tierps kommun och Östhammars kommun. Nuvarande miljödom för vattenuttag (DVA 51, 1981-07-16, mål VA 11/81, se Bilaga 4) visar att förutsättningarna för uttag av grundvatten vid Odens källa är mycket gynnsamma.

Genom att samverka ges TEMAB möjlighet att öka sin robusthet och ökad ekonomisk stabilitet genom fördelning av kostnader med Östhammar Vatten. Östhammar Vatten ges möjlighet att fullgöra sitt uppdrag att leverera dricksvatten till dagens kunder och möta tillväxten för Alunda och Österbybruk mot 2040.

Detta avtal tillförsäkrar att Östhammars kommun och Tierps kommun uppfyller sina skyldigheter enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster att tillförsäkra fastigheterna inom huvudmännens verksamhetsområden vattenförsörjning med hänsyn till människors hälsa och miljön. Kostnader på grund av detta avtal följer lagens krav på att de är nödvändiga för att uppfylla kommunernas skyldigheter.

§ 3 Genomförande och delmålsindelning

Genomförandet kommer att verkställas genom två delmål. Om förutsättningarna för dess genomförande förändras, ska Parterna anpassa och förändra aktiviteter och delmål i den omfattning som krävs.

Delmål 1 A och B

- TEMAB ska införa ett nytt beredningssteg i vattenverket Odens källa.

Dokument ID 20191115-00022

- Östhammar Vatten ska bygga en överföringsledning från Inkopplingspunkten enligt § 4 till Österbybruk och Alunda med genomförande efter detta avtals undertecknande.
- Leverans enligt delmål 1 A ska ske senast 2021-01-01. Leverans enligt delmål 1 B ska ske senast 2022-01-01.

Delmål 2

- TEMAB ska anpassa överföringsledningen mellan Odens källa och Örbyhus för att klara ökad leverans.
- Leverans enligt delmål 2 ska ske senast 2026-01-01.

§ 4 Inkopplingspunkt

Östhammar Vatten ska ansluta sig till TEMAB:s anläggning i Örbyhus, vid av Parterna bestämd inkopplingspunkt (”Inkopplingspunkten”) enligt Bilaga 5. Inkopplingspunkten utgör gränsen mellan TEMAB:s anläggning och Östhammar Vattens anläggning.

Vid Inkopplingspunkten ska det finnas två avstängningsventiler, varav Parterna ska ha kontroll över varsin ventil för att var för sig kunna stoppa leveransen vid behov.

§ 5 Leverans av vatten

TEMAB förbinder sig att till Östhammar Vatten leverera dricksvatten i Inkopplingspunkten motsvarande:

- 400 m^3 vatten/dygn enligt delmål 1 A
- 750 m^3 vatten/dygn enligt delmål 1 B
- 1000 m^3 vatten/dygn enligt delmål 2

TEMAB förbinder sig att, under ett enskilt dygn, s.k. maxdygn, leverera ett flöde (momentant) som är maximalt:

- 860 m^3 vatten/dygn enligt delmål 1 A och B
- 1300 m^3 vatten/dygn enligt delmål 2

TEMAB förbinder sig att i Inkopplingspunkten upprätthålla en vattentrycknivå som uppgår till 34 mvp (meter vattenpelare) över markplan vid maxdygnsuttag.

§ 6 Mottagande av vatten

Östhammar Vatten förbinder sig att årligen köpa minst en snittförbrukning om:

- 200 m^3/dygn enligt delmål 1 A
- 400 m^3/dygn enligt delmål 1 B
- 500 m^3/dygn enligt delmål 2

Östhammar Vatten förbinder sig att informera TEMAB så snart det finns misstanke om större och/eller plötsliga förändringar av behov av köpt vatten. Parterna ska gemensamt upprätta en rutin för hur informationen lämpligen ska lämnas.

Om Östhammar Vatten inte tar emot minst de volymer vatten som framgår av första stycket, är Östhammar Vatten ändå skyldig att betala för garanterade volymer enligt första stycket. Om det bristande mottagandet beror på att TEMAB inte har levererat minsta garanterade volymer enligt § 5 eller att TEMAB inte levererat garanterad vattenkvalitet enligt § 7, behöver Östhammar Vatten, under den period som bristen varat, inte betala för mer vatten än Östhammar Vatten har tagit emot.

§ 7 Vattenkvalitet

TEMAB ska vid Inkopplingspunkten leverera dricksvatten som uppfyller krav enligt gällande lagar, förordningar och föreskrifter (vid avtalets tecknande gäller Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten). TEMAB ska informera Östhammar Vatten om plan för dricksvattenundersökningarna. Vid konstaterad brist eller misstanke om brist i föreskriven vattenkvalitet, förbinder sig TEMAB att informera Östhammar Vatten utan dröjsmål så att Östhammar Vatten kan vidta egna åtgärder för att säkra vattnets kvalitet till kund. Parterna ska gemensamt upprätta en skriftlig rutin för hur informationen lämpligen ska lämnas.

Provtagning vid Inkopplingspunkten kommer att ske genom Östhammar Vattens försorg enligt gällande föreskrifter för dricksvatten. Östhammar Vatten ska informera TEMAB om konstaterad brist eller misstanke om brist i föreskriven vattenkvalitet utan dröjsmål så att TEMAB kan vidta egna åtgärder för att säkra vattnets kvalitet till kund. Parterna ska gemensamt upprätta en skriftlig rutin för hur informationen lämpligen ska lämnas.

TEMAB förbinder sig att skyndsamt informera Östhammar Vatten om processförändringar som kan påverka vattenkvaliteten eller andra förändringar på vattenleveransen exempelvis volym, tryck eller temperatur. Parterna ska gemensamt upprätta en skriftlig rutin för hur informationen lämpligen ska lämnas.

§ 8 Vattenreservoarer

Östhammar Vatten förbinder sig att, för utjämning av egen vattenförbrukning under dygnet och som kapacitetsreserv vid planerad eller oavsiktlig leveransstörning i matningen från TEMAB, bekosta anläggning, drift, underhåll och framtida förnyelse av vattenreservoarer. Dessa reservoarer ska kontinuerligt ha en utnyttjningsbar volym som sammanlagt uppgår till minst 25 % av högsta förekommande dygnsförbrukning. Denna undre gräns får dock jämkas nedåt om Östhammar Vatten försörjs med vatten från flera av varandra oberoende inmatningar och detta kan bedömas innebära en reducerad risk för totalt leveransavbrott.

Syftet med innehållet i denna paragraf är att säkerställa att en helt normal och oinskränkt vattenförsörjning ska kunna upprätthållas till alla som Östhammar Vatten har distributionsansvar för under åtminstone sex timmar trots ett inträffat totalt leveransavbrott från TEMAB. Vid ett leveransavbrott är det Östhammar Vattens ansvar att besluta om eventuella prioriteringar och inskränkningar av vattenanvändningen inom Östhammars kommun.

§ 9 Bristande leverans

Vid påverkan på leverans är Parternas intention att samarbeta för att hantera situationen efter bästa gemensamma förmåga. Parterna ska gemensamt upprätta en skriftlig rutin för hur fördelning av tillgänglig produktionsvolym ska ske för att minimera samhällsstörningar och för att rättvist tillgodose VA-kollektiven i Tierp respektive Östhammar med dricksvatten samt en gemensam nödvattenförsörjningsplanering.

Om TEMAB på grund av uppsåt eller grov oaktsamhet brister i uppfyllandet av krav på vattenleverans enligt § 5 eller krav på vattenkvalitet enligt § 7, ska TEMAB ersätta Östhammar Vattens kostnader för att lösa dricksvattenleverans under två år.

§ 10 Larmrutiner

Parterna förbinder sig att upprätta en gemensam skriftlig larmrutin för att hantera händelser dygnet runt under årets samtliga dagar kopplat till leveranskvalitet och leveransvolym.

§ 11 Kostnadsfördelning och finansiering av genomförande

Syftet med detta avtal är att kostnaderna för dess genomförande ska fördelas med stöd av självkostnadsprincipen och att vardera kommuns VA-kollektiv ska bära sina respektive kostnader. De avgifter som Östhammar Vatten ska betala enligt § 13 ska vara beräknade utifrån självkostnadsprincipen.

Kostnaderna för genomförande av aktiviteter enligt § 3 och eventuella utredningar med anledning av detta avtal fördelas mellan Parterna baserat på bolagens behov av respektive aktivitet eller utredning.

TEMAB bekostar de aktiviteter som är nödvändiga för att uppfylla sina skyldigheter i egenskap av huvudman för den allmänna VA-anläggningen i Tierps kommun gentemot invånarna i Tierps kommun, och som behövs oavsett om försäljning av vatten sker till Östhammar Vatten eller ej.

För de kostnader som TEMAB därutöver har för förändringar i den fysiska anläggningen, och som enbart måste genomföras för att producera den mängd vatten som TEMAB kommer att sälja till Östhammar Vatten enligt detta avtal, ska Östhammar Vatten dels betala en anslutningsavgift enligt § 13 första stycket vid avtalets tecknande, dels betala en fast månatlig brukningsavgift enligt § 13 tredje stycket under avtalsperioden.

Utredningar som båda Parterna ansvarar för ska betalas av respektive Part när kostnaden uppstår. Kostnaderna fördelas på Parterna utifrån respektive Parts behov av utredningen. Om Parterna inte kan komma överens fördelas kostnaderna utifrån Parternas respektive behov av ökad leverans baserat på ett genomsnitt av de senaste tre årens förbrukning vid jämförelse mellan producerad och köpt volym.

Dokument ID 20191115-00022

§ 12 Mätning av levererad mängd vatten

Mätning av levererad vattenmängd ska i första hand ske genom TEMAB:s försorg med mätanordning placerad vid mätarplats i närheten av Inkopplingspunkten. Mätningen ska ske på sådant sätt att den kommer att avse hela den vattenleverans som sker från TEMAB till Östhammar Vatten.

Den av TEMAB uppmätta mängden vatten som levererats ska ligga till grund för den rörliga brukningsavgift för levererad vattenmängd som ska erläggas enligt § 13 andra stycket.

För det fall mätanordningen uppenbart visar fel mätvärde eller är tagen ur drift för reparation, kalibrering eller dylikt, ska mängden av den vattenleverans som sker under sådan period beräknas eller uppskattas på annan skälig grund.

Östhammar Vatten får, men är inte skyldig att, ha en egen mätanordning på sin sida om Inkopplingspunkten. Den mätanordningens värde kan i så fall användas för beräkning av vattenleverans enligt tredje stycket.

§ 13 Avgifter

Östhammar Vatten ska vid detta avtals undertecknande erlägga anslutningsavgift motsvarande TEMAB:s ditintills kända kostnader som TEMAB enligt uppskattning kommer att ha endast för TEMAB:s uppfyllande av detta avtal, se Bilaga 6. Vid uppföljning enligt § 17 ska avstämning göras årligen fram till slutförandet av delmål 2 mellan debiterade uppskattade kostnader och det faktiska utfallet vid utförande av aktivitet. Mellanskillnaden ska efter avstämning regleras mellan Parterna, dvs. TEMAB ska återbetala för högt debiterade kostnader för anslutningsavgift till Östhammar Vatten respektive Östhammar Vatten ska göra tilläggsbetalning vid för lågt debiterade kostnader för anslutningsavgift.

Östhammar Vatten förbinder sig att månadsvis till TEMAB erlägga rörlig brukningsavgift per levererat m^3 vatten enligt vid var tid gällande taxa för vatten för den allmänna VA-anläggningen i Tierps kommun. Den rörliga brukningsavgiften enligt aktuell taxa vid avtalets tecknande framgår av Bilaga 7.

Östhammar Vatten förbinder sig att månadsvis till TEMAB erlägga fast avgift beräknad på av TEMAB utförda investeringar avseende avskrivnings- och räntekostnader som enbart är hänförliga till Östhammar Vattens behov enligt detta avtal och som inte redan har betalats av Östhammar Vatten genom anslutningsavgift enligt första stycket (se § 11 fjärde stycket). TEMAB och Östhammar Vatten ska gemensamt ta fram en skriftlig rutin för hur avgiften ska beräknas utifrån branschpraxis och -rekommendationer för avskrivning.

§ 14 Betalningsvillkor

Fakturering ska från TEMAB ske månadsvis i efterskott och med förfallodatum 30 dagar efter fakturadatum. Fakturering ska ske enligt vid var tid gällande anvisningar.

Vid betalning efter förfallodag ska dröjsmålsränta enligt räntelagen erläggas.

Dokument ID 20191115-00022

§ 15 Rätt till insyn

Östhammar Vatten ska ges erforderlig insyn i ekonomiska och tekniska förhållanden av den del av vattenförsörjningsanläggningen som berör detta avtal och den samverkan som kommunerna ingått i.

§ 16 Informationsskyldighet vid förändrade omständigheter

Parterna är skyldiga att informera varandra om innehållet i egna överenskommelser med tredje man och om nya eller förändrade omständigheter som kan komma att väsentligt påverka driften av det vattenförsörjningssystem som den andra Parten har ansvar för.

§ 17 Uppföljning

Företrädare från båda Parterna ska träffas minst en gång om året för att följa upp avtalet. Mötet ska bland annat innehålla en avstämning av investeringar och levererade volymer från förevarande period och planering inför nästkommande period. Östhammar Vatten är sammankallande.

§ 18 Överlåtelse av avtalet

Parterna äger rätt att överlåta sina rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal till sådan juridisk person som Tierps kommun respektive Östhammars kommun i framtiden kan ge i uppdrag att vara huvudman för och/eller ansvarig för driften av den allmänna VA-anläggningen inom respektive kommun.

All annan överlåtelse kräver för sin giltighet den andra Partens skriftliga medgivande.

§ 19 Avtalstid

Detta avtal träder i kraft så snart det godkänts av kommunfullmäktige i Tierp respektive i Östhammar samt undertecknats av TEMAB och Östhammar Vatten och gäller därefter till och med 2069-12-31.

Om ingen av Parterna säger upp avtalet förlängs avtalet tillsvidare med en uppsägningstid på tio år.

§ 20 Uppsägning

För att avtalet ska upphöra vid avtalets utgång enligt § 19, ska uppsägning ske senast 2059-12-31.

Uppsägning av avtalet ska vara skriftligt för att vara giltigt.

Dokument ID 20191115-00022

§ 21 Förtida uppsägning

Trots vad som anges i § 19 har Part rätt att skriftligen säga upp avtalet i förtid och med en uppsägningstid på två år, om den andra Parten överlåtit rättigheter och skyldigheter till juridisk person som inte uppfyller kriterierna i § 18. Rätten att säga upp avtalet på denna grund gäller under ett år från det att Parten fick kännedom om ägarförändringen eller överlåtelsen.

Trots vad som anges i § 19 har Östhammar Vatten rätt att säga upp avtalet i förtid och med en uppsägningstid på två år, om TEMAB:s leverans av dricksvatten, på grund av bristande förmåga, inte uppnår krav enligt § 5 första eller tredje stycket eller § 7, och bristen inte åtgärdas inom skälig tid. Om vattenkvaliteten enligt § 7 har så allvarliga brister att det finns risk för människors hälsa, och bristen inte åtgärdas eller kommer att åtgärdas inom skälig tid, har Östhammar Vatten rätt att i förtid säga upp avtalet att upphöra med omedelbar verkan.

Om avtalet sägs upp med stöd av första stycket innan hela investeringen enligt § 11 fjärde stycket är betald, svarar den Part som har sagt upp avtalet för återstående kostnader som ännu inte har fakturerats som fast avgift enligt § 13 tredje stycket. Om det är TEMAB:s brist som föranlett uppsägningen, har Östhammar Vatten vid sådan uppsägning även rätt till ersättning med 50 % av restvärdet för Östhammar Vattens överföringsledning mellan Inkopplingspunkten och Alunda.

Om avtalet sägs upp med stöd av andra stycket, har Östhammar Vatten ingen skyldighet att betala ytterligare fast avgift enligt § 13 tredje stycket. Östhammar Vatten har dessutom rätt till proportionerlig återbetalning av erlagd anslutningsavgift enligt § 13 första stycket vid jämförelse mellan ursprunglig avtalstid i förhållande till den tidpunkt när giltig uppsägning sker med stöd av denna uppsägningsgrund. Om TEMAB:s brist som föranlett uppsägningen har orsakats av TEMAB:s uppsåt eller grova oaktsamhet, har Östhammar Vatten vid sådan uppsägning även rätt till ersättning med 50 % av restvärdet för Östhammar Vattens överföringsledning mellan Inkopplingspunkten och Alunda.

Restvärdet på Östhammar Vattens överföringsledning enligt tredje och fjärde stycket ska fastställas till redovisat anskaffningsvärde minskat med linjär avskrivning under 50 år från tidpunkten då överföringsledningen tas i drift med tillägg för ränta och borgensavgift för lån som har upptagits för finansiering av överföringsledningen. Kvarvarande lånebelopp som utgör beräkningsgrund för ränta och borgensavgift ska fastställas till ursprungligt lånebelopp minskat med linjär amortering över 50 år till tiden för avtalets upphörande. Är det faktiskt kvarvarande lånebeloppet lägre ska det faktiskt kvarvarande lånebeloppet användas som beräkningsgrund. Ersättningen för ränta och borgensavgift på kvarvarande lånebelopp fastställs till det belopp som Östhammar Vatten ska betala för den återstående tiden av lånet och beräknas med den vid avtalets upphörande gällande ränta och borgensavgift.

Vid uppsägning gäller vad som anges i § 20 andra stycket.

§ 22 Omförhandling av avtal vid ändrade förutsättningar

Part är skyldig att vid ändrade och oförutsedda förutsättningar som inte har oväsentlig betydelse för detta avtal underrätta den andra Parten och vid behov påkalla omförhandling av berörda avtalsvillkor.

Grunder för omförhandling är till exempel:

- väsentliga förändringar i kapacitet av leverans av vatten,
- väsentliga förändringar i ekonomiska förutsättningar för att tillhandahålla eller köpa vatten enligt detta avtal,
- väsentliga förändringar i Tierps kommuns taxekonstruktion för vatten som har påverkan på detta avtal,
- oförutsedda behov av investeringar för att kunna fullgöra sina skyldigheter i enlighet med detta avtal,
- förändringar i lagar, författningar och andra regelverk som huvudmannen är ansvarig att följa som väsentligt påverkar förutsättningarna för detta avtal.

§ 23 Omförhandling av avtal för utveckling av leverans

När gränsen för nyttjandet av dagens vattendom närmar sig har Parterna ett delat ansvar att lyfta avtalet till omförhandling utifrån nya förutsättningar. Enligt utgångspunkten vid detta avtals tecknande kan ytterligare vattenuttag genomföras men efter eventuell ny miljödom för vattenuttag. Parterna ska i en omförhandling av avtalet komma överens om hur stor del av vattenuttaget som Östhammar kan få tillgång till. Parterna har ett delat ansvar för att utreda förutsättningarna.

§ 24 Fullständig reglering, ändringar och tillägg

Detta avtal utgör Parternas fullständiga reglering av förhållanden angivna i detta avtal.

Eventuella ändringar av och tillägg till detta avtal ska, för att vara gällande och få åberopas, vara skriftliga och undertecknade av Parterna samt tillfogade detta avtal.

§ 25 Tvist

Eventuell rättslig tvist med anledning av detta avtal ska avgöras vid allmän domstol med tillämpning av svensk rätt.

_____

[*signatursida följer*]

Detta avtal har upprättats i två exemplar, varav Parterna tagit var sitt.

Ort…….. den……

Ort……. den……

För TEMAB

……
Kenneth Karlsson
Ordförande Tierps Energi & Miljö AB

……
Tomas Ulväng
Vd Tierps Energi & Miljö AB

För Östhammar Vatten

……
Margareta Widen Berggren
Ordförande Östhammar Vatten AB

……
Lena Blad
Vd Östhammar Vatten AB

Bilagor

1. Avsiktsförklaring om långsiktig samverkan om vattenförsörjning, Tierps kommun
2. Avsiktsförklaring om långsiktig samverkan om vattenförsörjning, Östhammars kommun
3. PM Samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammars och Tierps kommuner, Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB
4. Miljödom för vattenuttag Odens källa, DVA 51, 1981-07-16, mål VA 11/81
5. Inkopplingspunkt
6. Underlag för anslutningsavgift
7. Underlag för rörlig brukningsavgift

BILAGA 1

§ 45
Dnr 2019/281

Avsiktsförklaring – Regional samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammars och Tierps kommuner

Beslut
Kommunfullmäktige beslutar

att anta en avsiktsförklaring om långsiktig samverkan för vattenförsörjning mellan Östhammars kommun och Tierps kommun,

att uppdra till Tierps Energi & Miljö AB att, tillsammans med Östhammar Vatten AB, genomföra en fördjupad utredning av förutsättningarna för den långsiktiga vattenförsörjningen,

att, om förutsättningar finns för långsiktig vattenförsörjning, uppdra till Tierps Energi & Miljö AB att ingå avtal om försäljning av vatten/gemensam vattenproduktion med Östhammar Vatten AB. Innan avtalet undertecknas ska det godkännas av kommunfullmäktige i respektive kommun, samt

att besluten ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Östhammars kommun fattar motsvarande beslut.

Sammanfattning av ärendet
Den kommunala VA-försörjningen i Östhammars kommun är mycket ansträngd. På flera orter behöver kapaciteten utökas för att möta den tillväxt som beräknas i kommunen fram till 2030. I Östhammar och Alunda tätorter nyttjas redan idag hela den kapacitet som finns varför även kortsiktiga åtgärder behöver utredas och vidtas.

Detta är ett beslut av principiell karaktär och ska därför antas på Kommunfullmäktige. Tierps kommun har, i och med Uppsalaåsens sträckning i kommunen, tillgång till stora mängder råvatten för dricksvattenförsörjning. Vattentäkten Odens källa är belägen i Uppsalaåsen strax söder om Månkarbo.

En diskussion gällande samverkan mellan kommunerna angående en gemensam vattenförsörjning från Odens källa har pågått sedan några år. En utredning har visat att förutsättningar för samverkan finns (Ramböll 2016; PM, Överföring av dricksvatten från Örbyhus till Österbybruk).

Bifall
Jonas Nyberg (S) och Sara Sjödal (C) yrkar bifall till liggande förslag.

Beslutsunderlag
- Beslut kommunstyrelsen § 55/2019
- Handläggarens tjänsteutlåtande
- PM Samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammars och Tierps kommuner, Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB, mars 2019
- PM Överföring av dricksvatten från Örbyhus till Österbybruk, Ramböll, 2016
- Tjänsteutlåtande Östhammars kommun

Beslutet skickas till
- Östhammars kommun
- Tierps Energi & Miljö AB

BILAGA 2

Dnr KS-2019-197

§ 44. Avsiktsförklaring, Samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Tierp och Östhammars kommuner

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar:

- att anta en avsiktsförklaring om långsiktig samverkan för vattenförsörjning mellan Östhammars kommun och Tierps kommun, (Bilaga 4)
- att uppdra till Östhammar Vatten AB att ingå avtal om köp av vatten/gemensam vattenproduktion med Tierps Energi & Miljö AB. Innan avtalet undertecknas skall det godkännas av kommunfullmäktige i respektive kommun(beslut av principiell karaktär)
- att uppdra till Östhammar Vatten AB att, tillsammans med Tierps Energi & Miljö AB, genomföra en fördjupad utredning av förutsättningarna för den långsiktiga vattenförsörjningen,
- att besluten ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Tierps kommun fattar motsvarande beslut.

Ärendebeskrivning

Den kommunala VA-försörjningen i Östhammars kommun är mycket ansträngd. På flera orter behöver kapaciteten utökas för att möta den tillväxt som beräknas i kommunen fram till 2030. I Östhammar och Alunda tätorter nyttjas redan idag hela den kapacitet som finns varför även kortsiktiga åtgärder behöver utredas och vidtas.

Tierps kommun har, i och med Uppsalaåsens sträckning i kommunen, tillgång till stora mängder råvatten för dricksvattenförsörjning. Vattentäkten Odens källa är belägen i Uppsalaåsen strax söder om Månkarbo.

En diskussion gällande samverkan mellan kommunerna angående en gemensam vattenförsörjning från Odens källa har pågått sedan några år. En utredning har visat att förutsättningar för samverkan finns (Ramböll 2016; PM, Överföring av dricksvatten från Örbyhus till Österbybruk).

Beslutsunderlag

- PM Samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammars och Tierps kommuner, Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB, mars 2019
- PM Överföring av dricksvatten från Örbyhus till Österbybruk, Ramböll, 2016
- Tjänsteskrivelser från kommundirektörer Tierp och Östhammar

Ärendets behandling

Ärendet har behandlats på styrelsemöte för Östhammar Vatten AB 2019-03-07, § 6, då styrelsen fick information.

Dagens sammanträde

Yrkanden

Jacob Spangenberg (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandet och finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Beslutet skickas till

- Tierps kommun
- Östhammar Vatten AB
- Kommundirektör Peter Nyberg
- Teknisk chef Helen Åsbrink
- Samhällsbyggnadschef Ulf Andersson
- Chefsstrateg Marie Berggren

BILAGA 3

2019-03-07

PM Samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammars och Tierps kommuner

Organisationer

Tierp Energi & Miljö AB (TEMAB) ansvarar för drift samt utveckling av gata och park, vatten och avlopp samt renhållning i Tierp Kommun. Bolaget ägs till 100% av Tierp kommun. I bolagsstrukturen finns även dotterbolaget Tierps Fjärrvärme som levererar fjärrvärme till Tierp, Örbyhus och Karlholm.

Gästrike Vatten AB (GVAB) ansvarar för drift och utveckling av den allmänna VA-försörjningen i Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammar kommuner och ägs av de ingående kommunerna. I varje kommun är respektive dotterbolag VA-huvudman, i detta fall Östhammar Vatten AB (Östhammar Vatten).

Bakgrund och motiv

TEMAB och Östhammar Vatten har för avsikt att samarbeta gällande vattenförsörjning. Tierps kommun har, i och med Uppsalaåsens sträckning i kommunen, tillgång till stora mängder råvatten för dricksvattenförsörjning. Vattentäkten Odens källa är belägen i Uppsalaåsen strax söder om Månkarbo. Syftet är att etablera ett långsiktigt samarbete kring Odens Källa.

En diskussion gällande samverkan mellan kommunerna angående en gemensam vattenförsörjning från Odens källa har pågått sedan några år. En utredning har visat att förutsättningar för samverkan finns (Ramböll 2016; PM, Överföring av dricksvatten från Örbyhus till Österbybruk). Dagens försörjningsområde för Odens källa omfattar tätorterna Örbyhus och Tobo med omnejd samt Vendels kyrkby och Husby.

Idag är det ca 2 500 personer anslutna till vattenverket. En ökning med ca 500 personer förväntas i framtiden. Örbyhus och Tobo försörjs även till viss del med vatten från Arvidsbo vattenverk. Ett framtida försörjningsbehov för ca 3 000 anslutna personer i dessa orter ger en förväntad framtida medeldygnsförbrukning på ca 1 400 m^3/dygn. Med en fortsatt försörjning från Arvidsbo på ca 400-500 m^3/dygn ger det en förväntad framtida dygnsförbrukning från Odens grundvattenkälla motsvarande ca 800-900 m^3/dygn.

Gällande miljödom för vattenuttag (DVA51, VA 11/81, 1981-07-16) för Odens källa tillåter ett uttag på 1 900 m^3/dygn som medel över ett år och 2 850 m^3/dygn som högsta dygnsuttag. Detta möjliggör ett ökat uttag som kan nyttjas till försäljning till Östhammars kommun. Begränsande för hur mycket dricksvatten som kan säljas/köpas är dels kapaciteten i överföringsledningen från Odens källa till Örbyhus, dels begränsningar i beredningen vid vattenverket Odens källa. Samverkan kring vattenförsörjning med TEMAB som leverantör av dricksvatten till Östhammar Vatten kan komma att innebära ingrepp och kompletteringar i TEMAB:s befintliga ledningssystem.

I Östhammars kommun finns en stark expansion i framför allt Alunda och kommunen förutspår en stark befolkningstillväxt och tillkommande verksamheter. I Alunda är kapacitet i befintlig vattenförsörjning inte tillräcklig för att möta den planerade tillväxten och i Österbybruk är både vattnets kvalitet och kvantitet en begränsande faktor. Östhammar Vattens intention är att dra en överföringsledning från Örbyhus till Österbybruk och därefter vidare till Alunda.

Genomförande

TEMAB och Östhammar Vatten ser i dagsläget att följande aktiviteter kommer att genomföras i tre etapper. Om förutsättningarna för dess genomförande förändras, behöver TEMAB och Östhammar Vatten kunna anpassa och förändra aktiviteter och etapper i den omfattning som krävs.

Etapp 1

En ny beredning av Odens källa, som klarar uttagsmöjligheter enligt gällande miljödom för vattenuttag, kommer att genomföras under 2019-2020.

En överföringsledning mellan Örbyhus och Österbybruk/Alunda planeras med genomförande inom 3 år. Initialt krävs inga åtgärder vid vattenverket Odens källa eller på vattenledningen till Örbyhus.

Avtal som reglerar villkoren för försäljning av dricksvatten kommer att träffas mellan TEMAB och Östhammar Vatten.

TEMAB försäkrar att Östhammar Vatten efter genomförande av etapp 1 genom parternas avtal får köpa 750 m^3 vatten/dygn.

Befintliga undersökningar av grundvattenmagasinet bör fördjupas och kompletteras. Utredning för hur långsiktigt stora uthålliga uttag kan ske i ett förändrat klimat bör påbörjas. Den kompletterande utredningen bör också ge underlag till ny ansökan för miljödom för vattenuttag samt för ansökan/revidering av vattenskyddsområde.

Etapp 2

Överföringsledningen mellan Odens källa och Örbyhus behöver anpassas för att klara ökat uttag.

Tryckstegringar planeras på överföringsledningen mellan Örbyhus och Österbybruk/Alunda.

TEMAB försäkrar att Östhammar Vatten efter genomförande av etapp 2 genom parternas avtal får köpa 1000 m^3 vatten/dygn.

Resultaten från grundvattenutredningen enligt etapp 1 bör ligga till grund för nytt dimensionerat behov för överföring mellan Odens källa och Örbyhus samt inför genomförande av etapp 3.

Etapp 3

Ytterligare vattenuttag kan genomföras efter ny ansökan om miljödom för vattenuttag. TEMAB och Östhammar Vatten behöver då komma överens om hur stor del av vattenuttaget som Östhammar kan få tillgång till.

Finansiering

Kostnaderna för genomförande av aktiviteter enligt etapp 1-3 fördelas mellan Östhammar Vatten och TEMAB baserat på bolagens intressen i respektive aktivitet, vilket kommer att regleras i avtal.

BILAGA 4

Original

DOMSTOLEN
vattenrättsdomaren Bjarne Örnstedt, fastighetsrådet Bengt H:son Falk samt nämndemännen Holger Bergman i Österbybruk och Anders Isaksson i Alunda

SÖKANDE
Tierps kommun
Ombud: advokaten Nils Vasseur, Alrutz´ Advokatbyrå AB, Mäster Samuelsgatan 4, 111 44 Stockholm

SAKEN
grundvattentäkt vid Odenskälla

DOMSLUT

Vattendomstolen lämnar Tierps kommun tillstånd att vid brunnar på fastigheten Svartbäcke 1:6 i Tierps kommun, Uppsala län, ta ut 1 900 m^3 vatten per dygn i medeltal för år, dock högst 2 850 m^3 under ett och samma dygn.

Rätten till tillgodogörandet av grundvattnet skall för framtiden vara förenad med fastigheten Svartbäcke 1:6 (vattentäktsfastighet).

Sökanden skall tillse att de i vattendomstolens dom 1978-04-20 (DVA 36) givna tillstånden till vattenuttag ur Husbybäcken inte äventyras genom nu medgivet uttag.

Det åligger sökanden att genom åtgärd eller på annat sätt förse fastighet med vatten om dess vattentäkt till följd av nu medgivet uttag skulle sina.

Johansson

Genom denna dom medgivna arbeten skall vid äventyr som sägs i 2 kap 50 § vattenlagen vara fullbordade före utgången av år 1983.

Om det lämnade tillståndet vållar skada eller intrång, som vattendomstolen ej förutsett, får den som lider skadan eller intrånget framställa ersättningsanspråk genom anmälan till vattendomstolen före utgången av år 2003.

I denna dom meddelat tillstånd får tas i anspråk utan hinder av att domen ej vunnit laga kraft.

Sökanden åläggs utge ersättning dels för sakägares ombudskostnader med tjugoentusensjuhundrafyrtiotre (21 743) kr 80 öre till förbundsjuristen Lars Åke Lindbergs huvudmän, varav 20 500 kr i ombudsarvode, dels för sakägares personliga kostnader enligt följande:

namn	fastighet	tidsspillan	resa
Bror Holmquist	Götbrunna 2:8	130	-
Guy Johansson	" 2:11	130	-
Thuve Karlsson	" 2:2	130	-
Bertil Engström	Svedja 1:3	130	-
Rolf Eriksson	" 1:10	230	90:40
Ingvar Kläringe	" 1:11	130	-
Christina Ericsson	" 1:11	130	-
Göte Lundqvist	Sisselboda 2:6	130	-
Ture Andersson	" 2:4	130	-
Elsa Eriksson	Åbyggeby 2:5	130	-
Ruth Aronsson	Kläringboda 3:1 m fl	130	-

namn	fastighet	tidsspillan	resa
Göte Eklund	Kläringe 1:1, 2:1	130	-
Eric Bohlin	Husby 19:1	130	-
Jan-Gunnar Ekstav	Staf 1:2	330	58:75
Lennart Bergström	Hökby 1:2	130	-
Rune Mattsson	Svartbäcke 1:2	230	-
Per-Erik Eriksson	Sävattbo 1:6	130	-
Gunnar Larsson	Bolandsbo 1:1	130	-
Ingemar Wicksell	Nyboda 1:1, Sisselboda 2:2	330	58:75
Lars Andersson	Allerbäcke 1:5	130	-

Beloppen skall erläggas med lagstadgad ränta.

ANSÖKAN

Tierps kommun har ansökt om tillstånd att vid brunnar på område av Svartbäcke 1:5 utta en vattenmängd av 2 600 m^3 per dygn i medeltal för år, dock högst 3 900 m^3 under ett och samma dygn.

Kommunen har hemställt om en byggnadstid av 2 år och att vattendomstolen måtte fastställa vattentäktsfastighet samt förordna att blivande tillstånd får tas i anspråk redan innan dom därom vunnit laga kraft.

Kommunen har i en till ansökan hörande, av Scandiaconsult AB 1981-02-17 upprättad teknisk beskrivning närmare redogjort för ansökan. Utredningen är intagen i denna dom som domsbilaga 1.

Kommunen har vid förhandlingen uppgivit att den tilltänkta vattentäktsfastigheten erhållit beteckningen Svartbäcke 1:6.

MOTSTÅENDE INTRESSEN

Länsstyrelsen i Uppsala län, naturvårdsenheten, har i yttrande 1981-04-02 anfört:

Vattenförsörjningen för samhällena Örbyhus och Tobo är otillfredsställande. Vattenförsörjningen måste därför förstärkas med en ny vattentäkt.

Vattentillgången vid Odenkällan kan sannolikt medge det uttag som erfordras för att tillgodose Tobo, Örbyhus, Vendels kyrkby och Husby. Vattenuttaget bör anpassas så att inga skador uppstår exempelvis på närliggande vatten täkter. Skulle oförutsedd skada uppstå måste kommunen vara beredd att reglera detta.

Länsstyrelsen erinrar slutligen om att aktuell grundvattentäkt ligger inom område där länsstyrelsen genom beslut den 5 april 1960 enligt 68 § hälsovårdsstadgan fastställt särskilda föreskrifter till förekommande av föroreningar av grundvattnet.

Förbundsjuristen Lars Åke Lindberg har som ombud för ett antal fastighetsägare yrkat att kommunen inte skall medges ett större uttag än vad som kan visas erforderligt år 2000, att kommunen genom åtgärd eller på annat sätt åläggs förse fastighet med vatten om dess brunn sinar till följd att nu yrkat uttag och att tiden för anmälan av oförutsedd skada bestäms till 20 år.

Lindbergs erinringsskrift har intagits i denna dom som domsbilaga 2.

Kommunen har vid förhandlingen vidhållit sina yrkanden beträffande rätt till uttag men medgivit Lindbergs yrkanden i övrigt och genmält: Grundvattentillgången är tillräcklig för såväl kommunens som jordbrukets behov. Då det är fråga om en stor kapitalinvestering är det nödvändigt med en avskrivningstid på 40 år. Det är oekonomiskt att använda den befintliga vattentäkten jämsides med den nya sedan denna tagits i bruk. Den befintliga vattentäkten, som ger maximalt 15-16 l/s, avses användas endast i nödlägen vid ledningsbrott och liknande. Det prognostiserade vattenbehovet bygger på en dygnsförbrukning av 500 l vatten per personenhet och dygn, inklusive det industriella behovet, med en förhöjning på 25 % enligt de rekommendationer som Svenska Vatten- och Avloppsföreningen utfärdat 1976. Vattenbehovet år 2000 kan beräknas uppgå till 2 100 m^3 eller 24 l/s.

Lindberg har vid huvudförhandlingen anfört att den uppgivna dygnsförbrukningen är tilltagen alldeles för högt.

DOMSKÄL

Erinringar har framförts mot det av kommunen ansökta uttagets storlek.

Lindberg har som skäl för sitt yrkande att kommunens uttag bör begränsas anfört dels att grundvattnet framdeles kan behövas för jordbruksbevattning, dels att den i vattenlagen stipulerade längsta tiden för anmälan av oförutsedd skada är begränsad till 20 år.

Vattendomstolen har i dom 1978-04-20 (DVA 36) lämnat Göte Eklund, Kläringe 1:1 m fl fastigheter, och Karl Olof Ericsson, Kläringe 3:2 m fl fastigheter, tillstånd att för jordbruksbevattning i den omfattning som anges i domen under tiden maj - augusti ur Husbybäcken utta vardera högst 15 l/s. Vattendomstolen har därvid uttalat att enligt uppgifter i målen vattenföringen i Husbybäcken till följd av källflöden synes vara så riklig att olägenheter i bäcken ej kan antas uppkomma till följd av dessa uttag.

De källflöden som här åsyftas är utflöden från Odenskälla och närliggande källor. Kommunens utredning i målet är ej så fullständig - bl a saknas närmare utredning om vattentillgången under torrår - att man därur med säkerhet kan sluta sig till hur vattenföringen i Husbybäcken påverkas. Dock har kommunen upplyst att Odenskälla aldrig sinar. Fullständig utredning av förhållandena torde vara besvärlig och kostsam. Med hänsyn till att den större delen av vattenuttaget ur Husbybäcken torde ske under förra delen av bevattningssäsonge då grundvattentillgången i åsen är relativt sett riklig

kan emellertid antas att kommunens uttag - begränsat på sätt framgår av domslutet - ej medför olägenheter i Husbybäcken. Tillstånd bör därför ges utan ytterligare utredning. Kommunen bör dock åläggas tillse att gällande tillstånd att ta ut vatten i Husbybäcken inte äventyras.

Vad åter beträffar Lindbergs invändningar att grundvattnet framdeles kan behövas för bevattning av andra jordbruk, från vilka ansökan ännu ej ingivits till vattendomstolen, kan den enligt vattenlagens regler ej föranleda en begränsning av det begärda uttaget.

Eftersom den investering kommunen ämnar göra är stor och avskrivningstiden lång bör tillståndet nu avse ett vattenuttag som svarar mot behovet år 2020. Att längsta tiden för anmälan av oförutsedd skada utgår tidigare utgör ej skäl för annan bedömning.

Bestämmelserna i 2 kap 43 § vattenlagen föranleder vattendomstolen att uttala döljande:

Den av kommunen prognosticerade befolkningsutvecklingen inom ifrågavarande samhällen synes böra godtas. Antalet personenheter år 2020 uppskattas således till 3 850.

Däremot finner vattendomstolen den antagna specifika vattenförbrukningen år 2020 alltför hög. Den har av kommunen angivits till 500 l per personenhet och dygn (l/p.d) vartill lagts 35 procent eller således sammanlagt 675 l/p.d. Vattenförbrukningen i mindre samhällen av förevarande typ inklusive förbrukning för industri m m torde för närvarande i genomsnitt inte överstiga

300 l/p.d. Utvecklingen under de senaste åren har ej visat stigande specifik förbrukning, utan snarare sjunkande. Man synes kunna räkna med att den specifika förbrukningen under den nu aktuella tidsperioden fram till år 2020 i vart fall ej avsevärt kommer att stiga. Till de angivna förbrukningsvärdena skall emellertid göras ett tillägg för oundvikligt läckage m m. Läckaget inom ledningssystemet inom Örbyhus-Tobo uppges vara stort. Man bör emellertid utgå från att detta läckage så småningom kan minskas. Med hänsyn till det anförda finner vattendomstolen skäl att begränsa tillståndet till vad som motsvarar en specifik förbrukning av knappt 500 l/p.d. år 2020 eller således avrundat en medelförbrukning av 1 900 m^3/dygn och en största förbrukning av 2 850 m^3/dygn.

Vattendomstolen finner att hinder mot bifall till ansökningen inte föreligger enligt bestämmelserna i 2 kap vattenlagen under förutsättning att tillstånd ges till ovan angiven vattenmängd.

Kommunen har i övrigt medgivit att iaktta vad som påkallats i målet.

Då det kan dröja lång tid innan tillståndet att ta ut vatten utnyttjas helt, bör anmälningstiden för oförutsedd skada bestämmas till 20 år.

Enär arbetena avses påbörjas under hösten 1981 föreligger skäl bifalla yrkandet om verkställighetstillstånd.

Kommunen har medgivit att utge yrkade ersättningar för rättegångskostnader.

FULLFÖLJDSHÄNVISNING

Se bilaga 3
Vadeanmälan senast den 30 juli 1981
Vadeinlaga senast den 13 augusti 1981

På vattendomstolens vägnar

[redacted]

Bjarne Örnstedt

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avd. 5 Vattendomstolen
Kopian [illegible]
[redacted]

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avd. 5 Vattendomstolen
Bevis 14. 8. 1981
☐ Beslutet ☒ Domen
har vunnit laga kraft
[redacted]

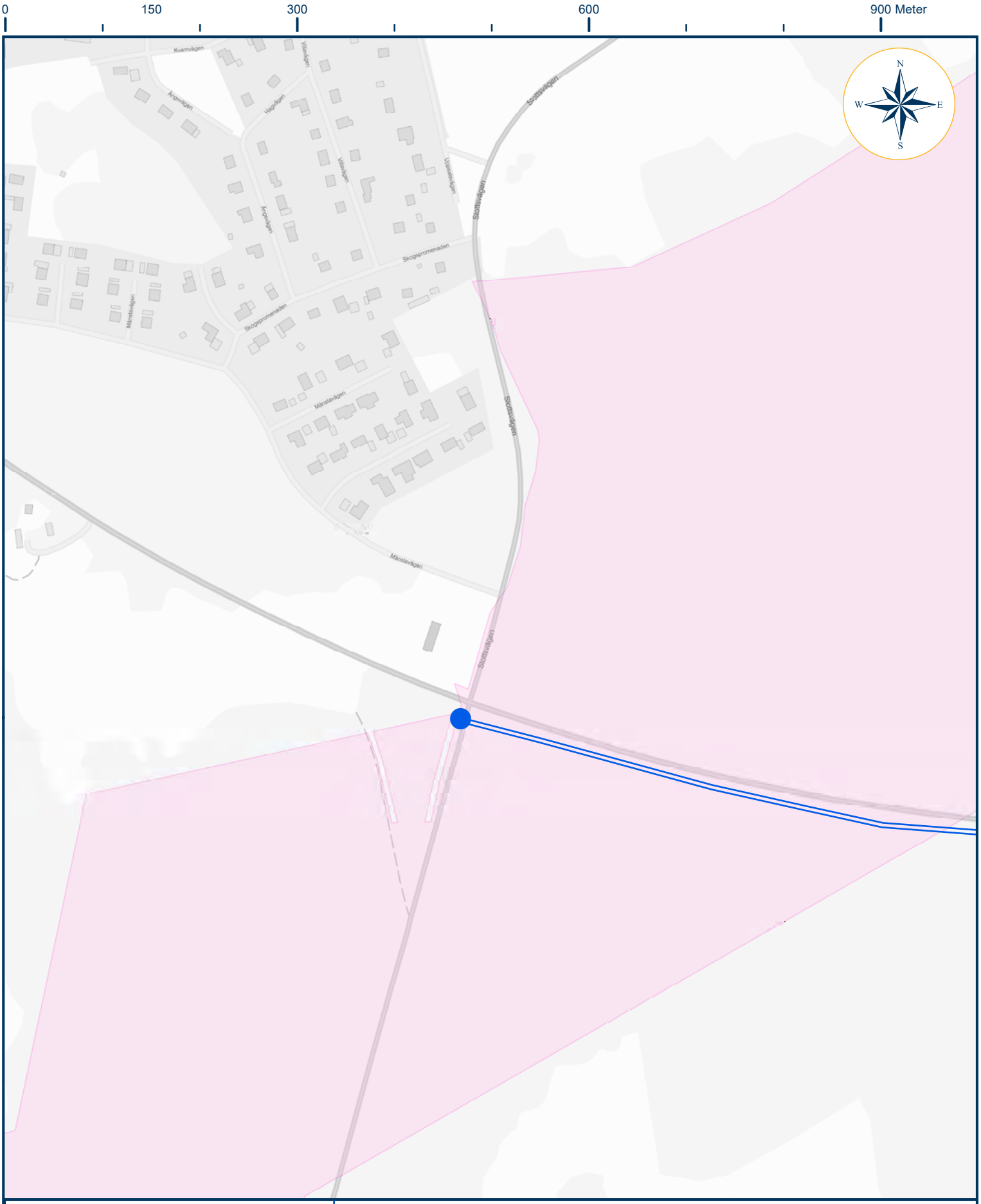

Avtal om leverans av dricksvatten, Bilaga 5.

Inkopplingspunkt

Örbyhus 7:1

Område för ny vattenledning

gästrike VATTEN

Publiceringsdatum: 2019-11-15

Skala 1:5 000

Underlag för anslutningsavgift, bilaga 6

Nedan följer en sammanställning av de hittills kända kostnader som Tierps Energi & Miljö AB har haft eller uppskattas ha för uppfyllande av avtal om leverans av dricksvatten. Den totala summan är 3 992 200 kr.

Investeringskostnader

I tabell 1 har nödvändiga investeringar listats per delmål. Nedan följer en kort beskrivning av respektive åtgärd.

Tabell 1

Delmål			Kostnad (tkr)
Delmål 1A	Åtgärd 1	Avstängningsventil	150
	Åtgärd 2	Styrsystem	100
	Åtgärd 3	Ny beredning	2000
Delmål 1B	Åtgärd 4	Elverk	400
Delmål 2	Åtgärd 5	Kapacitetsökning	1200
Summa			**3850**

Åtgärd 1 Avstängningsventil

Åtgärden innebär etablering av avstängningsventiler på befintlig vattenledning för att möjliggöra anslutning av inkopplingspunkt till Östhammar Vattens nya ledning. Kostnaden är budgeterad till 150 tkr och utförande kommer att ske under 2020.

Åtgärd 2 Styrsystem

Åtgärden innebär etablering av mätarplats och installation av vattenmätare för att registrera levererad volym vatten samt anordningar för att säkerställa överföring av mätdata till övervakningssystemet. Kostnaden är budgeterad till 100 tkr och utförande kommer att ske under 2020.

Åtgärd 3 Ny beredning

Åtgärden innebär installation av ny beredning för avhärdning vid vattenverket Odens källa. Åtgärden ligger i investeringsplan. De kostnader som härrör till ökad volym vatten med anledning av Östhammar Vattens behov, 25 % av total investeringskostnad budgeterad till 8 000 tkr, ca 2 000 tkr debiteras Östhammar Vatten. Utförande kommer att ske under 2020-2021.

Åtgärd 4 Elverk

Åtgärden innebär installation av extra reservkraft för att säkerställa leverans vid elbortfall även för den ökade volymen vatten från vattenverket. Kostnaden är budgeterad till 400 tkr och utförande kommer att ske under 2020-2021.

Åtgärd 5 Kapacitetsökning

Åtgärden innebär kapacitetsökning i överföringsledningen mellan Odens källa och Örbyhus genom installation av tryckstegringar enligt förslag från genomförd utredning. Utredning av åtgärder

genomfördes 2016 (Ramböll 2016). Kostnaden är budgeterad till 1 200 tkr och utförande kommer att ske under 2024-2025.

Övriga kostnader

I tabell 2 har nedlagd tid inom Tierps Energi & Miljö AB listats. Nedan följer en kort redovisning av datum, typ av möte samt syfte, omfattning i tid samt antal deltagande personer. Debiterad timkostnad inkluderande förberedelse, efterarbete och eventuella resor är 900 kr/h.

Tabell 2

Syfte	Tid (h)	Summa
Tid för styrelsearbete med avseende på framtagande av avtal	57	51 300 kr
Tid för utredning och granskning med avseende på framtagande av avtal	101	90 900 kr
Totalt	158	142 200 kr

Tid för styrelsearbete

Datum	Syfte	Tid	Personer	Total
20190613	Strategidagar för styrelse	1	11	11
20190613	Styrelsemöte	0,5	11	5,5
20190826	Styrelsemöte	0,5	7	3,5
20191010	Styrelsemöte	0,5	10	5
20191023	Styrelsemöte	2	10	20
20191105	Styrelsemöte	1,5	8	12

Tid för utredning och granskningsarbete

Datum	Syfte	Tid	Personer	Total
21090514	Genomgång avtalsutkast	2	2	4
20190521	Förberedelse åtgärder	6	2	12
20190603	Avstämning ägare	2	2	4
20190617	Granskning av och avstämning med jurist	4	1	4
20190821	Granskning avtal	3	2	6
20191014	Granskning avtal och förhandlingsmöte	8	3	24
20191017	Granskning av och avstämning med jurist	6	2	12
20191017	Förberedelse åtgärder	2	1	2
20191104	Granskning av och avstämning med jurist	4	2	8
20191111	Förhandlingsmöte	4	3	12
20191112	Granskning avtal	3	3	9
20191114	Granskning av och avstämning med jurist	2	2	4

Bilaga 7 - Underlag för beräkning av rörlig brukningsavgift

Vid tidpunkten för detta avtals ingående framgår den rörliga brukningsavgiften enligt punkt 12 andra stycket i avtalet av Tierps kommuns Taxa för vatten och avlopp 2019, § 14.1 b) med reduktion enligt § 14.2 för endast ändamålet vattenförsörjning. Detta innebär enligt 2019 års avgiftsnivå en avgift på 7,20 kr/m^3 dricksvatten.

Dokument ID 20191115-00063

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon direkt 020-**37 93 00**
info@gastrikevatten.se| www.gastrikevatten.se

Styrelsen Östhammar Vatten AB

Finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammars kommun

Förslag till beslut

Styrelsen föreslår Östhammars kommunfullmäktige att besluta

- att finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun sker genom att Östhammar Vatten AB fakturerar de 75 mnkr som bedöms vara ett risktagande till Östhammar kommun
- att beslutet ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Östhammars och Tierps kommuner fattar beslut om avsiktsförklaring Regional samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhanmmars och Tierps kommuner

Ärendebeskrivning

Enligt Östhammars kommuns finns ett önskemål om att dubbla befolkningen i Alunda inom en 20-årsperiod och att fyrdubbla befolkningen inom en 40-årsperiod. För att Östhammar Vatten AB ska kunna tillmötesgå det önskemålet krävs stora investeringar. Kostnaderna för att få en överföringsledning i drift beräknas till 150 mnkr. Med kompletteringar till en kostnad av ca 5-10 mnkr kan kapaciteten (mängden vatten) succesivt utökas. Skälet till kompletteringarna är att hela tiden säkerställa dricksvattnets kvalitet till kunderna.

Då investeringen i nutid är hög och intäkterna till Östhammar Vatten AB från anläggningsavgifter och brukningsavgifter genom fler anslutna kunder både beräknas ske under lång tid och omfattningen är osäker utgör investeringen ett risktagande. Enligt 30 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) är det endast nödvändiga kostnader som ska belasta VA-kollektivet och finansieras via avgifter. Ett önskemål om tillväxt är inte en nödvändig kostnad i enlighet med vattentjänstlagen. Det innebär att riskhanteringen för överföringsledningen inte kan bekostas genom va-avgifter utan bör finansieras via skattekollektivet.

I uppdraget som VA-huvudman ingår att leverera dricksvatten till bebyggelse inom verksamhetsområde och åtgärder för att säkerställa detta uppdrag. Utifrån detta föreslås att 40 mnkr, som ändå hade behövt vidtas om inte överföringsledningen skulle genomföras, bör vara nödvändig kostnad och därmed belasta Östhammar Vatten AB. Övriga 110 mnkr bedöms härröra till tillväxten. Det kan även antas att prognosen för befolkningsökningen till 5 000 personer i Alunda, det vill säga en tredjedel av den långsiktiga prognosen på 10 000 personer, är mer säker. Utifrån detta föreslås en tredjedel av 110 mnkr, ca 35 mnkr belasta Östhammar Vatten AB. Övriga 75 mnkr bedöms vara ett risktagande och bör därför finansieras via skattekollektivet.

Finansiering av överföringsledningen bör ske genom att Östhammar Vatten AB genomför investeringen och det kapital som behövs för investeringen införskaffas genom upplåning enligt rutin. Östhammar Vatten AB och Östhammar Kommun upprättar ett avtal där Östhammar Vatten

Dokument ID 20190228-00029

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon direkt 020-**37 93 00**
info@gastrikevatten.se| www.gastrikevatten.se

AB har rätt att fakturera den del av investeringen där Östhammar Kommun ska stå för risktagandet. Genom faktureringen får Östhammar Vatten AB täckning för kostnader avseende avskrivningar på investeringen samt räntekostnader på upptagna lån. Fakturerat belopp uppgår årligen till under året bokförda avskrivningar och betalda räntekostnader, mervärdesskatt tillkommer.

Alternativa lösningar till fakturering har utvärderats men alternativen bedöms vara mer komplicerade redovisningsmässigt och kräver betydligt mer administration.

Bakgrund

Östhammar Vatten AB:s styrelse fattade 171213 beslut om att genomföra utbyggnad av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda under 2018-2020. Finansiering beslutas efter att projektering är klar. Utbyggnaden har lyfts in i budget för Östhammar Vatten AB. Skälet till att finansiering beslutas senare är dels för att få en bättre kostnadsuppskattning men även för att utreda hur den risk som en framtida anslutning innebär bör hanteras.

Östhammars kommuns ambition är en start tillväxt i Alunda. I enlighet med underlaget för befolkningsprognoser som togs fram som underlag till behovsanalys i fastställd vattenförsörjningsplan för Östhammars kommun för den kommunala vattenförsörjningen är prognosen att dagens ca 2 500 personer i Alunda år 2040 är ca 5 000 personer samt ca 10 000 personer år 2060.

Idag försörjs ca 600 kunder motsvarande ca 2 200 personer av kommunalt vatten i Alunda. Sedan lång tid finns problem med både vattenmängd och vattnets kvalitet. Under större delen av 2016 kördes vatten för att klara vattenförsörjningen. Såväl 2017 och 2018 har restriktioner i vattenanvändningen för Alunda tillsammans med övriga orter med kommunal vattenförsörjning i Östhammars kommun införts. Omfattande åtgärder har vidtagits för att säkerställa leverans av dricksvatten till dagens kunder.

I beslutsunderlaget från 171213 anges att nyttjandet av flera mindre vattentäkter till viss del kan vara möjligt för att möta en tillväxt och kunna ansluta fler fastigheter i Alunda. Då detta alternativ ger små mängder vatten och är mycket kostsamt i förhållande till mängden vatten som är möjlig att ta ut har det inte utretts vidare. En övergripande kostnadsuppskattning av alternativet visar att kostnad för ledningsdragning utifrån avstånd är ca 40 mnkr. Kostnadsuppskattningen bygger på att uttag i samtliga utpekade områden Dragonslåttan, Fredrikslund, Asphagen samt Lissån 1 och 2 är möjligt. Se områden på karta i bilaga 2. Uttag i dessa områden bedöms maximalt kunna ge 1-4 l/s. Med ett antagande att hälften av uttaget skulle kunna nyttjas för kommunal vattenförsörjning skulle det innebära 1-2 l/s. Beräknat på dagens vattenförbrukning i Alunda skulle 400 – 600 personer motsvarande 200-300 bostäder kunna försörjas.

För att möta det långsiktiga behovet behövs mer vatten än vad som finns i vattenresurserna i närområdet. Inriktningen är att genom en ledning leda vatten från Örbyhus i Tierps kommun, via Österbybruk till Alunda för att komplettera vattentäkterna och vattenverken i Österbybruk och Alunda. Det finns även begränsningar i avloppsreningen i Alunda, utredning sker under 2019 för att ta fram kortsiktiga och långsiktiga åtgärdsförslag.

Dokument ID 20190228-00029

Beslutsunderlag
Bilaga 1 Missiv till beslut om överföringsledning från 171213 Östhammar Vatten AB

Föredragande i ärendet är Lena Blad, Vd.

Dokument ID 20190228-00029

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon direkt 020-**37 93 00**
info@gastrikevatten.se| www.gastrikevatten.se

Styrelsen Östhammar Vatten AB

Överföringsledning Alunda

Förslag på beslut

Styrelsen föreslås besluta

- att genomföra utbyggnad av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda under 2018-2020. Finansiering beslutas efter att projektering är klar.

Ärendebeskrivning

För att kunna ansluta fler kunder och möjliggöra fortsatt tillväxt i Alunda i enlighet med den antagna översiktsplanen och den kommande fördjupade översiktsplanen både på kort sikt 3-5 år och på längre sikt behöver åtgärder vidtas. Inom en femårsperiod är ambitionen att ansluta 150-250 nya fastigheter. Alternativ till kortsiktiga och långsiktiga lösningar för vattenförsörjningen har utretts.

Utifrån alternativ för kortsiktiga och långsiktiga lösningar med tillräcklig vattenmängd, kostnader inklusive taxepåverkan och resursallokering förordas att en överföringsledning (Örbyhus-Österbybruk-Alunda) genomförs. Detta alternativ ger även förutsättningar för en långsiktig lösning för Österbybruks vattenförsörjning. En avsiktsförklaring mellan Östhammars kommun och Tierps kommun är en förutsättning för en långsiktig leverans av dricksvatten.

I samband med utredning och projektering under 2018 kommer även en långsiktig avloppshantering att utredas. Åtgärder behöver vidtas då även reningsverkets kapacitet nyttjas till fullo idag.

Beslutsunderlag

Utifrån uppdraget som VA-huvudman har Gästrike Vatten AB på uppdrag av Östhammar Vatten AB fortsatt utredning av vattenförsörjningen i Alunda som Tekniska kontoret, Östhammar påbörjat. Åtgärder har vidtagits under 2017 och ytterligare åtgärder kommer att fortlöpa under 2018 för att trygga leverans av dricksvatten till de kunder som är anslutna idag. Infiltrationsförsök har gett bra resultat varför åtgärden permanentas. Beredningen (reningen) stärks genom UV-ljus. Fortsatt uppföljning av grundvattnets flöde, kvalitet och nivåer sker kontinuerligt. För att kunna hantera låga grundvattennivåer vidtas förberedelser för att kunna köpa vatten från Örbyhus, Tierps kommun. Arbete med avsiktsförklaring och avtal tillsammans med Tierp pågår. Nuvarande vattenförsörjning medger inte ytterligare fastigheter att anslutas.

Dokument ID 20171228-10001, Revision 2
Godkänd

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon vxl 020-37 93 00
info@gastrikevatten.se | www.gastrikevatten.se

Kortsiktiga alternativ såväl som mer långsiktiga lösningar har utretts. Lösningar i närtid kan sammanfattas:

- Att nyttja flera mindre vattentäkter, är till viss del möjligt men ger små mängder vatten och är mycket kostsamt i förhållande till mängden vatten som är möjlig att ta ut.
- Att anlägga en överföringsledning från Örbyhus i Tierp via Österbybruk (som liksom Alunda har en ansträngd vattenförsörjning) och vidare till Alunda, genomförande 150 – 200 mnkr, tidplan ca 3 år från beslut.
- Att köra vatten från Örbyhus i Tierp till Alunda, beräknad årlig kostnad ca 10-30 mnkr samt ombyggnad av vattenverket 400-800 tkr.

Mer långsiktiga lösningar är:

- Överföringsledningen mellan Örbyhus och Alunda skapar möjlighet att långsiktigt försörja ca 5 000 personer dvs dubbelt så många som idag i Alunda. För detta krävs ett utökat samarbete med Tierp och tillkommande kostnader för grundvattenutredning och åtgärder på vattentäkt, vattenverk och ledningar i Tierp. Befintliga vattentäkter i Österbybruk och Alunda behöver finnas kvar som komplement.
- En avsaltningsanläggning vid kusten, kostnaden är hög och tidplanen ligger avsevärt längre fram i tid i förhållande till en överföringsledning.
- Överföringsledning och köp av vatten från Uppsala kommun. Detta alternativ har stora osäkerheter och kräver omfattande utredningar.

Föredragande i ärendet är Lena Blad.

Lena Blad
VD

Dokument ID 20171228-10001, Revision 2
Godkänd

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon vxl 020-37 93 00
info@gastrikevatten.se | www.gastrikevatten.se

Styrelsen Östhammar Vatten AB

Finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammars kommun

Östhammar Vatten AB:s styrelse föreslår Östhammar kommunfullmäktige att besluta

- att finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun sker genom att Östhammar Vatten AB årligen fakturerar Östhammar kommun avskrivnings och räntekostnader för två tredjedelar av de kostnader som överskrider 40 Mnkr och som bedöms vara ett risktagande
- att såsom för egen skuld ingå borgen för Östhammar Vatten AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 350 mnkr kr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Borgensavgift ska utgå med 0,2 % på aktuell lånesumma 1 januari varje år.
- att beslutet ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Östhammars och Tierps kommuner fattar beslut om Avtal om leverans av dricksvatten mellan Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB

Ärendebeskrivning

Ärendet ”Finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammars kommun” har beslutats av Östhammar Vatten AB:s styrelse 2019-03-07, bilaga 1. Till beslutet låg Missiv Överföringsledning Alunda 2017-12-13 som underlag, bilaga 2.

För att förtydliga vad som avses har beslutspunkten om finansiering omformulerats från:
”*finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun sker genom att Östhammar Vatten AB fakturerar de 75 mnkr som bedöms vara ett risktagande till Östhammar kommun*” till
”finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun sker genom att Östhammar Vatten AB *årligen* fakturerar Östhammar kommun *avskrivnings och räntekostnader för* två tredjedelar av de kostnader som överskrider 40 Mnkr och som bedöms vara ett risktagande”.

För att förtydliga vad som avses med ökningen av Östhammar kommuns borgen för Östhammar Vatten AB har beslutspunkten om borgen omformulerats från:
”*att godkänna ett borgensåtagande för Östhammar Vatten AB avseende överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun med 135-165 mnkr*” till
”att såsom för egen skuld ingå borgen för Östhammar Vatten AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 350 mnkr kr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Borgensavgift ska utgå med 0,2 % på aktuell lånesumma 1 januari varje år.

Dokument ID 20191114-00048

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon direkt 020-**37 93 00**
info@gastrikevatten.se| www.gastrikevatten.se

Då avsiktsförklaring för Regional samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammars och Tierps kommuner är beslutad av respektive kommunfullmäktige utgår beslutspunkten: ”*beslutet ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Östhammars och Tierps kommuner fattar beslut om avsiktsförklaring Regional samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammars och Tierps kommuner*”.

Ett avtal mellan Östhammar Vatten AB och Tierp Energi och miljö AB har tagits fram och beslutats av Östhammar Vatten AB:s styrelse, ärendenr 201723. En ny beslutspunkt har därför lagts till: ”*beslutet ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Östhammars och Tierps kommuner fattar beslut om Avtal om leverans av dricksvatten mellan Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB*”.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Styrelseprotokoll Östhammar Vatten AB från 2019-03-07
Bilaga 2 Missiv Överföringsledning Alunda från 2017-12-13

Föredragande i ärendet är Lena Blad, Vd.

Dokument ID 20191114-00048

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon direkt 020-**37 93 00**
info@gastrikevatten.se| www.gastrikevatten.se

Bilaga 1

gästrike VATTEN

Protokoll från styrelsemöte

Protokollet avser	Styrelsemöte Östhammar Vatten AB
Sammanträdesdatum	2019-03-07
Plats	Duvbackens reningsverk, Sältavägen 9 Gävle
Tid	Kl 12:30-13:30

Sekreterare [redacted]
Gunilla Boström

Ordförande [redacted]
Margareta Widén Berggren

Justerare [redacted]
Tomas Bendiksen

Ledamöter
Margareta Widén Berggren, Vice ordförande
Pär-Olof Olsson, Ledamot
Tomas Bendiksen, Ledamot
Lena Blad, VD

Frånvarande
Jacob Spangenberg, Ordförande
Jonas Svensson, Ledamot

Övriga närvarande
Gunilla Boström, Sekreterare

Frånvarande

Mötet öppnades

Margareta Widén Berggren, mötesordförande hälsade de närvarande välkomna och förklarade sammanträdet öppnat.

§1

Val av justerare

Till justerare valdes Tomas Bendiksen.

Dokument ID 20190219-00048

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon direkt 020-37 93 00
info@gastrikevatten.se| www.gastrikevatten.se

§2 **Fastställande av föredragslista**
Föredragningslistan fastställdes.

§3
Protokoll från föregående möte
Föregående protokoll justerat. Protokollet läggs till handlingarna.

Informationsärenden

§4
Verksamhetsuppföljning 2018

Information lämnades om:
- 2018 års miljörapporter och miljöredovisningar för avloppsreningsverk inom Östhammar Vatten

§5
Verksamhetsinformation

Information lämnades om:
- det LONA-bidrag som länsstyrelsen i Uppsala har medgivit till Östhammar Vatten AB avseende mätstation vid Karö tekniska våtmark.
- drifthändelser och status från aktiviteter och projekt
- resultat från utredningen Transport spill Östhammar. Utredningens rekommendation är att åtgärd bör avvaktas och status i Östhammars reningsverk fortsatt bör följas noga.
- resultat från utredningen Förstudie nytt reningsverk Östhammar tätort samt Öregrund. Lokaliseringsutredningen visar att två platser (av fem) är de mest fördelaktiga att utreda vidare.

§6
Avsiktsförklaring Regional samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammar och Tierps kommuner

Information gavs om det ärende som kommer att lyftas parallellt i Östhammar och Tierps kommun som en förutsättning för att genomföra planerad överföringsledning mellan Örbyhus, Tierps kommun och Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun.

Dokument ID 20190219-00048

Beslutsärenden

§7

Östhammar Vatten AB internkontrollrapport årsbokslut 2018

Ärendenr 107113

Ärendebeskrivning
Kontroller är genomförda i enlighet med fastställd internkontrollplan för året.
Utveckling av bolagets internkontroll pågår löpande genom att säkerställa system och rutiner för att ge organisationen en god internkontroll.

Beslut
Styrelsen beslutade
- att godkänna internkontrollrapporten för perioden januari till december 2018.

§8
Delges
KS/KF

Årsredovisning jämte bolagsstyrningsrapport 2018 Östhammar Vatten AB

Ärendenr 110318

Ärendebeskrivning
Östhammar Vatten AB äger och förvaltar den allmänna VA-anläggningen i Östhammar kommun och därmed förenlig verksamhet samt har huvudmannaskapet för den allmänna VA-anläggningen i Östhammar kommun. Östhammar Vatten AB ingår i Gästrike Vatten koncernen.

Gästrike Vatten AB äger och förvaltar aktier i dotterbolagen inom koncernen, svarar för administration och ekonomi samt drift och underhåll av VA-anläggningar i Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommuner samt driver därmed förenlig verksamhet. Bolaget ska tillsammans med dotterbolagen svara för den allmänna vattenförsörjningen och avloppshanteringen i kommunerna.

Dokument ID 20190219-00048

Beslut
Styrelsen beslutade
- att godkänna framlagd årsredovisning för Östhammar Vatten AB
- att överlämna framlagd årsredovisning till Östhammar kommun
- att uppdra till VD att godkänna smärre justeringar i bifogad årsredovisning
- att framlägga årsredovisningen till bolagsstämman för beslut
- att godkänna framlagd bolagsstyrningsrapport för Östhammar Vatten AB
- att överlämna beslutad bolagsstyrningsrapport till Östhammar kommun

§9
Delges
KS/KF

Införande av verksamhetsområde för VA i Östhammar kommun

Ärendenr 200298

Ärendebeskrivning
Sedan Östhammar Vatten AB bildades och startade sin verksamhet 2017 har en kartläggning och analys över kunder och leverans av vatten och mottagande av spillvatten gjorts. För VA-verksamheten är det av stor vikt att ett verksamhetsområde i enlighet med lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) finns beslutat som redovisar det geografiska område som Östhammar Vatten AB ska hantera som verksamhetsområde.

Införandet av verksamhetsområde för VA sker etappvis. I denna första etapp omfattas fastigheter som idag nyttjar kommunalt vatten och/eller spillvatten. Denna etapp omfattar huvuddelen av kunderna. I nästa etapp/er kommer de fastigheter som behöver utredas ytterligare för att klargöra förhållandena för att tas med.

Beslut
Styrelsen beslutade att föreslå Östhammar kommunfullmäktige att besluta
- att utöka verksamhetsområdet för vatten, spillvatten och dagvatten i enlighet med bilaga 1-13.

Dokument ID 20190219-00048

§10
Delges
KS/KF

Finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun

Ärendenr 200464

Ärendebeskrivning
Enligt Östhammars kommun finns ett önskemål om att dubbla befolkningen i Alunda inom en 20-årsperiod och att fyrdubbla befolkningen inom en 40-årsperiod. För att Östhammar Vatten AB ska kunna tillmötesgå det önskemålet krävs stora investeringar. Kostnaderna för att få en överföringsledning i drift beräknas till 150 mnkr +- 10%, dvs 135-165 mnkr (kostnad x). Med kompletteringar till en kostnad av ca 5-10 mnkr kan kapaciteten (mängden vatten) succesivt utökas. Skälet till kompletteringarna är att hela tiden säkerställa dricksvattnets kvalitet till kunderna. Det finns även begränsningar i avloppsreningen i Alunda, utredning sker under 2019 för att ta fram kortsiktiga och långsiktiga åtgärdsförslag.

Då investeringen i nutid är hög och intäkterna till Östhammar Vatten AB från anläggningsavgifter och brukningsavgifter genom fler anslutna kunder både beräknas ske under lång tid och omfattningen är osäker utgör investeringen ett risktagande. Enligt 30 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) är det endast nödvändiga kostnader som ska belasta VA-kollektivet och finansieras via avgifter. Ett önskemål om tillväxt är inte en nödvändig kostnad i enlighet med vattentjänstlagen. Det innebär att riskhanteringen för överförings-ledningen inte kan bekostas genom VA-avgifter utan bör finansieras via skattekollektivet.

I uppdraget som VA-huvudman ingår att leverera dricksvatten till bebyggelse inom verksamhetsområde och åtgärder för att säkerställa detta uppdrag. Utifrån detta föreslås att de 40 mnkr, som ändå hade behövt vidtas om inte överföringsledningen skulle genomföras, bör vara nödvändig kostnad och därmed belasta Östhammar Vatten AB. Kostnad x reducerat med 40 mnkr bli i storleksordningen 110 mnkr, kostnad y. Kostnad y bedöms härröra till tillväxten. Det kan även antas att prognosen för befolkningsökningen till 5 000 personer i Alunda det vill säga en tredjedel av den långsiktiga prognosen på 10 000 personer är mer säker. Utifrån detta föreslås en tredjedel av kostnad y, ca 35 mnkr belasta Östhammar Vatten AB. Övriga två tredjedelar av kostnad y, ca 75 mnkr bedöms vara ett risktagande och bör därför finansieras via skattekollektivet.

Dokument ID 20190219-00048

Finansiering av överföringsledningen bör ske genom att Östhammar Vatten AB genomför investeringen och det kapital som behövs för investeringen införskaffas genom upplåning enligt rutin. Östhammar Vatten AB och Östhammar Kommun upprättar ett avtal där Östhammar Vatten AB har rätt att fakturera den del av investeringen där Östhammar Kommun ska stå för risktagandet, dvs två tredjedelar av kostnad y. Genom faktureringen får Östhammar Vatten AB täckning för kostnader avseende avskrivningar på investeringen samt räntekostnader på upptagna lån. Fakturerat belopp uppgår årligen till under året bokförda avskrivningar och betalda räntekostnader, mervärdesskatt tillkommer.

Beslut
Styrelsen beslutade, att med ändring av första attsatsen och med tillägg av andra attsatsen, att föreslå Östhammar kommunfullmäktige att besluta

- att finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun sker genom att Östhammar Vatten AB fakturerar Östhammars kommun två tredjedelar av de kostnader som överskrider 40 Mnkr och som bedöms vara ett risktagande

- att godkänna ett borgensåtagande för Östhammar Vatten AB avseende överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun med 135-165 mnkr

- att besluten ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Östhammars och Tierps kommuner fattar beslut om avsiktsförklaring Regional samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammar och Tierps kommuner

Mötet avslutades

Nästa styrelsemöte:
Datum: 24 april Typ av möte: Konstituerande möte Plats: Scandic Väst, Gävle

Dokument ID 20190219-00048

Bilaga 2

gästrike VATTEN

Missiv

Styrelsen Östhammar Vatten AB

Överföringsledning Alunda

Förslag på beslut

Styrelsen föreslås besluta

- att genomföra utbyggnad av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda under 2018-2020. Finansiering beslutas efter att projektering är klar.

Ärendebeskrivning

För att kunna ansluta fler kunder och möjliggöra fortsatt tillväxt i Alunda i enlighet med den antagna översiktsplanen och den kommande fördjupade översiktsplanen både på kort sikt 3-5 år och på längre sikt behöver åtgärder vidtas. Inom en femårsperiod är ambitionen att ansluta 150-250 nya fastigheter. Alternativ till kortsiktiga och långsiktiga lösningar för vattenförsörjningen har utretts.

Utifrån alternativ för kortsiktiga och långsiktiga lösningar med tillräcklig vattenmängd, kostnader inklusive taxepåverkan och resursallokering förordas att en överföringsledning (Örbyhus-Österbybruk-Alunda) genomförs. Detta alternativ ger även förutsättningar för en långsiktig lösning för Österbybruks vattenförsörjning. En avsiktsförklaring mellan Östhammars kommun och Tierps kommun är en förutsättning för en långsiktig leverans av dricksvatten.

I samband med utredning och projektering under 2018 kommer även en långsiktig avloppshantering att utredas. Åtgärder behöver vidtas då även reningsverkets kapacitet nyttjas till fullo idag.

Beslutsunderlag

Utifrån uppdraget som VA-huvudman har Gästrike Vatten AB på uppdrag av Östhammar Vatten AB fortsatt utredning av vattenförsörjningen i Alunda som Tekniska kontoret, Östhammar påbörjat. Åtgärder har vidtagits under 2017 och ytterligare åtgärder kommer att fortlöpa under 2018 för att trygga leverans av dricksvatten till de kunder som är anslutna idag. Infiltrationsförsök har gett bra resultat varför åtgärden permanentas. Beredningen (reningen) stärks genom UV-ljus. Fortsatt uppföljning av grundvattnets flöde, kvalitet och nivåer sker kontinuerligt. För att kunna hantera låga grundvattennivåer vidtas förberedelser för att kunna köpa vatten från Örbyhus, Tierps kommun. Arbete med avsiktsförklaring och avtal tillsammans med Tierp pågår. Nuvarande vattenförsörjning medger inte ytterligare fastigheter att anslutas.

Dokument ID 20171228-10001, Revision 2
Godkänd

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon vxl 020-37 93 00
info@gastrikevatten.se | www.gastrikevatten.se

Kortsiktiga alternativ såväl som mer långsiktiga lösningar har utretts. Lösningar i närtid kan sammanfattas:

- Att nyttja flera mindre vattentäkter, är till viss del möjligt men ger små mängder vatten och är mycket kostsamt i förhållande till mängden vatten som är möjlig att ta ut.
- Att anlägga en överföringsledning från Örbyhus i Tierp via Österbybruk (som liksom Alunda har en ansträngd vattenförsörjning) och vidare till Alunda, genomförande 150 – 200 mnkr, tidplan ca 3 år från beslut.
- Att köra vatten från Örbyhus i Tierp till Alunda, beräknad årlig kostnad ca 10-30 mnkr samt ombyggnad av vattenverket 400-800 tkr.

Mer långsiktiga lösningar är:

- Överföringsledningen mellan Örbyhus och Alunda skapar möjlighet att långsiktigt försörja ca 5 000 personer dvs dubbelt så många som idag i Alunda. För detta krävs ett utökat samarbete med Tierp och tillkommande kostnader för grundvattenutredning och åtgärder på vattentäkt, vattenverk och ledningar i Tierp. Befintliga vattentäkter i Österbybruk och Alunda behöver finnas kvar som komplement.
- En avsaltningsanläggning vid kusten, kostnaden är hög och tidplanen ligger avsevärt längre fram i tid i förhållande till en överföringsledning.
- Överföringsledning och köp av vatten från Uppsala kommun. Detta alternativ har stora osäkerheter och kräver omfattande utredningar.

Föredragande i ärendet är Lena Blad.

Lena Blad
VD

Dokument ID 20171228-10001, Revision 2
Godkänd

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon vxl 020-37 93 00
info@gastrikevatten.se | www.gastrikevatten.se

Motion om koldioxidbudget

Under den torra och varma sommaren 2018 fick vi en försmak av det som klimatforskarna varnar för. Stigande temperaturer, brist på vatten, brist på mat.

I FN:s klimatpanels (IPCC) nya rapport från oktober 2018 varnas för kraftigt ökade klimatförändringar om den globala uppvärmningen blir 2 grader i stället för 1,5 grad. IPCC:s rapport pekar på att den halva graden kan bli avgörande för planetens framtid.

Att begränsa uppvärmningen till 1,5 grad är möjligt, men det kräver snabba och långtgående förändringar inom energi, industri, byggnader, transporter och städer. Det är nu upp till oss politiker runt om i världen att omsätta de vetenskapliga slutsatserna i konkret samhällsomställning. Vi måste få ner nettoutsläppen av klimatgaser till noll senast 2030, för att undvika de allra värsta skräckscenarierna vad gäller klimatförändringarna, och då gäller det att vi sätter igång att arbeta strukturerat med de här frågorna NU. Om inte vi så vilka? Om inte nu så när?

Med hänvisning till ovanstående yrkar vi

- *att kommunen ska ta fram en plan för att bli klimatneutral till 2030. Planen ska inbegripa en koldioxidbudget med årliga utsläppsminskningar på minst 10 %.*

Morkarla den 17 februari 2019

Kerstin Dreborg (MP)

miljöpartiet de gröna

Svar på motion från Kerstin Dreborg (MP) om koldioxidbudget

I bilagda tjänsteskrivelse från Marcus Jakobsson beskrivs väl förutsättningarna och därmed svårigheterna för att besluta i enlighet med Dreborgs förslag. Trots de goda intentionerna i motionen, är det mycket svårt att mäta förändringar i utsläppsnivåer på kommunnivå. Dessutom kräver ett sådant mätningsarbete stora resurser, som vi hellre bör lägga på utsläppsminskande aktiviteter. Som beskrivs i skrivelsen har Östhammars kommun som organisation ett antal aktiviteter, vilka kommer att bidra till minskade CO2-utsläpp. För att kommunen som helhet ska lyckas med att uppnå nationella mål, krävs att medborgare, privata företag och ideella organisationer bidrar med egna aktiviteter.

Kommunfullmäktige föreslås besluta:

Att ställa sig positiva till motionen men med hänvisning till ovanstående avslå yrkandet.

Jacob Spangenberg (C)

Ordförande i kommunstyrelsen

Tekniska förvaltningen
Marcus Jakobson

Svar på motion från Kerstin Dreborg (MP) om koldioxidbudget

Ärendebeskrivning

Kerstin Dreborg (MP) yrkar i motion att kommunen ska ta fram en plan för att bli klimatneutral till år 2030. Planen ska inbegripa en koldioxidbudget med årliga utsläppsminskningar på minst 10 procent.

Förslag till svar

Det nationella målet för Sverige är att vi inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till år 2045. Begreppet koldioxidbudget, i bemärkelsen att det finns ett begränsat globalt utsläppsutrymme för att kunna hålla oss inom en viss global medeltemperatur, är grunden för exempelvis IPCC:s arbete och rapporter. På senare år har metoder utvecklats för att på ett rättvist sätt fördela den globala koldioxidbudgeten till olika geografiska nivåer, till exempel länder och kommuner.

Arbetet med att ta fram en sådan budget för länet har nyligen slutförts. Man har då utrett hur stor årlig minskning kommunerna i länet behöver göra för att ligga i nivå med de utsläppsminskningar som krävs för att uppfylla Parisavtalet. Man har då kommit fram till att det krävs en minskning av koldioxidutsläppen med 16 procent per år för åren 2020-2040.

Ska kommunen formellt fastställa en målsättning vad gäller minskning av koldioxidutsläpp inom kommunens geografiska område, är det kanske snarare ovanstående målsättning, än den som föreslås i motionen, som bör gälla. Detta om man vill gå längre än det nationella målet till år 2045 som vi idag har att förhålla oss till.

Vi måste vara medvetna om att om målet ska kunna nås, är vi också beroende av att alla samhällssektorer bidrar och sätter upp målsättningar, då kommunen endast har rådighet över en liten del av utsläppen.

Kommunstyrelsen har nyligen föreslagit/antagit ett antal preliminära åtaganden inom det regionala åtgärdsprogrammet för minskad klimatpåverkan. Programmet syftar till att samla prioriterade åtgärder för att minska de klimatpåverkande utsläppen och effektivisera energianvändningen i länet. Dessa åtaganden ska fastställas av kommunfullmäktige inför att Östhammars kommun och andra kommuner i länet under hösten erbjuds att teckna s.k. hållbarhetslöften med länsstyrelsen. I dessa hållbarhetslöften åtar vi oss att arbeta med ett antal åtgärder för minskad klimatpåverkan.

Detta är ett delvis annat angreppssätt, än att sätta målnivåer för utsläppen inom ett geografiskt område, då man på regional och lokal nivå sett svårigheter att följa upp hur stora utsläppen/ minskningarna egentligen är. Här är tanken att man istället arbetar med vedertagna åtgärder som leder till/ger förutsättningar för en minskad klimatpåverkan.

Vi har begränsade resurser att arbeta med klimatfrågan och förslagsvis ska fokus i arbetet med minskade koldioxidutsläpp ligga här, med dessa konkreta åtaganden där vi har rådighet. Samtidigt är det förstås önskvärt att kommunerna i länet och i Sverige ställer sig bakom Parisavtalet med ett formellt antaget mål om en minskningstakt vad gäller utsläppen. Då

måste och att man också tillföra betydligt mer resurser för att arbeta med åtgärder för minskad klimatpåverkan, för att det inte ska bli ett mål utan reella möjligheter att nås.

Marcus Jakobson

Energi- och klimatstrateg

Styrmodell för Östhammars kommun

Antagen av kommunfullmäktige 2019-XX-XX

Innehåll

Gemensamma grundförutsättningar 4
Roller och ansvar i Östhammars kommun 4
Ansvarsfördelning mellan politik och förvaltning 4
En gemensam värdegrund 4
Strategiska inriktningsområden 5
Budget 5
Kommunens styrdokument 5
Lagstiftning 5
Grunduppdraget – den gemensamma utgångspunkten ... 5
Styrmodellens olika delar 6
Mål- och resultatstyrning 6
Systematiskt kvalitetsarbete 8
Resursfördelning & ekonomistyrning 9
Arbetet under året 10
Från budget till verksamhetsplanering 10
Den årliga uppföljningsprocessen 11
Hur vi får styrmodellen att fungera 12
Ordlista 13

“Styrmodell för Östhammars kommun” beskriver övergripande hur kommunen leds och styrs, hur arbetet planeras och följs upp samt hur insatser och ansvar fördelas mellan förtroendevalda politiker och förvaltningsorganisationen.

Ditt ansvar att följa styrmodellen

Oavsett om du är förtroendevald, chef eller medarbetare har du ansvar för att ta till dig innehållet i styrmodellen och arbeta utifrån modellen i din vardag.

Styrmodellens relevans påverkas av kultur, värderingar och attityder i vår organisation. Här har politiker och chefer ett särskilt ansvar att aktivt visa vägen genom att agera utifrån våra värdeord öppenhet, ansvar, engagemang, tillsammans och följa styrmodellen i sitt dagliga arbete.

Hänvisningar i dokumentet

I styrmodellen ingår ibland hänvisningar till andra styrdokument. Dessa hittar du på kommunens intranät Ines eller via angivna länkar.

Dokumentet är indelat i fem avsnitt:

1. Gemensamma grundförutsättningar
   Här presenteras grundläggande information och genomgång av aktörerna; vilka roller och ansvar de har samt hur de samverkar. Här beskrivs också hur kommunen styrs.

2. Styrmodellens olika delar
   Här sammanfattas styrmodellens olika delar: Mål och resultatstyrning, Systematiskt kvalitetsarbete samt Resursfördelning och ekonomi. Här synliggörs den röda tråd som löper från kommunfullmäktiges politiska prioriteringar till medarbetarnas dagliga arbete i mötet med invånare och brukare.

3. Arbetet under året
   Här beskrivs arbetsgången och tidsramarna för budgetarbete, verksamhetsplanering och uppföljning under ett år.

4. Hur vi får styrmodellen att fungera?
   Här beskrivs vad som krävs av oss för att styrmodellen ska få genomslag och fungera.

5. Ordlista
   Här beskrivs begrepp som det är viktigt att känna till och veta innebörden av.

Gemensamma grundförutsättningar

Roller och ansvar i Östhammars kommun

Kommunkoncernen är det samlade begreppet för hela kommunens verksamhet. Här ingår kommunens nämnder, stiftelser och hel- och delägda bolag. Kommunens uppgifter och befogenheter regleras ytterst av regeringsformen och kommunallagen.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är högsta beslutande organ i Östhammars kommun. Ledamöterna väljs vart fjärde år genom allmänna val. Det är kommunfullmäktige som tillsätter kommunstyrelsen, de övriga nämnder som behövs för att fullgöra kommunens uppgifter samt styrelser i kommunala stiftelser och bolag.

Till fullmäktiges uppgift hör även att bestämma vilka grunduppdrag som nämnderna och styrelserna ska ha. För nämnderna regleras detta i reglementen och för bolagen i bolagsordningar och ägardirektiv. Fördelningen av uppdrag sker dels utifrån vad kommunallagen kräver, dels utifrån vad fullmäktige bedömer är lämpligt.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen ett särskilt uppdrag från fullmäktige att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över kommunkoncernens nämnder, stiftelser, bolag, gemensamma nämnder och kommunala förbund. I uppdraget ingår även att bereda ärenden till fullmäktige och följa upp att organisationen genomför fullmäktiges beslut.

Enligt bestämmelserna i kommunallagen ska kommunstyrelsen också utse en direktör som ska ha den ledande ställningen bland de anställda samt vara chef för kommunledningsförvaltningen. Kommundirektören har ansvar för att samordna förvaltningar, stiftelser och bolag utifrån ett helhetsperspektiv för kommunkoncernen.

Nämnderna

Kommunens nämnder ansvarar för att driva en effektiv verksamhet med god kvalitet inom sina respektive grunduppdrag. Verksamheterna kan bedrivas både i egen regi och av externa utförare. Nämnderna ansvarar också för att utföra tillkommande uppdrag som fullmäktige beslutar att tilldela dem.

Bolagen

I kommunkoncernen ingår också kommunens hel- och delägda bolag samt stiftelser. Det är endast kommunfullmäktige som kan besluta om att kommunal verksamhet ska bedrivas i bolagsform.

Kommunfullmäktige har den övergripande och lagstadgade ägarrollen för de bolag där kommunen har ett ägarintresse.

Kommunrevisionen

Kommunrevisionen utses av fullmäktige för att kontrollera att kommunens verksamhet sköts utifrån kommuninvånarnas intressen och att skattepengarna förvaltas på ett säkert och effektivt sätt. Varje år gör revisorerna en löpande oberoende granskning av den verksamhet som sker inom kommunstyrelsen och övriga nämnder. Revisorerna granskar även delårsrapport och årsredovisning. Granskningarna redovisas dels genom den revisionsberättelse som ingår i delårsrapport respektive årsredovisning, dels genom de granskningsrapporter som lämnas under året.

Förvaltningarna

Till nämnderna hör en förvaltningsorganisation som har till uppgift att genomföra grunduppdraget, verkställa nämndernas beslut samt att bistå nämnderna med beslutsunderlag. Förvaltningarnas uppgifter och befogenheter regleras bland annat i aktuell lagstiftning, i nämndernas reglemente och delegationsordning.

Ansvarsfördelning mellan politik och förvaltning

I den kommunala verksamheten ska det finnas en tydlig ansvarsfördelning mellan förtroendevalda och tjänstepersoner. Fördelningen arbetas fram genom ett förtroendefullt samspel mellan parterna och bygger på principen att de politiska företrädarna i fullmäktige, nämnder och styrelser beslutar om ***vad*** som ska uppnås i verksamheten och vilka mål som ska nås. Förvaltningens tjänstepersoner arbetar sedan fram strategier för ***hur*** målen ska uppnås samt bereder underlag för politiska beslut.

Så styrs Östhammars kommun

Kommunens verksamhet regleras både av lagstiftning och av de beslut som kommunfullmäktige fattar. I följande avsnitt beskrivs det samlade ramverk som lägger grunden för styrningen i Östhammars kommun och som alla verksamheter har att förhålla sig till och utgå från.

En gemensam värdegrund

Östhammars kommun är en värderingsstyrd organisation där vår gemensamma värdegrund anger tonen för hur vi tar oss an arbetet med att leverera välfärdstjänster. I Östhammars kommun handlar det inte bara om *vad* vi gör utan även *hur* vi gör det.

I Östhammars kommun vägleds vi genom värdeorden **Öppenhet, Ansvar, Engagemang** och **Tillsammans**.

Strategiska inriktningsområden

Kommunfullmäktige har beslutat om strategiska inriktningsområden som ska vara vägledande för all verksamhet i Östhammars kommun. Till varje strategiskt inriktningsområde finns styrtal som visar om vi rör oss i riktning mot de strategiska inriktningsområdena. De strategiska inriktningsområdena och styrtalen utgör den politiska viljan och anger färdriktningen för kommunen. De strategiska inriktningsområdena och styrtalen finns närmare beskrivna i Östhammars kommuns budgethandling.

Budget

Kommunfullmäktige fastställer varje år kommande års budget. Budgeten är ett viktigt styrdokument för all verksamhet. I den anges hur de ekonomiska resurserna fördelas i organisationen samt vilka inriktningsområden, styrtal och måltal som nämnder och styrelser ska arbeta för att nå.

Det är lagstadgat för kommunen att fastställa en budget och i kommunallagen beskrivs närmare vilka krav som gäller.

Kommunens styrdokument

Vid sidan av kommunens styrmodell finns en rad styrdokument som alla verksamheter är skyldiga att följa. I styrdokumenten regleras ramar och gemensamma förhållningssätt för verksamheterna.

Styrdokumenten beslutas på olika nivåer beroende på dokumenttyp. De styrdokument som används i kommunen är bland andra policy, reglemente, riktlinje och regler. Vad som gäller för de olika dokumenttyperna finns närmare beskrivet i kommunens riktlinjer för styrdokument.

Lagstiftning

Kommunens verksamhet styrs på olika sätt av lagstiftning. Grundläggande krav finns i kommunallagen och förvaltningslagen. Kommunens verksamhet regleras dessutom i speciallagar för olika områden, till exempel socialtjänstlagen, skollagen, miljöbalken och plan- och bygglag. Utöver detta sker statlig styrning även i andra former genom bland annat förordningar och föreskrifter.

Detta ska all verksamhet utgå från

Grunduppdraget – den gemensamma utgångspunkten

Kommunens nämnder och bolag har alla en viktig roll i kommunkoncernen. Varje nämnd har i sitt reglemente angivet vilka grunduppdrag som kommunfullmäktige tilldelat dem. Nämnderna ansvarar därmed för att bedriva en effektiv verksamhet med god kvalitet med utgångspunkt i grunduppdraget, de ekonomiska förutsättningarna samt politiska mål och beslut.

Bolagens grunduppdrag framgår av bolagsordning och ägardirektiv.

Samarbete för invånarnas bästa

När uppdrag fördelas ut på separata verksamheter är det viktigt med samarbete över organisatoriska gränser. Samarbete mellan förvaltningar, nämnder och bolag är centralt för att lyckas med uppdragen från fullmäktige och på bästa sätt tillgodose behoven hos dem kommunen är till för.

Ledarskapets betydelse för möjligheten att nå framgång

Ledarskapet är en av de mest strategiska faktorerna för att kommunen ska kunna röra sig i riktning mot de strategiska inriktningsområdena och nå uppsatta mål, men också för att åstadkomma önskvärda resultat och god kvalitet i verksamheten.

Chefs- och ledarskapet i Östhammars kommun beskrivs närmare i kommunens ledarpolicy.

Styrmodellens olika delar

Mål- och resultatstyrning

Kommunens styrmodell bygger på tillitsbaserad mål- och resultatstyrning. Det innebär att fullmäktige beslutar om de strategiska inriktningsområden, styrtal och måltal som kommunkoncernen ska arbeta mot. Nämnderna beslutar därefter om sina mål som tydligt ska bidra till kommunfullmäktiges måluppfyllnad.

En viktig del i målstyrningen är att fokusera på de *effekter eller resultat* som ska nås. Effekterna tydliggör vad man förväntar sig för resultat och är ett viktigt underlag för att kunna analysera måluppfyllelsen. Sammantaget hjälper detta kommunen att på alla nivåer fokusera på de mål och effekter som är mest väsentliga för verksamheterna.

Att sätta mål

Ett mål ska beskriva ett önskat läge som fullmäktige, nämnder eller verksamheter vill uppnå. Det ska finnas en tydlig koppling mellan fullmäktiges mål, nämndens mål och det arbete som bedrivs i enskilda verksamheter. Detta bidrar till att den positiva viljeinriktningen når hela vägen ut i verksamheten och att organisationen steg för steg närmar sig kommunfullmäktiges målsättning.

Målen ska vara mätbara genom styrtal, möjliga att påverka och sättas med en rimlig och tydlig ambitionsnivå. Tydligt formulerade mål är en förutsättning för att kommunen ska kunna röra sig ifrån nuläget i riktning mot det önskade läget.

Målarbetet ska baseras på en genomgripande analys av önskvärt läge och faktiskt nuläge. De mål som sätts bör utgå från en faktabaserad kunskap om hur det ser ut just nu, i den egna verksamheten och i omvärlden. Detta skapar den utgångspunkt som kan användas vid jämförelser över tid. Först då är det möjligt att följa trender och se om verksamheten lyckas eller inte lyckas i arbetet mot målen.

En viktig utgångspunkt i målarbetet är att begränsa antalet mål. Att hålla nere antalet politiska mål möjliggör överblick och effektiv styrning.

Styrkedjan

Kommunfullmäktiges målarbete

I budgethandlingen, som antas av kommunfullmäktige, konkretiseras den politiska viljeinriktningen för det kommande året. I den del av dokumentet som heter ’Målarbete’ beskrivs de *strategiska inriktningsområdena*. De strategiska inriktningsområdena beskriver kommunkoncernens målområden.

För att kunna mäta utvecklingen inom dessa områden, men även tydliggöra vad de omfattar, så knyts ett antal *styrtal* till vardera strategiskt inriktningsområde. Styrtalen, som pekar ut väsentliga delar av måluppfyllelsen, är det vi mäter och kommande års ambition uttrycks som ett *måltal*. Genom stabila styrtal, där kommunens utveckling kan följas både relativt andra och över tid, kan goda analyser göras.

Budgeten antas av Kommunfullmäktige senast i november, men arbetet med att se över kommande års måltal och vid behov även strategiska inriktningsområden och styrtal inleds redan tidigt på våren i samband med budgetupptakten.

De preliminära måltalen, kopplade till styrtalen, antas samtidigt som KSAU antar preliminära budgetramar, då dessa ambitioner har ett naturligt samband med vilka ramar respektive nämnd tilldelas.

Genom att sätta målvärden tidigt ges nämnderna längre tid och bättre förutsättningar att planera kommande års verksamhet utifrån KF: s ambitioner.

Nämndernas målarbete

Utifrån respektive grunduppdrag och fullmäktiges politiska ambitioner, styrtal och måltal arbetar nämnderna fram egna mål som verksamheter och enheter sedan ska planera och arbeta utifrån. Nämnder arbetar fram detta efter att KSAU beslutat om preliminära budgetramar.

Formulering av nämndmål ska utgå från fullmäktiges strategiska inriktningsområden med tillhörande styr- och måltal, utifrån värdering och analys av förvaltningens pågående arbete och relevanta nyckeltal, grunduppdrag, ekonomiska ramar, lagar och omvärldsanalys.

Verksamheternas och enheternas målarbete

Verksamheter och enheter ansvarar för att arbeta fram verksamhetsplaner där de beskriver hur arbetet mot nämndmålen ska genomföras. Det görs via *verksamhets*specifika mål, styrtal och aktiviteter och *enhets*specifika styrtal och aktiviteter. Det är framförallt genom *aktiviteterna* som målarbetet omsätts i konkret handling. Såväl förvaltningar som verksamheter har dessutom möjlighet att skjuta ut mål och styrtal längre ner i styrkedjan som mottagaren har att förhålla sig till specifikt.

Tillit i styrningen

Verksamheters och enheters *aktiviteter* planeras och genomförs inom respektive verksamhet eller enhet, utifrån grunduppdrag, ekonomiska förutsättningar, uppsatta målsättningar och varje medarbetares kompetens.

Med detta arbetssätt skapas en röd tråd ända från Kommunfullmäktiges strategiska inriktningsområden, via nämndernas mål, till planerade *aktiviteter* på verksamhets- och enhetsnivå; Från politiska prioriteringar till medarbetarnas dagliga arbete i mötet med invånare och brukare.

Måluppfyllelse kräver samarbete

Varje nämnd och bolag ansvarar för att säkerställa att de mål som tas fram inte strider mot andra nämnder eller bolags målsättningar. Det är också varje nämnds och bolags ansvar att samarbeta för att uppnå målen och skapa största nytta för kommuninvånarna.

Att analysera måluppfyllelse

Genom att följa upp och analysera utfall och resultat ges återkoppling på det arbete som genomförts och underlag för utveckling.

Varje styrtal som kopplar mot fullmäktiges strategiska inriktningsområden har en ansvarig tjänsteperson som ansvarar för att analysera utvecklingen och vid behov föreslå förändringar i målarbetet. Analysen sker i samarbete och dialog med berörda verksamheter. Analysen baseras bland annat på styrtalets kända utfall, jämförelse över tid och mot andra, nämndernas arbete mot styrtalets måltal samt tillkommande information såsom omvärldsanalys eller utveckling hos näraliggande nyckeltal.

Motsvarande analysarbete genomförs inom ramen för varje nämnd/förvaltning och verksamhet utifrån satta mål och kopplade styrtal.

Det är viktigt att analysen i sig inte blir slutstation utan att den mynnar ut i slutsatser och förslag på vad som ska göras för att förbättra resultaten.

För stöd i analysarbetet finns skriften Analysera med nyckeltal[1] utgiven av RKA (Rådet för främjande av kommunala analyser)

Uppdrag

Uppdrag betyder här specifikt det verktyg en nämnd använder för att uppdra förvaltningen att genomföra någonting specifikt som inte ryms inom ramen för det ordinarie målarbetet. Ofta handlar det om särskilt resurskrävande aktiviteter som ställer krav på kontinuerlig avstämning och uppföljning och som kan generera behov av prioriteringar eller extra resurser för att möjliggöra/säkra verksamheternas grunduppdrag.

Nyckeltal

Graden av möjlighet att påverka resultatet kan vara avgörande för om man skapar ett målsatt styrtal eller nöjer sig med att *följa* ett mått som ger viktig information inom ett aktuellt område.

De mått nämnder och förvaltningar väljer att *följa* systematiskt under året kallar vi för **nyckeltal**. Nyckeltalen omfattar områden eller aspekter i verksamheten som är särskilt viktiga för en god kvalitet. De kan vara av ekonomisk, kvalitativ- eller kvantitativ karaktär. Exempel på nyckeltal är sysselsättningsgrad, olika rankinglistor, demografisk utveckling, lönekartläggning, sjuktal, beläggningsgrad på särskilda boenden och så vidare.

Nämnd och förvaltning ansvarar gemensamt för att identifiera viktiga nyckeltal för de egna verksamhetsområdena. Förvaltningen analyserar insamlad data och rapporterar löpande till nämnder och styrelser enligt överenskommelse. Även enskilda verksamheter eller enheter kan följa nyckeltal där det bedöms lämpligt.

[1] http://www.rka.nu/download/18.d600fc114fdba8c08ae5f58/1445511755249/RKA-Analysera-med-nyckeltal-2015.pdf

Systematiskt kvalitetsarbete

Systematiskt kvalitetsarbete innebär att skapa kvalitet i mötet med invånare, företagare och besökare utifrån de olika gruppernas behov. Det är ett grundläggande uppdrag för samtliga verksamheter i kommunen.

I ansvaret ingår att kvalitetssäkra verksamheten genom att ständigt utveckla och förbättra den service och de tjänster som levereras. Hur *systemet* för dokumentation av kvalitetsarbetet är uppbyggt kan se olika ut inom olika verksamheter. Det kan bero av särskilda lagar eller föreskrifter inom ett visst verksamhetsområde (Exempel: SOSFS 2011:19). Men *metoden* för hur vi tar oss an arbetet är gemensam

Definition av kvalitet

God kvalitet innebär att verksamheten når uppsatta mål och de krav som gäller samt att den är anpassad till och ständigt utvecklas utifrån behoven hos kommuninvånarna och alla som använder kommunens tjänster.

Denna grundläggande definition av kvalitet gäller för alla verksamheter.

Kontinuerligt utvecklings- och förbättringsarbete

Kvalitetsarbetet ska ske kontinuerligt och systematiskt. I arbetet ingår moment för att **följa upp** verksamheten, **analysera** resultaten och utifrån detta **planera** och **utveckla** verksamheter, service och tjänster. Det är viktigt att kvalitetsarbetet resulterar i **förändring**, det vill säga att förbättringsområden omhändertas och leder till **utveckling**.

En hörnsten i utvecklingsarbetet är **kvalitetsjämförelser**, **erfarenhetsutbyten** och **lärande** mellan verksamheter, både inom organisationer och med omvärlden.

Att aktivt kartlägga och utveckla väsentliga processer och rutiner ingår också i det systematiska kvalitetsarbetet. Det arbetet ska bygga på behovs- omvärlds- och riskanalys.

Delaktighet och inflytande

En viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet är att föra dialog med de som bor eller vistas i kommunen och tar del av kommunala tjänster. Det kan bland annat ske genom öppna dialogmöten utifrån ett särskilt verksamhetsområde eller en särskild fråga eller i forum för specifika brukar- och intressegrupper.

Information om invånarnas upplevelse av kommunen inom ett stort antal områden samlas också in via SCB:s årliga medborgarundersökning. Särskilda enkätundersökningar för gruppen unga genomförs med viss intervall liksom brukarundersökningar inom socialnämndens ansvarområden. Utöver dessa erbjuder Östhammars kommun en rad olika delaktighetstjänster; Medborgarmotion, allmänhetens frågestund på Kommunfullmäktiges sammanträden, Fråga din politiker och systematiserad synpunktshantering för att tillvarata invånarnas perspektiv.

Intern kontroll

Arbetet med intern kontroll är lagstadgat och utgör en viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet. Den interna kontrollen ska utveckla och säkerställa funktion och kvalitet i kommunens samtliga verksamheter och därmed minska risken för avsiktliga eller oavsiktliga fel. Enligt bestämmelserna i kommunallagen är varje nämnd skyldig att se till att den interna kontrollen är tillräcklig.

Det övergripande ansvaret för att det finns en tillräcklig intern kontroll i kommunen vilar på kommunstyrelsen, som med utgångspunkt från nämndernas rapporter ska utvärdera kommunens samlade arbete med intern kontroll och vid behov ta initiativ till förbättringar.

Arbetet med intern kontroll är riskbaserat och ska bygga på en risk- och väsentlighetsanalys. Nämnderna ska inför varje nytt verksamhetsår upprätta en plan för den interna kontrollen och beskriva vilka kontrollaktiviteter som ska genomföras. Närmare anvisningar för hur arbetet ska bedrivas framgår av dokumentet Riktlinje för internkontroll. H/Styrdokument/Reglementen.

Egenkontroll

Utifrån lagstiftning (bla Miljöbalken, Livsmedelslagen, Plan- och bygglagen) ska vissa verksamheter ha system för egenkontroll. Egenkontroll innebär systematisk uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten samt kontroll av att den bedrivs i enlighet med de processer och rutiner som verksamheten fastställt. Egenkontrollen ska göras med den frekvens och i den omfattning som krävs för att kunna säkra verksamhetens kvalitet och säkerhet. Den ansvarige för verksamheten ska ta fram ett system för egenkontroll som är anpassat efter verksamhetens omfattning och art. Det måste också finnas rutiner för den dokumentation som behövs.

Resursfördelning & ekonomistyrning

Kommunens resurser ska användas och utnyttjas effektivt. Då resurser är begränsade måste såväl uppdraget till verksamheterna som de arbetssätt som används inom verksamheterna planeras i förhållande till de ekonomiska förutsättningarna.

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Det innebär att de ska sköta sin ekonomi på ett ansvarsfullt sätt.

Kommunerna ska enligt lagen anta mål både för ekonomin och för verksamheten – så kallade finansiella mål och verksamhetsmål. De finansiella målen ger ramar för verksamhetens omfattning och resultat, och verksamhetsmålen anger hur medlen ska användas på ett ändamålsenligt sätt.

I Östhammars kommun är det fullmäktiges finansiella mål och de strategiska inriktningsområdena som utgör ramverket för en god ekonomisk hushållning. Detta regleras årligen i budgethandlingen som beslutas av fullmäktige. Kommunen formulerar sina egna finansiella mål men kommunallagen anger ett minimikrav för kommunens ekonomi, det så kallade balanskravet, som innebär att det inte är tillåtet att budgetera eller redovisa ett underskott.

Om resultatet ändå blir negativt ska det återställas inom tre år. För att resurstilldelningen till kommunens verksamheter inte ska påverkas alltför mycket vid en lågkonjunktur har kommunen en resultatutjämningsreserv som gör det möjligt att reservera överskott de år då skatteintäkterna ökar, för att kunna använda dem till att täcka underskott när skatteintäkterna viker nedåt.

I riktlinjerna för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv kan du läsa mer om hur kommunen arbetar. Riktlinjer för ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv

Resursfördelning

Kommunens finansiella utrymme och nämndernas ramar för drift och investering fastställs genom fullmäktiges årliga beslut om budget. Nämnderna beslutar därefter själva över den interna fördelningen av resurser genom sina respektive budgetprocesser och budgethandlingar.

Övergripande resursfördelning

Utgångspunkten för fastställandet av nämndernas ekonomiska ramar är föregående års driftsbudget för respektive nämnd. I den årliga budgetprocessen justeras sedan de ekonomiska ramarna utifrån olika parametrar såsom löneöversyn och inflation. Ramarna för vissa verksamheter justeras utifrån demografiska förändringar enligt befolkningsprognos.

Ramarna för de nämnder och verksamheter som inte omfattas av demografiska förändringar kan justeras för exempelvis förändrade hyreskostnader, kapitalkostnader samt andra driftkostnader kopplade till investeringar beslutade av fullmäktige.

Nämndernas ekonomiska ramar fastställs slutligen genom politiska prioriteringar och beslut.

Åtgärder vid underskott

Om en nämnd prognosticerar eller konstaterar ett underskott om >1% av sin budgetram ska kommunstyrelsen skyndsamt underrättas. Nämnden ska vidta åtgärder för att uppnå ekonomisk balans och presentera för kommunstyrelsen hur det negativa resultatet ska återställas.

Investeringsplan

Kommunens investeringar hanteras enligt ett särskilt regelverk, fastställt av kommunstyrelsen. För att säkerställa att nya investeringar görs vid rätt tidpunkt och på lämplig geografisk plats, ska varje investering vara ett resultat av ett väl planlagt utredningsarbete, där berörda förvaltningar bidrar med sina perspektiv.

Arbetet under året

All verksamhet kräver god planering. Syftet med kommunens planeringsprocess är att ta fram mål, strategier och aktiviteter och besluta hur ekonomiska resurser ska fördelas.

I följande stycken beskrivs den planering som görs för det närmaste året.

Dokumentation av planering och uppföljning sker för närvarande i det molnbaserade verktyget Stratsys.

Den årliga budgetprocessen

Genom den årliga budgetprocessen fastställer fullmäktige mål och uppdrag och fördelar resurser till nämnderna. Syftet med budgetprocessen är att, i enlighet med kommunens styrmodell, bidra till ett långsiktigt förhållningssätt och god ekonomisk hushållning där såväl verksamhetsmål som finansiella mål nås.

Kommunstyrelsen fattar under våren beslut om planeringsförutsättningar inför budget. Här tydliggörs mål, uppdrag och ekonomiska ramar för nästa år. Budgetarbetet under hösten har sedan ett mer långsiktigt perspektiv och fokuserar på den kommande fyraårsperioden. Arbetet resulterar i en budget för nästa år och plan för därefter kommande tre år, beslut fattas av fullmäktige senast under november månad.

Hela budgetprocessen beskrivs mer ingående i följande stycken. Aktuella datum för händelser i budgetprocessen innevarande år finns på Ines.

Omvärldsbild och nyckeltal

Budgetarbetet inleds med att kommunledningsförvaltningen arbetar fram en nuläges- och omvärldsbild i samarbete med kommunens övriga förvaltningar. Omvärldsbilden beskriver trender och strömningar i omvärlden, på vilket sätt de kan påverka kommunens verksamheter och behovet av beredskap att möta dessa.

Omvärldsbilden presenteras och diskuteras i samband med en Nyckeltalsdag för ledande politiker och tjänstpersoner. Under Nyckeltalsdagen ges också förvaltningarna utrymme att presentera värdefulla nyckeltal och verksamhetsdata. Syftet med Nyckeltalsdagen är att skapa en gemensam plattform inför det kommande planeringsarbetet.

Budgetberedningens arbete

Budgetarbetet leds av den så kallade budgetberedningen. Beredningen består av kommunstyrelsens arbetsutskott samt de som gruppen ser behov av att bjuda in. Budgetberedningen rapporterar till kommunstyrelsen. Beredningsgruppen tar fram preliminära budgetramar, mål, styrtal och målvärden i sådan tid att de kan presenteras för och beslutas av Kommunstyrelsen under våren. Men redan då KSAU hanterat ärendet distribueras de preliminära budgetramarna till nämnderna som då kan påbörja sin verksamhetsplanering.

Nämndernas planering

Utifrån de preliminära budgetramarna kan nämnderna arbeta fram underlag till kommunens budget och långtidsplan. I underlaget beskriver nämnderna behov av verksamhetsförändringar för planeringsperioden utifrån demografisk utveckling, verksamhetens resultat, måluppfyllelse, och förändringar i omvärlden. Detta munnar ut i nämndens mål, styrtal och måltal. Här lämnar nämnderna även sitt förslag på investeringsplan och anger behov av förändringar av taxor och avgifter. Underlagen beslutas i nämnderna.

Beslut i kommunfullmäktige

Kommunens samlade plan- och budgetdokument bereds och hanteras av Kommunstyrelsen. Senast i november beslutar Kommunfullmäktige om budget och långtidsplan.

Nämndernas beslut om budget

Efter Kommunfullmäktiges beslut kan förvaltningarna upprätta budget på detaljnivå. Budgeten behandlas i nämnderna senast **sista december**.

Efter att nämnderna antagit detaljbudget så ska den läggas in i ekonomisystemet Raindance.

Från budget till verksamhetsplanering

Utifrån nämndens preliminärbudget arbetar respektive **verksamhet och enhet** fram en verksamhetsplan för kommande år. Arbetet påbörjas under hösten parallellt med budgetarbetet. I verksamhetsplanen anges målsättningar och aktiviteter för att nå nämndmålen. Dessa planer skall vara klara och dokumenterade **inför årsskiftet**.

Bolagen

För bolagen gäller att utformningen av budgetprocessen och den ekonomiska planeringen avgörs av respektive bolag. Förslag till budget behandlas av styrelsen under hösten.

Den årliga uppföljningsprocessen

Varje nämnd och bolag ansvarar för att regelbundet och systematiskt följa upp den egna verksamheten utifrån mål och resultat, kvalitet, ekonomi och personal.

Kvalitet i analysarbetet är grundläggande för att kunna skapa välgrundade slutsatser och utveckla och förbättra den kommunala verksamheten. En central princip i all analys är att fokusera på de mest väsentliga avvikelserna och deras eventuella underliggande orsaker. Det åligger varje nämnd att ansvara för god kvalitet i uppföljningsarbetet och att det följer given process.

Fullmäktige och nämnder

Gemensam uppföljning sker vid sex tillfällen per år: kvartalsrapport efter mars, juni och september, tertialrapport efter april, delårsrapport efter augusti och årsredovisning efter årsskiftet. I anvisningarna för uppföljning och rapportering som ges ut av kommunledningsförvaltningen beskrivs vad uppföljningen från nämnderna ska innehålla samt vilka datum och deadlines som gäller.

Nämnderna och bolagen ansvarar för att rapportera till kommunstyrelsen i enlighet med aktuella anvisningar. Kommunstyrelsen ansvarar i sin tur för att sammanställa och rapportera till kommunfullmäktige utifrån budget och prioriterade mål samt övrigt som är av risk och väsentlighet utifrån kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder och styrelser.

Bokslutsdag

Som en del i årsredovisningsprocessen anordnas en bokslutsdag där nämndernas ordförande redovisar det gångna årets verksamhet och resultat avseende mål och ekonomi. Kommunstyrelsens ordförande redogör motsvarande för kommuntotalen.

Verksamheternas uppföljning

Förvaltningarna ska rapportera till sina respektive nämnder vid de tillfällen som nämnderna rapporterar till fullmäktige. Utöver detta beslutar nämnderna själva om frekvens och innehåll för verksamhetens uppföljning. Detsamma gäller bolagen som själva avgör utformningen av den interna uppföljningen.

Hur vi får styrmodellen att fungera

Vi har alla ett ansvar för att styrmodellen ska få genomslag och effekt.

Vi har alla har ett eget ansvar för att förstå styrmodellens innehåll, syfte och roll och att bidra till att den efterlevs i den egna verksamheten.

Vi har också ett gemensamt ansvar för att vara uppmärksamma på brister i styrmodellen och vid behov föreslå ändringar. Detta sker inom ramen för linjeorganisationen eller etablerade grupper och nätverk.

Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att följa upp hur styrmodellen fungerar och följs. Detta sker i dialog med nämnderna.

Styrdokument och anvisningar

Dokumentet Styrmodell för Östhammars kommun kompletteras med styrdokument och anvisningar inom olika områden. Varje chef ansvarar för att hålla sig uppdaterad kring de anvisningar som gäller.

Kommunstyrelsen ansvarar för att samla dessa, hålla dem aktuella och göra informationen lättillgänglig.

Revidering

Översyn och revidering av styrmodellen ska göras inför varje ny mandatperiod eller oftare utifrån uppkomna behov.

Kommunstyrelsen är dokumentansvarig och ansvarar därmed för såväl revidering som eventuellt initiativ till revidering under pågående mandatperiod.

Ordlista

I styrmodellen används ett antal begrepp som är viktiga att känna till och förstå innebörden av.

Aktivitet – Aktiviteter anger vad en verksamhet eller enhet planerar att utföra under en tidsperiod, i syfte att nå uppsatta målsättningar. *Exempel: Genomföra arbetstyngdsmätning vecka 42.*

Egenkontroll - Egenkontroll innebär systematisk uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten samt kontroll av att den bedrivs i enlighet med fastställda rutiner och processer.

Finansiella mål - Enligt kommunallagen ska kommuner anta finansiella mål. Lagen anger en miniminivå som alla kommuner måste uppnå, därutöver står det kommunerna fritt att formulera sina mål. *Exempel: Alla nämnder i Östhammars kommun ska hålla budget.*

Grunduppdrag – Varje nämnd har i sitt reglemente angivet vilka grunduppdrag som kommunfullmäktige tilldelat dem. Bolagens grunduppdrag framgår av bolagsordning och ägardirektiv. *Exempel: Bygg- och miljönämndens grunduppdrag innefattar bl.a. trafikuppgifter som avses i 1§ Lag (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor.*

Intern kontroll - Alla styrelser och nämnder är skyldiga att se till att det finns en tillräcklig intern kontroll i den egna verksamheten. Kommunstyrelsen har det kommunövergripande ansvaret för detta. Arbetet med intern kontroll är en viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Inför varje nytt verksamhetsår ska nämnderna upprätta en plan för den interna kontrollen, baserad på en risk- och väsentlighetsanalys. I planen ska nämnderna ange vilka kontrollaktiviteter som ska göras.

Måltal – Ett måltal kopplas till ett styrtal. Det utgörs av det (ofta) numeriska resultat man vill nå under en viss period. *Exempel: För styrtalet Andel elever som tagit examen inom 4 år är måltalet 82%.*

Nyckeltal - De mått nämnder och förvaltningar *följer* systematiskt under året, utan att *styra* mot, kallar vi för nyckeltal. *Exempel: Ungdomsarbetslöshet i Uppsala län.*

Strategiskt inriktningsområde - Kommunens strategiska inriktningsområden beslutas av fullmäktige och anger den politiska viljeriktningen för den kommande mandatperioden. *Exempel: Östhammars kommun ska vara en attraktiv och växande kommun.*

Styrdokument – Ett dokument som anger vilka regler som gäller för en viss verksamhet. *Exempel: Riktlinjer och policy för hur förtroendevalda och anställda reser.*

Styrmodell – En beskrivning av hur någonting ska ledas och styras.

Styrtal - Ett styrtal är ett mått som används för att analysera och bedöma framgång i förhållande till uppsatta mål. Varje styrtal kompletteras med ett måltal. *Se exempel under* **Måltal**.

Uppdrag - Uppdrag är ett instrument för en nämnd att uppdra förvaltningen att genomföra någonting specifikt som inte ryms inom ramen för det ordinarie målarbetet. *Exempel: Ett uppdrag från kommunstyrelsen till kommunledningsförvaltningen att aktualitetspröva kommunens modell för styrande dokument.*

Värdeord - Värdeorden Öppenhet, Ansvar, Engagemang och Tillsammans utgör vår värdegrund och hjälper kommunkoncernen att styra mot gemensamma mål.

ÖSTHAMMARS KOMMUN
TEKNISKA KONTORET
2019 -10- 25
Dnr

LÄGENHETSARRENDE

Upplåtare:	Östhammars kommun, 212000-0290, Box 66, 742 21 Östhammar, nedan kallad upplåtaren.
Arrendator:	Öregrunds Tennissällskap, [redacted] Östhammar, nedan kallad arrendatorn.
Bakgrund:	Med anledning av att Tallparksbanorna renoveras och nytt avtal upprättas, upprättas även ett nytt fristående avtal för Kyrkbanan.
Område:	Markområde på del av Öregrund 8:1, även kallad Kyrkbanan. Området är markerade på avtalet tillhörande kartbilaga, bilaga 1
Ändamål:	Området ska användas till tennisverksamhet. För annan användning krävs upplåtarens medgivande.
Arrendetid:	2019-06-01 – 2024-05-31
Förlängning:	Förlängning sker automatiskt med 3 år i taget om uppsägning inte sker senast 1 år före den löpande avtalstidens slut.
Avgift:	Arrendeavgiften är 25.000 kr för varje arrendeår. Arrendeavgiften skall betalas i förskott före 1 juni varje år.
Index:	Arrendeavgiften är baserad på konsumentprisindextalet (totalindex) 330,72 för oktober månad 2018 och gäller under det första arrendeåret. För varje följande arrendeår skall avgiften justeras så att den följer indexändringarna fram till oktober månad närmast före det aktuella arrendeårets början.
Sopor:	Arrendatorn ska stå för sophämtning för anläggningen.
Vatten:	Arrendatorn har rätt att använda kommande havsvattenanläggning som är under uppbyggnad. Arrendatorn ansvarar för uppstart och stängning för vintern.
Drift, skötsel, Underhåll:	Arrendatorn ska svara för och bekosta objektets samtliga drift, skötsel och underhållskostnader.
Skick:	Området upplåts i det skick det befinner sig på tillträdesdagen. Arrendatorn är skyldig att alltid hålla området i städat och vårdat skick. Arrendatorn ska genast underrätta upplåtaren om förhållanden som är av betydelse för upplåtaren i dess egenskap av fastighetsägare.

Reklamplatser:	Arrendatorn har rätt att under avtalstiden upplåta reklamplats inom objektets område. Arrendatorn ansvarar för att nödvändiga tillstånd finns. Reklam med tobak eller alkoholhaltiga drycker får inte förekomma inte heller diskriminerande reklam. Reklamintäkter tillfaller arrendatorn.
Försäkringar:	Arrendatorn ska säkerställa att nödvändiga försäkringar för verksamhet för arrendeställe finns under hela arrendetiden.
Utveckling/ utbyggnad:	Arrendatorn får inte utan upplåtarens tillstånd bygga ut eller på annat sätt förändra upplåtelseområdet.
Ledningar:	Arrendatorn medger upplåtaren, eller annan som har dennes tillstånd, att få dra ledningsarbeten, om detta kan ske utan avsevärd olägenhet för arrendatorn. Arrendatorn är skyldig att utan ersättning tåla det intrång som föranleds av att ledningarna anläggs och nyttjas, men har rätt till ersättning för direkta skador i övrigt.
Upplåtelse/ överlåtelse:	Arrendatorn får inte upplåta eller överlåta arrendet eller sätta annan i sitt ställe utan upplåtarens skriftliga medgivande.
Upplåtelsetidens utgång:	Vid avtalets upphörande ska syn företas för att säkerställa att området lämnas i godtagbart skick.
Inskrivning:	Detta avtal får inte inskrivas.
Ersätter tidigare avtal:	Detta avtal ersätter tidigare avtal daterat 1986-08-27 med upplåtelsetid 19860901-20110831 med förlängning 5 år i sänder.

Detta avtal gäller under förutsättning att Östhammars Kommunstyrelsen beslutar att godkänna avtalet.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Bilagor: 1. Karta område

Östhammar 2019-11-05

ÖSTHAMMARS KOMMUN

[redacted]

Jacob Spangenberg
Kommunstyrelsens ordförande

[redacted]

Helen Åsbrink
Teknisk chef

Östhammar 2019-10-21

ÖREGRUNDS TENNISSÄLLSKAP

[redacted]

Björn Hygstedt
Ordförande

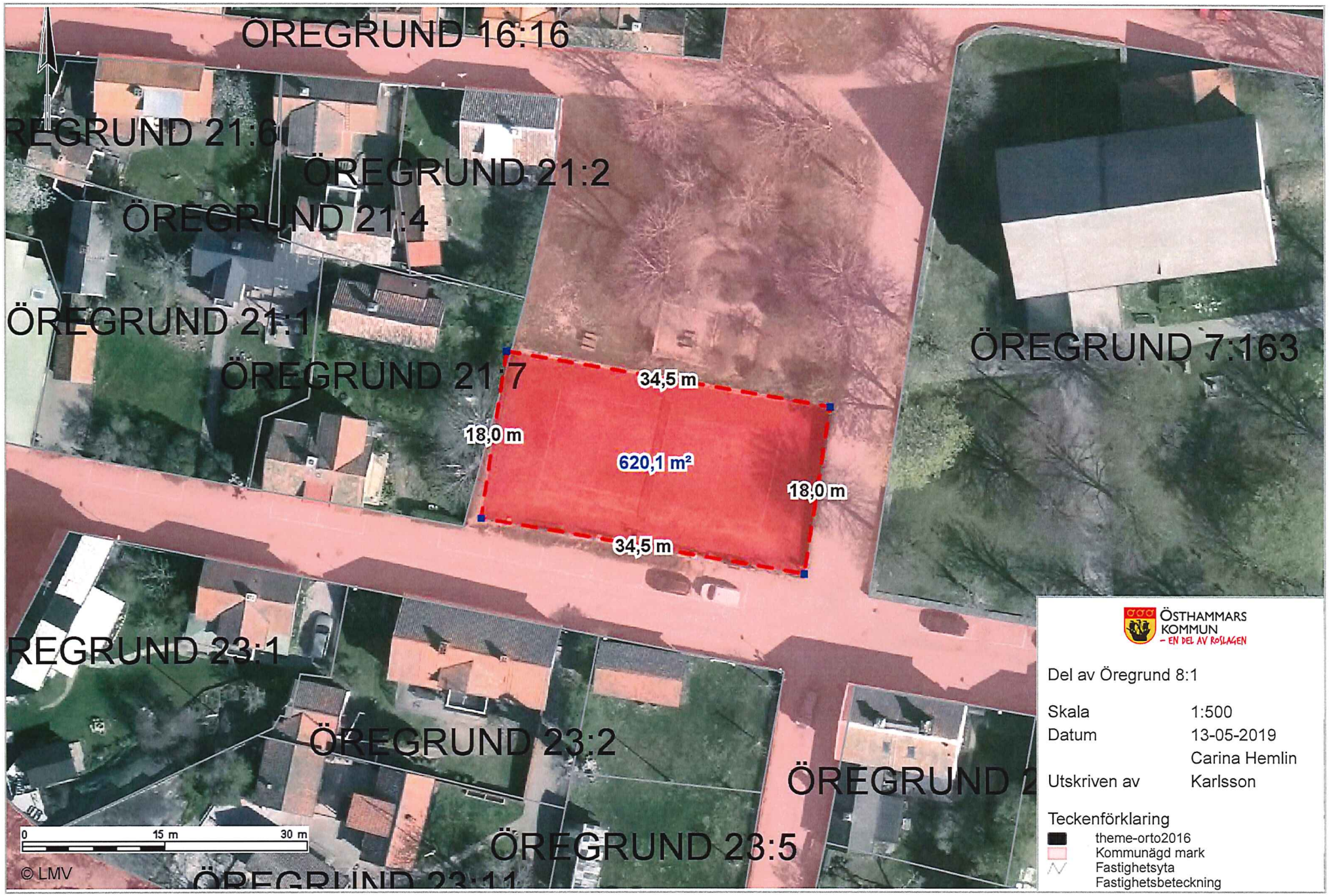

ÖSTHAMMARS KOMMUN
– EN DEL AV ROSLAGEN

Del av Öregrund 8:1

Skala	1:500
Datum	13-05-2019
Utskriven av	Carina Hemlin Karlsson

Teckenförklaring

- theme-orto2016
- Kommunägd mark
- Fastighetsyta
- Fastighetsbeteckning

ÖSTHAMMARS KOMMUN
– EN DEL AV ROSLAGEN

Tekniska Förvaltningen

Datum	Dnr	Sid
2019-09-03	KS-2018-631	1 (1)

ÖSTHAMMARS KOMMUN
TEKNISKA KONTORET
2019 -10- 25
Dnr

TILLÄGG TILL LÄGENHETSARRENDE

Avtal avseende Kyrkbanan med beslut i KF 2019-04-23 § 47 och KS 2019-05-28 § 175 gäller med följande tillägg.

Upplåtare: Östhammars kommun, 212000-0290, Box 66, 742 21 Östhammar, nedan kallad upplåtaren.

Arrendator: Öregrunds Tennissällskap, 817301-0672, [redacted], nedan kallad arrendatorn.

Avgift: Arrendeavgiften för första arrendeåret 2019-06-01 – 2020-05-31 för Kyrkbanan ska efter överenskommelse mellan upplåtare och arrendator vara 12.500 kr med anledning av att den nya havsvattenanläggningen inte varit i drift i den omfattning som avsågs vid avtalets tecknande.
Anstånd med arrendeavgiften kan ges till 1 september de år arrendator meddelar behov om det.

Vatten: Östhammars Kommun ansvarar för drift, skötsel och underhåll av havsvattenanläggningen. Övrig drift regleras enligt huvudavtalet.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Östhammar 2019-11-05	Östhammar 2019-10-21
ÖSTHAMMARS KOMMUN	ÖREGRUNDS TENNISSÄLLSKAP
[redacted]	[redacted]
.....	.....
Helen Åsbrink	Björn Hygstedt
Teknisk chef	Ordförande

Postadress
Box 66
Fakturaadress
Box 106
742 21 Östhammar

Besöksadress/Reg.office
Stångörsgatan 10
742 21Östhammar
www.osthammar.se

Telefon
Nat 0173-860 00
Int +46 173 860 00
E-post
kommunen@osthammar.se

Telefax
Nat 0173-175 37
Int +46 173 175 37

Organisationsnummer
212000-0290
V.A.T. No
SE212000029001

Bankgiro
233-1361

ÖSTHAMMARS KOMMUN
TEKNISKA KONTORET
2019 -10- 25
Dnr

LÄGENHETSARRENDE

Upplåtare:	Östhammars kommun, 212000-0290, Box 66, 742 21 Östhammar, nedan kallad upplåtaren.
Arrendator:	Öregrunds Tennissällskap, 817301-0672, [redacted] nedan kallad arrendatorn.
Bakgrund:	För att möjliggöra att Öregrunds Tennissällskap kan söka idrottslyftsmedel frångår Östhammars Kommun med detta avtal sin normala avtalslängd eftersom Riksidrottsförbundet ställer krav på ett 10-årigt avtal. Kommunfullmäktige har genom beslut 2019-04-23 tillstyrkt avtalstid på 10 år, se bilaga 1.
Område:	Markområde på del av Öregrund 8:1, även kallad Tallparksbanorna. På området finns även en kioskbyggnad, läktare samt en bod som tillhör Öregrunds Tennissällskap. Området är markerade på avtalet tillhörande kartbilaga, bilaga 2
Ändamål:	Området ska användas till tennisverksamhet. För annan användning krävs upplåtarens medgivande.
Arrendetid:	2019-06-01 – 2029-05-31
Förlängning:	Förlängning sker automatiskt med 3 år i taget om uppsägning inte sker senast 1 år före den löpande avtalstidens slut.
Avgift:	Arrendeavgiften är 37.000 kr för varje arrendeår. Arrendeavgiften skall betalas i förskott före 1 juni varje år.
Index:	Arrendeavgiften är baserad på konsumentprisindextalet (totalindex) 330,72 för oktober månad 2018 och gäller under det första arrendeåret. För varje följande arrendeår skall avgiften justeras så att den följer indexändringarna fram till oktober månad närmast före det aktuella arrendeårets början.
El och sopor:	Arrendatorn ska stå för el och sophämtning för anläggningen.
Vatten:	Arrendatorn har rätt att använda kommande havsvattenanläggning som är under uppbyggnad. Arrendatorn ansvarar för uppstart och stängning för vintern.
Drift, skötsel, Underhåll:	Arrendatorn ska svara för och bekosta objektets samtliga drift, skötsel och underhållskostnader.

Skick:	Området upplåts i det skick det befinner sig på tillträdesdagen. Arrendatorn är skyldig att alltid hålla området i städat och vårdat skick. Arrendatorn ska genast underrätta upplåtaren om förhållanden som är av betydelse för upplåtaren i dess egenskap av fastighetsägare.
Tillgänglighet:	Området utanför banorna som upplåtes ska vara tillgängligt för allmänheten.
Reklamplatser:	Arrendatorn har rätt att under avtalstiden upplåta reklamplats inom objektets område. Arrendatorn ansvarar för att nödvändiga tillstånd finns. Reklam med tobak eller alkoholhaltiga drycker får inte förekomma inte heller diskriminerande reklam. Reklamintäkter tillfaller arrendatorn.
Försäkringar:	Arrendatorn ska säkerställa att nödvändiga försäkringar för verksamhet för arrendeställe finns under hela arrendetiden.
Utveckling/ utbyggnad:	Arrendatorn får inte utan upplåtarens tillstånd bygga ut eller på annat sätt förändra upplåtelseområdet.
Ledningar:	Arrendatorn medger upplåtaren, eller annan som har dennes tillstånd, att få dra ledningsarbeten, om detta kan ske utan avsevärd olägenhet för arrendatorn. Arrendatorn är skyldig att utan ersättning tåla det intrång som föranleds av att ledningarna anläggs och nyttjas, men har rätt till ersättning för direkta skador i övrigt.
Upplåtelse/ överlåtelse:	Arrendatorn får inte upplåta eller överlåta arrendet eller sätta annan i sitt ställe utan upplåtarens skriftliga medgivande.
Upplåtelsetidens utgång:	Vid avtalets upphörande ska syn företas för att säkerställa att området lämnas i godtagbart skick.
Inskrivning:	Detta avtal får inte inskrivas.
Ersätter tidigare avtal:	Detta avtal ersätter tidigare avtal daterat 1986-08-27 med upplåtelsetid 19860901-20110831 med förlängning 5 år i sänder.
Villkor om finansiering	Detta avtal gäller under förutsättning av att arrendatorn har löst finansieringen av omläggningen av bana 1, som framgår av bilagor.

Detta avtal gäller under förutsättning att Östhammars Kommunfullmäktige beslutar att godkänna avtalet.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Bilagor: 1. Beslut Kommunfullmäktige
2. Karta område

Östhammar 2019-11-05

ÖSTHAMMARS KOMMUN

[redacted]

Jacob Spangenberg
Kommunstyrelsens ordförande

[redacted]

Helen Åsbrink
Teknisk chef

Östhammar 2019- 10-21

ÖREGRUNDS TENNISSÄLLSKAP

[redacted]

Björn Hygstedt
Ordförande

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2018-631

§ 47. Arrendeavtal med Öregrunds Tennissällskap

Beslut

Kommunfullmäktige tillstyrker en avtalstid på 10 år med möjlighet till förlängning under förutsättning att Öregrunds tennissällskap visar på att de löst finansieringen av omläggning av tennisbana 1 i Tallparken.

Kommunfullmäktige delegerar beslut om 10-åriga avtalets innehåll till kommunstyrelsen när Öregrunds Tennissällskap finansiering är klar och avtalets slutliga utformning har framförhandlats.

Ärendebeskrivning

Tennisbana 1 i Tallparken är i behov av omläggning. Banan anlades 1986. Underhållsansvaret ligger på Öregrunds Tennissällskap enligt nuvarande arrendeavtal. Öregrunds Tennissällskap har ansökt om medel från Upplands Idrottsförbund och fått ett bidrag beviljat på 200.000 kronor under förutsättning att övrig finansiering och ett 10-årigt kommunalt markavtal finns. Öregrunds Tennissällskap har inhämtat en offert på omläggning av tennisbana 1 på ca 435.000 kronor.

Enligt kommunens delegationsordning så krävs beslut i kommunfullmäktige vid avtal som sträcker sig 10 år.

Öregrunds Tennissällskap har ännu inte visat att finansieringen är ordnad men har sökt bidrag från Kultur och Fritidsnämnden. Kultur och Fritidsnämnden har uttryckt behov av att säkerställa att ett 10 årigt avtal har beviljats för att kunna ta ställning till ansökan om bidrag.

Målsättningen för kommunens arbete är att hantera avtal inom den givna tjänstemannadelegationen men att detta ärende utgör ett motiverat undantag då kravet för att få bidraget från Upplands Idrottsförbund är att kommunen upprättar ett 10-årigt markavtal.

Ett avtal upprättas när Öregrunds Tennissällskap visar på att förutsättningarna är uppfyllda för ett 10-årigt avtal.

Fram tills att nytt avtal är framtaget så tillämpas gällande markavtal med Öregrunds Tennissällskap.

2 KÅ

Kommunfullmäktige

Beslutet skickas till

- Öregrunds Tennissällskap
- Kultur- och fritidsförvaltningen
- Tekniska förvaltningen

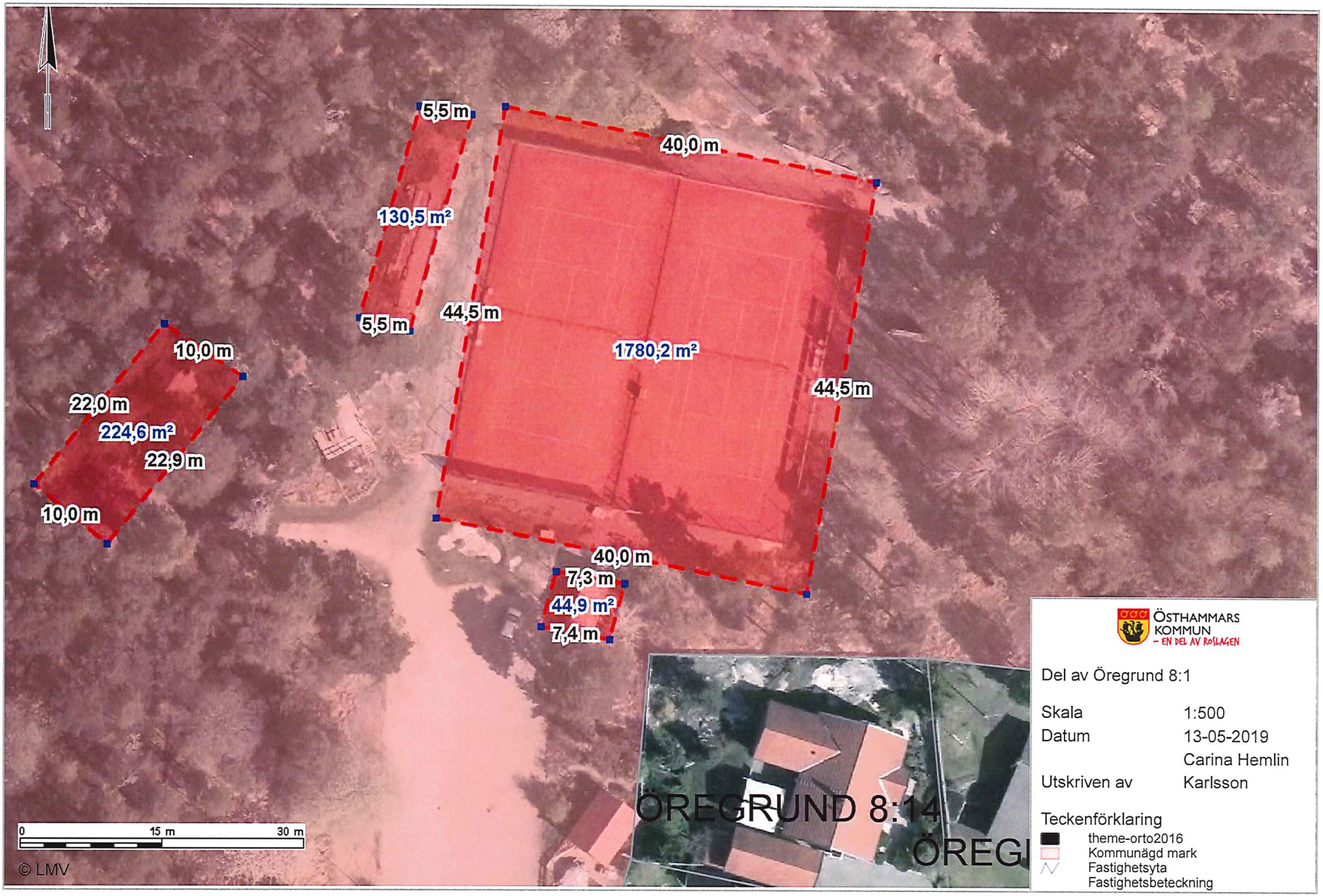

ÖSTHAMMARS KOMMUN
– EN DEL AV ROSLAGEN

Del av Öregrund 8:1

Skala	1:500
Datum	13-05-2019
Utskriven av	Carina Hemlin Karlsson

Teckenförklaring

- theme-orto2016
- Kommunägd mark
- Fastighetsyta
- Fastighetsbeteckning

ÖSTHAMMARS KOMMUN
– EN DEL AV ROSLAGEN

Tekniska Förvaltningen

Datum
2019-09-03

Dnr
KS-2018-631

Sid
1 (1)

ÖSTHAMMARS KOMMUN TEKNISKA KONTORET
2019 -10- 25
Dnr

TILLÄGG TILL LÄGENHETSARRENDE

Avtal avseende Tallparksbanorna med beslut i KF 2019-04-23 § 47 och KS 2019-05-28 § 175 gäller med följande tillägg.

Upplåtare: Östhammars kommun, 212000-0290, Box 66, 742 21 Östhammar, nedan kallad upplåtaren.

Arrendator: Öregrunds Tennissällskap, 817301-0672, [redacted] nedan kallad arrendatorn.

Avgift: Arrendeavgiften för första arrendeåret 2019-06-01 – 2020-05-31 för Tallparksbanorna ska efter överenskommelse mellan upplåtare och arrendator vara 18.500 kr med anledning av att den nya havsvattenanläggningen inte varit i drift i den omfattning som avsågs vid avtalets tecknande.
Anstånd med arrendeavgiften kan ges till 1 september de år arrendator meddelar behov om det.

Vatten: Östhammars Kommun ansvarar för drift, skötsel och underhåll av havsvattenanläggningen. Övrig drift regleras enligt huvudavtalet.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Östhammar 2019-11-05	Östhammar 2019-10-21
ÖSTHAMMARS KOMMUN	ÖREGRUNDS TENNISSÄLLSKAP
[redacted]	[redacted]
Helen Åsbrink Teknisk chef	Björn Hygstedt Ordförande

TILLÄGG TILL LÄGENHETSARRENDE

Avtal, med beslut i KF 2019-04-23 KS 2019-05-28 gäller med följande tillägg.

Upplåtare/ Fastighetsägare: Östhammars kommun, 212000-0290, Box 66, 742 21 Östhammar, nedan kallad upplåtaren.

Arrendator: Öregrunds Tennissällskap, [redacted], [redacted], nedan kallad arrendator

Bakgrund: Öregrunds Tennissällskap önskar ändra arrendeområde så det möjliggör att de kan utöka sin verksamhet med paddelbana. Befintligt arrendeområde minskas och ny del läggs till men den totala arean blir oförändrad.

Område: Markområde på del av Öregrund 8:1, även kallad Tallparksbanorna.
Området är markerat på en till detta avtal bifogad karta.
Avtalet avser endast förändring av område markerat på avtalet tillhörande kartbilaga, bilaga 1.

Ändamål: Området ska även kunna användas för paddelbana.

Nyttjandetid: 2020-01-01 – 2029-05-31

Bilaga: Karta område

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Östhammar 2019-12-	Östhammar 2019-12-
ÖSTHAMMARS KOMMUN	ÖREGRUNDS TENNISSÄLLSKAP
……	……
Jacob Spangenberg Kommunstyrelsens ordförande	Björn Hygstedt Ordförande
……	
Helen Åsbrink Teknisk chef	

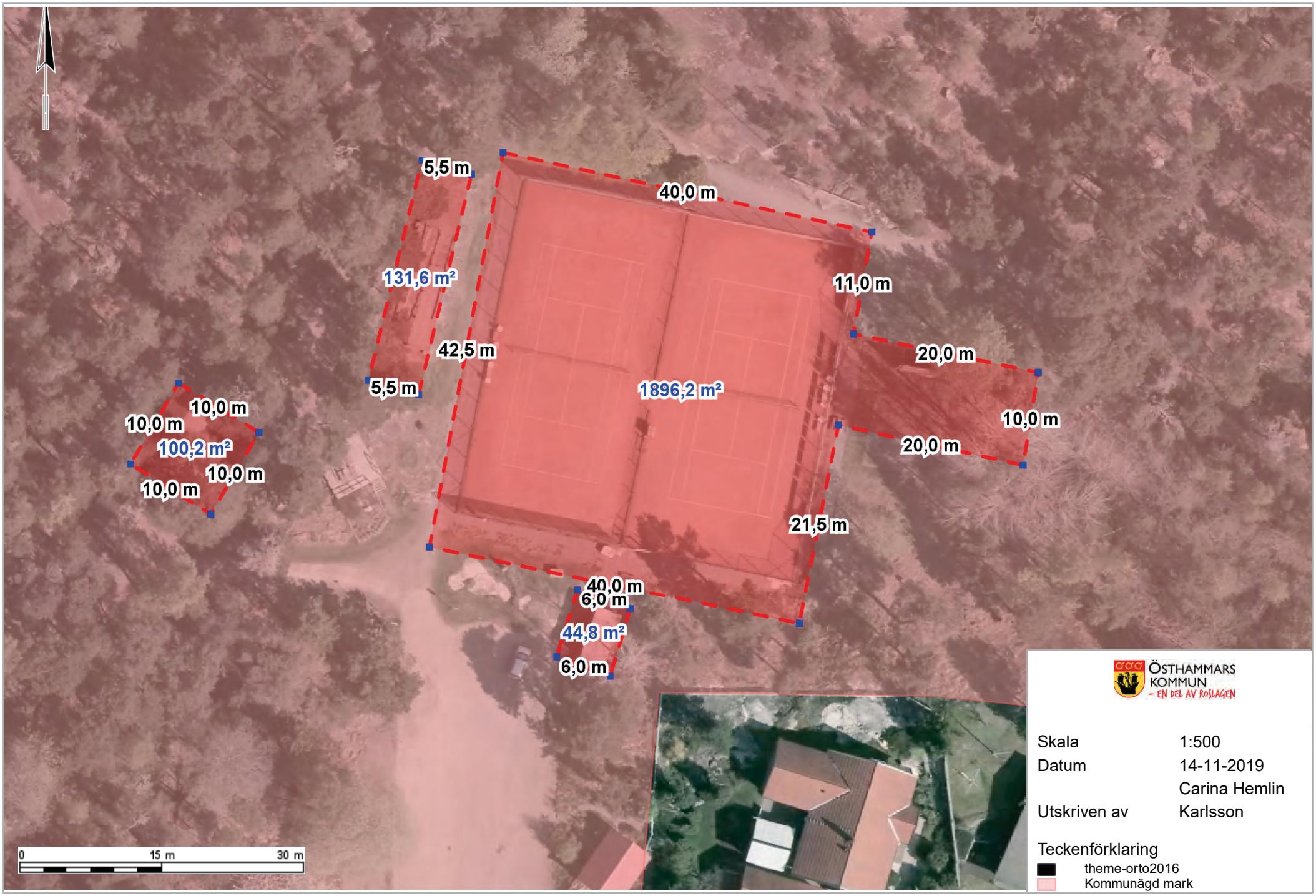
5,5 m
40,0 m
131,6 m²
11,0 m
42,5 m
20,0 m
5,5 m
1896,2 m²
10,0 m
10,0 m
10,0 m
100,2 m²
20,0 m
10,0 m
10,0 m
21,5 m
40,0 m
6,0 m
44,8 m²
6,0 m
0
15 m
30 m
ÖSTHAMMARS KOMMUN
– EN DEL AV ROSLAGEN
Skala 1:500
Datum 14-11-2019
Utskriven av Carina Hemlin Karlsson
Teckenförklaring
theme-orto2016
Kommunägd mark

Tekniska förvaltningen
Lollo Jansson

Renhållningordning

Föreskrifter för avfallshantering för Östhammar kommun

Inledande bestämmelser

Bemyndigande

1. § Med stöd av 15 kap. 38, 39 och 41 §§ miljöbalken (1998:808) och 74-75 §§ avfallsförordningen (2011:927) meddelar kommunfullmäktige dessa föreskrifter för avfallshantering i Östhammar kommun.

Definitioner

2 § Följande termer och begrepp används i dessa föreskrifter med de betydelser som anges här:

1. Med hushållsavfall avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall som kommer från hushåll och därmed jämförligt avfall från annan verksamhet.

a. Med kärl- och säckavfall avses den del av hushållsavfallet som får läggas I kärl eller säck.

b. Med grovavfall avses hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.

c. Med trädgårdsavfall avses sådant biologiskt avfall som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus.

d. Med farligt avfall avses ett ämne eller föremål som är avfall och som är markerat med * i bilaga 4 till avfallsförordningen eller som omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av 12 § avfallsförordningen.

e. Med konsumentelavfall avses detsamma som i 13 § förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.

f. Med före detta livsmedel avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt för- ordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU.

g. Med matavfall avses allt biologiskt nedbrytbart avfall som uppkommer i och med livsmedelshanteringen i hushåll, restauranger, storkök, butiker och liknande och som skulle kunna, eller har kunnat, användas som livsmedel och som utgör hushållsavfall. I begreppet matavfall som utgör hushållsavfall ingår också avfall som hälls ut i vasken (flytande livsmedel såsom mjölk eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp i sluten tank. Förutom detta ingår också skal, ben och liknande som visserligen inte är mat men ändå intimt förknippat med mat. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkten (f) ovan.

h. Med restavfall avses sorterat brännbart kärl- och säckavfall. Med detta avses det avfall som kvarstår när matavfall, farligt avfall, förpackningar, returpapper, elavfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från hushållets kärl- och säckavfall.

i. Definitioner av vissa andra avfallsslag finns i [bilaga 1] till dessa föreskrifter.

2. Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.

3. Med nyttjanderättshavare avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.

4. Med den avfallsansvariga nämnden avses kommunens Kommunstyrelsen.

5. Med den tillsynsansvariga nämnden avses kommunens Bygg- och miljönämnd.

6. Med behållare avses kärl, container, säck, latrinbehållare, fettavskiljare eller annan anordning för uppsamling av hushållsavfall.

7. Med små avloppsanläggningar avses sluten tank, slamavskiljare, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som ger upphov till hushållsavfall.

För definitioner av andra termer och begrepp som används i dessa föreskrifter hänvisas till 15 kap. miljöbalken och till avfallsförordningen.

Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information

3 § Den avfallsansvariga nämnden har verksamhetsansvar, enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, för hanteringen av hushållsavfall i kommunen, med särskilt ansvar för att hushållsavfall som utgörs av farligt avfall samlas in och transporteras till en behandlingsanläggning.
Hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar utförs av den eller dem som kommunen anlitar för ändamålet, nedan kallad renhållaren.

4 § Tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utförs av den tillsynsansvariga nämnden.

5 § Kommunstyrelsen informerar hushållen om krav och hantering avseende förpackningar, returpapper och konsumentelavfall i enlighet med gällande producentansvar.

Betalning och information

6 § Avgift ska betalas för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har antagit med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken.

7 § Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare är skyldiga att i behövlig omfattning informera den eller dem som bor på eller är verksamma inom fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

Sortering och överlämning av hushållsavfall

Sortering av avfall

8 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare ska sortera ut avfallsslag i enlighet med bilaga 1 och hålla det skilt från annat avfall.

9 § Fastighetsinnehavare ska säkerställa möjligheter att sortera ut och hålla åtskilda de avfallsfraktioner som enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till renhållaren för borttransport.

Skyldighet att överlämna hushållsavfall

10 § Hushållsavfall under kommunens ansvar ska lämnas till renhållaren om inte annat sägs i dessa föreskrifter eller i bilagorna till dessa föreskrifter.
Utsorterade avfallsslag hämtas vid fastigheten, vid överenskommen eller anvisad plats enligt 19 § eller lämnas enligt vad som framgår av bilaga 1. Det utsorterade avfallet ska transporteras bort så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår. Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet av borttransport av hushållsavfall från fastigheten. Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare ska upplysa kommunen om ändrade förhållanden av betydelse för avfallshanteringen för fastigheten.

Emballering av hushållsavfall samt placering av behållare

11 § I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren och utrymmet är avsedd. Närmare krav på emballering med mera framgår av bilaga 1. Glödande avfall får inte lämnas till kommunens avfallshantering.

Anläggande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning

Anskaffande och ägande

12 § De behållare och annan utrustning som används i kommunen framgår av bilaga 3.

13 § Ägare av behållare ansvarar för märkning, reparation och, vid behov, utbyte av behållare. Märkning ska ske enligt anvisning från renhållaren.

Anläggande

14 § Vid nyanläggande av små avloppsanläggningar samt fettavskiljare ska inte avstånd mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för tömning överstiga 10 meter såvida inte särskilda skäl föreligger. Höjdskillnaden mellan fordonets uppställningsplats och botten på anläggningen ska vara mindre än 5 meter, om inte särskilda skäl föreligger.

Rengöring och tillsyn

15 § Fastighetsinnehavaren har ansvar för rengöring och tillsyn av behållare samt anläggning. Behållare och anläggningar ska ges regelbunden service för att förebygga störningar i anordningens funktion och olägenhet såsom buller, lukt och dylikt. Både behållare och andra inom fastigheten förekommande anläggningar, anordningar och utrymmen för avfallshantering ska skötas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras.

Åtgärder inför hämtning av avfall som lämnas i kärl eller säck

16 § Behållare får inte fyllas mer än att den kan stängas. Den får inte heller vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den eller att arbetsmiljökrav inte kan tillgodoses. Behållare bör vara fri från snö och is vid hämtningstillfället. Behållare ska vara uppställda så att hantering med den utrustning som används i kommunens insamlingssystem kan ske och att hämtning underlättas. Kärl ska placeras och vändas så att de kan hämtas med sidlastande bil

där sådan används och baklastande bil där sådan används. Renhållaren ska ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas till renhållaren. Ändringar ska utan anmaning meddelas renhållaren. Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren ska försluta latrinbehållare och rengöra den på utsidan innan hämtning sker.

Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar avsett för slam

17 § Inför tömning ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren förbereda anläggningen så att tömning kan ske med det fordon som används.Små avloppsanläggningar; slutna tankar, BDT, slamavskiljare och fettavskiljare ska vara lätt tillgängliga för tömning. Lock eller manlucka som öppnas manuellt får inte vara övertäckt eller fastfruset när tömning ska ske. Lock eller manlucka får väga högst 15 kilo, om inte särskilda skäl

föreligger. Om brunnen eller tanken öppnas genom att locket kan dras åt sidan får locket väga högst 35 kilo, om inte särskilda skäl föreligger. Anläggningen ska vara tillsluten på ett barnsäkert sätt och försedd med de säkerhetsanordningar som behövs med hänsyn till anläggningens beskaffenhet och belägenhet. Avstånd mellan uppställningsplats för slambil och enskilda avlopp får vid hämtning inte överstiga 25 meter om inte särskilda skäl föreligger.(10 meter gäller för nya anläggningar.)

Tydliga instruktioner som behövs i samband med hämtning ska tillhandahållas av fastighetsinnehavaren och nyttjanderättshavaren i god tid innan tömning och ska finnas tillgängliga i direkt anslutning till anläggningen. När anläggningen är belägen utanför fastigheten ska den vara markerad med skylt som anger till vilken fastighet anläggningen tillhör.
Fastighetsinnehavaren är skyldig att vidta erforderliga åtgärder för att skydda sin anläggning från skador vid tömning.
Renhållaren har rätt att lämna kvar vattenfasen i slamavskiljare efter verkställd slamtömning.
Renhållaren ska ha tillträde till de utrymmen på fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, låskoder och dylikt ska tillhandahållas till renhållaren. Ändringar ska utan anmaning meddelas renhållaren.

18 § Efter anslutning till kommunalt avloppsnät eller annan godkänd avloppsanläggning som innebär att befintlig anläggning tas ur bruk, ska sluttömning ske. Sluttömning ska beställas av fastighetsinnehavaren.

Hämtnings- och transportvägar

19 § Hämtning av hushållsavfall inom hämtningsområde 1-2 sker normalt vid fastighetsgränsen, vid en överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats (hämtningsställe). Behållare ska normalt ställas vid fastighetsgräns så nära uppställningsplats för hämtningsfordon som möjligt såvida inte särskilda skäl föreligger eller det är fråga om tömning av särskilda behållare såsom enskilda avlopp och fettavskiljare.

20 § Behållare ska vara uppställd enligt renhållarens anvisningar på hämtningsdagens morgon. Om behållare är placerad längre bort betalas ett gångvägstillägg med en avgift för varje påbörjad femmetersintervall. Varje hinder i form av trappsteg, olåst dörr, sopskåp och grind och bom ökas avståndet med 1 meter. Varje hinder i form av låst dörr, låst sopskåp och låst grind och bom ökas avståndet med 2 meter. Hinder enligt ovan påverkar alltså avgiften.

21 § Fastighetsinnehavaren ska se till att transportväg fram till behållarens hämtnings- och tömningsplats hålls i farbart skick för

hämtningsfordonet. Erforderlig vändmöjlighet ska finnas. Transportvägen ska inför hämtning ha fri sikt, hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

22 § Enskild väg som utnyttjas vid hämtning av hushållsavfall ska vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar vid varje hämtningstillfälle, för de hämtningsfordon som normalt används i hämtningsområdet. Erforderlig vändmöjlighet ska finnas. Om farbar väg inte kan upprättas ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren avlämna avfallet på plats som överenskommes med renhållaren eller anvisas enligt 19 §.

23 § Fastighetsinnehavaren ska se till att den väg som kärlet behöver dras av den som utför hämtningen hålls i sådant skick att kärl utan svårighet kan förflyttas. Dragvägen ska inför hämtning hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

24 § Hämtningsställe för hämtningsområde 3 är av kommunen godkänd brygga. Hämtningsställe för hämtningsområde 4 är av kommunen anvisad och godkänd plats på fastlandet.

Hämtningsområde och hämtningsintervall

25 § Kommunen är indelad i 4 hämtningsområden.

1. Sammanhängande bebyggelse fastland, detaljplanelagda områden med i huvudsak permanentboende.
2. Övriga fastlandsområden och öar med bro eller färjeförbindelse.
3. Öar utan bro eller färjeförbindelse.
4. Vissa öar undantagna från sjöhämtning.

Områdena framgår av bilaga 2.

26 § Ordinarie hämtning av hushållsavfall sker med de intervall som framgår av bilaga 3.

Åtgärder om föreskrift inte följs.

27 § Renhållaren har rätt att inte utföra ordinarie hämtning om föreskrifterna i 16 §, 17 § 1-3 st., 6 st. och 8 och 9 st. samt 20 § 2 st. inte följs. Avfallet ska efter rättelseåtgärder från fastighetsinnehavaren hämtas vid nästa ordinarie hämtningstillfälle.

Särskilt om hushållsavfall från verksamheter

28 § Hushållsavfall från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall än hushållsavfall. För hushållsavfall från verksamheter gäller 8-23 §§ om ej annat anges i dessa föreskrifter.

Annat avfall än hushållsavfall från verksamheter

Uppgiftsskyldighet

29 § Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom kommunen som ger upphov till annat avfall än hushållsavfall ska lämna de uppgifter om arten, sammansättningen, mängden eller hanteringen av avfallet som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.
Enligt 24 § avfallsförordningen ska den som är innehavare av en hamn lämna uppgift om behovet av avfallshantering enligt 23 § avfallsförordningen till kommunen.

Undantag och dispens

Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden

30 § Anmälan om kompostering eller ansökan om annat omhändertagande av hushållsavfall på den egna fastigheten och andra undantag från avfallsföreskrifterna handläggs av tillsynsansvarig nämnd enligt vad som anges nedan.
Anmälan och ansökan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om vilka avfallsslag som avses omhändertas samt en redogörelse för på vilket sätt omhändertagandet ska ske så att eventuell påverkan på miljön och människors hälsa kan bedömas. Av ansökan eller anmälan ska framgå den tidsperiod som avses och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna. Ansökan enligt bestämmelserna i 32, 33 och 34 §§ ska ske senast [en månad] före den avsedda uppehållsperioden.
Uppehåll i hämtning av hushållsavfall medges för maximalt 12 månader per ansökningstillfälle.

Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst hushållsavfall

31 § Avfall får endast tas om hand på den egna fastigheten enligt vad som anges nedan och under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

32 § Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan. Torrt trädgårdsavfall som inte kan utnyttjas för kompostering får eldas endast om det kan ske utan att olägenhet uppstår och inte strider mot andra föreskrifter eller beslut.

33 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själv avser att kompostera matavfall och liknande avfall från fastigheten på sin fastighet, ska anmäla detta till tillsynsansvarig nämnd. Kompostering av matavfall och liknande avfall på fastigheten ska ske i skadedjurssäker behållare och på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Fastigheten ska ge utrymme för användning av den erhållna kompostjorden.

34 § Kompostering av latrin på fastigheten får, efter ansökan, medges i särskild därför avsedd anläggning på fastigheten, s.k. förmultningsanläggning eller liknande anläggning för omhändertagande av latrin för användning av näringsämnen. Ansökan om omhändertagande av latrin genom egen anläggning ska innehålla en komplett beskrivning av anläggningen. Fastigheten ska ge utrymme för användning av den erhållna latrinen.

35 § För enskilda avlopp kan fastighetsinnehavare eller den nyttjande rättshavare som äger

anläggningen, efter ansökan till tillsynsansvarig nämnd medges utsträckt hämtningsintervall för avfall från anläggningen. Förlängt intervall kan medges under förutsättning att nämnden utifrån ansökan med uppgifter om anläggningens belastning och beskaffenhet kan bedöma att hämtning inte behöver utföras med ordinarie intervall, utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Det är fastighetsinnehavarens ansvar att hämtning anpassas till anläggningens behov. Medgivande om utsträckt hämtningsintervall kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningarna för sådant inte är uppfyllda.

Gemensamma avfallsbehållare

33 § Två närboende fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare kan efter ansökan till [X-nämnd] under viss tid medges rätt att använda gemensam avfallsbehållare under förutsättning att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. En av fastighets- innehavarna ska förbinda sig att ansvara för uppställningsplats.

Medgivande om gemensam avfallsbehållare kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningar för medgivandet inte längre är uppfyllda.

Uppehåll i hämtning

34 a § Uppehåll i hämtning av kärl- och säckavfall (hushållsavfall), latrin och slam vid permanentbostad kan efter ansökan till tillsynsansvarig nämnd medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas under en sammanhängande tid om minst sex månader och maximalt 12 månader.

34 b § Uppehåll i hämtning av kärl- och säckavfall (hushållsavfall), latrin och slam vid fritidsbostad kan efter ansökan till tillsynsansvarig nämnd medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas under hela hämtningssäsongen. En förutsättning för sådant uppehåll avseende slam är att hämtning av avfall från anläggningen har skett i anslutning till föregående hämtningssäsong.

Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna hushållsavfall till kommunen

35 § Kommunen får efter ansökan till den tillsynsansvariga nämnden, om det finns särskilda skäl, medge dispens för fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare från förbudet i 15 kap. 24 § 1 st. miljöbalken om den som ska hantera avfallet med stöd av dispensen kan göra det på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder i kraft 2020-01-01 och ersätter föreskrifter för avfallshantering för Östhammars kommun 2012-01-01 som upphör att gälla.

Till detta document hör även bilagor;
Bilaga 1 Avisningar sortering överlämnande
Bilaga 2 hämtningsområden
Bilaga 3 abonnemang, hämtningsintervall och avfallsbehållare

Tekniska förvaltningen

Östhammars kommun avfallsföreskrifter Bilaga 1

Anvisningar om sortering och överlämning av avfall m.m. i Östhammars kommun.

Kärl- och säckavfall som läggs i behållare ska läggas i påse eller paket av lämpligt material och storlek. Det paketerade avfallet ska vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas. Avfall ska vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer.

Hushållsavfall

Hushållsavfall ska utsorteras och hämtas i enlighet med abonnemang.

Matavfall

Matavfall ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall. Matavfall från hushåll ska läggas i påse som hämtas på återvinningscentral eller på vissa matbutiker. Matavfall från verksamheter ska av avfallslämnaren förpackas i särskild påse. Matavfall borttransporteras från fastigheten i enlighet med hämtningsintervall som kommunen tillhandahåller.

Latrin

Latrin ska avskiljas och hållas skilt från annat avfall. Latrin ska samlas i uppmärkt tunna som ska lämnas väl försluten så att avfallet inte kan spridas. Latrintunnor hämtas och transporteras från fastighet genom kommunens försorg i enlighet med abonnemang.

Slam och fettavskiljare

Slam och material från små avloppsanläggningar ska vara åtkomligt för tömning i den anläggning där det genereras. Tömning sker genom kommunens försorg i enlighet med abonnemang.

Fett från fettavskiljare ska utsorteras och ska vara åtkomligt för tömning i den anläggning där det genereras. Tömning sker genom kommunens försorg i enlighet med abonnemang.

Farligt avfall

Följande produkter eller ämnen utgör exempel på vad som ska hanteras som farligt avfall:
-Färg, lackavfall samt hartser,
-Limavfall (exempelvis kontaktlim, epoxilim, spackel),
-Lysrör (exempelvis lågenergilampor, solarierör, halogenlampor),
-Lösningsmedel,
-Fotokemikalier (exempelvis fix och framkallare),

-Bekämpningsmedel,
-Sprayburkar,
-Annat starkt surt eller alkaliskt avfall (exempelvis frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalkningsmedel),
-Avfall som innehåller kvicksilver (exempelvis termometrar, barometrar, reläer).

Farligt avfall ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll. Olika typer av farligt avfall får inte blandas. Farligt avfall lämnas vid återvinningscentral.

Grovavfall

Grovavfall som utgör hushållsavfall behöver på grund av avfallets egenskaper hanteras separat från annat hushållsavfall exempelvis utrangerade möbler, cyklar och liknande.

Grovavfall från hushållen lämnas vid återvinningscentral. På återvinningscentralen ska avfallet sorteras och lämnas enligt instruktioner på plats.

Trädgårdsavfall

Trädgårdsavfall ska sorteras ut och hållas skilt från annat grovavfall. Trädgårdsavfall från hushållen lämnas vid återvinningscentral. På återvinningscentralen ska avfallet lämnas enligt instruktioner på plats. Trädgårdsavfall i form av löv och ogräsrens får komposteras på den egna tomten.

Producentansvar

Förpackningar

Förpackningar i enlighet med definitionen av förpackning i FPF (2018:1462), (förpackningsförordningen) är hushållen skyldiga att sortera ut förpackningar. Hushåll kan lämna förpackningar av metall, kartong, plast, wellpapp samt glas vid återvinningsstationer. Förpackningar kan lämnas lösa i de behållare/ kärl som tillhandahålls av producenten.

Returpapper

I enlighet med definitionen av returpapper i FPR (2018:1463), (returpappersförordningen). Lämnas löst i de behållare kärl som tillhandahålls/anvisas. Returpapper ska lämnas i de insamlings- system som tillhandahålls av producenten.

Kasserade bilbatterier

Kasserade bilbatterier ska utsorteras i enlighet med definitionen av batteri i batteriförordningen (2008:834). Bilbatterier ska ställas upp på ett sätt som förhindrar att batterisyra/innehåll rinner ut. Bilbatterier ska lämnas vid återvinningscentraler eller vid Väddika avfallsanläggning.

Kasserade bärbara batterier.

Om kasserade produkter innehåller lösa bärbara batterier ska dessa plockas ur. Är de

bärbara batterierna inbyggda i produkten hanteras den som avfall från elutrustning i enlighet med definitionen av bärbart batteri i batteriförordningen (2008:834). Kasserade bärbara batterier ska lämnas i de insamlingssystem som tillhandahålls av producenten.

Konsumentelavfall

Skrymmande konsumentelavfall ska sorteras ut och hållas skilt från annat grovavfall. Smått elavfall ska sorteras ut och hållas skilt från kärl- och säckavfall. Konsumtelavfall lämnas vid återvinningscentral. På återvinningscentralen ska avfallet lämnas enligt instruktioner på plats.

Bilar

Producentansvaret för bilar regleras i förordning (2007:185) om producentansvar för bilar. Fordon, som inte saknar väsentliga delar, får lämnas gratis på något av bilproducentenernas mottagningsställen. Fordon kan även lämnas hos en auktoriserad bilskrotare där betalning kan behövas för att få lämna fordonet.

Däck

Producentansvaret för däck regleras i förordningen (1994:1236) om producentansvar för däck. Däck kan lämnas på utvalda återvinningscentraler.

Läkemedel

Läkemedel ska utsorteras i enlighet med definitionen av läkemedel i förordningen (2009:1031) om producent- ansvar för läkemedel. Överblivna läkemedel från hushåll ska lämnas i behållare/påse som tillhandahålls av apoteket. Läkemedel lämnas till apotek.

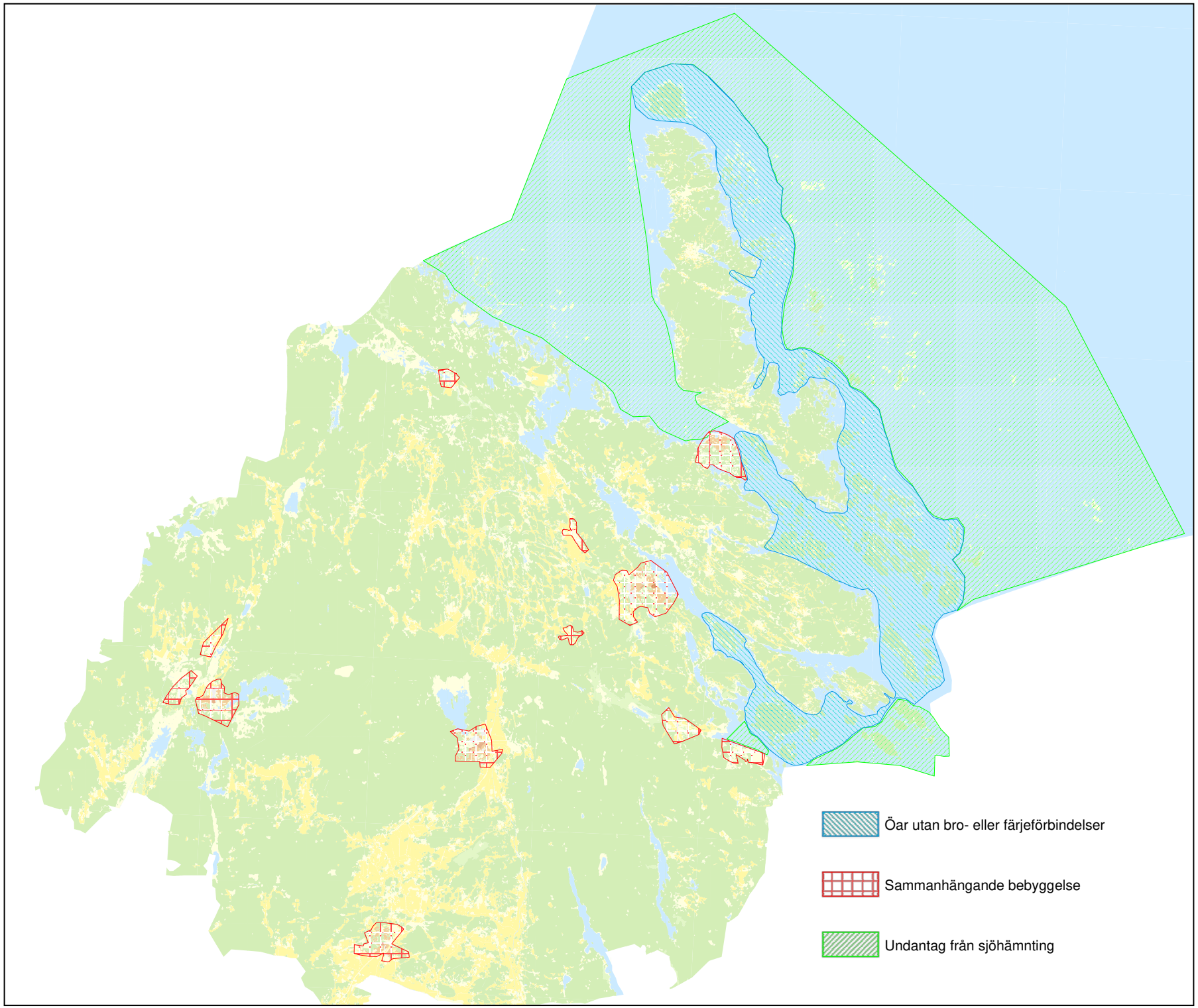
Öar utan bro- eller färjeförbindelser
Sammanhängande bebyggelse
Undantag från sjöhämnting

Östhammars kommun avfallsföreskrifter Bilaga 3

Abonnemangsformer, hämtintervall och avfallsbehållare.

Abonnemangsformer

För samtliga abonnemang gäller att avfall sorteras och hanteras enligt upprättade anvisningar. Med hämtningsställe avses av kommunen anvisad plats.

Grundabonnemang

Grundabonnemang ska betalas av samtliga fastighetsinnehavare. Grundabonnemang baseras på kostnader för hantering av hushållsavfall och farligt avfall, transportsystem, återvinningscentraler och hanteringen på Väddika avfallsanläggning samt administrativ hantering av renhållningsfrågor.

För fastigheter belägna i hämtningsområde 4 utgår endast grundabonnemang då fastighetsinnehavaren själv transporterar allt uppkommet avfall till av kommunen anvisad plats.

Grundabonnemangets taxa varierar beroende på om det är 1-2-familjsfastigheter, flerfamiljsfastigheter eller verksamheter som avses. Grundavgiften för verksamheter baseras inte på kostnader för återvinningscentraler eftersom företagare betalar avgifter enligt särskilda taxor vid överlämnande av avfall på återvinningscentral eller Väddika på avfallsanläggning.

Årsabonnemang hushållsavfall (brännbart och matavfall)

Årsabonnemang för 1-2-familjshus är avsett för åretruntboende, permanentboende i kommunen samt fritidsfastigheter. Hämtning sker hela året. Hämtning sker vid hämtningsställe. När en person är mantalsskriven på en fastighet ska årsabonnemang finnas för fastigheten.

För årsabonnemang kan två servicenivåer väljas, miljö- eller normalservice.

- **Normalservice** innebär att hushållsavfall, brännbart hushållsavfall samt matavfall, hämtas varannan vecka. I hämtningsområde 1 kan hämtning av brännbart hushållsavfall ske en gång i veckan där tätare hämtningsintervall erfordras.
- **Miljöservice** innebär att brännbart hushållsavfall hämtas var fjärde vecka. Miljöservice förutsätter att allt matavfall sorteras ut och komposteras i godkänd kompost på den egna fastigheten. Skriftlig anmälan till tillsynsansvarig nämnd samt beslut krävs av tillsynsansvarig nämnd. Medgivande om hämtning var fjärde vecka kan komma att återkallas om kommunen konstaterar att matavfall trots uppgifterna om kompostering lämnas för avhämtning eller om kommunen på annat sätt gör sannolikt eller kommer fram till att matavfall från fastigheten inte omhändertas på det sätt som medgivits.

Avgift tas ut som årsabonnemang för antingen normalservice eller miljöservice beroende på fastighetsinnehavarens val av servicenivå. För hämtningsområde 3 kommer särskild avgift debiteras på grund av sjöhämtning.

Verksamheter och flerfamiljshus kan endast ha årsabonnemang med normalservice. I hämtningsområde 1 kan hämtning av brännbart hushållsavfall och matavfall ske en-tre gånger i veckan där tätare hämtningsintervall erfordras.

Sommarabonnemang

Sommarabonnemang är avsett för sommarboende i kommunen. Hämtning av hushållsavfall sker vid hämtningsställe. Hämtning sker under perioden maj till september, vecka 18-38 eller vecka 19-39.

För årsabonnemang kan två servicenivåer väljas, miljö- eller normalservice.

- **Normalservice** innebär att hushållsavfall, brännbart hushållsavfall samt matavfall, hämtas varannan vecka. I hämtningsområde 1 kan hämtning av brännbart hushållsavfall ske en gång i veckan där tätare hämtningsintervall erfordras.
- **Miljöservice** innebär att brännbart hushållsavfall hämtas var fjärde vecka. Miljöservice förutsätter att allt matavfall sorteras ut och komposteras i godkänd kompost på den egna fastigheten. Skriftlig anmälan till tillsynsansvarig nämnd samt beslut krävs av tillsynsansvarig nämnd. Medgivande om hämtning var fjärde vecka kan komma att återkallas om kommunen konstaterar att matavfall trots uppgifterna om kompostering lämnas för avhämtning eller om kommunen på annat sätt gör sannolikt eller kommer fram till att matavfall från fastigheten inte omhändertas på det sätt som medgivits.

Avgift tas ut som sommarabonnemang för antingen normalservice eller miljöservice beroende på fastighetsinnehavarens val av servicenivå. För hämtningsområde 3 kommer särskild avgift debiteras på grund av sjöhämtning.

Verksamheter kan endast ha sommarabonnemang med normalservice. I hämtningsområde 1 kan hämtning av brännbart hushållsavfall och matavfall ske en-tre gånger i veckan där tätare hämtningsintervall erfordras.

För säsongsrestauranger finns möjlighet att avropa hämtning under utökad period efter begäran en kalendermånad före önskad uppstart och begäran en kalendermånad före önskat upphörande. Debitering för detta sker i enlighet med avgift för periodens del av årsabonnemangskostnaden.

Extra kärl och säck

Extra kärl kan beställas vid behov inom hämtningsområde 1-2 vid hämtningsintervall var annan vecka. Hämtning av extra kärl sker vid ordinarie hämtning. Avgift tas ut för extra kärl.

Extra säck vid enstaka tillfällen kan avropas inom hämtningsområde 1-3. Hämtning av extra säck sker vid ordinarie hämtning. Avgift tas ut för extra säck.

Abonnemang Latrin

Hämtning av latrin sker i hämtningsområde 1-3 mot en avgift. För hämtningsområde 3 kommer särskild avgift debiteras på grund av sjöhämtning.

Hämtning av latrin sker 20 gånger per år vid **årsabonnemang**.

Hämtning av latrin sker 9 alternativt 5 gånger per år vid **sommarabonnemang**. Hämtning sker under perioden maj till september enligt hämtningsschema upprättat av renhållaren.

Extra kärl kan avropas mot en avgift.

Abonnemang slam

Slam hämtas i hämtningsområde 1 och 2. För hämtning krävs att anläggningen är anmäld och beslutad av tillsynsansvarig nämnd.

Ordinarie tömning av sluten tank sker en gång per år.
Ordinarie tömning av slamavskiljare sker en gång per år.
Ordinarie tömning av minireningsverk sker en till två gånger per år i enlighet med tillsynsmyndighetens beslut.
Tömning av slamavskiljare för bad-, disk- och tvättvatten (BDT) sker minst en gång vart annat år.
Tömning av fettavskiljare sker minst två gånger per år.
Vid särskilda fall kan fler ordinarie tömningar än beskrivet ovan ingå i ett abonnemang om detta avropas minst 6 månader i förväg.

Avgift tas ut för varje tömnings tillfälle.

Extra tömning kan avropas mot extra avgifter; Budning sker inom tre arbetsdagar efter avropsdagen, Akut sker inom 6 timmar efter avrop.
Sluttömning kan avropas vid fastighetsöverlåtelse eller i samband med att ny anläggning anläggs. Avgift för detta tas ut som extra tömning.

Förlängt hämtningsintervall kan efter ansökan till tillsynsansvarig nämnd medges.

Avfallsbehållare

Det åligger fastighetsinnehavaren att lösa uppställningsplats för avfallskärl.
Fastighetsinnehavaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshanteringen.

Typ av avfallsbehållare samt storlekar fastställs av kommunen.

Brännbart hushållsavfall samt matavfall

Avfallsbehållare och utrymmen för avfall skall underhållas och hållas rena av fastighetsinnehavaren och däri får endast läggas väl paketerat avfall för vilket behållaren och förvaringsplatsen är avsedd. Hämtningen omfattar en maximal vikt om ca 15 kg per kolli (säck).

För 1-2-familjshus används avfallsbehållare på 240 liter för utsorterat brännbart hushållsavfall samt avfallsbehållare på 140 liter för matavfall. Avfallsbehållare ingår i abonnemanget.

För Verksamheter och Flerfamiljshus används avfallsbehållare på 240 liter, 370 liter, 660 liter för utsorterat brännbart hushållsavfall samt avfallsbehållare på 140 liter för matavfall. Avfallsbehållare ingår i abonnemanget.

Containerabonnemang tillhandahålls för verksamheter. Container med storlek 4, 6, 8 eller 10 m3 tillhandahålls av fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavare.

Kärlgarage är endast avsett för kommunens verksamhet.

Sopmaja är endast avsett för kommunens verksamhet.

Latrin

För latrinhämtning används plastkärl på ca 23 liter med tätslutande plastlock. I abonnemanget ingår tillhandahållande av uppmärkta kärl och hämtning av 20st latrinkärl per år vid årsabonnemang och 5st alternativt 9st latrinkärl vid sommarabonnemang. Hämtning omfattar en maximal vikt om 15 kg per kärl och tillåten fyllnadsgrad är 2/3 av behållarens volym. Ytterligare kärl kan avropas vid behov.

Plastkärl på ca 40 liter tillhandahålls endast för kommunens ändamål.

Slam

Behållare för slam tillhandahålls, anskaffas, installeras och underhålls av fastighetsinnehavare. Samtliga slamavskiljare eller tankar ska vara markerade med en tydlig skylt som anger fastighetsinnehavarens namn och fastighetsbeteckning. Fastighetsinnehavaren ansvarar för framkomligheten till behållaren. För det fall framkomligheten till behållaren inte finns vid tömningstillfället klassas besöket som ”bomkörning” och debiteras enligt särskild taxa.

Tekniska förvaltningen

Renhållningstaxor 2020

Renhållningstaxa framtagen med stöd av 27kap 4§ miljöbalken samt kommunens renhållningsföreskrifter, renhållningsordningen. I renhållningsföreskrifterna beskrivs hämtningsområden, abonnemangsformer, anvisningar om sortering av avfall mm. De taxor som återfinns nedan har sin utgångspunkt i antagna avfallsföreskrifter.

Grundavgifter

Följande årliga grundavgifter ska erläggas:

Grundavgifter	Kr/År
Småhus, en- och tvåfamiljshus.	922 kr
Flerfamiljshus med 3-9 lgh, per bostadslägenhet	150 kr
Flerfamiljshus med 10 eller fler lgh, per bostadslägenhet	125 kr
Verksamheter inklusive föreningar	290 kr

Grundavgiften för flerfamiljshus gäller från 20200701.

HÄMTNING AV HUSHÅLLSAVFALL (ÅRSAVGIFTER)

Hushåll i en- och tvåfamiljshus

Brännbart Hushållsavfall, Kostnad per år				
Hämtintervall/ År	240 liter kärl Hämtnings-omr. 1	240 liter kärl Hämtnings-omr. 2	160 liter (säck) Hämtnings-omr. 3	Länsö
6*	365 kr	365 kr	605 kr	omr 3+ 209
11*	848	848 kr	1 317 kr	omr 3+ 383
13**	500 kr	500 kr	774 kr	omr3 + 209
26	1 232 kr	1 232 kr	1 650 kr	omr 3+ 383****
52	2 820 kr	X	X	X

* sommarabonnemang

** egen kompostering av matavfall

**** okt-apr finns kärl uppställt på fastlandet

Brännbart Hushållsavfall, Kostnad per kärl	
Tillägg för extra kärl (Endast vid hämtning varannan vecka)	1 000 kr
Extra säck, enstaka tillfällen i samband med ordinarie hämtning	60 kr

Matavfall, 140 liter kärl	
Hämtintervall/År	**Kostnad per år**
11*	0 kr
26	0 kr
52	0 kr

Gångavståndstillägg efter 0-5 m **10% tillägg baserat på årsavgiften för varje påbörjat 5 metersintervall**

Verksamheter och flerfamiljshus

Brännbart Hushållsavfall, hämtningsområde 1, Kostnad per år			
Hämtintervall/År	**240 liter kärl**	**370 liter kärl**	**660 liter kärl**
11*	1 150 kr	1 090 kr	2 545 kr
26	2 078 kr	2 515 kr	4 464 kr
52	3 321 kr	4 980 kr	8 908 kr
104	6 621 kr	10 052 kr	17 991 kr
156	9 942 kr	X	27 074 kr
260	16 584 kr	X	44 187 kr

Möjlighet för restaurang att ha flexibel säsongsperiod sommartid för att möjliggöra uppstart och avslut av verksamhet anpassad efter väderlek finns inom hämtningsområde 1. Uppstart och avslut skall meddelas 1 månad i förväg.

Brännbart Hushållsavfall, hämtningsområde 2, Kostnad per år			
Hämtintervall/År	**240 liter kärl**	**370 liter kärl**	**660 liter kärl**
11*	1 150 kr	1 090 kr	2 545 kr
26	2 078 kr	2 515 kr	4 464 kr

Brännbart Hushållsavfall, Övriga tjänster, Kostnad per år		
Hämtintervall/År	160L säck omr 1	Well
26	X	2 200 kr
104	6 621 kr	X

Övrig tjänst: Kommunens kärlgarageabonnemang med möjlighet att variera hämtintervall under olika delar av året. Avgifter sätts efter antal hämtningar per år.

Brännbart Hushållsavfall, Kostnad per år, Containers				
Hämtintervall/År	**4 m^3**	**6 m^3**	**8 m^3**	**10 m^3**
11*	X	X	X	X
21*	17 514 kr	24 943 kr	32 059 kr	X
26	21 719 kr	30 882 kr	38 720 kr	X
52	43 367 kr	61 695 kr	79 384 kr	X
104	X	X	160 278 kr	197 491 kr
Extra tömning	964 kr	1 333 kr	1 650 kr	2 026 kr

Matavfall, Kostnad per år	
Hämtintervall/År	**140 liter kärl**
11*	187 kr
26	454 kr
52	908 kr
104	1 816 kr
156	2 724 kr

Gångavståndstillägg efter 0-5 m per kärl 10% tillägg baserat på årsavgift för varje påbörjat 5 metersintervall

Verksamheter undantagsfall

Hämtning av löst hushållsavfall. Kostnad per m3
16 923 kr

Vid evenemang och tillfälliga uppställningar, ex foodtruck, regleras avfallshanteringen, pris och tillvägagångsätt, i separat överenskommelse. Tillstånd bör inte beviljas/tillstyrkas av kommunen om överenskommelse om avfallshantering saknas.

Slam

Slam hämtas från enskilda avlopp eller gemensamhetsanläggningar inom hämtningsområde 1 och 2. Ordinarie hämtning av slam från slutna tankar, trekammarbrunnar samt fettavskiljare sker 1 ggr per år. Ordinarie hämtning av slam från BDT-brunnar sker 1 gång vart annat år. Tjänsten återfyllnad av vatten tillhandahålls restriktivt och endast efter särskild prövning.

Slamavskiljare – trekammarbrunnar, BDT-brunnar och fettavskiljare Kostnad per tömning					
Tjänst	**0-1000 liter**	**1001-3000 liter**	**3001-5000 liter**	**5001-6000 liter**	**>6000 liter *****
Ordinarie tömning slam	1 338 kr	1 394 kr	1 654 kr	1 843 kr	1 843 kr
Ordinarie tömning fettavskiljare	1 299 kr	1 353 kr	1 606 kr	1 789 kr	X

*** +tillägg per 1000 liter

Slutna tankar och minireningsverk Kostnad per tömning				
Tjänst	**0-2000 liter**	**2001-5000**	**5001-6000**	**>6000 liter*****
Ordinarie tömning sluten tank	1 484 kr	1 876 kr	2 805 kr	2 805 kr
Minireningsverk	1 484 kr	1 876 kr	2 805 kr	2 805 kr

***+tillägg per 1000 liter

Tilläggstjänster	Kostnad kr
Tillägg för brunn över 6000 liter, pris per 1000 liter	510 kr
Tillägg för tank över 6000 liter, pris per 1000 liter	510 kr
Tillägg för fettavskiljare över 6000 liter, pris per 1000 liter	510 kr
Tillägg slang >25 m, pris per var 10 meter.	200 kr
Tillägg vid budning, utöver taxan för ordinarie hämtning.	1 000 kr
Tillägg vid akut tömning, utöver taxan för ordinarie hämtning.	4 000 kr
Bomkörning, pris per st.	1 276 kr
Återfyllning av vatten i samband med tömning, pris per tillfälle.	2 500 kr

Latrin

Latrinhämtning tillhandahålls inom hämtningsområde 2 och 3. Hämtning sker enligt schema som tillhandahålls av renhållaren. Latrinkärl ska vara framställd vid tomtgräns (hämtningsområde 2) eller vid anvisad brygga (hämtningsområde 3) på hämtningsdagens morgon. Fastighetsnära hämtning av latrin tillhandahålls på Länsö (beläget inom hämtningsområde 3).

Latrin, 23L behållare Kostnad per år		
Behållare/År	**Hämtningsområde 2**	**Hämtningsområde 3**
5*	2 635 kr	3 221 kr
9*	4 285 kr	5 261 kr
20	10 279 kr	12 623 kr
Extra tunna	878 kr	878 kr

*sommarabonnemang maj-sep

Latrin, 40L behållare, avser endast kommunens verksamhet Kostnad per år		
Behållare/År	**Hämtningsområde 2**	**Hämtningsområde 3**
5*	4 913 kr	5 261 kr
12	10 279 kr	12 623 kr
Extra tunna	878 kr	878 kr

*sommarabonnemang maj-sep

Gångavståndstillägg efter 0-5 m per kärl (inom hämtningsområde 2)
10% tillägg baserat på årsavgift för varje påbörjat 5 metersintervall

Verksamhetsavfall Väddika/ÅVC

Verksamheter har möjlighet att lämna verksamhetsavfall på kommunens återvinningscentraler samt vid Väddika. Avgifter tas ut enligt nedan.

Företagskort, Priset gäller 10 avlämningar och max 2 kbm per avlämning.	2 000 kr

Behandlingsavgifter Väddika avfallsanläggning	
Material	**Pris per ton (kr) ink moms**
Brännbart avfall	1 215 kr
Osorterat avfall	1 769 kr
Järn och metall	0 kr
Wellpapp	300 kr
Trä avfall	432 kr
Slipers/tryckimpregnerat	1 620 kr
Stubbar och stockar	945 kr
Ris	162 kr
Däck/Däck med fälg	0 kr
Matavfall	945 kr
Betong och sten	108 kr
Rena Schaktmassor	108 kr
Avrymningsmassor/Trädgårdsavfall	108 kr
Sorterat Avfall till Deponi	1 168 kr
Schaktmassor till deponi	753 kr
Asbest	1 620 kr
Gjuterisand	84 kr
Aska, Stoft och slagger	753 kr

Hårdmetallslam/Aluminiumoxid	753 kr
Metallhydroxidslam	84 kr
Gatubrunnsrens och ledningsrens	753 kr
Avvattnat slam, BDT	753 kr
Rötslam från Reningsverk	115 kr
Salt/Lakvatten	753 kr
Fettavskiljare	753 kr

Övrig taxor	
Avfall	**Kostnad/st**
Minimiavgift vid invägning	125 kr
Omklassningsavgift	1 250 kr
Maskintid per påbörjad halvtimme	438 kr

Taxa för

Livsmedelslagen

ÖSTHAMMARS KOMMUN
– EN DEL AV ROSLAGEN

Innehållsförteckning

Taxa för Livsmedelslagen 1
Livsmedelslagen 1
Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedelslagstiftningen i Östhammar kommun..... 3
Inledande bestämmelser 3
Avgift för registrering 4
Årlig kontrollavgift 4
Avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål 5
Höjning eller nedsättning av avgift 5
Avgift exportkontroll..... 5
Avgift importkontroll 5
Avgiftens erläggande och verkställighet 5
Överklaganden 5
Ikraftträdande 5

bilaga 1 Riskmodul

Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedelslagstiftningen i Östhammar kommun

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Östhammar kommuns kostnader för offentlig kontroll, prövning och registrering enligt EU:s bestämmelser inom livsmedelsområdet, livsmedelslagen (2006:804) samt de författningar, inklusive förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, som meddelats med stöd av denna lagstiftning.

Enligt 3 § livsmedelslagen jämställs med livsmedel

1. vatten, från och med den punkt där det tas in i vattenverken till den punkt där det tappas ur kran till konsument,[1] och

2. snus och tuggtobak.

2 § Avgift enligt denna taxa tas ut för

1. registrering av anläggning

2. årlig offentlig kontroll

3. uppföljande kontroll som inte var planerad

4. utredning av klagomål

5. exportkontroll och utfärdande av exportintyg

6. importkontroll

7. offentlig kontroll i övrigt

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för handläggning som föranleds av att beslut enligt livsmedels- och foderlagstiftningen överklagas.

4 § Beslut om avgift eller nedsättning av avgift i enskilda fall fattas av Bygg- och miljönämnden efter handläggning.

---

1 Där värdena skall iakttas enligt artikel 6 i rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten, ändrat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1882/2003

Timavgift

5 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften 1450 kronor per timme kontrolltid. Avgiftsuttag sker i förhållande till den kontrolltid som fastställts för en anläggning eller i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt.

Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar och övrig offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

Timtaxan indexjusteras årligen ”prisindex för kommunal verksamhet” (PKV).

Avgift för registrering

6 § Den som anmäler en livsmedelsanläggning för registrering ska betala avgift för 1 timmes kontrolltid.

Årlig kontrollavgift

7 § För normal offentlig kontroll av en livsmedelsanläggning enligt 11 § livsmedelslagen (2006:804) ska en fast årlig kontrollavgift betalas.

Avgiftens storlek baseras på den kontrolltid Bygg- och miljönämnden tilldelat eller beslutat för anläggningen och beräknas på det sätt som anges i bilaga 1.

Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden (timmar) multipliceras med timavgiften.

8 § Om en tillämpning av 7 § skulle medföra att kontrolltiden för en anläggning blir uppenbart oriktig i förhållande till det faktiska kontrollbehovet enligt nämndens riskbedömning, ska anläggningen istället tilldelas kontrolltid på grundval av nämndens bedömning av anläggningens kontrollbehov.

9 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Den årliga avgiften ska betalas från och med det kalenderår då verksamheten påbörjas. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje helt kalenderår. För det kalenderår registrering skett faktureras den årliga kontrollavgiften i efterskott och beräknas som timavgift enligt 5 § och i förekommande fall enligt 15 §. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår.

Om anläggningen placeras i en annan avgiftsklass eller annars tilldelas en annan kontrolltid, ska den nya avgiften betalas från och med det följande kalenderåret.

Avgiftsskyldigheten upphör från och med det kalenderår som följer efter det år som verksamheten visat nämnden att verksamheten upphört.

10 § Den årliga kontrollavgiften ska betalas av den som äger eller innehar livsmedelsanläggningen (livsmedels- eller foderföretagaren) vid kalenderårets början.

Avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål

11 § Livsmedelsföretagare ska för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad och som har blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll, och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits, betala en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt § 5 och för de faktiska kostnaderna för provtagning och analys av prover.

Detsamma gäller för offentlig kontroll som föranleds av ett klagomål som leder till att bristande efterlevnad hos livsmedelsföretagaren kan bekräftas.

Höjning eller nedsättning av avgift

12 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller övriga omständigheter, får Bygg- och miljönämnden i ett enskilt ärende besluta ändra avgiften enligt denna taxa.

Avgift exportkontroll

13 § Livsmedelsföretagare ska utöver sådan kontrollavgift som avses i 7 § betala avgift till Bygg- och miljönämnden för sådan särskild offentlig kontroll, inklusive utfärdande av exportintyg, som föranleds av införselbestämmelser i tredje land.

Avgiften ska motsvara den faktiska kontrolltid som nämnden nedlagt i ärendet, beräknat enligt 5 §.

Avgift importkontroll

14 § Importör eller dennes ombud ska, utöver sådan kontrollavgift som avses i 7 §, betala avgift till Bygg- och miljönämnden för sådan särskild importkontroll som följer av förordningen (2006:812) om offentlig kontroll av livsmedel som importeras från ett tredje land och de EU-bestämmelser som förordningen kompletterar.

Avgiften ska motsvara den faktiska kontrolltid som nämnden nedlagt i ärendet, beräknat enligt 5 §, och nämndens faktiska kostnader för provtagning och analys av prover

Avgiftens erläggande och verkställighet

15 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Östhammar kommun genom dess Bygg- och miljönämnd. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller faktura.

Överklaganden

Nämndens beslut om avgift överklagas till länsstyrelsen.

Ikraftträdande

Denna taxa träder i kraft den 14 december 2019.

Bestämmelsen om timavgiften i 5 § första stycket ska dock börja tillämpas från och med den 1 januari 2020. I ärenden där timavgift enligt 5 § ska debiteras tillämpas istället till och med den 31 december 2019 tidigare beslutad timavgift. Detsamma gäller ärenden som rör registreringar som inkommer till nämnden under denna period.

Bilaga 1: Riskmodul

Riskmodulen bygger på Livsmedelsverkets modell för riskklassning enligt föreskrifter om avgifter för offentlig kontroll, prövning och registrering (LIVSFS 2006:21). Årlig kontrolltid beräknas genom att addera den kontrolltid som följer av riskmodulen (tabell 1 nedan) och av informationsmodulen (tabell 2 nedan), varefter summan multipliceras med den tidsfaktor som följer av erfarenhetsmodulen (tabell 3 nedan).

Tabell 1. Riskmodulen

Riskklass	Kontrolltid (timmar)
1	26
2	20
3	14
4	10
5	6
6	4
7	2
8	1

Tabell 2. Informationsmodulen

Orsak till kontroll-behov vid anläggningen	Verksamhetens storlek	Kontrolltid (timmar)
Utformar märkning men märker/förpackar inte livsmedel	Oberoende	24
Utformar märkning samt märker/förpackar livsmedel	a - mycket stor b - stor	8
	c - mellan d - liten	6
	e - mycket liten (I) f - mycket liten (II) g - ytterst liten	2
Utformar inte märkning men märker/förpackar livsmedel	a - mycket stor b - stor	4
	c - mellan d - liten	3
	e - mycket liten (I) f - mycket liten (II) g - ytterst liten	1
Utformar presentation men märker/förpackar inte livsmedel	Oberoende	1
Utformar inte presen-tation och märker/förpackar inte livsmedel	Oberoende	0

Tabell 3. Erfarenhetsmodulen

Erfarenhetsklass	A	B	C
Tidsfaktor	0.5	1	1.5

Dnr SN-2019-150 Dpl 738

§ 181. Översyn av kostavgifter

Socialnämndens förslag

Kostavgiften på särskilt boende höjs med 5 % från och med 1 januari 2020.

Ärendebeskrivning

En översyn av kostavgifterna har genomförts. Översynen visade att kostavgifterna och måltidskostnaderna i Östhammars kommun är relativt höga men att det finns kommuner som både har högre avgifter och måltidskostnader. Några av de kommuner som undersöktes hade ett självkostnadspris för maten på särskilt boende och subventionerade inte måltidskostnaderna.

Ökning av intäkter

I dagsläget ligger kostavgiften på 3526 kr/ månad. En höjning om 5 % innebär att avgiften höjs till 3702 kr/ månad. Kostnaden och avgiften har under 2018 fördelat sig på följande vis:

	Kostnad	**Avgift**
SÄBO	15 075 000	8 673 000

Höjningen om 176 kr brukare/månad innebär ökade intäkter om 2 112 kr brukare/år. Totalt finns det 265 platser på SÄBO (inkl. korttidsenheten och närvårdsenheten). Sammantaget innebär detta i teorin en intäktsökning på 560 tkr/ år. Om hänsyn tas till beläggningsgraden på 92% blir ökningen 515 tkr.

Effekter av förbehållsbelopp

Om hänsyn också tas till att den minskade betalningsförmågan påverkar förbehållsbeloppet för omsorgsavgiften innebär detta att intäktsökningen kommer bli lägre än summan av den höjda avgiften. Uppskattningsvis har 40% av brukarna ett negativt avgiftsutrymme vilket innebär att de inte betalar någon omsorgsavgift, detta medför att denna grupp kommer att få höjda avgifter motsvarande hela höjningen. 23% har ett högt avgiftsutrymme och påverkas också fullt ut av höjningen. Resterande påverkas inte av höjningen genom att deras omsorgsavgift minskas med motsvarande belopp som höjning av kostavgiften medför.

För de med låga inkomster finns det möjlighet att ansöka om matjämkning som skyddar den enskilda som annars skulle få en alltför betungande kostnad. En höjning antas medföra att fler personer med ett negativt avgiftsutrymme ansöker och beviljas en nedsatt kostnad. Trots detta bedöms andelen som beviljas matjämkning fortsatt vara lågt, således bedöms effekten av detta vara begränsad. Sammantaget uppskattas att en höjning av avgiften till 3 702 kr/månad skulle ge ökade intäkter på omkring 300 tkr årligen. I dagsläget sker en årlig avgiftsjustering i

enlighet med prisbasbeloppet. Denna årliga justering utgår för 2020 genom denna höjning. Om det samtidigt beaktas att den årliga justeringen skulle medfört en intäktsökning om 60 tkr så blir nettoeffekten 240 tkr.

Effektivisering av matproduktion
Socialförvaltningen ser förutom en avgiftshöjning behovet av ett arbete för att sänka kostnaden för matproduktionen. Däremot har socialförvaltningen ingen möjlighet att fatta beslut om åtgärder för att sänka kostnaderna. Behov finns av att hantera frågan centralt i kommunen.

Beslutsunderlag

- Översyn kostavgifter

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Administrativ chef Torbjörn Nyqvist föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige
Administrativ chef Torbjörn Nyqvist
Chef myndighet Agneta Rönnkvist
Utredare Oskar Johansson

ÖSTHAMMARS KOMMUN
– EN DEL AV ROSLAGEN

ÖVERSYN KOSTAVGIFTER

VÅRD OCH OMSORG

Oskar Johansson

2019-06-28

ÖVERSYN KOSTAVGIFTER

Innehållsförteckning

1. Bakgrund 2
2. Metod 2
3. Analys 2
3.1. Avgifter och kostnader 2
3.2. Kostnader 2019 3
3.3. Andra kommuner 4
3.4. Konsekvenser av förändring 5
4. Slutsats 5
4.1. Alternativ 1 6
4.2. Alternativ 2 6
4.3. Alternativ 3 6

1. Bakgrund

Syftet med denna översyn är att belysa äldreomsorgens måltidsavgifter och kostnad samt att undersöka förutsättningarna att genom förändrade avgifter minska förvaltningens nettokostnader. Detta kommer att göras genom att undersöka de faktiska kostnaderna och avgifterna, per individ och för förvaltningen som helhet. Det kommer också att göras en jämförelse med andra kommuner för att undersöka hur Östhammars kommuns kostnader och avgifter förhåller sig i en jämförelse.

Den som bor på särskilt boende får betala en avgift för helpension av mat. Kostnaden för att producera maten i Östhammars kommun är i dagsläget högre vilket innebär att kostnaden subventioneras av förvaltningen. Den som istället bor i hemmet och inte själv kan laga mat har också möjlighet att få hemleveranser av kylda matlådor. Brukaren betalar en avgift för matlådorna som inte täcker kostnaderna utan också här sker en subvention av kostnaden. Kostnaden för leveranserna behöver den enskilda inte betala för. Produktionen av matlådor sköts av tekniska förvaltningen som fakturerar socialförvaltningen. Leveransen av matlådorna är upphandlat av Samhall och sker till en fast kostnad per leverans. Lådorna kan levereras flera åt gången och vanligen så sker leveranser tre gånger i veckan.

2. Metod

Frågor om avgifter respektive kostnader har skickats till ett 20-tal kommuner. Av dessa har flertalet svarat men många har saknat uppgifter om vad kostnaden är för att producera och distribuera maten. Därför har det inkommit ett större antal svar om avgifterna medan det endast är ett fåtal som rör kostnaderna. En lista med de uppgifter som har inkommit har samlats i en tabell. För att balansera upp för de kommuner som inte svarat har uppgifter om kostnaderna hämtats på några andra kommuner respektive hemsida och förts in i tabellen.

Kostnader och avgifter för särskilt boende har beskrivits per månad medan kostnaden för matlådor till ordinärt boende har beskrivits per dag. Flera av svaren från andra kommuner har skett i annan form och därav har kostnaderna räknats om. Detta har skett från dag till månad genom beräkningen ×365/12 eller tvärtom för månad till dag.

3. Analys

3.1. Avgifter och kostnader

Östhammars kommun tar i dagsläget ut följande avgifter:

- SÄBO helabonnemang mat 3526 kr/ månad
- Matlåda ordinärt boende 62 kr/ måltid

Avgifterna subventioneras av förvaltningen och de faktiska kostnaderna presenteras nedan:

- SÄBO Helabonnemang mat
- Frukost 24,88 kr per måltid
- Mellanmål 12,45 kr per måltid
- Lunch 45,89 per måltid
- Mellanmål 12,45 kr per måltid
- Middag 45,89 per måltid
- Kvällsmat 17,20 per måltid
- Totalt 158 kr per dygn

- Matlåda ordinärt boende
- 45,89 kr

Modellen med avgifterna bygger på att tekniska förvaltningen fakturerar socialförvaltningen en kostnad om 158 kr/ dygn för antalet platser på kommunens särskilda boenden, detta är i dagsläget 265 stycken. I verkligheten är beläggningsgraden lägre vilket gör att mat inte lagas för samtliga platser på boendet. Den ekonomiska modellen tar alltså inte hänsyn till den faktiska produktionen av mat utan till antalet platser. Om man tar hänsyn till beläggningsgraden blir den faktiska kostnaden per lagad måltid högre, i dagsläget uppgår beläggningsgraden (utifrån dygn som faktureras till brukaren) till ca 92 %. Detta ger en faktisk kostnad per brukare och dygn på 172 kr (158/0,92). Således är de redovisade kostnaderna per måltid något missvisande och den faktiska kostnaden per lagad måltid högre.

Detsamma gäller kostnaden för ordinärt boende där behovet av matlådor sjunker vid sjukhusvistelser och andra anledningar som gör att personen inte är i sitt hem och nyttjar matdistributionen. Utöver skillnaden för den faktiska kostnaden tillkommer också kostnaden för distributionen av maten. Servicen med hemkörningen har upphandlats och hanteras av Samhall som fakturerar socialförvaltningen 48 kr per leveranstillfälle. Dessa leveranser sker vanligen tre gånger per vecka. Denna kostnad tas inte ut av brukaren utan belastar ytterligare socialförvaltningen. Under juni 2019 fanns 124 brukare med matdistribution medan snittet för hela året fram till juni är 142 brukare. Detta kan jämföras med antalet fakturerade matlådor som för 2019 uppgår till197 st.

3.2. Kostnader 2019

Kostnader och avgifter har under 2019 fördelat sig på följande vis:

	Kostnad	Avgift
SÄBO	15 075 000	8 673 000
Matlåda ordinärt boende	3 464 624 (3 272 000 +192 624)	2 865 000
Totalt	18 347 000	11 538 000

En stor del av kostnaden för maten subventioneras av förvaltningen, detta belastar förvaltningen med 6 809 000 kr årligen (leveransen av matlådor ej inräknad) varav 6 402 000 går till Särskilt boende och 407 000 går till ordinärt boende.

Under 2018 utförde Samhall 4013 stycken leveranser av mat, detta gav en totalkostnad på 192 624 kr. Vilket ger en total subvention av matlådorna inklusive leverans av matlådor på 599 624 kr.

3.3. Andra kommuner

En genomgång av avgifter respektive kostnader har gjorts i ett antal kommuner som presenteras nedan:

Kommun	**Avgift mat SÄBO**	**Kostnad mat SÄBO**	**Avgift matlåda**	**Kostnad matlåda**
Östhammars kommun	3526	5232 (faktisk kostnad)	62	46
Laholms kommun	3150	5132	54 (exkl. dessert)/ 68 (inkl. dessert)	
Hudiksvalls kommun	3372	Subvention genom täckningsbidrag	57	Subvention genom täckningsbidrag
Nyköpings kommun	3273		29	
Karlskoga kommun	3940	3940 (Ej subvention)	67	67 (ej subvention)
Kiruna kommun	3475		56	
Ljungby kommun	3717			
Uddevalla kommun	3292	55	48 (ej subvention)	
Ludvika kommun	1880			
Vallentuna kommun	4195	4195 (ej subvention)	60 ej subvention	
Strängnäs kommun	4200	4200 (ej subvention)		
Solna Stad	3178		Omvårdnadsförvaltningen ej inblandad	42
Osby kommun	3046			
Tierps kommun	3634			
Torsby kommun	3564			
Filipstads kommun	2900			
Lomma	3300			

kommun				
Danderyds kommun	3270			
Pajala kommun	3578		42	

Som ses har Strängnäs kommun den högsta avgiften vilket är 674 kr högre än Östhammars kommun. Av de undersökta kommunerna är det tre som inte subventioner maten utan låter avgiften täcka kostnaden.

3.4. Konsekvenser av förändring

En höjning av kostavgifterna skulle medföra en besparing inom måltidsverksamheten men det är samtidigt nödvändigt att beakta de ekonomiska konsekvenserna för hela förvaltningen. Inom de biståndsbedömda insatserna så finns det ett förbehållsbelopp, detta innebär det existensminimum som beräknas krävas för att man ska klara sig med en skälig levnadsnivå. Den som riskerar att hamna under detta belopp får en reducerad omvårdnadsavgift medan kostavgifterna ska betalas inom det utrymme som finns inom förbehållsbeloppet. Detta innebär att även fast inte kostavgifterna individanpassas så kan en höjning av kostavgifterna tränga undan betalningsförmågan för omsorgsavgifterna. Detta skulle troligen medföra att delar av de ökade intäkterna från kostavgifterna skulle utebli genom längre intäkter från omvårdnadsavgifterna. Det bedöms att runt 60 % av brukarna har inkomster som ligger under den nivån där förehållsbeloppet nås om avgiften höjs, detta innebär alltså att det är 40 % av brukarna som sammantaget kommer betala mer till kommunen om avgiften höjs. Denna siffra är givetvis beroende på vilken höjning som görs. Om en mindre höjning görs kommer fler att beröras meden en större höjning skulle påverka en ytterligare mindre andel av brukarna. Denna effekt medför alltså att all minskning av subventionen inte kommer ge en motsvarande nettobesparing för kommunen. Samtidigt kan konstateras modellen med förbehållsbeloppet inom omsorgsavgifterna hindrar att människor utan betalningsförmåga får kostnader de inte kan betala utan istället hamnar en ökad avgift på de brukare som har en högre inkomst.

Ifall en höjning av kostavgifterna genomför så behöver en översyn av avtalsmodellen göras, detta är nödvändigt för att höjningen ska göras proportionerligt till kostnaderna mellan särskilt boende och ordinärt boende. Kostnaderna på särskilt boende mellan måltiderna behöver med andra ord vara proportionerligt fördelade för att lunchkostnaden på särskilt boende ska motsvara lunchkostnaden i ordinärt boende. Detta blir viktigt för att boendeformen inte ska avgöra hur stora subventionen av den enskildes måltider ska vara.

4. Slutsats

Generellt har Östhammar en relativt hög avgift för mat på särskilt boende. De flesta av de undersökta kommunerna subventionerar matkostnaderna men det förekommer

att kommuner inte gör detta utan låter avgiften svara för kostnaden. Detta innebär att avgifterna i dessa kommuner blir relativt hög men samtliga av dessa kommuner har en lägre kostnad än Östhammars kommun.

Östhammars kommun tar inte ut någon avgift för distributionen av matlådorna. Hur övriga kommuner gör skiljer sig åt men de undersökta kommuner som tar ut en avgift har satt en nivå mellan 6 kr och 18 kr.

Den modell som används när tekniska förvaltningen fakturerar socialförvaltningen har brister och medför att den redovisade kostnaden per brukare inte tar hänsyn till antalet boende och hur många som för tillfället är närvarande, således framstår kostnaden lägre än vad som är fallet. Detta visar på ett behov av en översyn över modellen. En alternativ modell skulle vara att istället basera kostnaden utifrån antalet lagade portioner. Kostnaden för lunch och middag framstår också som relativt låg vilket kan ställas i relation till övriga måltider som utgör en betydande del av den totala kostnaden. En översyn över denna fördelning skulle vara motiverat för att tillförsäkra att kostnaden för matlådor blir proportionerlig till övriga måltider på särskilt boende.

Det kan konstateras att de tillfrågade kommunerna haft svårt att ta fram uppgifter för kostnaderna för deras verksamhet. Detta framstår som naturligt om man beaktar att det finns många sätt och räkna och att gränsen för vad som ska räknas in i kostnaden är flytande. Det är därför rimligt att anta att kostnaderna i Östhammars kommun och andra kommuners kostnader har räknats fram med olika metoder och därför får tolkas med en viss försiktighet.

4.1. Alternativ 1

Kostavgifterna höjs för att minska den ekonomiska belastningen för förvaltningen att subventionera kostnaderna. Eftersom kostavgiften för särskilt boende redan är relativt hög mot andra kommuner så kommer en kraftig höjning av avgiften troligen medföra att kommunen tar ut en avgift som är betydligt högre än andra kommuner. En mindre höjning av avgiften är däremot möjlig för att avgiften ska ligga i nivå med den undersökta kommun som har högst avgift. En höjning i den omfattningen skulle innebära att avgiften höjs med 674 kr. Detta skulle ge en teoretisk besparing på 2 143 320 kr/ år (baserat på antalet platser).

4.2. Alternativ 2

Kostavgifterna lämnas oförändrade och en höjning gör istället av avgiften för matdistributionen. Den högsta avgiften för matdistributionen som en av de undersökta kommunerna har uppgår till 18 kr. En höjning till denna nivå skulle inbära en teoretisk besparing på 72 234 kr/ år (baserat på antalet utförda leveranser sen 2018), om istället hela subventionen tas bort skulle det ge en teoretisk besparing på 192 624 Kr.

4.3. Alternativ 3

Förvaltningen slutar att subventionera kostnaden för mat på särskilt boende samt på matlådor för ordinärt boende. Detta skulle medföra att den enskilde får en betydande höjning av avgiften. Inom Särskilt boende skulle avskaffandet av subventionen medföra att månadskostnaden för helpension skulle hamna på 5232 Kr. En sådan förändring medföra en teoretisk besparing på 6 809 000 kr årligen.

§ 203/19 Dnr LS2018-0658

Inriktning för vårdcentrumutvecklingen i länet

Beslut

Regionstyrelsens beslut

Inriktningen för vårdcentrumutvecklingen i länet godkänns.

Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige beslutade vid 2018-06-18, § 93, att ställa sig bakom målbild och strategier i rapporten Effektiv och nära vård 2030. Då vissa av förslagen förutsatte vidare utredningar och ställningstaganden har ett antal ärenden sedan beslutats exempelvis beslut om uppdrag för att förbättra barn och ungas samt vuxnas psykiska hälsa samt generella kriterier för vårdcentrum.

En nära vård bygger på kontinuitet och hög tillgänglighet. Vården är effektiv och utförs på rätt nivå med rätt kompetens. Utgångspunkten är ett förebyggande och hälsofrämjande arbete i samverkan med andra aktörer. Vården bygger på samskapande och tillit där patienter och anhöriga involveras som jämlika partners och experter i vården.

Tjänsteledningen för hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) har framfört behov av att även kommunerna fattar politiska inriktningsbeslut utifrån målbild och inriktning för effektiv och nära vård, i synnerhet för de delar där det finns samordningsvinster. Enligt utredningen behöver omställningsarbetet förankras brett på ledningsnivå hos huvudmännen, i såväl politiska som tjänstemannaledningar, och omsättas i egna beslut och planer som konkretiserar arbetet inom de egna ansvarsområdena. Mot bakgrund av detta ställde sig samrådet HSVO bakom förslag till inriktning för vårdcentrumutvecklingen i länet den 20 september 2019 och Regionalt Forum den 4 oktober 2019. Därefter fattar respektive huvudman liknande inriktningsbeslut.

Vårdcentrum kan beskrivas som en nod för framtida hälsocentraler i ett geografiskt område. För att kunna få till stånd en kvalitativ nära vård föreslås att det behövs ett antal platser i länet till vilka en mer omfattande vård- och omsorgsverksamhet bör koncentreras där medarbetare från flera huvudmän och organisationer samarbetar nätverksbaserat utifrån invånarnas bästa och där gemensamma resurser nyttjas effektivt. Inriktningen är att regional och kommunal hälso- och sjukvård som ingår i en gemensam vårdkedja över huvudmännens ansvarsområden samt mellan hälso- och sjukvård och social omsorg kan ingå som en integrerad del i ett vårdcentrum. För att stärka insatser som är långsiktiga och hållbara ingår även ett förstärkt geografiskt hälsouppdrag. Prioriterade målgrupper för ett vårdcentrum är patienter med komplexa behov

exempelvis barn och unga med psykisk ohälsa, multisjuka äldre och patienter med kroniska sjukdomar som sviktar.

Innehållsmässigt kan delar av vad som idag bedrivs vid varje vårdcentral koncentreras till vårdcentrum och delar av vad som idag bedrivs vid länets sjukhus flyttas ut till vårdcentrum. Dessa noder ger både Region Uppsala och länets kommuner möjlighet att koncentrera viss verksamhet såväl inom hälso- och sjukvårdsområdet som inom övriga verksamheter.

Utifrån förväntat befolkningsunderlag är inriktningen att det i ett första steg ska finnas vårdcentrum i Tierp, Östhammar, Enköping och Uppsala kommun. I ett andra steg är inriktningen att det ska finnas vårdcentrum i Knivsta och Håbo kommun. I Heby och Älvkarleby är inriktningen att det ska finnas hälsocentraler med förstärkt geografiskt hälsouppdrag. Inom vissa områden exempelvis barn och unga med psykisk ohälsa kan det vara befogat att berörda verksamheter finns geografiskt även i kommuner där det inte finns ett vårdcentrum. I övrigt knyts Heby kommun till vårdcentrum i Uppsala och Älvkarleby knyts till vårdcentrum i Tierp.

Kostnader och finansiering

Förslaget innebär ökade möjligheter till samordningslösningar. Inför planerings- och budgetprocess 2021 kommer förslag till tidplan och ekonomiska konsekvenser för vissa av projekten att tas fram. Vissa delar av utvecklingen behöver fortgå under 2020 innan genomförande kan påbörjas.

Konsekvenser

Utvecklingen av vård och behandling av barn med psykisk ohälsa kommer att innebära positiva konsekvenser för målgruppen.

Beredning

Förslaget har beretts i tjänsteledningen HSVO, vårdledningsgruppen, samrådet för HSVO, Regionalt Forum och i utskottet för hälso- och sjukvård. Effektiv och nära vård är en stående punkt vid Primärvårdsforum.

Åsa Himmelsköld, hälso- och sjukvårdsdirektör, ger en muntlig föredragning om ärendet samt om projektet Effektiv och nära vård 2030.

Yrkanden

Regionstyrelsens ordförande Stefan Olsson (M) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Ordföranden finner att regionstyrelsen beslutar i enlighet med föreliggande förslag.

Kopia till
Sjukhusstyrelsen
Vårdstyrelsen
Samtliga kommuner
Samtliga förvaltningar

Dnr SN-2019-196 Dpl 738

§ 180. Inriktning för utveckling av vårdcentrum i Uppsala län

Socialnämndens beslut

Socialnämnden ställer sig bakom inriktning för utveckling av vårdcentrum i länet med strategi för närvårdssamverkan som utgångspunkt, samt överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

Ärendebeskrivning

Uppsala län står inför stora utmaningar. Fram till 2030 väntas befolkningen öka till 430 000 invånare. Behovet av vård och omsorg förväntas växa främst i de äldre åldersgrupperna.

Regionfullmäktige beslutade 2018-06-18 att ställa sig bakom målbild och strategier i rapporten Effektiv och nära vård 2030.

Tjänsteledningen för hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) har framfört behov av att även kommunerna fattar politiska inriktningsbeslut utifrån inriktning för effektiv och nära vård, i synnerhet för de delar där det finns samordningsvinster. Mot bakgrund av detta ställde sig politiska samrådet HSVO bakom förslag till inriktning för vårdcentrumutvecklingen i länet den 20 september 2019 och i regionalt Forum den 4 oktober. Därefter fattar respektive huvudman liknade inriktningsbeslut.

Beslutsunderlag

- Inriktning för utveckling av vårdcentrum i Uppsala län
- Uppdragsdirektiv Närvårdsavdelning inom värdcentrum
- Tjänsteutlåtande

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Chef utvecklingsenheten VoO Carina Kumlin föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Region Uppsala
Tf. socialchef Lisbeth Bodén
Chef utvecklingsenheten VoO Carina Kumlin

Åsa Himmelsköld
För Tjänsteledningen HSVO 2019-10-09

Inriktning för utveckling av vårdcentrum i Uppsala län

Region Uppsala

Box 602 | 751 25 Uppsala | tfn vx 018-611 00 00 | fax 018-611 60 10 | org nr 232100-0024

www.regionuppsala.se

Innehåll

Inriktning för vårdcentrumutvecklingen i Uppsala län 3
1 Det är nödvändigt att ställa om hälsosystemet i länet 3
2 Målbild och strategier för Effektiv och nära vård 2030 4
3 Fattade beslut inom Region Uppsala och genomförande i samverkan 5
4 Region och kommuner behöver fatta gemensamt inriktningsbeslut 7
5 Inriktning för utvecklingen av vårdcentrum i länet 7
5.1 Närvårdsavdelning 9
5.2 Akutverksamhet, röntgen och laboratorium 9
5.3 Förstärkt geografiskt hälsouppdrag 10
5.4 Insatser för psykisk hälsa för barn och unga vid vårdcentrum 11
5.5 Sjukhusbaserade funktioner som bör ingå i ett vårdcentrum 12
5.6 Vård i hemmet - mobila verksamheter 12
6 Projekt inom vårdcentrumutvecklingen under hösten 2019 14

Inriktning för vårdcentrumutvecklingen i Uppsala län

1 Det är nödvändigt att ställa om hälsosystemet i länet

Uppsala län står inför stora utmaningar. Fram till 2030 väntas befolkningen öka till 430 000 invånare. Detta skapar möjligheter som fler jobb och högre skatteintäkter men ökar även behovet av vård, stöd och omsorg. Då länet främst väntas växa i de äldre åldersgrupperna, som traditionellt sett har ett större vårdbehov, skulle antalet vårdtillfällen stiga relativt dramatiskt. Om dagens vårdstruktur och arbetssätt inte förändras så innebär detta bl.a. att antalet vårdtillfällen vid länets sjukhus skulle öka.

Diagram: Prognos för vårdtillfällen 2028 och 2038 med dagens vårdkonsumtion (antal)

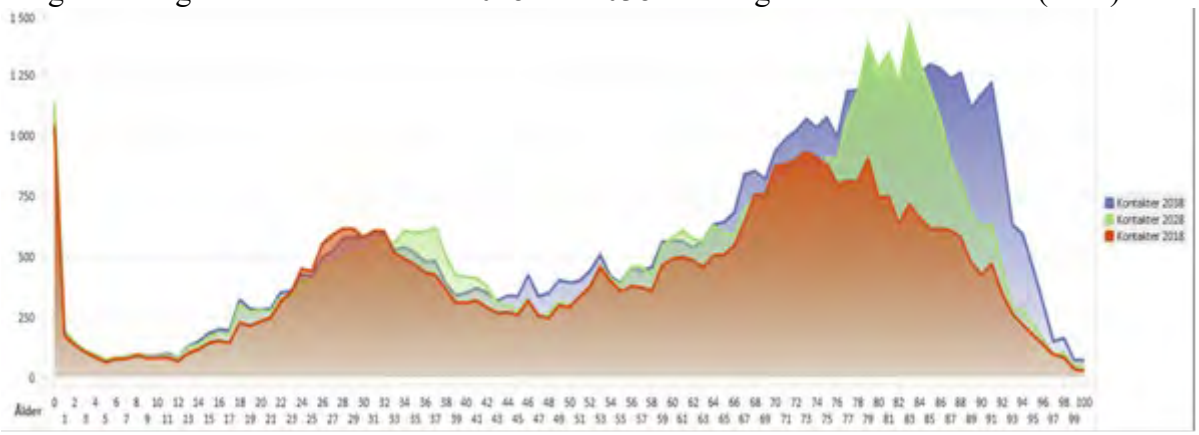

Källa: Region Uppsalas beslutstöd, Regionkontorets beräkningar maj 2019

Den demografiska utvecklingen innebär även att andelen invånare i arbetsför ålder minskar, vilket i sin tur innebär att det i framtiden inte blir möjligt att rekrytera medarbetare till vård och omsorg på samma sätt som idag.

Prognostiserade befolkningsförändringar

Bild från SKL

Behandlingsresultaten för många sjukdomstillstånd är mycket goda i en internationell jämförelse. Ett gott exempel är hjärtsjukvården där antalet personer som drabbas av hjärtinfarkt och antal dödsfall efter infarkt minskat stadigt sedan 2002. Samtidigt finns utmaningar när det gäller tillgänglighet, samskapande, ojämlikhet i hälsa och kontinuitet liksom bristande samverkan över organisatoriska gränser. Utvecklade behandlingsmetoder som kan rädda liv medför ofta livslånga behov av stöd och omsorg från såväl kommuner som regioner. Omkring 74 000 personer hade någon verkställd insats enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, den 1 oktober 2018, visar Socialstyrelsens register.

Även om folkhälsan i sin helhet har förbättrats under de senaste decennierna och de allra flesta uppger att de har en bra eller mycket bra hälsa så gäller det inte den psykiska hälsan. Den psykiska ohälsan i form av oro, ångest och sömnproblem har tvärtom ökat under de senaste 20 åren. En förbättring av den psykiska hälsan är möjligt, men kräver ett arbete som bedrivs uthålligt och långsiktigt över hela välfärdsområdet. SOU 2018:90.

Nästan halva befolkningen har en kronisk sjukdom och en fjärdedel av befolkningen har två sjukdomar eller fler. Med en allt äldre befolkning kommer fler att drabbas av kroniska sjukdomar och fler kommer att leva allt längre med kronisk sjukdom. Vissa personer har mindre besvär till följd av sin sjukdom, medan andra påverkas i högre grad dagligen genom hela livet. Personer med kronisk sjukdom står för 80–85 procent av sjukvårdskostnaderna. Det är en stor del av all vård. En hög andel kroniska sjukdomar, följdsjukdomar och biverkningar kan förebyggas enligt rapporten Stöd på vägen från Vårdanalys.

Pressen på de offentligt finansierade välfärdssystemen kommer därmed att öka samtidigt som möjligheterna till resursförstärkningar är begränsade. Som en följd kommer trycket på förmågan att effektivisera såväl inom länets kommuner som i regionen att öka. Ökade krav på effektivisering förutsätter att ansvariga huvudmän genomför en omställning av hälsosystemen. Flera statliga utredningar pekar ut en riktning mot mer vård nära och samtidigt behov av mer koncentration av viss vård. De flesta regioner och kommuner i landet arbetar just nu tillsammans för en utveckling mot god och nära vård.

2 Målbild och strategier för Effektiv och nära vård 2030

För att hälso- och sjukvården och omsorgen ska vara fortsatt effektiv och av hög kvalitet, samt kunna möta den demografiska utvecklingen och invånarnas behov på ett bättre sätt, krävs en omställning i hela vårdkedjan. Utredningen Samordnad utveckling för god och nära vård (SOU 2017:01) är ett första steg i en stor system- och strukturförändring av den svenska hälso- och sjukvården. Utredningen bygger på förslagen från Effektiv vård (SOU 2016:2) och ska stödja regioner, berörda myndigheter och organisationer i arbetet med att samordnat utveckla en modern, jämlik, tillgänglig effektiv hälso- och sjukvård med fokus på primärvården. Primärvård i lagstiftarens mening är en vårdnivå som har både kommuner och landsting som huvudman (SOU 2018:39). Kommunerna ansvarar för en stor del av den nära vården och därmed är det viktigt att omställningen genomförs tillsammans över huvudmannagränserna.

Målbilden för Region Uppsalas omställning innebär en nära vård som bygger på kontinuitet och hög tillgänglighet. Vården är effektiv när den utförs på rätt nivå, med rätt kompetens och med kontinuitet. Utgångspunkten är ett förebyggande och hälsofrämjande arbete i samverkan mellan regionen och länets kommuner samt andra aktörer. Vården bygger på samskapande och tillit där patienter, brukare och anhöriga involveras som jämlika partners och experter i vården. Målbilden tar avstamp i den strategi för närvårdssamverkan som beslutats av Region Uppsala och länets kommuner. Strategin handlar i korthet om att samverkan mellan Region Uppsala och länets kommuner inom hälsa, stöd, vård och omsorg ska bidra till helhetssyn, långsiktighet och styrning av verksamheter utifrån individens behov samt bidra till att gemensamma resurser används på bästa sätt.

Förutom strategin för närvårdssamverkan finns ytterligare strategier för att nå målbilden och flera av dem kan med fördel genomföras i samverkan med andra aktörer:

- ✓ Förnyad vårdstruktur
- ✓ Kvalitetsdriven verksamhetsutveckling
- ✓ Nya kompetenser och arbetssätt
- ✓ Digitalisering
- ✓ Forskning för en god och nära vård
- ✓ Utvecklad styrning och uppföljning
- ✓ Hållbara ekonomiska förutsättningar
- ✓ Kommunikation utifrån invånarnas perspektiv
- ✓ Effektiv fastighetsutveckling

3 Fattade beslut inom Region Uppsala och genomförande i samverkan

Regionfullmäktige beslutade vid sammanträdet i juni 2018 att ställa sig bakom målbild och strategier i rapporten ”Effektiv och nära vård 2030”. Då förslagen för att nå målbilden innebar vidare utredningar och ställningstaganden återkom regiondirektören i oktober 2018-med bearbetade förslag och konsekvenser utifrån målbild och strategier samt förslag till förändringar i fastighetsinvesteringsplanen inför 2020–2029. Utskottet för hälso- och sjukvård utsågs till politisk styrgrupp och tar därmed ställning till förslag löpande i enlighet med en fastställd uppdragsplan för omställningsarbetet.

Vid regionstyrelsens sammanträde i februari 2019 tog styrelsen ställning till konkretiserade förslag inför regionplan och budget 2020-2022. Beslut om uppdrag för att förbättra barn och ungas psykiska hälsa behandlades av utskottet för hälso- och sjukvård i februari 2019. En lägesrapport lämnades till utskottet i maj och slutrapport redovisades till utskottet för hälso- och sjukvård och regionstyrelsen i augusti 2019. Beslut om att utöka uppdraget till att även omfatta vuxna fattades i utskottet för hälso- och sjukvård, sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i juni 2019. Arbetet genomförs integrerat i omställningsarbetet. Effektiv och nära vård 2030 bedrivs som ett storskaligt förändringsarbete och är ett av regionens strategiska mål i regionplan och budget. https://www.regionuppsala.se/effektivochnaravard2030

Genomförandet av effektiv och nära vård har varit föremål för dialoger och gemensamt arbete inom ramen för länets samverkansstruktur och vid länets gemensamma omvärldsdagar. Inriktning och vägval har inför beslut inom regionen diskuterats i tjänstemannaledningen och

i det politiska samrådet för hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO). Omställningen är också ett prioriterat område för Regionalt Forum. Information om länets samverkan finns här https://www.regionuppsala.se/sv/Extranat/Samarbetsprojekt/Vard-i-samverkan/Organisation/ .

Vårdcentrumutvecklingen är den mest komplexa förändringen i strategin för en förnyad vårdstruktur och där det sannolikt finns störst potential i att bedriva närvård i samverkan med den gemensamma strategin för närvårdssamverkan som utgångspunkt. Arbetet startades upp i slutet av 2018 och bedrivs i projektform med bred representation från Region Uppsala och länets kommuner. Inriktningen har diskuterats löpande vid möten inom ramen för länets samverkansstruktur.

Vårdcentrumutvecklingen är en del av strategin för förnyad vårdstruktur. Övriga delar av strategin handlar bland annat om att utreda och föreslå hälsocentralsuppdrag och uppdrag för närmottagningar. Beslut om det första steget mot Morgondagens elektiva kirurgi beslutades av utskottet för hälso- och sjukvård och regionstyrelsen i augusti 2019.

Vårdstrukturen 2030

Modifierad bild av vårdstrukturen från rapporten "Effektiv och nära vård 2030"

Arbetet med att utveckla vårdcentrum bedrivs stegvis där det första steget handlade om att ta fram generella kriterier som godkändes av utskottet för hälso- och sjukvård i april 2019. Det andra steget handlade om fördjupningar och om att integrera det lokala perspektivet. Tre dialogmöten har genomförts på fyra platser i länet och där samtliga kommuner bjudits in. Det första mötet handlade om behov, det andra om utbud och det tredje om att ta fram ett idékoncept. Utgångspunkten för arbetet var de grundläggande kriterierna från den första delen av arbetet. Projektet har lämnat ett antal rapporter från projektets andra del:

- övergripande rapport (Bilaga)
- förslag om förstärkt geografiskt hälsouppdrag (Bilaga)
- fördjupad analys för utveckling av närvårdsavdelningar (Bilaga)
- fyra rapporter från de lokala dialogerna (Bilagor)

Det har lyfts ett flertal relevanta frågeställningar vid de lokala dialogerna bl.a. hur vi kan leda och styra nätverksbaserade verksamheter i ett vårdcentrum, både på politisk nivå och tjänstepersonsnivå. Frågan om vem som beställer fastighetsutveckling när flera huvudmän, förvaltningar, organisationer och nämnder är inblandade är relevant att utreda vidare. Det är också angeläget att det finns en plan för resursomställningen. Det finns även behov av att ta fram kriterier för vad som krävs för att en hälsocentral ska kunna ta på sig samordningsuppdraget för ett vårdcentrum.

4 Region och kommuner behöver fatta gemensamt inriktningsbeslut

Tjänsteledningen för hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) har framfört behov av att även kommunerna fattar politiska inriktningsbeslut utifrån målbild och inriktning för effektiv och nära vård, i synnerhet för de delar där det finns samordningsvinster exempelvis i utvecklingen av vårdcentrum. Enligt delbetänkandet God och nära vård – Vård i samverkan, SOU 2019:29 tydliggörs betydelsen av att arbeta uthålligt, tillsammans, i riktning mot den gemensamma målbilden. Enligt utredningen behöver omställningsarbetet förankras brett på ledningsnivå hos huvudmännen, i såväl politiska som tjänstemannaledningar, och omsättas i egna beslut och planer som konkretiserar arbetet inom de egna ansvarsområdena. Det är avgörande att det är förankrat på högsta nivå, men det är inte tillräckligt. Omställningsarbetet måste också kommuniceras vidare ut i verksamheterna, hela vägen ut till första linjens chefer och deras medarbetare. Det är också angeläget att ta tillvara idéer och engagemang lokalt.

Hälso- och sjukvårdsutskottet beslutade vid sitt sammanträde den 13 augusti 2019 om att avvakta med ställningstagande rörande vårdcentrumutvecklingen till dess att föreslagen inriktning från tjänsteledningen (HSVO) diskuterats i samrådet (HSVO) och regionalt forum under tidig höst. Såväl samrådet som Regionalt Forum har ställt sig bakom föreslagen inriktning. Beslut om inriktning fattas sedan av respektive huvudman under hösten 2019. Utifrån föreslagen inriktning kommer ett konkretiserat underlag tas fram som kan utgöra beslutsunderlag inför planerings- och budgetprocess 2021 för respektive huvudman. Även här behöver avstämning ske mellan huvudmännen för att främja samverkan i valda delar. Det kan även finnas samordningsvinster med statliga myndigheter.

5 Inriktning för utvecklingen av vårdcentrum i länet

Vårdcentrum kan beskrivas som en nod för framtida hälsocentraler i ett geografiskt område. För att kunna få till stånd en kvalitativ nära vård föreslås att det behövs ett antal platser i länet till vilka en mer omfattande vård- och omsorgsverksamhet bör koncentreras där medarbetare från flera huvudmän och organisationer samarbetar nätverksbaserat utifrån invånarnas bästa och där gemensamma resurser nyttjas effektivt. Inriktningen är att regional och kommunal hälso- och sjukvård som ingår i en gemensam vårdkedja över huvudmännens ansvarsområden samt mellan hälso- och sjukvård och social omsorg kan ingå som en integrerad del i ett vårdcentrum. För att stärka insatser som är långsiktiga och hållbara ingår även ett förstärkt

geografiskt hälsouppdrag. Prioriterade målgrupper för ett vårdcentrum är patienter med komplexa behov exempelvis barn och unga med psykisk ohälsa, multisjuka äldre och patienter med kroniska sjukdomar som sviktar.

Innehållsmässigt kan delar av vad som idag bedrivs vid varje vårdcentral koncentreras till vårdcentrum och delar av vad som idag bedrivs vid länets sjukhus flyttas ut till vårdcentrum. Dessa noder ger även kommunerna möjlighet att koncentrera viss verksamhet såväl inom hälso- och sjukvårdsområdet som inom övriga verksamheter. Det är angeläget att den sociala sektorn utgör en naturlig del i kommunernas infrastrukturella utveckling i syfte att uppnå lösningar som ger synergieffekter.

Beskrivning av funktionerna vid ett vårdcentrum.

Modifierad bild från delrapport 1 Generella kriterier för ett vårdcentrum

Syftet med samverkanslösningar är att ge större nytta för länsinvånarna jämfört med om respektive huvudman utvecklar egna lösningar. Syftet är att få till stånd en kvalitativ, samordnad och sömlös nära vård som blir jämlik över hela länet och som är tillgänglig hela dygnet. En äldre patient med flera sjukdomar som sviktar ska kunna tas om hand på ett vårdcentrum istället för att behöva åka till sjukhuset. Ett barn med psykisk ohälsa som inte kräver psykiatrins resurser ska kunna tas om hand vid ett vårdcentrum. I vissa fall såsom för närvårdsplatser innebär det att kommunala och regionala verksamheter bedrivs och samfinansieras helt integrerat, medan det i andra fall såsom för det förstärkta geografiska hälsouppdraget kan röra sig om verksamheter som inte är integrerade i lika hög grad, men som samordnas. Det kan alltså finnas olika grader av samverkansformer för att nå

synergieffekter. På ett vårdcentrum samarbetar därmed flera olika kompetenser från båda huvudmännen i team och i nätverk utifrån ett personcentrerat förhållningssätt. Det kan stimulera till såväl bättre kvalitet som arbetsmiljö. Det kan också stimulera till bättre forskningsmiljöer.

Utifrån förväntat befolkningsunderlag är inriktningen att det i ett första steg ska finnas vårdcentrum i Tierp, Östhammar, Enköping och Uppsala kommun. I ett andra steg är inriktningen att det ska finnas vårdcentrum i Knivsta och Håbo kommun. I Heby och Älvkarleby är inriktningen att det ska det finnas hälsocentraler med förstärkt geografiskt hälsouppdrag. Inom vissa områden exempelvis barn och unga med psykisk ohälsa kan det vara befogat att berörda verksamheter finns geografiskt även i kommuner där det inte finns ett vårdcentrum. I övrigt knyts Heby kommun till vårdcentrum i Uppsala och Älvkarleby knyts till vårdcentrum i Tierp.

5.1 Närvårdsavdelning

Målgrupper för en närvårdsavdelning är patienter med behov av slutenvård på primärvårdsnivå exempelvis multisjuka äldre eller andra patienter med nedsatt allmäntillstånd där allvarlig psykiatrisk eller somatisk sjukdom uteslutits. I uppdraget ingår bland annat utredningar, kartläggning av behov, smärtstillande vid frakturer som inte ska opereras, försämring av kronisk sjukdom och patienter med behov av syrgas.

Inskrivning sker av hemsjukvården, ambulanssjukvård, hälsocentral, jourmottagning, enhet för vård i hemmet och mobila team samt slutenvården när individens behov inte kan tillgodoses på annat sätt. Närvårdsavdelningen ska ha öppet dygnet runt och med möjlighet även till dagvård. Det ska finnas kompetens inom allmänmedicin, geriatrik och internmedicin. I anslutning till platserna ska det finnas tillgång till akutverksamhet på primärvårdsnivå inklusive röntgen och laboratorium.

En förutsättning för att få en välfungerande verksamhet utifrån befolkningens behov är att den drivs integrerat i samverkansform i enlighet med strategin för närvårdssamverkan och att den finansieras gemensamt av Region Uppsala och berörda kommuner. För närvårdsavdelningen i Östhammars kommun är fördelningen idag 65 procent för Region Uppsala och 35 procent för Östhammars kommun. Det finns behov av fortsatt analys av vårdnivå och kostnader under hösten. Vid dialogen i Uppsala kommun framkom att det sannolikt är mer effektivt att respektive vårdcentrum inom kommunen kan profileras. Under hösten 2019 kommer vårdnivå och kostnader att konkretiseras.

5.2 Akutverksamhet, röntgen och laboratorium

Befolkningen ska ha tillgång till akut vård på primärvårdsnivå dygnet runt. Utifrån behovet och demografiska utvecklingen kan det se olika ut beroende på var i länet ett vårdcentrum är lokaliserat. För laboratorium behöver vårdnära prover kunna analyseras lokalt. Slätröntgen ska finnas vid vårdcentrum, men bedömning av bilder görs centralt vid röntgenklinik. Röntgen ska vara öppen stor del av dygnet och bedömningar ska kunna göras dygnet runt.

För all röntgenutrustning krävs lokalanpassningar för strålskydd. Stora rekryteringssvårigheter råder sedan flera år tillbaka för röntgensjuksköterskor, såväl nationellt som regionalt, vilket eventuellt kan försvåras av geografiskt splittrad verksamhet. Samtidigt finns möjligheten att mindre enheter kan vara ett mer attraktivt alternativ. Utredning och planering är nödvändig för att nå maximalt värde av verksamheten. Goda exempel för röntgenverksamhet finns inom glesbygd i Sverige, t ex i Funäsdalen, där röntgenundersökningar utförs av vårdpersonal för att sedan distanstolkas av radiologer. Systemen hos olika röntgenleverantörer behöver vara kompatibla så att bilder finns tillgängliga för alla vårdgivare. Flödet behöver vara effektivt utan barriärer mellan privata vårdgivare och regionsjukvård. Fördjupad analys behövs och privat leverantör av röntgenundersökningar vid Samariterhemmet kommer att involveras i nästa del av projektet som startas upp hösten 2019.

Det finns behov av fortsatt arbete för att kartlägga hur behovet ser ut för befolkningen vid olika tidpunkter på dygnet. Det finns även behov av att utreda behovet av investeringar och ekonomiska konsekvenser för att sedan definitivt ta ställning till geografisk placering och öppettider för röntgen inklusive laboratorieverksamhet och jourverksamhet. Befintliga jourverksamheter exempelvis beredskapsjourer behöver också ses över.

5.3 Förstärkt geografiskt hälsouppdrag

En stor del av de kroniska sjukdomarna går att förebygga och vid sjukdom kan hälsan förbättras med mer hälsofrämjande insatser. Det förebyggande och hälsofrämjande arbetet lyfts därför fram i målbilden för en mer effektiv och nära vård. Målet om att öka förutsättningarna för jämlik hälsa i befolkningen i Uppsala län överensstämmer med det nationella målet för folkhälsopolitiken vilket är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation (Prop. 2017/18:249). Effektmålen för projektet är att hälsoläget i befolkningen ska förbättras i hela länet över tid (2030) samt att åstadkomma ökad kostnadseffektivitet.

Uppdraget innebär i huvudsak att vårdcentrum alternativt hälsocentral med förstärkt hälsouppdrag i de kommuner där det inte kommer finnas ett vårdcentrum har ett ansvar för ett strategiskt inriktat hälsoarbete som ska bedrivas i samverkan mellan region och kommun, men också tillsammans med andra aktörer. Arbetet innebär att en lokal samordnare har ett planerings- och samordningsansvar för det lokala strategiska hälsoarbetet inom det avgränsade geografiska området.

Uppdraget är delat i två huvudområden vilka är; samverkan mellan region, kommun och lokala aktörer samt genomförande av uppsökande hälsofrämjande insatser. Arbetet avser otillräcklig fysisk aktivitet, ohälsosamma matvanor, riskbruk av alkohol, tobaksbruk, sömnvanor samt stress. Nivån på uppdraget är hälsofrämjande, det vill säga att stärka eller bibehålla människors fysiska, psykiska eller sociala välbefinnande. Kompensatoriska insatser är utgångspunkten vid val av grupper och insatser. Kompensatoriska insatser innebär insatser för dem som har behov av stöd och som inte får det stöd de behöver. Syftet är att minska ojämlikhet i hälsa.

I uppdraget ingår även ett kontinuerligt uppföljningsuppdrag vilket innebär att bevaka hälsoläget i befolkningen och genomföra en behovsinventering i det geografiska området. Identifiering av grupper med behov av hälsofrämjande insatser genomförs i dialog mellan region och kommun samt med andra lokala aktörer. I uppdraget ingår även att ha aktuella hälsodata som grund för detta ändamål. Uppdraget kommer att kunna kopplas samman med uppdraget vid framtidens hälsocentraler.

En lokal samordnare arbetar med uppdraget på varje vårdcentrum alternativt på hälsocentral med förstärkt hälsouppdrag där vårdcentrum inte finns. En regional samordnare arbetar länsövergripande med att samordna arbetet. De lokala samordnarna skapar ett nätverk för erfarenhetsutbyte. Det lokala samordningsarbetet föreslås ske inom ramen för närvårdssamverkan. Delprojektet för förstärkt geografiskt hälsouppdrag har gett konkreta förslag och där planen är att genomföra två piloter i samverkan med berörda kommuner under 2020. Kostnad för piloterna uppgår till cirka en miljon kronor för 2020 och finns avsatt i regionplan och budget 2020. Det finns stora möjligheter till samordning av regionala och kommunala verksamheter samt med övriga aktörer exempelvis statliga myndigheter och ideella organisationer.

5.4 Insatser för psykisk hälsa för barn och unga vid vårdcentrum

I februari 2019 beslutade utskottet för hälso- och sjukvård om ett uppdrag att utreda och komma med förslag som förbättrar vården på primärvårdsnivån rörande barn och ungas psykiska hälsa. Med detta ingångsvärde skulle också en översyn av hela vårdkedjan göras i syfte att öka tillgängligheten till vård. Kerstin Evelius, tidigare regeringens nationella samordnare ansvarar för utredningsarbetet inom regionen. Utredningen genomförs inom ramen för effektiv och nära vård 2030.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) rekommenderar att primärvårdsnivå, eller första linjen, för barn och unga med psykisk ohälsa ska vara:

- ✓ Tillgänglig – där det är enkelt att få hjälp
- ✓ Heltäckande – som inte missar någon
- ✓ Högkvalitativ – som ger rätt insats i rätt tid

Med detta avses den eller de funktioner eller verksamheter som har i uppgift att först ta emot barn och ungdomar som mår psykiskt dåligt eller deras familjer – oavsett om problemet har psykologiska, medicinska, sociala eller pedagogiska orsaker. Det finns i dag ingen tydlig reglering om vad som ska göras i olika verksamheter eller av olika huvudmän när det gäller primärvårdsnivån.

Erfarenheterna hittills är att det finns stort engagemang och patientfokus bland dem som arbetar för att förbättra psykisk hälsa bland barn och unga. Det finns däremot behov av att utveckla styrning och uppföljning, genomlysa den administrativa bördan för medarbetare, utveckla samarbeten för förebyggande och hälsofrämjande insatser, stärkt delaktighet och inflytande för barn och unga i länet, etablera en arena för gemensam analys och kompetensutveckling samt att nyttja förslagen om en förnyad vårdstruktur så att insatserna nivåstruktureras och tydliggörs för invånarna. Rapport i bilaga.

Bild från rapporten "Barn och ungas psykiska hälsa Region Uppsala 2020-2030"

Under hösten startar arbete för att minska väntetider till vård samt start av behovs- och resursanalys tillsammans med kommuner och andra berörda aktörer utifrån lokala förutsättningar. Utskottet för hälso- och sjukvård ställde sig bakom förslagen i augusti 2019.

5.5 Sjukhusbaserade funktioner som bör ingå i ett vårdcentrum

Under projektets genomförande har behovet av att vissa funktioner som idag finns på sjukhus flyttas ut till framtida vårdcentrum. Vissa verksamheter är att betrakta som primärvård exempelvis samtalsmottagningar, mödrahälsovård och barnhälsovård medan vissa är somatisk eller psykiatrisk vård. Verksamheter som ska ingå i ett vårdcentrum är:

- Geriatrisk mottagning som bemannas av geriatriker någon dag per vecka men som kan behöva anpassas till lokala behov.
- Barnmedicinsk verksamhet som bemannas med barnläkare, barnsjuksköterskor, psykologer, fysioterapeuter, arbetsterapeuter, barnskyddsteam samt specialist inom barnhälsovård.
- Psykiatrisk verksamhet exempelvis inom neuropsykiatri och internetbaserad behandling, sambedömning och konsultationer.

Det finns även andra sjukhusbaserade funktioner som diskuterats i projektet och som kommer att prövas utifrån lokala förutsättningar och huruvida det är lämpligt att sprida ut kompetenser på flera vårdcentra. Arbetet kommer att fortsätta under hösten 2019.

5.6 Vård i hemmet - mobila verksamheter

För att klara utmaningarna i hälso- och sjukvården behöver den nära vården flytta närmare patienter och brukare. En avgörande del är möjligheten för fler patienter med komplexa vård-

och omsorgsbehov att få en säker och god vård i det egna hemmet i stället för på sjukhus. Vården i hemmet behöver bli en integrerad del av andra former av nära vård och omsorg. Det förutsätter att möjligheten till mobila hembesök, digitala vårdmöten och observation i hemmet blir en självklar del av vården hemma. I rapporten ”Effektiv och nära vård 2030” beskrevs den mobila verksamheten översiktligt (se bild).

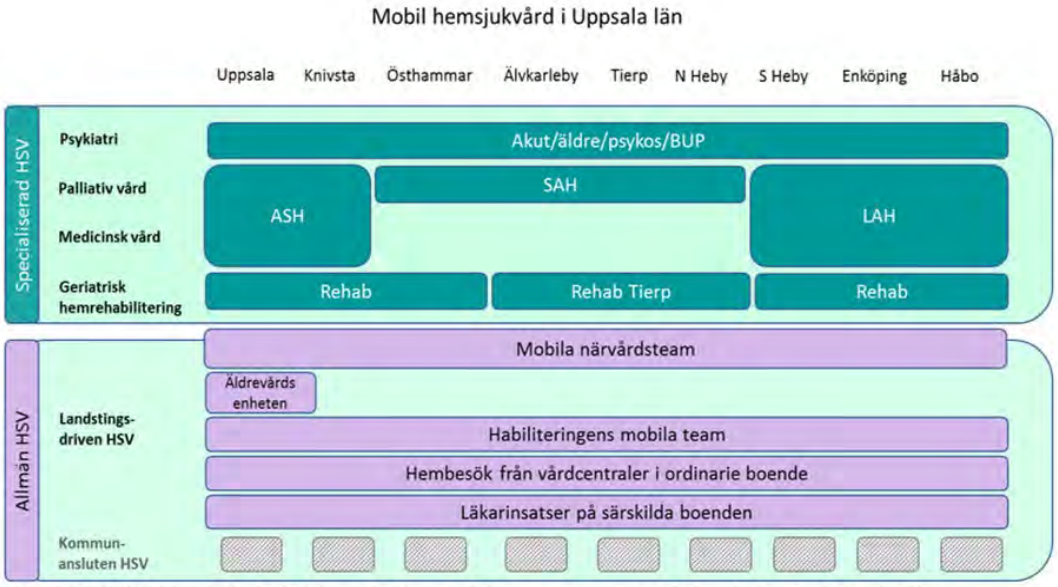

Figur 6. Mobil hemsjukvård i Uppsala län; mobila team inom specialistvården (mörkgrön färg),

Under åren har kompletterande avtal, riktlinjer och rutiner tagits fram vid olika tillfällen i Uppsala län. Utvecklingen har delvis skett lokalt och har inneburit att olika lösningar för vård i hemmet har etablerats på olika platser i länet. Det har inneburit en ökad risk för ojämlik vård i länet och oklara förhållanden mellan huvudmän och utförare. Gränsen mellan huvudmännens och olika verksamheters ansvar för vård i hemmet är delvis oklar. Det har exempelvis framkommit otydligheter i samarbetet rörande den lasarettanslutna hemsjukvården i Enköping, vilket behöver belysas länsövergripande.

Arbetet med utvecklingen av vårdstrukturen i länet omfattar förutsättningarna för att ge fler patienter med komplexa vård- och omsorgsbehov god och säker vård i det egna hemmet i stället för på sjukhus. Något som lyfts under vårens arbete är behov av en enhet för stöd och råd vid medicinska ställningstaganden rörande patienter med flera och svåra diagnoser. Det finns redan idag exempel på äldrevårdsenheter där verksamheter samlas utifrån en viss målgrupp. Utgångspunkten är att det ska finnas en enhet kopplad till vårdcentrum som också utgör basen för mobila team. Det finns behov av fortsatt utveckling bland annat genom att utreda samordningsmöjligheter mellan olika typer av mobila verksamheter och att se över förutsättningarna för att driva verksamhet i samverkansform mellan region och berörda kommuner.

6 Projekt inom vårdcentrumutvecklingen under hösten 2019

För att nå målet avseende utvecklingen av vårdcentrum krävs fortsatt arbete och ytterligare konkretiseringar. I följande matris beskrivs exempel på projekt som kommer att pågå hösten 2019 och vilka huvudmän som blir involverade. Vissa av projekten har som utgångspunkt att komma med förslag som innebär en integrerad närvårdssamverkan mellan region och kommun, medan vissa kommer handlar om samordnade verksamheter.

Projekt	Aktiviteter	Region	Kommun
Psykisk hälsa barn och unga	Köfri vård sommaren 2020 Flödes- och behovsanalyser Förebyggande, hälsofrämjande, samskapande Psykisk hälsa vuxna Potential att samordna alt. integrerad närvårdssamverkan	X X	X
Närvårdsavdelning	Ytterligare konkretisering av vårdnivå och kostnader – integrerad närvårdssamverkan	X	X
Förstärkt geografiskt hälsouppdrag	Förbereda för två piloter i länet. Potential att samordna.	X	X
Närmottagningar	Definition innehåll i närmottagningar samt föreslå geografiska placeringar. Potential att samordna.	X	X
Vård i hemmet - mobila verksamheter	Steg 1 Kartläggning befintliga verksamheter och förtydligande ansvarsförhållande mellan huvudmän. Steg 2 fördjupad översyn. Potential att samordna.	X	X
Sjukhusbaserade funktioner inom geriatrik, barnmedicin och psykiatri	Kartlägga vårdbehov, beskriva former och innehåll för verksamheten på vårdcentrum	X	
Akutverksamhet på vårdcentrum	Kartlägga befintliga jourmottagningar samt förslag på framtida akutverksamhet	X	X

Region Uppsala

Uppdragsdirektiv

Närvårdsavdelning inom Vårdcentrum

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 BAKGRUND 3

1.1 Bakgrund – Vårdcentrum del 1 3

1.2 Bakgrund – delprojekt inom Vårdcentrum del 2 4

1.3 Syfte 5

1.4 Verksamhetsstrategi 5

2 MÅL 6

2.1 Effektmål 6

2.2 Uppdragsmål 6

3 KRAV PÅ UPPDRAGET 6

3.1 Förutsättningar 6

3.2 Konsekvenser för likabehandling och miljö 7

3.3 Avgränsningar 7

3.4 Kopplingar till andra projekt och verksamheter 7

4 TIDPLAN 7

5 BUDGET 7

6 ORGANISATION 8

7 ÖVERLÄMNANDE 9

8 REFERENSER OCH BILAGOR 9

9 CHECKLISTA INFÖR BESLUT, BP2 10

10 BESLUT ATT STARTA GENOMFÖRANDEFASEN, BP2 10

UPPDRAGSNAMN:	Närvårdsavdelning inom Vårdcentrum	DATUM:	2019-10-03
UPPDRAGSÄGARE:	Torun Hall	VERSION:	2.0
UPPDRAGSLEDARE:	Charlotta Nordgren Thermaenius	DNR:	LS2018-0658

1 Bakgrund

1.1 Bakgrund – Vårdcentrum del 1

Uppdraget att utveckla vårdcentrum inom Region Uppsala delades upp i två delar. Den första delen handlade om att ta fram grundförutsättningar för vårdcentrum och presenterade sitt slutresultat den 28 februari 2019. Det arbetet konstaterade att närvårdsavdelningar är en viktig del på de vårdcentrum som planeras inom Region Uppsala är.

I slutrapport del 1 finns följande text om närvårdsavdelningar:

”Närvårdsavdelning
Utgångspunkten är att en närvårdsavdelning ska drivas och finansieras av Regionen och respektive kommun tillsammans. Det ska vara öppet och bemannat 24/7 med möjlighet till akuta inläggningar. Vården ska bedrivas enligt hälso- och sjukvårdslagen och hälso- och sjukvårdspersonal fattar beslut om inläggning. Det ska gälla vuxna patienter från 18 år och uppåt. Behov av inläggning kan initieras från såväl kommunens sjuksköterskor i hemsjukvård som från läkare eller sjuksköterskor från vårdcentrum och tillhörande vårdcentraler, från sjukhusen eller från mobilt närvårdsteam. Inskrivningsbeslut tas i samråd med ansvarig läkare på närvårdsavdelningen. Alla platser bör vara tillgängliga för både kommuner och region och inte vara dedikerade till någon huvudman, då detta skapar en mindre flexibilitet till det aktuella behovet. En närvårdsavdelning kräver tillgång till specialistläkare med kompetens inom geriatrik, internmedicin och allmänmedicin. Tillgång till övervakningsmöjligheter och syrgas måste finnas. Det ska finnas ett tydligt uppdrag med grundkriterier som ska vara lika över hela länet med gemensamma kriterier för inskrivning. Patienter aktuella för vård på en närvårdsavdelning är patienter i behov av inneliggande vård, men inte av sjukhusets resurser. Det kan bl.a. handla om:

- Försämring av kända kroniska sjukdomar som hjärtsvikt och KOL
- Eftervård när patienten legat på en akutvårdsavdelning på sjukhus och behöver längre vårdtid för att stabiliseras och mobiliseras.
- Behov av inneliggande intravenös behandling med t.ex. vätska, vätskedrivande eller antibiotika.
- Behov av smärtstillande behandling inneliggande p.g.a. t.ex. ortopediska tillstånd såsom kotkompression som inte ska eller har opererats.

När man slår fast kriterierna för intagning behöver man särskilt vara uppmärksam på gränsdragningen mot geriatrisk rehabilitering, som har personal med särskild kompetens inom rehabilitering. Vidare bör man säkerställa att närvårdsavdelningarna inte blir postoperativa avdelningar efter kirurgi och ortopedi eller att det blir avdelningar för redan helt färdigbehandlade och utskrivningsklara patienter. Om behovet inte finns av hälso- och sjukvård, utan är ett rent omvårdnadsbehov (endast

SoL) ska patienten istället få hjälp på t.ex. en avlastningsplats eller på ett korttidsboende.

När man arbetar vidare med specifikt vilka kriterier det ska vara för inskrivning på närvårdsavdelning bör man också tänka på vilka kriterier som ska föreligga för utskrivning."

1.2 Bakgrund – delprojekt inom Vårdcentrum del 2

I projekt Vårdcentrum del 2 ingick att ytterligare utveckla konceptet närvårdsavdelning och ett delprojekt tillsattes för att lämna ett generellt förslag i enlighet med den inriktning som slutrapport del 1 beskriver. Arbetet pågick under april och maj 2019 och lämnade sitt slutresultat den 5 juni 2019.

Delprojektet drar slutsatsen att det mest troligt behöver se lite olika ut i länet då det redan i dag finns fungerande lösningar, t ex i Östhammar. Det gemensamma är att i anslutning till närvårdsavdelning ska finnas en jourmottagning, lab och röntgen för att möjliggöra säkra direktinläggningar där sjukhuset kan lämnas helt utanför. Närvårdsavdelningarna är öppet 24/7 och det finns möjlighet till inläggning helg och nattetid. På jourtid har vårdcentrums jourmottagning det medicinska ansvaret fram till stängning då ansvaret övergår till beredskapsjour.

Närvårdsavdelningarna i länet föreslås i Tierp, Östhammar och Enköping och ligga i respektive vårdcentrum. I Uppsala är slutsatsen att det inledningsvis bör finnas en plats/lokal för närvårdsavdelning med 40 vårdplatser. 2030 beräknas behovet av närvårdsplatser vara 100 fördelade över länet. Ytterligare slutsats är att vårdnivån och volymer kommer att förändras i en relativt nära förestående framtid. En förskjutning av det som i dag benämns som c-länsvård kommer att i större omfattning bedrivas på närvårdsavdelningar.

Delprojektet beskriver vidare att på närvårdsavdelningarna ska dagvårdplatser finnas, en möjlig utveckling är att ha närvårdsanslutna vårdplatser i hemmet där kommunens sjuksköterskor sköter vården med läkarstöd från närvårdsavdelningen. Patienter med komplex problematik som är aktuella vid fler specialistmottagningar upplevs i dag som en utmaning då det inte finns **en** läkarkontakt som håller ihop vården kring denna grupp. Sjuksköterskorna i kommunen efterlyser att det finns en tydligare kommunikation mellan de olika specialisterna. Det är möjligt att denna fråga behöver lyftas till vårdcentrumprojekteten och eventuell utbyggnad av Äldre/Hemvårdsenheter i länet.

Delprojektgruppen kom fram till följande kompetenser: Geriatriker, internmedicin, allmänmedicin, fysioterapeut, arbetsterapeut, sjuksköterska, undersköterska, medicinsk sekreterare, bemanningsassistent, chef, gruppchef, apotekare och dietist (knutna till vårdcentrum) På sikt bör det även finnas tillgång till konsultläkare av olika specialiteter samt tillgång till habiliteringens kompetens gällande gruppen "överlevarna".

De diagnoser/ inskrivningskriterier delprojektgruppen kommit fram till är:

- Multisjuka äldre
- Enklare infektioner i behov av i.v antibiotika
- Preop/röntgen exempelvis laxera inför colonskopi
- nedsatt allmän tillstånd där allvarlig psykiatrisk eller somatisk sjukdom uteslutits.

Enklare utredningar på primärvårdsnivå där en utredning av patientens symtom bör ske, obstipation, kotkompression i behov av smärtlindring, frakturer som ej ska opereras men som behöver smärtstillas och ha hjälp med mobilisering.

Dagvårdsplatser för blodtransfusioner/ urvätskning/uppvätskning. Patienter som försämrats i sina kroniska sjukdomar. Patienter med syrgasbehov, ett behov av läkare 24/7 samt palliativ vård. Patienter/brukare som behöver en kartläggning av behov - både utifrån SOL och HSL.

Delprojektet beskriver att ett mål är att skapa ett flöde som inte inbegriper sjukhuset på så sätt att inskrivning på sjukhusens vårdavdelningar undviks i möjligaste mån. Patient som läggs in på närvårdsavdelningar kommer från:

- hemsjukvården
- ambulans
- vårdcentral/hälsocentral
- mobilt närvårdsteam
- akutmottagning/jourmottagning
- äldrevårdsenhet
- slutenvården när behov av palliativ vård finns. (se under 4 Fortsatt arbete)

I delprojektet inom Vårdcentrum del 2 ingick inte att konkretisera tankarna kring närvårdsavdelning till färdiga förslag eller att ta fram ekonomiska kalkyler. Detta återstår nu att göra varför arbetet med närvårdsavdelning fortsätter i detta projekt.

1.3 Syfte

Syftet med detta uppdrag är att tillsammans med kommunerna fördjupa konkretisering av närvårdsplats genom att granska vårdnivån på korttidsplats i relation till tänkt vårdnivå på närvårdsplats och lämna förslag antal platser per närvårdsavdelning på kort och lång sikt på vårdcentrum i länet. Uppdraget ska även arbeta fram ett underlag för budget med uppgifter om kostnad för närvårdsplats.

1.4 Verksamhetsstrategi

UPPDRAGSNAMN:	Närvårdsavdelning inom Vårdcentrum	DATUM:	2019-10-03
UPPDRAGSÄGARE:	Torun Hall	VERSION:	2.0
UPPDRAGSLEDARE:	Charlotta Nordgren Thermaenius	DNR:	LS2018-0658

Projektet ingår i Region Uppsalas övergripande arbete kring Effektiv och Nära Vård 2030.

2 Mål

2.1 Effektmål

Effektmål för Effektiv och Nära Vård; Region Uppsalas befolkning har år 2030 tillgång till en nära vård som präglas av en:

- Ökad tillgänglighet
- Ökad kontinuitet och sammanhållning
- Ökad tydlighet kring vart de ska vända sig med olika hälsoproblem
- Ökad kostnadseffektivitet
- Minskat antal onödiga återinskrivningar vid sjukhus

2.2 Uppdragsmål

Uppdraget har följande mål;

- Granska vårdnivån på korttidsplats i relation till den tänkta vårdnivån på närvårdsplats - på Svartbäcksgården och på Nora i Uppsala kommun samt vid närvårdsplatser i Östhammar och i Tierp.

- Beräkna kostnad för närvårdsplats utifrån tänkt vårdnivå och volym.

- Lämna generellt förslag på samfinansiering (i %) region och kommun.

- Beskriva antal platser per närvårdsavdelning på kort sikt (år 2021) och lång sikt (år 2030).

- Förslaget ska utgöra ekonomiskt underlag för budget 2021 och beskrivning lämnas på vad det kostar att driva tänkt verksamheten (personalkostnader, driftskostnader, hyreskostnader). I underlaget ange inklusive och exklusive hyreskostnader och inklusive och exklusive overhead.

3 Krav på uppdraget

3.1 Förutsättningar

Uppdraget har följande förutsättningar:

- Utgångspunkt för uppdragets arbete är resultatet i del 1 och del 2.
- Uppdragsarbetet ska bedrivas tillsammans med länets kommuner.

- Med närvårdsavdelning på kort sikt (år 2021) avses ett i Uppsala, i Tierp och i Östhammar. På lång sikt (år 2030) avses fler närvårdsavdelningar i Uppsala samt i Enköping, Håbo och Knivsta.

3.2 Konsekvenser för likabehandling och miljö

Ej aktuellt.

3.3 Avgränsningar

Uppdraget har följande avgränsningar;

- Uppdraget ska lämna förslag och underlag enligt målen. Det ingår inte i uppdraget att planera för genomförande.

3.4 Kopplingar till andra projekt och verksamheter

Uppdraget har koppling till övriga planerade projekt inom strategin Förnyad vårdstruktur inom regionens arbete kring Effektiv och Nära Vård 2030.

4 Tidplan

Besluts-punkt	Beskrivning	Klart datum (åå-mm-dd)
BP1	Beslut om uppdragets etableringsfas (planering) ska starta eller inte	2019-09-04
BP2	Beslut om att starta genomförandet av uppdraget eller inte	2019-09-15
BP4	Beslut om att godkänna uppdragets resultat eller inte	2019-12-15

5 Budget

Uppdragets kostnader utgörs av nedlagd arbetstid för möten för uppdragsledare samt för deltagare i uppdragsgruppen samt ev resekostnader för möten i regionen.

Kostnader för uppdragsdeltagares arbetstid och ev kostnader för resor finansieras av den verksamhet där personen har sin huvudanställning. Andra kostnader såsom eventuella studiebesök och andra omkostnader finansieras av Hälso- och sjukvårdsavdelningen.

6 Organisation

Styrgrupp; Vårdledningsgruppen

- Åsa Himmelsköld, hälso- och sjukvårdsdirektör, Region Uppsala
- Torun Hall, förvaltningsdirektör, NVH
- Eric Wahlberg, sjukhusdirektör, AS
- Johanna Woltjer, sjukhusdirektör, LE
- Eva Telne, strategiansvarig Förnyad vårdstruktur
- Susanne Söderberg, samverkanschef Uppsala kommun

Uppdragsägare; Torun Hall, förvaltningsdirektör, NVH

Uppdragsledare; Charlotta Nordgren Thermaenius, VO-chef Årsta NVH

Uppdragsgrupp;

- Anne Johansson, VO-chef Enköping, NVH
- Monica Pettersson, VO-chef Tierp NVH
- Marie Johansson, controller NVH
- Elize Leto, verksamhetsutvecklare
- Nina Delin-Hunger, VO-chef Östhammar NVH
- Kommunala beslutsfattare för närvårdsplatser i Uppsala, Enköping, Östhammar och Tierp
- Controller från Uppsala kommun, Östhammars kommun, Enköpings kommun och Tierps kommun.

I arbetet kommer uppdragsledare besöka samtliga länets kommuner för att träffa respektive närvårdsstrateger och utsedda representanter i respektive kommun. Där kommer uppdraget lyftas för dialog kring fördelarna med ett gemensamt ansvarstagande/samfinansiering.

Marie Johansson, controller NVH, och Elize Leto, verksamhetsutvecklare NVH, tar fram vårddygnskostnaden och har sedan möte med respektive kommuns controller för synpunkter och dialog kring kostnaderna.

Granskning av vårdnivån kommer att göras med hjälp av läkare på Svartbäcksgården och på Nora (enhet med korttidsplatser för personer med kognitiv svikt) i Uppsala kommun, på NVE i Östhammar och på geriatriken i Tierp.

Referensgrupp; Består av representanter från länets kommuner.

Facklig referensgrupp för Vårdcentrum;

- Knut Bodin
- Katarina Rydberg
- Birgit Moberg
- Sandra Gullström

UPPDRAGSNAMN:	Närvårdsavdelning inom Vårdcentrum	**DATUM:**	2019-10-03
UPPDRAGSÄGARE:	Torun Hall	**VERSION:**	2.0
UPPDRAGSLEDARE:	Charlotta Nordgren Thermaenius	**DNR:**	LS2018-0658

7 Överlämnande

Uppdraget överlämnar det slutliga resultatet i form av beskrivning av slutgiltiga förslag (Word-format) och en presentation (powerpoint) till uppdragsägaren och styrgruppen.
Vid överlämnandet är uppdragsägare, styrgrupp och uppdragsledare involverade.
Vid överlämnandet av uppdragets slutresultat tar uppdragsägare över ansvaret för uppdragets resultat.

8 Referenser och bilagor

Specificera alla dokument som det är hänvisat till i Uppdragsdirektivet. Det kan vara politiskt beslut, beslutsprotokoll, förstudierapport, idébeskrivning, mm.

UPPDRAGSNAMN:	Närvårdsavdelning inom Vårdcentrum	**DATUM:**	2019-10-03
UPPDRAGSÄGARE:	Torun Hall	**VERSION:**	2.0
UPPDRAGSLEDARE:	Charlotta Nordgren Thermaenius	**DNR:**	LS2018-0658

9 Checklista inför beslut, BP2

- Faller detta uppdrag inom ramen för Region Uppsala:s definition av ett uppdrag? JA
- Har ett komplett uppdragsdirektiv utformats (detta dokument)? JA
- Följer uppdraget verksamhetens mål och strategier? JA
- Är uppdragsägare, uppdragsledare, mottagare och övriga intressenter utpekade? JA
- Är resurserna säkrade för genomförandefasen? JA

10 Beslut att starta Genomförandefasen, BP2

Datum _____

_____

Namnförtydligande (uppdragsägare)

Socialförvaltningen
Carina Kumlin

Inriktning för utveckling av vårdcentrum i Uppsala län

Förslag till beslut

Socialnämnden ställer sig bakom inriktning för utveckling av vårdcentrum i länet med strategi för närvårdssamverkan som utgångspunkt, samt överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Uppsala län står inför stora utmaningar. Fram till 2030 väntas befolkningen öka till 430 000 invånare. Behovet av vård och omsorg förväntas växa främst i de äldre åldersgrupperna.

Regionfullmäktige beslutade 2018-06-18 att ställa sig bakom målbild och strategier i rapporten Effektiv och nära vård 2030.

Tjänsteledningen för hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) har framfört behov av att även kommunerna fattar politiska inriktningsbeslut utifrån inriktning för effektiv och nära vård, i synnerhet för de delar där det finns samordningsvinster. Mot bakgrund av detta ställde sig politiska samrådet HSVO bakom förslag till inriktning för vårdcentrumutvecklingen i länet den 20 september 2019 och i regionalt Forum den 4 oktober. Därefter fattar respektive huvudman liknade inriktningsbeslut.

Vårdcentrum beskrivs i rapporten som en nod för framtida hälsocentraler i ett geografiskt område. Delar av vad som idag bedrivs vid vårdcentral, och delar av vad som idag bedrivs vid länets sjukhus flyttas till vårdcentrum.

Socialförvaltningen
Carina Kumlin

Prioriterade målgrupper för ett vårdcentrum är patienter med komplexa behov, exempelvis barn och unga med psykisk ohälsa, multisjuka äldre och patienter med kroniska sjukdomar.

Inriktningen är att det i ett första steg ska finnas närvårdsavdelningar inom vårdcentrum i Tierp, Östhammar och Enköpings kommun.

Målgrupper för en närvårdsavdelning, som beskrivs i rapporten är patienter med behov av slutenvård, på primärvårdsnivå, exempelvis multisjuka äldre eller andra patienter med nedsatt allmäntillstånd.

Vid närvårdsavdelningarna placerade i Tierp, Enköping och Uppsala är det regionen som är vårdgivare[1]. I Östhammar är det kommunen som är vårdgivare och bedriver verksamhet upp till primärvårdsnivå.

Sammanfattning av ärendet

I rapporten Uppdragsdirektiv för närvårdsavdelning inom vårdcentrum dras slutsatsen att vårdnivån och volymer kommer att förändras i en relativt förestående framtid. En förskjutning av det som i dag benämns som C-länsvård (utökad primärvård) kommer att i större omfattning bedrivas på länets närvårdsavdelningar.

[1] Vårdgivaren ska planera, leda och kontrollera verksamheten, så den lever upp till god vård., enligt Socialstyrelsens termbank

Socialförvaltningen
Carina Kumlin

I dagsläget kan hemsjukvården, ambulans, vårdcentral, akutmottagning/jourmottagning, mobilt närvårdsteam initiera inläggning av patienter på närvårdsavdelningarna. Vid samtliga närvårdsavdelningar är det läkare vid avdelningen eller jourläkare/mobil läkare, som skriver in patienten.

Östhammars kommun ställer sig bakom förslagen i Inriktning för utveckling av vårdcentrum i Uppsala län, och ser fördelar för Östhammars invånare i det fortsatta samarbetet med regionen och övriga kommuner i länet.

Om vårdnivån vid närvårdsenheten i Östhammar utökas över primärvårdsnivå, behöver vårdgivaransvaret ses över utifrån nuvarande lagstiftning.

Beslutsunderlag

1. Inriktning för utveckling av vårdcentrum i Uppsala län
2. Uppdragsdirektiv Närvårdsavdelning inom vårdcentrum

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Socialchef

Utvecklingschef

Regionen Uppsala län

Skapat av
Alexander Skogsfeldt
Ärendenummer
TRV 2019/51587

Dokumentdatum
2019-11-04

Minnesanteckningar för samrådsmöte med Länsstyrelsen i Uppsala som berörs av ombyggnad av Vägkorsning 290/292 Österbybruk och Vägkorsning 709/716/292 Örbyhus i Uppsala län.

Datum för mötet: 2019-11-04
Tid för mötet: 11.00–12.00
Lokal för mötet: Länsstyrelsens lokaler

TMALL 0106 Dagordning samrådsmöte 2.0

Skapat av
Alexander Skogsfeldt

Dokumentdatum
2019-11-04

1 Samrådsmötet öppnas

Jeanette hälsar alla välkomna och går igenom mötets program, projektorganisationen samt håller en presentation av alla mötesdeltagare. Samrådet utgår från en PowerPoint presentation som deltagarna tillhandahållit för genomgång några dagar innan mötet.

2 Presentation av medverkande

Jeanette Höök	Projektledare, Trafikverket
Emma Rådahl	Miljöstöd, Trafikverket
Alexander Skogfeldt	Projektingenjör, Trafikverket
Katja Fedorova	Uppdragsledare, Sweco
Karina Seperlin	Biträdande Uppdragsledare, Sweco,
Anders Hedberg	Gatu- och trafiksamordnare, Östhammars kommun
Ann Luthander	Länsstyrelsen Uppsala
Marie Berggren	Chef för slutförvarsenheten, säkerhetsskyddschef, chefsstrateg Östhammars Kommun
Cecilia Carlqvist	Infrastrukturstrateg, Region Uppsala
Ida Karlsson	Planhandläggare, Länsstyrelsen Uppsala
Katja Saranka	Länsstyrelsen Uppsala

3 Genomgång av presentation

Jeanette informerar om att det här avser att drivas som ett projekt med två stycken vägplaner. En åtgärd vid Örbyhus och en vid Österbybruk. Det är två korsningar som ska utformas för att förbättra trafiksäkerheten.

4 Sammanställning av synpunkter Österbybruk

Landskap och miljö

PowerPoint-presentationen sida 14 visar en kartbild över området. Det finns en äldre ek i den nordvästra kvadranten som projektet har tagit hänsyn till och kommer att hållas utanför projektområdet. Det finns även en milsten och en fornlämning som är av kulturmiljöintresse för projektet.

Synpunkter:

- Ann Luthander, Länsstyrelsen Uppsala, påpekar att den fornlämning som finns i sydväst är i torpmiljö och att dialog med Länsstyrelsen måste hållas vid påträffade fornlämningar.
- Sonja Preuss, Länsstyrelsen Uppsala, som inte kunde närvara vid mötet meddelade via Katja Saranka, att hon inte har hittat något som kan verka anmärkningsvärt utifrån en naturmiljö-synpunkt.

Skapat av
Alexander Skogsfeldt

Dokumentdatum
2019-11-04

4.2 Övriga synpunkter

- Fortsatt arbete planeras avseende behov av bullerreducerande åtgärder. Ulf Lindblom, Länsstyrelsen Uppsala, kommer att utreda buller- och föroreningsfrågan.
- Samråd kommer att ske med Östhammars Kommun angående om Karmdammens badplats kommer att återupprättas i framtiden.
- Marie Berggren, Östhammars Kommun, påpekar vikten av att föra en dialog med Gästrike Vatten som skall dra en ledning genom korsningen och till ett industriområde som kommunen anser vara en viktig överföringsledning.
- Marie Berggren, Östhammars kommun, nämner att det kan finnas en möjlighet att samordna ett möte mellan TRV och kommunen, Marie skall återkomma i ärendet angående lämpliga deltagare.
- Marie Berggren, Östhammars Kommun, frågar om cykelbarheten genom korsningen, ingår det någon lösning med övergångsställe mot Karmdammen? Trafikverket och Sweco besvarar frågan med att det inte har planerats för något övergångsställe, det har dock först diskussioner inom projektet att öka säkerheten för de som skall ta sig från parkeringen till Karmdammen.

5 Sammanställning av synpunkter Örbyhus

- Marialeden är i dagsläget inte markerad i fornlämningsregistret, Länsstyrelsen Uppsala tittar närmare på varför så är fallet.
- Länsstyrelsen Uppsala påpekar att ibland upprustas pilgrimsleder vilket Östhammars Kommun då nämner att den närliggande St. Olofsleden precis har öppnat, vilket kan öka populariteten för vandringsleder i området. Utredning om Marialeden kommer att upprustas behöver göras då det kan påverka behovet att korsa vägen med cykel eller till fots.
- Jeanette tog upp Region Uppsala synpunkt om önskemål från allmänheten om en gång- och cykelväg söderut till Örbyhus slott som inkom via mail från Cecilia Carlqvist till Jeanette 2019-10- 31.

  ”Tierps kommun önskar att vägplan ger förslag på säker GC-passage. I diskussioner med TrV Planering framförde vi på Region Uppsala att vi bygger en GC-väg från korsning till infarten till macken och en säker GC-passage.”

  Trv bad att få återkomma efter kontakt med Trv planering och att frågan omhändertas i kommande samråd.

TMALL 0106 Dagordning 2.0

Skapat av
Alexander Skogsfeldt

Dokumentdatum
2019-11-04

6 Övriga frågor och kommentarer

- Östhammars kommun påpekar att det har varit kort handläggningstid för samråd. Något som Trafikverket tar med sig till framtida samråd med kommunal verksamhet.
- Länsstyrelsen Uppsala undrar om det blir två separata ärenden eller ett gemensamt för Örbyhus och Österbybruk. Trafikverket meddelar att det kommer att skickas ut som två separata ärenden då det är två vägplaner.
- Jeanette Höök, Trafikverket, tar upp frågan Länsstyrelsens handläggningstid för betydande miljöpåverkan.
  Länsstyrelsen Uppsala svarar att det beror på när samrådsunderlaget skickas in men räkna med 4 veckor. Inkommer ansökan i december 2019 så tillkommer ytterligare två veckor för julledighet.
- Ida Karlsson, Länsstyrelsen Uppsala, och Marie Berggren, Östhammars Kommun, tar upp frågan om hantering av massor.
  Trafikverket och Sweco besvarar frågan med att projekteringen inte har kommit så långt att den har tagit hänsyn till masshantering, det kommer att vara med i samrådshandlingsskedet.

Synpunkter:

Vägkorsning 709/716/292 Örbyhus

Bilaga:
PowerPoint: Underlag till samråd Möte Länsstyrelsen 4 nov

TMALL 0106 Dagordning 2.0

Kommunstyrelsen

Från: jeanette.hook@trafikverket.se
Skickat: den 7 november 2019 08:48
Till: Berggren, Marie; Lindblad, Martin
Kopia: Hedberg, Anders
Ämne: SV: Underlag för samråd Projekt Korsningsåtg. 292

Ok, vi kör så. Då meddelar jag konsulten att vi har ett yttrande från Östhammars kommun avseende korsning 290/292 vid Österbybruk (utöver den input vi har fått från er under v 41) senast fre den 15 nov.

Med vänlig hälsning

Jeanette Höök
Projektledare

jeanette.hook@trafikverket.se
Mobil: 070-257 48 96

Trafikverket
Östunagatan 4
753 23 Uppsala
Telefon: 0771-921 921
www.trafikverket.se

Från: Berggren, Marie <Marie.Berggren@osthammar.se>
Skickat: den 6 november 2019 14:17
Till: Höök Jeanette, IVös1 <jeanette.hook@trafikverket.se>; Lindblad, Martin <Martin.Lindblad@osthammar.se>
Kopia: Hedberg, Anders <Anders.Hedberg@osthammar.se>
Ämne: SV: Underlag för samråd Projekt Korsningsåtg. 292

Mitt förslag är detta.
Låt Martin och hans gäng höra samrådsunderlaget och låt oss i kommunen få nästa vecka på oss att formulera underlaget som ska vidare till KSAu.
Ni får då ett yttrande som innehåller synpunkter från kommunen med reservation för eventuella förändringar som kan komma fram vid KSAu.
Det är så snabbt vi kan leverera helt enkelt.
Ska ni också ta fram en bilaga där ni bemöter samrådssynpunkter i detta skede ?
Mvh
Marie

Från: jeanette.hook@trafikverket.se <jeanette.hook@trafikverket.se>
Skickat: den 6 november 2019 13:00
Till: Berggren, Marie <Marie.Berggren@osthammar.se>
Ämne: SV: Underlag för samråd Projekt Korsningsåtg. 292

Hej igen,

Behöver vi ha ytterligare ett möte där jag presenterar underlag för samråd, utöver mötet som var i måndags och som är nu på fredag? Vad ser du som kan vara bra att samråda om mera innan kommunstyrelsens möte i början av dec (4 dec tror jag att det var) innan vi skickar in SU till länsstyrelsen om beslut för betydande miljöpåverkan?

Med vänlig hälsning

Jeanette Höök
Projektledare

jeanette.hook@trafikverket.se
Mobil: 070-257 48 96

Trafikverket
Östunagatan 4
753 23 Uppsala
Telefon: 0771-921 921
www.trafikverket.se

Från: Berggren, Marie <Marie.Berggren@osthammar.se>
Skickat: den 6 november 2019 12:54
Till: Höök Jeanette, IVös1 <jeanette.hook@trafikverket.se>
Ämne: SV: Underlag för samråd Projekt Korsningsåtg. 292

Jag kontaktar Martin så återkommer vi tillsammans till dig ☺
Mvh
Marie

Från: jeanette.hook@trafikverket.se <jeanette.hook@trafikverket.se>
Skickat: den 5 november 2019 14:26
Till: Berggren, Marie <Marie.Berggren@osthammar.se>
Ämne: Underlag för samråd Projekt Korsningsåtg. 292

Hej Marie,

Tack för din medverkan igår vid mötet med länsstyrelsen ang. underlag för samråd projekt Korsningsåtg. 292. Har du möjlighet att återkomma med tider och personer från Östhammars kommun för samrådsmötet som vi nämnde om igår (protokoll kommer i närtid).

För information har jag varit i kontakt med Martin Lindblad och skickat en möteskallelse fre 8 nov kl 11:30-12:30 (Anders Hedberg deltog på mötet igår). Martin har tidigare skrivit att datum och tid för mötet på fre passar honom men ej tackat ja till kallelsen (än).

Med vänlig hälsning

Jeanette Höök
Projektledare

jeanette.hook@trafikverket.se
Mobil: 070-257 48 96

Trafikverket
Östunagatan 4
753 23 Uppsala
Telefon: 0771-921 921
www.trafikverket.se

Dataskyddsarbetet vid Östhammars kommun 2018–2019

Johanna Widenberg, dataskyddsombud

ÖSTHAMMARS KOMMUN
– EN DEL AV ROSLAGEN

Innehåll

Sammanfattning ... 3

Bakgrund ... 4

Uppföljning enligt dataskyddsförordningen ... 4

Syfte och disposition ... 4

Sammanställning av utfört dataskyddsarbete 2018-2019 ... 5

Organisation och mötesverksamhet ... 5

Utbildning kring nya dataskyddslagstiftningen ... 5

Information till personal ... 5

Personuppgiftsbiträdesavtal ... 6

Inventering och registrering av personregister ... 7

Information till de registrerade ... 7

Rutin för insamling av samtycken ... 7

Rutin för registerutdrag ... 8

Rutin för incidentrapportering ... 8

Rutin för riskanalyser och konsekvensbedömning ... 8

Rutin för att rensa ... 8

Begränsad åtkomst, behörighet och säkerhet ... 9

Särskilt om IT-enhetens dataskyddsarbete ... 10

Särskilt om personuppgiftsincidenter ... 10

Analys, diskussion, rekommendation ... 11

Många grundläggande rutiner på plats ... 11

Inbyggt dataskydd rekommenderas – lätt att göra rätt, svårt att göra fel ... 12

Brister och svårigheter på grund av att allmän dokumentation saknas ... 13

Processorienterade informationshanteringsplaner en del av lösningen ... 14

Sammanfattning

Det dataskyddsarbete som bedrivits i Östhammars kommun sedan dataskyddsförordningens införande i maj 2018 beskrivs i denna rapport. Rapporten har författats som ett led i dataskyddsombudets uppföljningsarbete.

Dataskyddsarbetet i kommunen har bland annat inneburit utbildning av personal, översyn av befintliga arbetsrutiner och utveckling av nya löpande insatser. De senare innefattar bland annat riskanalyser och konsekvensbedömningar, incidenthantering, registrering av personregister och informationsinsatser till registrerade.

Dataskyddsarbetet i kommunen har varit inriktat på de områden som av såväl tillsynsmyndigheten Datainspektionen som andra expertorganisationer utpekats som de mest grundläggande. På vissa av dessa områden har Östhammars kommun kommit långt i sitt arbete, men på många områden återstår ännu mycket att göra.

Det arbete som utförts har haft en speciell karaktär. Det har i huvudsak varit inriktat på den administrativa nivån. Den GDPR-organisation som skapats vilar i huvudsak på administrativ personal. Tekniska insatser saknas förvisso inte, men det saknas en organisation som systematiskt samorganiserar de tekniska och administrativa insatserna.

Dataskyddsförordningen föreskriver dock att varje myndighet bör eftersträva ett inbyggt dataskydd där tekniska och organisatoriska åtgärder och lösningar samspelar för att åstadkomma dataskydd som standard. Här har Östhammars kommun fortfarande mycket att arbeta på.

Som dataskyddsombud rekommenderar jag att kommunen prioriterar arbetet med inbyggt dataskydd och avsätter personal och resurser för ändamålet.

Enskilda insatser som bedrivs inom dataskyddsarbetet blir ofta tidsödande, exempelvisarbetet med riskanalyser och konsekvensbedömningar, informationsinsatser till de registrerade och personuppgiftsbiträdesavtal. Detta beror på att det i Östhammars saknas en grundläggande dokumentation om informationsflöden och personuppgiftsbehandlingar, i relation till kommunens verksamhetsprocesser. Det saknas alltså moderna processkartläggningar, informationshanteringsplaner och annan grundläggande dokumentation rörande kommunens informationshantering.

Om en grundläggande dokumentation fanns skulle de många enskilda insatserna i dataskyddsarbetet underlättas betydligt. Varje personalgrupp skulle inte behöva göra en egen utredning för varje dataskyddsinsats, utan alla grundläggande uppgifter om kommunens informationsflöden och personuppgiftsbehandlingar skulle gå att hämta på ett och samma ställe. Det skulle bli tidseffektivt. Dessutom skulle kvaliteten vad gäller exempelvis informationstexter till de registrerade, personuppgiftsbiträdesavtal, personregister-förteckningen, riskanalyser och konsekvensbedömningar höjas avsevärt.

Som dataskyddsombud rekommenderar jag att kommunen prioriterar arbetet med att upprätta processorienterade informationshanteringsplaner, eller liknande övergripande dokumentation, och avsätter personal och resurser för ändamålet.

Bakgrund

Uppföljning enligt dataskyddsförordningen

Dataskyddsförordningen, vars engelska namn är General Data Protection Regulation (GDPR), började gälla den 25 maj 2018 i hela EU. Förordningen gäller som lag i Sverige för myndigheter, företag och föreningar. Den innebär strängare regler för personuppgiftsbehandling jämfört med tidigare lagstiftning på området. Förordningen inskärper också vikten av ett systematiskt dataskyddsarbete. Den påbjuder således planering, dokumentation, konsekvensanalyser, incidentrapportering och uppföljning. I svenska kommuner ligger ansvaret för att leva upp till dataskyddsförordningen på nämnderna; de är personuppgiftsansvariga.

Dataskyddsförordningen föreskriver att varje myndighet ska ha ett dataskyddsombud som övervakar efterlevnaden av förordningen (artikel 39). Undertecknad är kommunövergripande dataskyddsombud i Östhammars kommun. Jag har således i uppgift att kontrollera dataskyddsarbetet i samtliga kommunala förvaltningar.

Syfte och disposition

Rapporten författades i november 2019. Den består av två delar.

I den första delen görs en sammanställning av det dataskyddsarbete som utförts i Östhammars kommun under tiden före dataskyddsförordningens införande och under den efterföljande tiden, fram till skrivande stund. Sammanställningen lyfter fram åtgärder som initierats centralt och varit kommunövergripande, liksom åtgärder som företagits inom förvaltningarna. Därtill kommenteras de personuppgiftsincidenter som inträffat.

Sammanställningen utgår från iakttagelser som jag gjort i min roll som dataskyddsombud, samt från dokumentation och textmaterial som upprättats som ett led i det kommungemensamma dataskyddsarbetet.

Redogörelser för förvaltningarnas enskilda insatser utgår också från svaren från en frågelista som jag sände ut till alla förvaltningschefer hösten 2018. Svaren från de olika förvaltningarna inkom vid olika tillfällen under 2019 och svarens giltighetstid sträcker sig således olika långt fram i tiden. En mindre frågelista sändes också ut till IT-enheten under 2019. Min redogörelse för förvaltningarnas och IT-enhetens dataskyddsarbete är översiktlig, för läsbarhetens skull. Det innebär att alla enskilda insatser inte tagits med i sammanställningen eller beskrivs på ett fullständigt sätt. För en mer detaljerad framställning över utfört dataskyddsarbete vid varje förvaltning och enhet hänvisas till primärmaterialet, alltså frågelistsvaren.

I den andra delen analyserar och kommenterar jag det hittills utförda dataskyddsarbetets karaktär. Här presenterar jag också några rekommendationer angående dataskyddsarbetets framtida inriktning i Östhammars kommun.

Sammanställning av utfört dataskyddsarbete 2018-2019

Organisation och mötesverksamhet

En GDPR-organisation har skapats, utifrån rekommendationer från SKL. GDPR-organisationen i Östhammars kommun består av dataskyddsombud, lokala kunskapare och registeransvariga. Dataskyddsombudet har ett kommunövergripande ansvar och en rådgivande och kontrollerande roll. De lokala kunskaparna har en rådgivande roll, men endast gentemot särskilda förvaltningar. Barn- och utbildningsnämnden har en egen lokal kunskapare, liksom socialförvaltningen. De övriga förvaltningarna har en lokal kunskapare gemensamt. Alla förvaltningarna har en eller flera registeransvariga, alltså personer med särskilt ansvar för personregister.

Ett nätverk och en mötesverksamhet har organiserats. GDPR-gruppen har sedan den bildades vårvintern 2018 haft möte cirka en gång per månad. På mötena träffas dataskyddsombudet, de lokala kunskaparna, de registeransvariga och andra tjänstepersoner i kommunen som har ett särskilt intresse för dataskyddsfrågor. Gruppen har i första hand tjänat som en plattform för erfarenhetsutbyte mellan förvaltningarna. Den har också fungerat som en beredande grupp för många av de kommunövergripande informationstexter, vägledningar och rutiner som tagits fram.

Utbildning kring nya dataskyddslagstiftningen

Vid alla förvaltningar har det införts krav på att personalen ska ha genomgått den så kallade DISA-utbildningen, en webb-baserad utbildning i informationssäkerhet som Myndigheten för samhällskydd och beredskap tagit fram.

En stor del av personalen har dessutom tagit del av webb-utbildningar om den nya dataskyddsförordningen, utvecklade av exempelvis SKL och Datainspektionen. Utbildningarna har haft mycket olika omfattning, alltifrån en heldagsutbildning till kortare informationsfilmer som visats på möten.

Vissa personalgrupper, som hanterar personuppgifter i stor utsträckning i tjänsten, har tagit del av ytterligare utbildning i form av externa kurser.

Information till personal

För att möta behovet av utbildning köptes it-systemet Draftit in tidigt våren 2018, i en central åtgärd. Draftit innefattar ett registersystem (Privacy Records, se mer nedan), men också en handbok och frågetjänst för användare med utökad behörighet (Privacy Expert). Dataskyddombudet, de lokala kunskaparna liksom några av de registeransvariga har fått denna utökade behörighet och har således haft ett bra stöd för att utbilda och svara på frågor från sina kollegor.

Personal har utbildat annan personal. Barn- och utbildningsförvaltningen var tidigt ute. I den implementeringsplan för GDPR som barn- och utbilningsförvaltningen utformade inför att den nya dataskyddsförordningen skulle börja gälla var ”ökad medvetenhet” ett av de mål som prioriterades högst. Ett informationspaket sattes samman av en kärntrupp, kallad Lilla GDPR-gruppen. ”Information hölls till bl.a. rektorer och chefer och som i sin tur fick uppdrag att presentera det för sin personal under mars-maj 2018. Nytt informationsmöte hölls med rektorer och förskolechefer

efter deras genomförda informationsmöten med all personal, för att fånga uppkomna frågeställningar, samt för att ge dem ytterligare information/fortbildning runt frågan. Ytterligare information gavs vid flera olika tillfällen med olika grupper.”

Den lokala kunskaparen vid barn- och utbildningsförvaltningen har vidare informerat på APT-möten och i arbetsgrupper vid andra förvaltningar, exempelvis lednings- och verksamhetsstöd, måltidsenheten, IT-enheten, vaktmästeri, med flera. På så sätt har stora personalgrupper fått ytterligare utbildning inom dataskydd.

Dataskyddsombudet har besökt olika personalgrupper och informerat om den nya dataskyddsförordningen och dataskyddsombudets roll. Föredrag och frågestund har hållits för ledningsgruppen, nyanställda chefer, skoladministratörer, strategienheten, socialförvaltningens individ och familj-enhet, kultur- och fritidsförvaltningen, med flera.

Stöd för självstudier har utvecklats. En informationsflik på intranätet INES har utformats av dataskyddsombudet: ”GDPR och dataskydd”. Här har personal i kommunen kunnat finna grundläggande information om GDPR samt mer precis information om hur de anställda i Östhammars kommun förväntas hantera dataskyddsfrågorna. Lättläst material har varvats med mer fördjupande texter. Fliken har ofta förevisats under dataskyddsombudets föredrag.

Checklistor, vägledningar och rutiner för särskilda delar av dataskyddsarbetet har utvecklats och publicerats under INES-fliken ”GDPR och dataskydd”. Mer om detta nedan.

En central rutin för att introducera nyanställda har utvecklats. Skriften ”Har du koll på GDPR?” med lättfattlig information om dataskyddsarbetet i Östhammars kommun skickas tillsammans med annan kommuninformation ut till alla nyanställda. Många förvaltningar har också gjort GDPR till en punkt i introduktionsplanen och alltså utvecklat egna rutiner för att informera nyanställd personal om GDPR inom just deras verksamhet.

Personuppgiftsbiträdesavtal

Enligt artikel 28 i dataskyddsförordningen ska personuppgiftsbiträdesavtal upprättas mellan den personuppgiftsansvarige och de biträden som utför personuppgiftsbehandlingar för den personuppgiftsansvariges räkning. Arbetet med att teckna personuppgiftsbiträdesavtal med redan anlitade leverantörer har pågått på samtliga förvaltningar. Många förvaltningar har rapporterat att arbetet är nästintill slutfört. Men nya avtal tecknas löpande, vid nya upphandlingar.

Rutiner för att upprätta och registrera personuppgiftsbiträdesavtal har utvecklats. Som grund har SKL:s mall för personuppgiftsbiträdesavtal rekommenderats. Jag har haft som stående rekommendation att inga avsteg bör göras från SKL-mallen, om inte särskilt goda skäl föreligger.

Rekommendationen att registrera avtalen på enhetligt sätt i diariet har gått ut till samtliga förvaltningar. För sökbarhetens skull ska avtalen registreras under rubriken ”Personuppgiftsbiträdesavtal” med en och samma diarieplansbeteckning.

Inventering och registrering av personregister

Enligt artikel 30 i dataskyddsförordningen ska varje personuppgiftsansvarig (med mer än 250 anställda) föra en systematisk förteckning över de personuppgiftsbehandlingar som utförs under dess ansvar. Särskild kringinformation om personuppgiftsbehandlingarna ska dokumenteras i denna förteckning, exempelvis uppgifter om ändamålet med behandlingen, personuppgifternas art (känsliga eller sekretess), rättslig grund, gallringsrutiner och eventuella överföringar till tredje land.

I praktiken innebär bestämmelsen att alla personregister, såväl manuella som elektroniska, måste identifieras och registreras i en systematisk förteckning. För att möta behovet av registrering köptes registersystemet Draftit Privacy Records in tidigt våren 2018, i en central åtgärd, som tidigare nämnts. Behörighet att registrera i systemet har de lokala kunskaparna och registeransvariga. Dataskyddsombudet når all information i systemet.

Arbetet med att inventera och registrera personregister har pågått intensivt på samtliga förvaltningar. Många förvaltningar har rapporterat att arbetet är nästintill slutfört. Förvaltningarna har uppgett att de prioriterat registreringen av de stora löpande personregistren. I händelse av att några personregister återstår att registrera uppges de endast vara av mindre omfattning och betydelse.

Information till de registrerade

Enligt artikel 13 i dataskyddsförordningen ska den personuppgiftsansvarige tillhandahålla information till de registrerade när personuppgifter samlas in för en viss personuppgiftsbehandling. SKL har utformat en mall för hur en sådan informationstext kan se ut. SKL:s mall har ofta använts som utgångspunkt när förvaltningarna utformat egna informationstexter.

Arbetet med att utforma information till de registrerade har kommit olika långt på förvaltningarna. Mycket arbete har lagts ned på att utforma informationstexter på blanketter och i e-tjänstformulär på hemsidan. En hel del återstår emellertid att göra. Informationen som ges till de registrerade ska enligt artikel 13 vara specifik. Den ska exempelvis precisera vilken sorts personuppgiftsbehandling som de insamlade personuppgifterna ska användas till, vilka gallrings- och bevaranderutiner som gäller, och vilken rättslig grund som finns för personuppgiftsbehandlingen. Ett visst utredningsarbete har således föregått författandet av informationstexterna. En del uppgifter, som uppgifter om bevarande och gallring, har ibland inte kunnat fogas in i informationstexten eftersom det i många fall saknas grundläggande dokumentation att utgå ifrån och styrdokument att relatera till.

En kort informationstext om GDPR har tagits fram för e-postsignaturen. Många förvaltningar uppger att de har använt sig av denna. Informationstexten i e-postsignaturen signalerar för utomstående att kommunen har ambitionen att efterleva dataskyddsförordningen. Den korta informationstexten, eller den längre allmänna informationstext som den hänvisar till på hemsidan, uppfyller dock inte kraven för hur en informationstext enligt artikel 13 ska se ut.

Rutin för insamling av samtycken

I vissa fall kan samtycke användas som rättslig grund för personuppgiftsbehandling hos myndighet, till exempel för bildanvändning. (Artikeln 6, 7 och 8.) En samtyckesblankett för bildanvändning har utformats av marknad och kommunikations-enheten. Enheten ansvarar för samtyckesblanketter för

kommunens alla digitala kanaler. I övrigt ansvarar alla förvaltningar för att samla in och bevara sina egna samtycken.

Rutin för registerutdrag

De registrerade har enligt artikeln 15 i dataskyddsförordningen rätt till ett registerutdrag som visar vilka personuppgiftsbehandlingar som pågår och vilka personuppgifter som finns hos den personuppgiftsansvariga. En rutin för begäran om registerutdrag har utvecklats vid Östhammars kommun och en särskild blankett har tagits fram. Rutinen utarbetades gemensamt i GDPR-gruppen i början av 2018 och finns närmare beskriven på INES-fliken ”GDPR och dataskydd”.

Rutin för incidentrapportering

Enligt artikeln 33 i dataskyddsförordningen ska allvarliga säkerhetsincidenter som rör personuppgifter rapporteras till tillsynsmyndigheten, det vill säga Datainspektionen, i Sverige. Rapporteringsskyldigheten åligger den personuppgiftsansvariga. En rutin för bedömning, utredning och rapportering av personuppgiftsincidenter har tagits fram av dataskyddsombudet. Ledningsgruppen har fattat beslut om att rutinen ska gälla inom alla förvaltningar. Riktlinjer, checklistor, formulär och viktiga länkar som rör hanteringen av personuppgifter har publicerats på INES-fliken ”GDPR och dataskydd”.

Rutin för riskanalyser och konsekvensbedömning

Enligt artikeln 35 i dataskyddsförordningen ska konsekvensbedömningar göras om en viss personuppgiftsbehandling kan medföra risker för de registrerade. En rutin för riskanalys och konsekvensbedömning i Östhammars kommun har tagits fram av dataskyddsombudet i samråd med e-styrningsrådet. E-styrningsrådet har vidare fattat beslut om att rutinen ska gälla inom alla förvaltningar. Rutinen har publicerats på INES-fliken ”GDPR och dataskydd”. Rutinen ger förvaltningsledarna det praktiska ansvaret för att utföra arbetet.

Ett fåtal riskanalyser och konsekvensbedömningar har genomförts. Dessa har gällt nya, planerade personuppgiftsbehandlingar, och företagits i samband med upphandling av nya system. Arbetet har varit ganska tidsödande. Det beror på att det i kommunen saknas således en grundläggande dokumentation där förvaltningsledarna kan hämta uppgifter om den specifika informationens sekretess-eller säkerhetsskyddsstatus, informationssäkerhetsrutiner, personuppgiftbehandlingarnas rättsliga grund och ändamål, informationens livscykel, bevarande och gallring. Förvaltningsledarna tvingas då göra egna utredningar kring ovanstående.

Dataskyddsförordningens krav på riskanalys och konsekvensbedömning gäller inte endast nya, planerade personuppgiftsbehandlingar. Det gäller även sedan länge pågående personuppgiftsbehandlingar. Här återstår en del att göra.

Rutin för att rensa

Dataskyddsförordningen föreskriver uppgiftsminimering och att personuppgifter inte bör sparas längre än vad som är nödvändigt för en viss personuppgiftsbehandling. Personuppgifter som finns i sådana handlingar som kommunen enligt tryckfrihetsförordningen och arkivlagen inte är skyldig att arkivera ska alltså enligt dataskyddsförordningen förstöras – rensas. Sådana handlingar som ska

besvaras enligt tryckfrihetsförordningen och arkivlagen får inte rensas med stöd av dataskyddsförordningen. De får emellertid gallras med stöd i arkivlagen efter genomgången gallringsutredning och nämndbeslut. Dataskyddsombudet har publicerat en vägledning för rensning på INES-fliken ”GDPR och dataskydd” som tydliggör skillnaden mellan att rensa och gallra. Då kunskapen om vad som utgör allmän handling och arbetshandling många gånger är bristfällig inom kommunen och då det saknas hjälpmedel härtill, exempelvis en grundläggande dokumentation över de verksamheter och processer som avsätter allmänna handlingar, så upplevs arbetet med att rensa som mycket svårt och tidskrävande.

Behov av att rensa bland arbetshandlingar har uppmärksammats inom de flesta förvaltningar. Man har företagit rensningsinsatser och rensat i såväl pärmar och arkivskåp som P:- och G:-mappar. Rensningsarbetet har kommit olika långt på förvaltningarna.

På detta område återstår ännu mycket att göra. Det föreligger många osorterade dokumentsamlingar – elektroniska och pappersbaserade – varav de flesta rymmer något slags personuppgifter.

Begränsad åtkomst, behörighet och säkerhet

Många förvaltningar och enheter har arbetat aktivt med att se över hemsidorna och anpassa innehållet efter den nya dataskyddsförordningen. För att säkerställa att www.slutforvarforsmark.se följde lagstiftningen anlitades exempelvis en extern konsult. De flesta enheter har dock utfört översynerna själva.

Rutinerna för att publicera protokoll på hemsidan har förändrats. Tidigare lades protokollen på de flesta förvaltningarna ut i sin helhet. Numera annonseras endast protokollen på hemsidan. För att få tillgång till protokollen får medborgarna göra en formell begäran om utlämnande av allmän handling.

De flesta förvaltningar uppger att behörigheter till system, mappar och arkivutrymmen har setts över. Många har sökt uppmärksamma personalen på behovet av säker hantering och förvaring. Antalet arkivskåp har utökats vid några förvaltningar. Vissa förvaltningar uppger också att man har arbetat på att digitalisera viss ärendehantering, för att komma ifrån den – som man upplever – osäkra pappershanteringen och övergå till GDPR-säkrade system.

Många av verksamhetssystemen har GDPR-anpassats, oftast i samband med reguljära uppdateringar. Ett relativt omfattande arbete har exempelvis utförts med diarieföringssystemet EDP. I samband med detta har registratorerna också sett över sina arbetsrutiner när det gäller registrering av personuppgifter. Liknande tekniska omställningar, med vidhängande översyn av arbetsrutinerna, har skett i andra verksamhetssystem och hos andra yrkesgrupper i kommunen.

Vid upphandling av nya system har det blivit regel att införa krav på GDPR-anpassningar i kravspecifikationerna. Här saknas dock vägledningar och gemensamma rutiner och standarder.

I frågelistsvaren påpekas att begränsad åtkomst, behörighetstilldelning och informationssäkerhet är gigantiska områden som är svåra att hantera enbart på förvaltningsnivå. Centrala direktiv och lösningar efterfrågas.

Särskilt om IT-enhetens dataskyddsarbete

Vid IT-enheten gjordes stora insatser under 2018 för att se över centrala arbetsprocesser i avseende på informationssäkerhet och dataskydd. Inte minst gjordes en allmän översyn av arbetsrutinerna vid beställning, inköp och återkallande av datorer, telefoni och abonnemang till kommunens anställda. Haneringen av politikernas utrustning har också setts över. Detta innebar bland annat följande:

- Standardisering av politiker IT-arbetsplats; PC (lika modell för alla)
- Domänkopplade datorer som regel (spårbarhet, enklare support)
- E-post adresser tillhandahålls av kommunen (ingen mer gmail, hotmail etc)
- Politiker faller på lika support-process som anställda

Våren 2018 lades ett stort arbete ned på att utforma supportsidan BerIT och standardisera de ärendeprocesser som kopplades mot sidan. BerIT rymmer hantering av supportärenden, användarkonton och gästkonton, med mera. På sidan finns också en flik för frågor och svar. Där får kommunens anställda exempelvis vägledningen i att installera säker e-post – något som aktualiserats i dataskyddsarbetet.

Gallringsutredningar av datorkonton som inte längre används har påbörjats. På agendan står exempelvis utformning av rutiner för när konton ska isoleras och stängas av samt rutiner för när isolerade konton ska raderas.

Den 1 januari 2019 bildades den gemensamma IT-nämnden, ett samarbete mellan fem kommuner. Från och med detta datum ligger övervakningen av IT:s dataskyddsarbete inte längre på Östhammars kommun.

Särskilt om personuppgiftsincidenter

Enligt dataskyddsförordningens artikel 33 ska endast de allvarliga personuppgiftsincidenterna rapporteras till tillsynsmyndigheten. Övriga incidenter ska utredas och dokumenteras internt. Förvaltningarna har skött rapportering, utredning, dokumentation och övriga göromål i anslutning till incidenthanteringen i kommunen. Dataskyddsombudet har verkat rådgivande och har också samlat in all dokumentation. Sådana incidenter som anmälts till Datainspektionen har diarieförts och dokumentation kring dessa återfinns således även i kommunstyrelsens och nämndernas respektive diarier.

Följande kan konstaterats om de personuppgiftsincidenter som skett hittills (oktober 2019) i Östhammars kommun:

Totalt 17 personuppgiftsincidenter har noterats och dokumenterats, varav 5 under 2018 och 12 under 2019.

Av dessa har 5 bedömts som allvarliga och följaktligen rapporterats till Datainspektionen. Återstående 12 har bedömts som mindre allvarliga och följaktligen endast dokumenterats internt.

Följande förvaltningar har haft incidenter. Dessa har varit av följande slag:

- Barn- och utbildningsförvaltningen: Totalt 5 incidenter, varav 3 har rapportertas till Datainspektionen.

- Socialförvaltningen: Totalt 9 incidenter, varav 0 har rapportertas till Datainspektionen.
- Kommunledningsförvaltningen: Totalt 2 incidenter, varav 2 har rapportertas till Datainspektionen.
- Samhällsbyggnadsförvaltningen: Totalt 1 incident, varav 0 har rapportertas till Datainspektionen.

Ingen av de incidenter som rapporterats har föranlett någon åtgärd från Datainspektionens sida.

Då dataskyddsförordningen kräver att incidenter utreds skyndsamt och att allvarliga incidenter rapporteras inom 72 timmar har förvaltningarna skyndsamt hanterat de incidenter som upptäckts enligt kommunens rutiner. I två fall har det inneburit att förvaltningarna – med dataskyddsombudets bistånd – hanterat incidenter som inte utgör personuppgiftsincidenter vid vår kommun. Detta har vi alltså kommit fram till i det efterföljande utredningsarbetet. En av de incidenter som rapporterats till Datainspektionen av barn- och utbildningsförvaltingen borde således snarare ha hanterats som en incident vid Postnord, liksom en av de mindre allvarliga incidenter som dokumenterats av socialförvaltningen.

Ingen av de personuppgiftsincidenter som hört till Östhammars kommun har varit mycket allvarlig i den bemärkelsen att den fått omfattande konsekvenser för ett stort antal människor. I de fall sekretesskyddade, känsliga eller skyddsvärda uppgifter varit inblandade i incidenterna har det endast varit ett fåtal som drabbats, oftast en eller ett par personer.

De flesta incidenter har orsakats av den så kallade mänskliga faktorn och alltså rört sig om misstag i arbetsrutinerna, exempelvis kvarglömda handlingar i kommunens lokaler eller e-post som skickats med fel bilagor. I andra fall har det rört sig om bristande rutiner när det gäller översyn av behörighet och åtkomst till mappar, arbetsrum, hemsidor och andra digitala utrymmen. I endast ett fall har det rört sig om ett externt dataintrång, då en mejladress hackades.

Analys, diskussion, rekommendation

Många grundläggande rutiner på plats

Inför att den nya dataskyddsförordningen skulle börja gälla i maj 2018 publicerade Datainspektionen, SKL och andra organisationer checklistor med grundläggande råd om vad kommuner och andra myndigheter måste göra för att leva upp till den nya lagstiftningen. Listorna varierade en aning, men med på de flesta listor fanns följande:

- utbildning av personal
- anställa ett dataskyddsombud och utveckla en GDPR-organisation
- se över befintliga arbetsrutiner och system i avseende på konfidentialitet och informationssäkerhet
- teckna personuppgiftsbiträdesavtal

- förteckna personregister
- införa rutiner för att tillmötesgå de registrerades informations- och insynsrätt
- utveckla rutiner för att hantera incidenter och genomföra konsekvensbedömningar

Följande rapport visar att dataskyddsarbetet i Östhammars kommun åren 2018-2019 har varit inriktat på alla de områden som tillsynsmyndigheten och andra organisationer utpekat som de mest centrala. På några viktiga områden är arbetet väl framskridet och på dessa områden når alltså Östhammars kommun upp till ett gott dataskydd. På andra viktiga områden är man på väg. Jag rekommenderar självklart att arbetet fortsätter på dessa grundläggande områden och att de förvaltningar som har mycket kvar att göra anstränger sig för att komma ikapp de övriga.

Inbyggt dataskydd rekommenderas – lätt att göra rätt, svårt att göra fel

Det hittillsvarande dataskyddsarbetet har mestadels varit inriktat på att se över befintliga arbetsrutiner eller att skapa nya arbetsrutiner inom administration, ärendehandläggning, verksamhet och systemförvaltning. Ett stort ansvar har lagts på de enskilda förvaltningarna och – inte minst – de enskilda cheferna, administratörerna och handläggarna i de olika verksamheterna. Det dataskydd som byggts upp vid Östhammars kommun har således en särskild karaktär: Det är personalberoende (många gånger också personberoende). Det bygger i mycket hög grad på personalens kunskap, engagemang och noggrannhet när det gäller hanteringen av personuppgifter och skyldigheter enligt dataskyddsförordningen.

Dataskyddsförordningen föreskriver dock att den personuppgiftsansvarige ska sörja för allmänna tekniska och organisatoriska åtgärder och att dataskyddsarbetet ska bedrivas systematiskt. Den personuppgiftsansvariga ska närmare bestämt utveckla tekniska och organisatoriska styr- och stödprocesser som premierar och garanterar dataskydd som standard i ärendehanteringsprocesser och verksamhetssystem. Den personuppgiftsansvarige ska helt enkelt sträva mot ett inbyggt dataskydd, ”privacy by design” (artikeln 25).

Ett inbyggt dataskydd innebär att teknik, hjälpmedel och arbetsprocesser utformas så att personal- och personberoenden minskar. Den mänskliga faktorn ges helt enkelt mindre spelrum. Inom den tekniska och organisatoriska miljö som skapas enligt denna ledstjärna blir det lätt att göra rätt och svårt att göra fel.

Insatser av det här slaget saknas förvisso inte i Östhammar. Många ärendehanteringssystem har exempelvis setts över med anledningen av dataskyddsförordningens införande i början av år 2018. Uppdateringar har gjorts och nya spärr- och visningsfunktioner som leverantörerna erbjudit för att GDPR-anpassa systemen har byggts in. Vägen mot ett fullgott inbyggt dataskydd för Östhammars kommun är emellertid alltjämt lång.

Ett viktigt steg på vägen skulle vara att skapa en GDPR-organisation (eller en organisation för informationsförvaltning i allmänhet, se mer nedan) som i högre grad än idag samordnar personal med tekniska kunskaper/systemkompetens med administrativ personal. Den GDPR-organisation som nu finns vilar i hög grad på administrativ personal och GDPR-gruppens möten besöks mest av administrativ personal.

Ett annat viktigt steg på vägen skulle vara att skapa bättre ordning och tydligare styrning i kommunens allmänna informationshantering. Utan allmän ordning och reda är det svårt att ha kontroll över enskilda ting, som personuppgifter. Personuppgifter förekommer ju inte separat, utan finns spridda överallt i den information som hanteras i kommunens olika verksamheter.

Brister och svårigheter på grund av att allmän dokumentation saknas

En fullständig överblick över mängden personuppgifter och de informationsflöden och verksamhetsprocesser där dessa förekommer saknas idag i Östhammars kommun, alla inventeringsåtgärder till trots. Detta innebär *exempelvis* följande brister och svårigheter:

Personuppgiftsansvaret inte utrett

Personuppgiftsansvaret är inte utrett och fastställt för alla typer av personuppgiftsbehandlingar. I en liten kommun som Östhammar där förvaltningarna ofta samarbetar eller utför uppdrag åt varandra förekommer ibland att de har ett gemensamt personuppgiftsansvar, ibland att de agerar personuppgiftsbiträden åt varandra. Det är lagligt, men det krävs då att ansvarsrelationerna utreds och dokumenteras. Detta är viktigt för att klargöra ansvarsskyldigheten, som är en helt grundläggande princip i dataskyddsförordningen. Det löpande dataskyddsarbetet för de personuppgiftsbehandlingar som inte har en, och bara en, självklar ägare riskerar att inte bli systematiskt utfört och luckor i dataskyddet kan på så sätt uppstå.

Personuppgifter skapas och lagras i vissa fall utan kontroll

Personuppgifter, som det inte finns lagstöd för att lagra, förekommer nu sporadiskt i digitala mappar och fysiska dokumentsamlingar i kommunen. Principen om lagringsminimering, en grundläggande princip i dataskyddsförordningen, uppfylls således inte. Behörigheter och skyddsnivåer kan inte justeras som sig bör efter personuppgifternas art, eftersom det saknas kunskap om mapparnas och dokumentsamlingarnas innehåll och karaktär. Risken för personuppgiftsincidenter är stor. Rensningsaktioner har företagits på flera förvaltningar, men mycket återstår ännu att gå igenom.

Ständigt nya uppgiftsmängder tillkommer också på nya lagringsutrymmen. Den så kallade sidoarkivering är alltså pågående och inte något avslutat historiskt fenomen. Sidoarkiveringen i digitala mappar och fysiska dokumentsamlingar bör enligt min mening stävjas en gång för alla. Ökad medvetenhet hos personalen är grundläggande, men här krävs också samordnade organisatoriska och tekniska lösningar som leder informationen rätt från början till slut. Att få bukt med sidoarkivering är enligt min mening helt grundläggande för informationssäkerheten i stort.

Upprepade utredningar av samma förhållanden

Då en samlad kunskap om kommunens olika informationsflöden saknas är det komplicerat och tidskrävande att genomföra alla de dokumentationsinsatser som måste göras med anledning av dataskyddsförordningen. Olika instanser och personalgrupper berörs av detta.

- Det är exempelvis svårt att genomföra riskanalyser och konsekvensbedömningar. Att ta fram alla de uppgifter som krävs för att göra så djuplodande analyser som dataskyddsförordningen efterfrågar tar mycket tid. (Förvaltningsledare, IT)

- Det är också svårt att utreda personuppgiftsincidenter på ett djupare plan, dra lärdom av incidentutredningarna och utforma och implementera tekniska och organisatoriska åtgärder som effektiva förhindrar nya incidenter. (Förvaltningschefer, förvaltningsledare, IT, lokala kunskapare m. fl.)

- Därtill är det mödosamt att specificera dataskyddskraven inför upphandlingar av olika verksamhetssystem – även här krävs ofta omfattande efterforskningar. (Upphandlare, IT, förvaltningsledare och andra som arbetar med verksamhetsutveckling.)

- Att utforma information till de registrerade på blanketter och e-tjänstformulär kräver också utredningar, då informationen ska vara specifik för att nå upp till lagkraven. (Registratorer, administratörer, m. fl.)

- Att registrera personuppgiftsbehandlingar och personregister i Draftit är likaså knepigt. Många registeransvariga uppger att det är svårt att fylla i de uppgifter som dataskyddsförordningen kräver. Som dataskyddsombud kan jag också konstatera att många registreringar är ofullständiga och bristfälliga, eftersom det saknats grundläggande dokumentation för den registrerande personalen att utgå från. (Lokala kunskapare, registeransvariga.)

Problemet är alltså att varje obligatorisk åtgärd inom dataskyddsarbetet ofta utmynnar i en egen utredning på grund av att en samlad grundläggande dokumentation om verksamhetsprocesser, informationsflöden och personuppgiftsbehandlingar inte finns att tillgå i kommunen. Varje personalgrupp gör då sin egen utredning, men utredningarna rör ofta samma frågor: ändamål, rättslig grund, personuppgifternas art, sekretess/känsliga uppgifter, informationssäkerhet, behörigheter, risker, osv.

Att utreda samma förhållanden gång på gång inom olika delar av den kommunala organisationen är inte ett effektivt sätt att arbeta. Som dataskyddsombud rekommenderar jag därför Östhammars kommun att genomföra en kartläggning av kommunens samtliga informationsflöden och personuppgifter, i relation till kommunens verksamhetsprocesser. I denna kartläggning skulle grundläggande metainformation systematiskt kunna arbetas fram, en gång för alla, för att sedan kunna användas av olika personalgrupper för olika syften inom dataskyddsarbetet. De åtgärder som listas ovan (konsekvensbedömningar, incidenthantering, upphandling, information till de registrerade, registrering av personregister) skulle förenklas oerhört om en sådan allmän dokumentation fanns på plats. Men den allmänna dokumentation som här åsyftas skulle också lämpligen kunna användas för att utveckla det allmänna dataskyddsarbetet i en mer systematisk riktning, på väg mot ett inbyggt dataskydd.

Processorienterade informationshanteringsplaner en del av lösningen

Rent praktiskt skulle denna allmänna dokumentation kunna komma till stånd genom att kommunen bestämmer sig för att omarbeta de nuvarande dokumenthanteringsplanerna till moderna processorienterade informationshanteringsplaner. Omvandlingen skulle rent konkret innebära att planerna arbetas om så att de struktureras efter verksamhetsprocesser, omfattar både pappersbaserad och digital information, samt rymmer all den metainformation som behövs inom en

modern informationsförvaltning. Det finns stora samordningsvinster att vänta om planerna fylls med information och anvisningar om exempelvis säkerhetsklassning, sekretess och utlämnande av allmän handling, personuppgifter och dataskydd, samt registrering, rensning, gallring och arkivering. Förutom att planerna skulle kunna bidra till efterlevnaden av dataskyddsförordningen skulle de då nämligen kunna möjliggöra ett effektivt uppfyllande av dokumentationskraven i följande lagar:

- Tryckfrihetsförordningen, 2 kap.
- Offentlighets- och sekretesslagen (stöd för diarieföring och sekretessmarkering enligt 5 kap. § 1-5, samt beskrivning enligt 4 kap. § 2)
- Säkerhetsskyddslagen (säkerhetsklassning av information enligt 2 kap. 2 §)
- Arkivlagen (arkivbeskrivning och arkivförteckning § 6)

Dokumentationskraven i dessa lagar når Östhammars kommun i dagsläget inte upp till i många grundläggande avseenden. De största bristerna föreligger för den elektroniska informationen.

I statlig sektor är informationshanteringsplaner numera standard. Många av dem är processorienterade. För kommunerna finns inga tvingande lagkrav men SKL rekommenderar medlemskommunerna att upprätta moderna informationshanteringsplaner. SKL har utformat vägledningar och stödmaterial för detta, liksom en allmän klassificeringsstruktur – KLASSA – som kommit att användas av många kommuner. Förutom uppfyllande av dokumentationskraven i ovanstående lagar anses de processorienterade informationshanteringsplanerna bidra till digitalisering och effektivisering inom administration och ärendehandläggning. De brukar omtalas som ett centralt moment inom reguljär kvalitetsutveckling. De anses dessutom underlätta implementering och drift av e-arkiv.

Delegationsordning för kommunstyrelsen

ÖSTHAMMARS KOMMUN
– EN DEL AV ROSLAGEN

Delegering

Allmänt om delegering

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen.

Kommunstyreslen ansvarar för övergripande ledning och samordning av kommunens verksamheter, men också för ekonomi och budget. Kommunstyrelsen bereder ärenden som ska beslutas av kommunfullmäktige.

Nämnderna beslutar i frågor som rör verksamheten och i frågor som de enligt lagstiftning ska handha samt i frågor som fullmäktige har delegerat till nämnderna.

Att delegera innebär att överflytta beslutanderätt. Delegering kan ske både från kommunfullmäktige till nämnd och från nämnd till utskott, en ledamot eller en ersättare och en anställd i kommunen. Den som får beslutanderätten kallas delegat.

Ej blandad delegering

Blandad delegering till en förtroendevald och en anställd är inte tillåten, eftersom en delegering till flera personer förutsätter att samtliga är förtroendevalda och utgör ett utskott. En nämnd får alltså inte delegera till två eller flera förtroendevalda att besluta tillsammans. I så fall måste dessa utgöra ett utskott. Två eller flera anställda kan inte heller ges gemensam beslutanderätt. Flera anställda kan inte ges rätt att besluta i samma typ av ärenden vid sidan av varandra. I så fall måste beslutanderätten fördelas, exempelvis efter ansvarsområden, beloppsnivåer eller geografiska områden. Det är vanligt att nämnden i delegationsordningen anger en viss kategori/grupp av tjänstemän, exempelvis biståndshandläggare, miljöinspektör. En sådan delegation måste kompletteras med ett förtydligande, som fördelar ärendena inom respektive ärendegrupp på varje enskild tjänsteman. För att bl.a. uppfylla kraven vid granskning av ansvar ska man, efter att ha tagit del av delegationsordningen och eventuellt förtydligande, finna endast en tjänsteman som haft rätt att avgöra ett visst ärende.

När kommunstyrelsen eller en nämnd delegerat sin beslutanderätt träder delegaten helt in i kommunstyrelsens eller nämndens ställe. Beslut som fattas enligt delegationsordning är juridiskt sett kommunstyrelsens eller nämndens beslut och kan överklagas på samma sätt som kommunstyrelsens eller nämndens beslut.

Alla beslut som fattas med stöd av delegering ska anmälas till kommunstyrelsen eller nämnden. Kommunstyrelsen och respektive nämnd beslutar när och hur anmälan ska ske. Anmälan ska tillgodose kommunstyrelsens och nämndernas informations- och kontrollbehov. Anmälan har också betydelse för beräkning av överklagandetiden (laglighetsprövning enligt kommunallagen).

Bestämmelser om delegation framgår i kommunallagens 6 kapitel §§ 37-39.

Jäv

Delegat får inte fatta beslut i ärenden där han eller hon är jävig. Enligt kommunallagens regler är en anställd eller förtroendevald jävig om bland annat saken angår honom själv eller närstående, eller om ärendets utgång kan förväntas medföra synnerlig nytta eller skada för honom själv eller någon närstående.

Jäv kan även föreligga om det i övrigt finns någon särskild omständighet är ägnad att rubba förtroende till hans opartiskhet i ärendet. Därutöver finns fler jävsgrunder angivna i kommunallagens 6 kapitel 28-32 §§. Vid jäv får den anställde eller förtroendevalda inte delta i handläggningen eller i beslutet av ärendet.

Undantag

I enlighet med kommunallagens 6 kapitel 38 § får beslutanderätten inte delegeras i följande slag av ärenden:

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
4. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden, eller
5. ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Grundprinciper

Huvudregeln är att delegat avgör ärendet. Vid tveksamhet kan alltid ärendet på delegatens initiativ överlämnas till kommunstyrelsen eller nämnden för avgörande. Rätt att besluta på delegation innebär inte att du är skyldig att besluta.

Ansvaret för beslut på tjänstemannanivå vilar alltid på en tjänsteman, den som fattat beslutet. Det hindrar inte att denne konfererar med annan tjänsteman för att få referensmaterial/underlag för beslut.

Beslut som fattas på delegation är ett slutgiltigt beslut på kommunstyrelsens eller nämndens vägnar. Det kan inte ändras annat än genom överprövning av delegaten själv eller genom överklagande där så är möjligt. Kommunstyrelsen eller nämnden kan dock föregripa delegatens beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över. Kommunstyrelsen eller nämnden kan också om den finner anledning till det, återta rätten att fatta beslut på delegation.

Anmälan av beslut

Beslut ska förtecknas på särskild lista. På lista ska framgå datum för beslut, vad beslutet avser/ärende, och delegaten.

Alla beslut fattade på delegation ska anmälas till kommunstyrelsen eller nämnden vid nästkommande sammanträde. Rapporteringen ska avse de beslut som fattats sedan föregående sammanträde.

Samtliga beslut rörande personal, anställning, uppsägning och avsked återfinns inom kommunstyrelsens delegationsordning i personalfrågor och ska återrapporteras **till kommunstyrelsen.** Återrapportering sker på blankett framtagen av lednings- och verksamhetsstöd. Blanketten inlämnas till lednings- och verksamhetsstöd senast 7 dagar innan kommunstyrelsens sammanträde.

Registrering i kommunstyrelsens eller nämndens protokoll

Rapportering av beslut antecknas under särskild paragraf i kommunstyrelsens eller nämndens protokoll. Av paragrafen ska framgå vilka beslut som anmäls, under vilken tidsperiod besluten fattats samt vem som är delegat.

Vidaredelegation och anmälan

Förvaltningschef kan ges rätt att vidaredelegera beslut i vissa ärendegrupper. I beslut om vidaredelegation ska anges vem som beslutar vid förfall för ordinarie delegat.

Beslut fattade på vidaredelegation ska anmälas till förvaltningschefen som i sin tur anmäler till kommunstyrelsen/nämnden. (KL 7:6)

Brådskande ärenden

Nämnden får uppdra åt ordförande eller en annan ledamot som kommunstyrelsen/nämnden har utsett att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande, att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut skall anmälas vid styrelsens/nämndens nästa sammanträde. (KL 6:39).

Det är viktigt att möjligheten till ordförandebeslut i brådskande ärenden inte används slentrianmässigt. Det ska i princip vara en sådan situation där alternativet till ordförandebeslut är att kalla nämnden till extra sammanträde.

Delegationsbeslut och verkställighetsbeslut

I kommunen fattas både så kallade verkställighetsbeslut som delegationsbeslut. Det är viktigt att känna till vad de två olika begreppen betyder och skillnaden mellan de två.

I kommunstyrelsens och nämndernas delegationsordning regleras enbart de så kallade **delegationsbesluten**. Endast de är ”beslut” i kommunallagens mening. Ett delegationsbeslut kännetecknas av att beslutsfattaren måste göra vissa självständiga överväganden och bedömningar och i normalfallet finns det för delegationsbeslut alternativa lösningar. Ett delegationsbeslut kan överklagas.

Vid **verkställande** beslut är däremot ställningstagandet ofta styrt av riktlinjer, tidigare nämndbeslut, avtal med mera. Exempel på verkställighetsbeslut är avgiftsdebitering enligt en redan fastställd taxa eller tilldelning av en förskoleplats enligt en klar turordningsprincip. Rätten för anställda att vidta sådana åtgärder grundas inte på delegation utan följer istället av den arbetsfördelning mellan de förtroendevalda och de anställda som måste finnas för att den kommunala verksamheten ska fungera.

Gränsdragningen mellan verkställighetsbeslut och delegationsbeslut kan vara svår att dra och kan slutligen komma att prövas i domstol. Frågan om vilket slags beslut det är har bland annat betydelse för den enskildes möjligheter att överklaga med laglighetsprövning. Ett verkställighetsbeslut kan nämligen inte överklagas genom laglighetsprövning så som ett delegationsbeslut kan.

Nr	Ärende	Författning / avtal	Kommentar / villkor	Delegat
Allmänna ärenden				
	Besluta i ärenden som är så brådskande att kommunstyreslens avgörande inte kan avvaktas. Gäller även beslut i ärenden av mindre vikt eller av icke principiell natur.	KL 6:39		Kommunstyrelsens ordförande
	Utfärdande av fullmakt att föra kommunens talan inför domstol och andra myndigheter, vid förrättningar av skilda slag samt ingående av förlikning			Kommundirektör Ersättare: kommunstyrelsens ordförande
	Yttrande över enklare remisser där sakkunskap efterfrågas, enkäter och dyl.			Sakkunnig tjänsteman
	Beslut att inte yttra sig över remisser			KSAU
	Yttranden som på grund av ärendets innehåll kan bedömas utan behandling i KS			Förvaltningschef
	Tecknande av personuppgiftsbiträdesavtal	Dataskydds-förordningen		Kommundirektör Ersättare: ~~Administrativ chef~~ HR-chef
	Beslut om hantering av medborgarmotion som uppnått namnunderskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda invånare			KSAU

Nr	Ärende	Författning / avtal	Kommentar / villkor	Delegat
Kommunstyrelsens förtroendevaldas deltagande i kurser, konferenser och dylikt				
	Upp till en vecka			Kommunstyrelsens ordförande Ersättare: kommunstyrelsens vice ordförande
	En vecka eller därutöver			KSAU
	Registrering av lotterier enligt lotterilagen			Kommundirektör med rätt till vidaredelegation
	Myndighetsprövning av begäran om utlämnande av allmän handling hos kommunstyrelsen För arkiverade handlingar	TF 2:14 OSL	Se riktlinje	Chef inom respektive enhet Kommunarkivarie Ersättare: Kommundirektör
	Avgöra om ett besvär kommit in i rätt tid samt avvisa för sent inkommet överklagande	FL 24§		Kommunsekreterare Ersättare: kommundirektör
	Polisanmälan av brott mot kommunen			Förvaltningschef inom respektive enhet med rätt till vidaredelegation Ersättare: Kommundirektör
Ekonomiska ärenden				
	Placering av donationsmedel			~~Administrativ chef~~ Ekonomichef med rätt till vidaredelegation

Nr	Ärende	Författning / avtal	Kommentar / villkor	Delegat
	Utdelning ur donationsfonder			KSAU
	Utdelning av kommunala stipendier i den mån detta ej delegerats till annan kommunalt organ			KSAU
	Yttrande över folkbokföringsärende/ skatteärende			~~Administrativ chef~~ Ekonomichef med rätt till vidaredelegation
	Överklagande av folkbokföringsärende/ skatteärende			~~Administrativ chef~~ Ekonomichef med rätt till vidaredelegation
	Besluta i ärenden om icke periodiska återkommande bidragsansökningar upp till 10.000 kronor		Samråd ska med övriga kommunalråd innan beslut fattas	Kommunstyrelsens ordförande
	~~Rätt att omsätta kommunens befintliga lån inom av kommunfullmäktige beslutad budgetram~~ Upplåna respektive konvertera lån upp till av kommunfullmäktige högsta angivna belopp eller på grund av särskilt av fullmäktige fattat beslut			Ekonomichef Ersättare: Kommundirektör

Nr	Ärende	Författning / avtal	Kommentar / villkor	Delegat
	Anstånd med betalning av kommunens fordringar i högst sex (6) månader samt avskrivning av kommunens fordringar intill ett belopp av 10.000 kronor			~~Administrativ chef~~ Ekonomichef med rätt till vidaredelegation
	Anstånd med betalning av kommunens fordringar över sex (6) månader samt avskrivning av kommunens fordringar intill ett belopp av 50.000 kronor för varje särskilt fall			KSAU
	Ansökan om externa medel (inkl EU-medel) för projekt- och utvecklingsarbete m m			Kommundirektör
	Fastställande av förteckning över beslutsattestanter och ersättare inom kommun styrelsens förvaltning			~~Administrativ chef~~ Ekonomichef med rätt till vidaredelegation
	Godkännande av ersättning från försäkringsbolag			~~Administrativ chef~~ Ekonomichef med rätt till vidaredelegation Ersättare: Kommundirektör

Nr	Ärende	Författning / avtal	Kommentar / villkor	Delegat
	Beslut om avgiftsbefrielse för ideella föreningar avseende bygglov- och bygganmälan, rivning samt strandskyddsdispens		Villkor se KF § 8/2010-02-16 KS § 110/2016-05-03 KS § 105/2019-04-02 Beslut ska anmälas till KS och delges lednings- och verksamhetsstöd (ekonomi)	Kultur- och fritidschef Ersättare: Utvecklingsledare inom kultur och fritidsförvaltningen
	Beslut om ansökan om medel till utvecklingsprojekt från utvecklingsgrupperna	KS §211/2016	Ansökan kan göras fyra gånger per år (januari, april, augusti, november), via avsett formulär	Kommundirektör
Fastigheter, tomter, försäljning, uthyrning				
	Försäljning av bostadstomter i enlighet med fastställd taxa		Samråd ska i MEX-gruppen innan beslut fattas	Teknisk chef
	Försäljning av industritomter upp till 3000 kvm inom detaljplanelagt område ~~i enlighet med fastställd taxa~~ som prissatts genom oberoende expertvärdering innan försäljning eller genom försäljning till högst bjudande via mäklare		Samråd ska i MEX-gruppen innan beslut fattas	Teknisk chef

Nr	Ärende	Författning / avtal	Kommentar / villkor	Delegat
	Upplåtelse av nyttjanderätt till kommunens mark i högst två år			Teknisk chef med rätt till vidaredelegation
	Uthyrning av lägenheter och lokaler samt inhyrning av lägenheter och lokaler för kommunal verksamhet			Teknisk chef med rätt till vidaredelegation
	Yttrande till bygg- och miljönämnden angående ansökan om bygglov			Teknisk chef med rätt till vidaredelegation
	Föra talan vid lantmäteriförrättningar med rätt att ingå överenskommelser i dessa ärenden			Teknisk chef med rätt till vidaredelegation
	Besluta i bostadsanpassningsärenden enligt bostadsanpassningslagen	Lag (1992:1574) om bostads-anpassningsbidrag mm.		Teknisk chef med rätt till vidaredelegation
Upphandling, anskaffnings -och tilldelningsbeslut				
	Anskaffningsbeslut av budgeterade medel upp till 800 000 kronor			Upphandlingschef inom KS och Förvaltningschef inom respektive nämnd
	Anskaffningsbeslut av budgeterade medel över 800 000 kronor			KSAU inom KS och ansvarig nämnd utanför KS

Nr	Ärende	Författning / avtal	Kommentar / villkor	Delegat
	Anskaffningsbeslut ramavtal oavsett belopp			Upphandlingschef
	Besluta om att delta i samordnade upphandlingar			Upphandlingschef
	Tilldelningsbeslut i upphandlingar upp till 800 000 kronor, över 800 000 kronor samt ramavtals upphandlingar			Upphandlingschef Ersättare: Kommundirektör
	Tilldelningsbeslut i förnyade konkurrensutsättningar (FKU) och dynamiskt inköpssystem (DIS)			Upphandlingschef med rätt till vidaredelegation
Kommunstyrelsen som lönemyndighet				
	Beslut om beviljande av kommunalt lönebidrag			Enhetschef för enheten för arbete och sysselsättning
Skydds-, säkerhets och totalförsvarsärenden				
	Yttrande angående antagande av hemvärnsmän			Kommunstyrelsens ordförande Ersättare: 1:e vice ordförande i kommunstyrelsen
	Fullmakt att besluta om VMA (myndighetsmeddelande), d.v.s. Viktigt Meddelande till Allmänheten		Samråd ska ske med kommunikatör	Beredskapssamordnare Ersättare: Säkerhetsskyddschef

Nr	Ärende	Författning / avtal	Kommentar / villkor	Delegat
	Besluta om plan för hantering av extraordinär händelse	Lagen om extraordinär händelse (2006:544) 2 kap.§ 1 Överenskommelse mellan SKL och MSB om kommunernas krisberedskap 2019-2022, punkt 5.3		KSAU
	Besluta om utbildnings- och övningsplan för förtroendevalda och anställda för att kunna lösa uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid	Lagen om extraordinär händelse (2006:544) 2 kap.§ 8 Överenskommelse mellan SKL och MSB om kommunernas krisberedskap 2019-2022, punkt 5.3		Kommundirektör
	Besluta om säkerhetsklassning av personal		Samråd ska ske med berörd förvaltnings-chef eller VD	Säkerhetsskyddschef

Bolag	Ägar-andel*	Finns ägar-direktiv?	Rev. för 2018 ok?	Helägda: Är det kommunala ändamålet med verksamheten fastställt av fullmäktige?	Helägda: Anges det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten i bolagsordningen?	Hel- och delägda 6:9: Har verksamheten under året bedrivits i enlighet med det kommunala ändamålet?	Hel- och delägda 6:9: Har verksamheten under året utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna?	Helägda: har kommunen utsett samtliga styrelseledamöter (står det så i ordningen + vårt val)?
Dannemora gruvfastighet AB, 556387-4824	100%	Ja	Ja	BO antagen i KF 2002 (ang. revisorer) men BolV har den från 1999. Föremål och syfte nästan desamma i versionerna.	Syfte anges, skilt från föremål. Befogenheterna beskrivs (självkostnads- och likställighets-principen).	Ingen verksamhet bedrivs i bolaget. Därmed kan ingen bedömning ske. Om någon verksamhet borde ha bedrivits har ej granskats.	Ingen verksamhet bedrivs i bolaget. Därmed kan ingen bedömning ske. Om någon verksamhet borde ha bedrivits har ej granskats.	Ja. KF har utsett styrelse (dec 2018) men valde inga suppleanter.
Östhammar Vatten AB, 559099-4447	1%, 100% av rösterna	Ägardirektiv för GVAB gäller i tillämpliga delar även dotterbolag	Ja	BO fastställdes i KF 2016-06-14. GVAB:s ägardirektiv gäller i tillämpliga delar även denna. Ändring i BO beslutad i KF 2017-09-26.	Ändamål anges, skilt från föremål. Befogenheterna anges genom geografisk avgränsning och som att bolaget ska tillämpa Lagen om allmänna vattentjänster (LAV).	Ägardirektiv för GVAB gäller i tillämpliga delar även dotterbolag, se nedan. Enligt uppgift äger ÖK 1% av ÖVAB; enligt ägardirektiv (beh. I KF vid beslut om att ingå i GVAB) äger GVAB 100% av ÖVAB. I årsredovsining står det 99% hos GVAB, 1% hos ÖK och att ÖK har kontroll över samtliga röster. Översiktlig granskning av årsredovisning, delårsredovisning och protokoll visar inte att bolaget rört sig utanför ändamålet (huvudman för allmän VA-anläggning).	Fördjupad granskning av uppfyllnad av LAV har ej genomförts i denna granskning. Avgränsningen "Östhammars kommun" behöver kontrolleras avseende överföringsledning från Tierp.	Ja. KF har utsett styrelse (dec 2018) men valde inga suppleanter.
Gästrike vatten, 556751-1661	10%	Ja	Ja	BO, aktieägaravtal, ägardirektiv och samarbetsavtal fastställdes i KF 2016-06-14.	Ändamål anges, skilt från föremål. Befogenheterna beskrivs (lokaliserings-, självkostnad- och likställighetsprinciperna).	Ägardirektivet följer ändamålet. Översiktlig granskning av årsredovisning och delårsredovisning visar inte att bolaget rört sig utanför ändamålet	Befogenheterna förefaller ha följts.	Ja delvis, anges i BO. KF har utsett styrelse och ersättare (dec 2018) enligt BO.

Hargs hamn AB, 556300-6625	89%	Ja	Ja	BO inkl. § om ändamål fastställd i KF 2019-04-23.	Ändamål anges, skilt från verksamhet. Befogenheterna anges endast genom geografisk avgränsning.	Ägardirektivet följer ändamålet. Årsredovisningen och lekmannarevisionsgranskning utför november 2019 visar inga avvikelser från ändamålet (i revisionens granskning ingår inte ändamål specifikt).	Se ändamål.	Ja delvis, anges i BO. KF har utsett styrelse och ersättare (dec 2018) enligt BO.
Visit Roslagen AB, 556525-2722	10%? 11,7 % enligt avtal KS-2019-48	Nej		BO-ändring beslutad i KF 2012-04-17, rimligtvis är hela BO fastställd någon gång.	Verksamhet anges och däri föremål, men ej syfte. Befogenheterna anges endast genom geografisk avgränsning.	Eftersom ändamål inte anges kan bara konstateras att årsredovisningen verkar ange att verksamheten följs. Årsredovisning ej inlämnad? Finns på web.	Befogenheterna (omfattningen av kommuner) är svår att följa upp. Vaxholm finns med BO men ej i aktieavtal eller årsredovisning.	Står inte bestämt i BO. Representant på bolagsstämman utsedd (KF dec 2018).
Gimo utbildningsaktie-bolag, 556061-4041	9%			BO-ändring beslutad i KF 2008-06-11. BO är från 2016, hittar ej i diariet.	Syfte anges i BO, även om det inte tydligt anges som kommunalt ändamål eller är skilt från föremål. Hävisning till befogenheter saknas.	Eftersom ändamål inte anges har kontroll varit svår att göra. Årsredovisning ej inlämnad?	Se ändamål.	Står inte bestämt i BO. Representant på bolagsstämman utsedd (KF dec 2018).
Inera 556559-4230	Vi äger fem aktier. Alla kommuner äger 5 aktier.			KS behandlade ändringar i ägande 2017-05-30. Hittar inget om BO men kan ha hanterats via SKL.	Syfte anges, skilt från föremål. I syfte anges befogenheter genom att vinst inte är syftet.	Årsredovisning ej inlämnad? Sannolikt pga litet ägande.	Se ändamål.	Står inte bestämt i BO

*Delägda bolag omfattas av samma krav som helägda i "omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt."

Helägda: Anges det i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning till sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan de fattas?	Helägda: har kommunen utsett minst en lekmannarevisor (står det så i ordningen + vårt val)?	Hel- och delägda: till lekmannarevisor ska fullmäktige utse någon av de revisorer som valts av fullmäktige för mandatperioden (kommunsens förtroendevalda revisorer, 12:4).	Helägda: ger bolaget allmänheten insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare?	Delägda: som inte omfattas av 2:3 OSL ska KF verka för att allmänheten har rätt att ta del av handlingar.
Ja inkl. att ändring i BO ska till KF.	Anges ej i BO. KF har valt en lekmannarevisor och en ersättare (dec 2018).	KF har valt bland revisorerna enl. 12:4.	Anges ej i BO eller ägardirektiv.	Allmänheten har rätt att ta del av handlingar enligt BO
Ja inkl. att ändring i BO ska till KF.	§ 10, anges i BO. KF har valt en lekmannarevisor och en ersättare (dec 2018).	KF har valt bland revisorerna enl. 12:4.	Anges ej i BO.	Helägt
Ja inkl. att ändring i BO ska till KF.	§ 10, anges i BO (delar). KF har valt en lekmannarevisor och en ersättare (dec 2018).	KF har valt bland revisorerna enl. 12:4.	Anges ej i BO eller ägardirektiv.	Anges ej särskilt men bör uppfyllas av att alla ägare är kommuner.

Ja inkl. att ändring i BO ska till KF.	§ 11, anges i BO. KF har valt en lekmannarevisor och en ersättare (dec 2018).	KF har valt bland revisorerna enl. 12:4.	Anges ej i BO.	Enligt lekmannarevisionsgranskning lämnas bla protokoll ut på begäran.
Nej	Står inte så i BO. Ingen vald på KF dec 2018.		Anges ej i BO	Anges ej i BO. Bestämmelsen är aktuell för bolaget.
Nej	Står inte bestämt i BO. Ingen vald på KF dec 2018.			Anges ej i BO. Bestämmelsen är aktuell för bolaget.
Nej	Ingen vald på KF dec 2018.		Ja, det anges.	Allmänheten har rätt att ta del av handlingar.

Förändring av PRO Samorganisation Östhammars kommun KPR Delegater

Avgår

Ordinarie

[redacted] Lars-Erik Nyström. [redacted]

[redacted] Flyttat till annan kommun.

Ordinarie delegat för PRO Östhammar

Ersättare

[redacted] Wirginia Hellman Arkteg. [redacted]

[redacted] Önskar själv utgå.

Ersättare för PRO Öregrund

[redacted] Kaija Nyström PRO Östhammar. [redacted]

[redacted] Flyttat till annan kommun

Ersättare för PRO Östhammar

Nya ordinarie delegater

[redacted] Kerstin Medin. [redacted]

Ny ordinarie för PRO Östhammar

[redacted] Lisbeth Eriksson [redacted]

Ny ordinarie för PRO Öregrund

Ny ersättare delegat

[redacted] Monica Jansson [redacted]

Går från ordinarie för PRO Öregrund till ersättare för PRO Öregrund.

Dnr SN-2019-114 Dpl 701

§ 186. Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut för kvartal 3, 2019

Socialnämndens beslut

Statistikrapporten överlämnas till kommunfullmäktige (Bilaga 3).

Ärendebeskrivning

Enligt 16 kap § 6 h Socialtjänstlagen (SoL) ska socialnämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden ska vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller och hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut.

Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten. Det ska också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män. Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) § 28h gäller en motsvarande rapporterings-skyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

Beslutsunderlag

- Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut kvartal 3 2019.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Verksamhetsområdeschef myndighet VoO Agneta Rönnkvist och individ- och familjeomsorgschef Yvonne Wahlbeck föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Statistikrapport av ej verkställda beslut

Socialnämnden, Kvartal 3 2019

ÖSTHAMMARS KOMMUN
– EN DEL AV ROSLAGEN

Innehållsförteckning

1 Statistikrapport av ej verkställda beslut 3

1 Statistikrapport av ej verkställda beslut

Socialförvaltningens förslag till beslut

Bakgrund

Beslutet skickas till

LSS Beslut

Beslutsdatum/Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkställts	Vidtagna åtgärder	Kön
2018-05-15	9.9§ Bostad för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad		Man
2018-07-26	9.9§ Bostad för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad		Man
2019-06-18	9.9§ Bostad för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad		Kvinna
2019-06-26	9.9§ Bostad för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad		Man
2019-03-13	9.9§ Bostad för vuxna	Resursbrist,t ex saknar ledig bostad	Brukaren bor på HVB i kommunen	Man
2019-04-26	9.9§ Bostad för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad		Man
2019-06-14	9.4§ Kontaktperson	Den enskilde har tackat nej till erbjudandet		Kvinna
2019-06-14	9.4§ Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare		Kvinna
2019-04-16	9.4§ Kontaktperson	Den enskilde har tackat nej till erbjudandet	Avslutat 2019-08-13 på grund av planerad flytt till annan kommun	Kvinna
2018-07-27	9.9§ Bostad för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad		Man

SoL Beslut

Beslutsdatum/Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkställts	Vidtagna åtgärder	Kön
2019-04-02	Permanent bostad (ÄO)	Brukaren har ansökt om plast på ett specifikt boende i kommunen där det inte finns ledigt bostad		Kvinna
2019-03-31	Kontaktperson (OF)	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare		Man
2019-02-25	Kontaktperson (OF)	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare		Man
2019-02-04	Kontaktperson (IFO)	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare	Verkställt 2019-08-30	Man
2019-05-10	Kontaktfamilj (IFO)	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare		Kvinna
2019-05-27	Kontaktfamilj (IFO)	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare		Man
2019-08-14	Kontaktperson (IFO)	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare	Verkställt 2019-08-14	Kvinna
2019-04-11	Kontaktperson (IFO)	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare	Verkställt 2019-08-15	Kvinna
2019-06-05	Kontaktperson (IFO)	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare		Man
2019-06-13	Kontaktfamilj (IFO)	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare		Man
2019-06-13	Kontaktfamilj (IFO)	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare		Man
2019-06-05	Kontaktperson (IFO)	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare		Kvinna

2019-04-11	Permanent bostad (ÄO)	Brukaren har tackat nej till erbjudandet		Man

Möjlig anslutning till vatten och avlopp i Östhammar kommun

Förslag till beslut

Östhammar Vatten AB:s styrelse beslutar

- att godkänna antal personer som kan anslutas till den allmänna VA-anläggningen per ort 2019-10-01 i enlighet med bilaga 1.
- att överlämna beslutet till Östhammar kommun

Ärendebeskrivning

Sedan 2017 har en grundlig genomgång av VA-verksamheten genomförts och ett mycket stort antal åtgärder har vidtagits för att säkra såväl arbetsmiljö, uppfylla gällande lagkrav och tillstånd samt VA-leveransen till knappt 15 000 anslutna personer och verksamheter.

Genomgången visar att den kommunala VA-försörjningen är mycket ansträngd, bilaga 2. Det ansträngda läget gör att få ytterligare personer kan anslutas till den allmänna VA-anläggningen. I bilaga 1 redovisas antal personer som kan anslutas till den allmänna VA-anläggningen per ort 2019-10-01.

Fler anslutningar gör att Östhammar Vatten AB riskerar att inte klara sitt uppdrag att leverera dricksvatten av god kvalitet och att överskrida sina miljötillstånd för reningsverken.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Antal personer som kan anslutas till den allmänna VA-anläggningen per ort 2019-10-01
Bilaga 2 Östhammar Vatten AB:s lägesbild om VA-försörjningen i Östhammars kommun 191001

Ansvarig för underlag till ärendet är Tobias Kudermann, chef Teknik och utveckling.

Föredragande i ärendet är Lena Blad, Vd

Dokument ID 20191016-00093

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon direkt 020-**37 93 00**
info@gastrikevatten.se| www.gastrikevatten.se

Antal personer som kan anslutas till VA per ort 2019-10-01

Tabell 1 Antal personer som kan anslutas till den allmänna VA-anläggningen per ort 2019-10-01.

Ort	**Dagens anslutna till kommunalt VA, personer (ca)**	**Antal personer som kan anslutas till spillvatten**	**Antal personer som kan anslutas till vatten**	**Antal personer som kan anslutas till den allmänna VA-anläggningen**
Alunda	2300	200	0	***0***
Gimo	2800	3050	200	***200***
Hargshamn	270	380	50	***50***
Öregrund	1600	500	100	***100***
Österbybruk	2700	660	100	***100***
Östhammar	4830	50 personer/år	200	***50 personer/år upp till 200***

Uppföljning av tabell 1 utifrån genomförda åtgärder, utredningar, antagna detaljplaner och beviljade bygglov etc. sker i samverkan mellan Östhammar Vatten AB och Östhammars kommun.

Dokument ID 20191018-00006

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon direkt 020-**37 93 00**
info@gastrikevatten.se| www.gastrikevatten.se

Östhammar Vatten AB:s lägesbild om VA-försörjningen i Östhammars kommun 191001

Organisation

Gästrike Vatten AB är moderbolag i Gästrike Vatten-koncernen med dotterbolagen Gävle Vatten AB, Hofors Vatten AB, Ockelbo Vatten AB, Älvkarleby Vatten AB och Östhammar Vatten AB. Gästrike Vatten AB ägs gemensamt av Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommuner. Varje dotterbolag är VA-huvudman i sin kommun, vilket innebär att den allmänna VA-anläggningen ägs av respektive dotterbolag. Moderbolaget Gästrike Vatten sköter drift av anläggningen på uppdrag av respektive kommun.

Gemensamt för alla bolag inom Gästrike Vatten-koncernen är vårt uppdrag att arbeta för en trygg, långsiktig och god dricksvattenförsörjning samt en miljöanpassad avloppshantering. Vi tar även ansvar för en hållbar utveckling av våra VA-tjänster genom att aktivt delta i samhällsutvecklingen.

Status och förutsättningar för kommunal VA-försörjning i Östhammars kommun

Sedan 2017 har en grundlig genomgång av VA-verksamheten genomförts och ett mycket stort antal åtgärder vidtagits för att säkra såväl arbetsmiljö som VA-leveransen. 8 avloppsreningsverk och 11 vattenverk producerar vatten till och renar spillvatten från knappt 15 000 anslutna personer och verksamheter. Längden ledningar (vatten, spillvatten och dagvatten) är ca 500 km.

Genomgången visar att den kommunala VA-försörjningen är mycket ansträngd på flera olika sätt. Speciellt kan lyftas fram:

- Bristande vattenkvalitet och många kundklagomål
- Små grundvattenmagasin och mer vatten än vad som bildas tas ut från huvuddelen av vattentäkterna
- Få vattenresurser av god kvalitet och stor mängd inom kommunen (bilaga 1 Sammanfattning av Vattenförsörjningsplan Östhammars kommun)
- Svårt att uppfylla miljötillstånd för reningsverken och flertalet ligger nära sin dimensionerade reningskapacitet
- Små möjligheter att ansluta fler till kommunalt VA vilket hindrar exploateringar och begränsar kommunens tillväxt
- Sveriges högsta VA-taxa

Vattenförsörjning

Den kommunala vattenförsörjningen inom Östhammars kommun baserar sig på uttag av grundvatten. Befintliga grundvattenresurser inom kommunen är små vilket gör att de endast kan magasinera små mängder grundvatten. Att grundvattenresurserna är små gör att de inte räcker till för det behov som finns idag vilket speciellt visas genom bristande grundvattenkvalitet samt att vattenförsörjningen blir extra känslig vid torra perioder och hög vattenanvändning.

Dokument ID 20191007-00016

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon direkt 020-**37 93 00**
info@gastrikevatten.se| www.gastrikevatten.se

Flera grundvattenutredningar pågår och ytterligare planeras för att öka kunskapsläget om dagens vattentäkter för att säkerställa att uttag sker på bästa sätt med avseende på mängd och kvalitet. Under 2018 startade även SGU (Sveriges Geologiska Undersökning) grundvattenkartläggning inom ett antal områden i Östhammars kommun för att stödja kunskapsinsamlingen. Arbetet fortgår under 2019 och kommer att utgöra ett av flera underlag för det fortsatta vattenkartläggningsarbetet samt planarbetet i kommunen. I arbetet ingår även skydd av vattentäkterna.

Det finns stort behov av fortsatta åtgärder på vattenverken för att optimera och komplettera processerna för att säkerställa leverans av dricksvatten.

Avloppsrening

Det finns stora behov att fortsatt vidta åtgärder för att optimera processerna för flera av avloppsreningsverken för att klara gällande gränsvärden och villkor i miljötillstånden. På flera orter ligger reningsverken nära sin dimensionerade reningskapacitet och det saknas därmed kapacitet att omhänderta ytterligare mängd spillvatten. Detta är begränsande för ytterligare tillväxt (med kommunal försörjning) redan nu eller inom kort i vissa tätorter.

Lägesbild VA-försörjning per tätort med utblick mot 2040

Alunda

Vattenförsörjning

Idag försörjs ca 2 300 personer av kommunalt vatten i Alunda (Tabell 1). Sedan lång tid finns problem med både vattenmängd och vattnets kvalitet. Överuttag sker i vattentäkterna, dvs att mer vatten tas upp än vad som nybildas, vilket leder till försämrad råvattenkvalitet. Under delar av 2016 kördes vatten i tankbil för att klara vattenförsörjningen. Såväl 2017, 2018 och även sommaren 2019 har restriktioner i vattenanvändningen för Alunda tillsammans med övriga orter med kommunal vattenförsörjning i Östhammars kommun införts.

För att säkerställa leverans av dricksvatten till dagens kunder har omfattande åtgärder vidtagits. Trots vidtagna åtgärder sker ett överuttag i vattentäkterna vilket innebär fortsatt risk för vattenbrist och försämrad vattenkvalitet. Ingen nyanslutning till vatten är möjlig (Tabell 1).

Östhammars kommuns ambition är en stark tillväxt i Alunda. I enlighet med underlaget för befolkningsprognoser som togs fram som underlag till behovsanalys i fastställd vattenförsörjningsplan för Östhammars kommun för den kommunala vattenförsörjningen är prognosen att dagens ca 2 300 personer i Alunda år 2040 är ca 5 500 personer.

Avloppsrening

Idag är ca 2 300 personer anslutna till reningsverket (Tabell 1), vilket för Alunda reningsverk, motsvarar ungefär 80 % av den tillståndsgivna inkommande mängden som får hanteras. Reningsverket har även svårt att uppfylla miljötillståndets utgående villkor och det finns behov av optimering av reningsprocesserna. För att klara dagens behov samt kunna möta det utökade

Dokument ID 20191007-00016

behovet krävs investeringar i reningsverket. Möjlig nyanslutning till reningsverket är ca 200 personer (Tabell 1).

Utredningar och åtgärder

Kortsiktigt för att säkerställa leverans och kvalitet till dagens kunder
Flertalet kortsiktiga åtgärder för vattenförsörjningen är genomförda. Dessa innefattar grundvattenutredning och omfattande övervakning av vattentäkterna, optimering i nyttjande av vattentäkter och anläggande av infiltrationsområde. Trots genomförda åtgärder finns fortfarande behov av mer vatten av bättre kvalitet för att förbättra dagens situation och för att kunna möta framtida tillväxt.

Kortsiktigt för Alunda reningsverk pågår optimering av reningsprocesserna och beroende på utfall kan investering krävas för att ytterligare förbättra dagens rening.

Långsiktiga lösningar
Utifrån åtgärder föreslagna i Vattenförsörjningsplanen för den kommunala vattenförsörjningen i Östhammars kommun (bilaga 1) är den långsiktiga inriktningen för att möjliggöra mer vatten av god kvalitet att samverka med Tierps kommun. En avsiktsförklaring om långsiktig samverkan kring dricksvattenförsörjning har tecknats mellan Tierps kommun och Östhammars kommun. Avsiktsförklaringen innebär köp av dricksvatten från Tierp via etablering av en överföringsledning från Örbyhus i Tierps kommun, via Österbybruk till Alunda. Vattnet från Tierp kommer att komplettera vattentäkterna och vattenverken i både Österbybruk och Alunda. Detta beskrivs utförligare i avsnittet Långsiktiga Åtgärder (Åtgärd A).

En förstudie genomförs under 2019 för att utreda hur avloppsreningen i Alunda ska kunna möta behoven av ökad kapacitet då vattentillgången ökar genom ledning från Tierps kommun (Åtgärd A) och behovet mot år 2040. Utredningen kommer att redovisas under slutet av 2019. Tidiga resultat visar att åtgärd kan genomföras genom utbyggnad av befintligt reningsverk. Detta beskrivs utförligare i avsnittet Långsiktiga åtgärder (Åtgärd B).

Österbybruk

Vattenförsörjning
Idag försörjs ca 2 700 personer av kommunalt vatten i Österbybruk (Tabell 1). Vattentäkterna är små och visar tecken på att de är överutnyttjade, dvs uttaget är större än tillgången på grundvatten av god kvalitet. Vattenkvaliteten i en av vattentäkterna kräver redan idag relativt omfattande beredning och en försämrad vattenkvalitet till följd av överuttag i vattentäkterna kan på sikt medföra ytterligare beredningsbehov. Möjlig nyanslutning är ca 100 personer (Tabell 1).

Avloppsrening
Idag är ca 2 700 personer anslutna till reningsverket (Tabell 1). Reningsverket klarar gällande miljötillstånd. Möjlig nyanslutning är ca 660 personer (Tabell 1).

Dokument ID 20191007-00016

Utredningar och åtgärder

Kortsiktigt för att säkerställa leverans och kvalitet till dagens kunder
Grundvattenutredning pågår sedan slutet av 2018 och beräknas slutföras under 2020. Den fördjupade kunskapen om vattentäkterna kan förhoppningsvis möjliggöra en optimerad drift av vattentäkterna för att minska kvalitets- och kapacitetsproblem. Detta underlättar dock bara situationen för de närmsta åren och utgör ingen lösning på längre sikt.

Långsiktiga lösningar
Utifrån åtgärder föreslagna i Vattenförsörjningsplanen för den kommunala vattenförsörjningen i Östhammars kommun (bilaga 1) är den långsiktiga inriktningen för att möjliggöra mer vatten av god kvalitet att samverka med Tierps kommun. En avsiktsförklaring om långsiktig samverkan kring dricksvattenförsörjning har tecknats mellan Tierps kommun och Östhammars kommun. Avsiktsförklaringen innebär köp av dricksvatten från Tierp via etablering av en överföringsledning från Örbyhus i Tierps kommun, via Österbybruk till Alunda. Vattnet från Tierp kommer att komplettera vattentäkterna och vattenverken i både Österbybruk och Alunda. Detta beskrivs utförligare i avsnittet Långsiktiga Åtgärder (Åtgärd A).

Östhammar

Vattenförsörjning
Idag försörjs ca 4 830 personer av kommunalt vatten i Östhammar och Norrskedika (Tabell 1). Vattenkvaliteten i den del av Börstilåsen som nyttjas idag är dålig och beredningen i vattenverket är idag inte fullt ut anpassad för detta vilket medför bristande dricksvattenkvalitet. Vattentäkten visar även tecken på överutnyttjande, dvs uttaget har varit större än tillgången på grundvatten av god kvalitet. Möjlig nyanslutning är 200 personer (Tabell 1).

Behovet av att stärka upp och säkra dricksvattenförsörjningen för nuvarande behov är stort i samtliga områden efter kusten i Östhammars kommun. Dagens vattentäkter kan inte magasinera tillräcklig mängd för att täcka behoven, speciellt inte nederbördsfattiga år. Detta får som följd att både råvattnet och även det renade dricksvattnet får en sämre vattenkvalitet under dessa perioder. Utredningar pågår för att på kort sikt förbättra dricksvattnets kvalitet. På längre sikt krävs förutom en förbättrad kvalitet även mer vatten.

Avloppsrening
Idag är ca 4 830 personer anslutna till reningsverket (Tabell 1) vilket motsvarar närmare 100 % av den tillståndsgivna inkommande mängden som får hanteras. Reningsverket har även svårt att uppfylla miljötillståndets utgående villkor. Möjlig nyanslutning är bedömd till 50 personer/år (Tabell 1). Detta gäller under förutsättning att det initiala utfallet från genomförda förbättringar avseende mätning och viss optimering är stadigvarande. Eftersom längre mätserier med hänsyn till årsvariationer efter förbättringen som genomfördes 2018 än så länge saknas råder stor mätosäkerhet och därmed försiktighet i uppskattningen av möjliga nyanslutningar. För att fortsatt klara dagens behov samt de ökade behoven i närtid krävs investeringar i befintlig anläggning. För att klara de långsiktiga behoven och ökade reningskrav visar pågående utredning att en ny lokalisering och recipient för ett nytt reningsverk för Östhammar sannolikt krävs.

Dokument ID 20191007-00016

Utredningar och åtgärder

Kortsiktigt för att säkerställa leverans och kvalitet till dagens kunder
Grundvattenutredning pågår sedan slutet av 2018 och beräknas slutföras under 2020. Den fördjupade kunskapen om vattentäkterna kan förhoppningsvis möjliggöra en optimerad drift av vattentäkterna för att minska kvalitets- och kapacitetsproblem. Detta underlättar dock bara situationen för de närmsta åren och utgör ingen lösning på längre sikt.

För att komma tillrätta med dagens bristande dricksvattenkvalitet pågår utredning under 2019 för att undersöka hur beredningen vid vattenverket kan förstärkas. Utredningen beräknas leverera ett lösningsförslag i slutet av 2019 som för att genomföras kommer att kräva investeringar i vattenverket. Genomförande beräknas kunna ske 2020-2021.

För Östhammars reningsverk har optimeringar av reningsprocess och förbättrade mätningar genomförts under 2018. Uppföljning av dessa förändringar visar initialt på större möjligheter att klara dagens miljötillstånd. Under 2019-2020 pågår utredning för att klargöra möjligheterna att utöka kapaciteten på befintlig anläggning i närtid. Detta omfattar behov av nytt eller ändrat miljötillstånd samt investeringsbehov.

Långsiktiga lösningar
Utifrån åtgärder föreslagna i Vattenförsörjningsplanen för den kommunala vattenförsörjningen i Östhammars kommun (bilaga 1) är den långsiktiga inriktningen för att möjliggöra mer vatten och bättre kvalitet för samtliga områden längs kusten anläggning av ett avsaltningsverk. Sedan 2018 pågår en förstudie för avsaltningsverk. Detta beskrivs utförligare i avsnittet Långsiktiga åtgärder (Åtgärd C).

En förstudie genomförs under 2019 för att utreda ett nytt avloppsreningsverk för Östhammar för att klara de långsiktiga behoven och ökade reningskrav. Utredningen ser till Östhammar tätorts utökade behov samt Östhammar tätorts och Öregrunds gemensamma utökade behov samt lokalisering. Detta beskrivs utförligare i avsnittet Långsiktiga åtgärder (Åtgärd D).

Öregrund

Vattenförsörjning
Idag försörjs ca 1 600 personer av kommunalt vatten i Öregrund (Tabell 1). Antalet fördubblas dock under sommarperioden. Vattentäkten visar tecken på överutnyttjande, dvs uttaget har varit större än tillgången på grundvatten av god kvalitet. Möjlig nyanslutning är ca 100 personer (Tabell 1) och detta omfattar även säsongsboende.

Behovet av att stärka upp och säkra dricksvattenförsörjningen för nuvarande behov är stort i samtliga områden efter kusten i Östhammars kommun. Dagens vattentäkter kan inte magasinera tillräcklig mängd för att täcka behoven, speciellt inte nederbördsfattiga år. Detta får som följd att både råvattnet och även det renade dricksvattnet får en sämre vattenkvalitet under dessa perioder. På längre sikt krävs mer vatten.

Dokument ID 20191007-00016

Avloppsrening

Idag är ca 1 600 personer anslutna till reningsverket (Tabell 1). Vid Öregrunds reningsverk ligger stora utmaningar i att det är en sommarstad där befolkningen fördubblas vissa perioder under året. Under dessa perioder har anläggningen svårt att uppfylla miljötillståndets utgående villkor. Den långsiktiga tillväxten i Öregrund ligger även utanför reningsverkets tillståndsgivna belastning. Möjlig nyanslutning är ca 500 personer (Tabell 1) och detta omfattar även säsongsboende.

Utredningar och åtgärder

Kortsiktigt för att säkerställa leverans och kvalitet till dagens kunder
Grundvattenutredning för Östhammars vattentäkter som pågår sedan slutet av 2018 och beräknas slutföras under 2020 utreder också Öregrunds vattentäkt. Med den fördjupade kunskapen om vattentäkten kan det säkerställas vilket uttag som är långsiktigt hållbart utan att riskera försämrad vattenkvalitet. Detta underlättar dock bara situationen för de närmsta åren och utgör ingen lösning på längre sikt.

Långsiktiga lösningar
Utifrån åtgärder föreslagna i Vattenförsörjningsplanen för den kommunala vattenförsörjningen i Östhammars kommun (bilaga 1) är den långsiktiga inriktningen för att möjliggöra mer vatten och bättre kvalitet för samtliga områden längs kusten anläggning av ett avsaltningsverk. Sedan 2018 pågår en förstudie för avsaltningsverk. Detta beskrivs utförligare i avsnittet Långsiktiga åtgärder (Åtgärd C).

En förstudie genomförs under 2019 för att utreda ett nytt avloppsreningsverk för Östhammar för att klara de långsiktiga behoven och ökade reningskrav. Utredningen ser till Östhammar tätorts utökade behov samt Östhammar tätorts och Öregrunds gemensamma utökade behov samt lokalisering. Detta beskrivs utförligare i avsnittet Långsiktiga åtgärder (Åtgärd D).

Gimo och Hökhuvud

Vattenförsörjning

Idag försörjs ca 2 800 personer av kommunalt vatten i Gimo och Hökhuvud (Tabell 1). Trender i vattenkvalitet indikerar möjligt överuttag i Gimos vattentäkt men ytterligare utredning krävs. Möjlig nyanslutning är ca 200 personer (Tabell 1).

Avloppsrening

Idag är ca 2 800 personer anslutna till reningsverket (Tabell 1). Reningsverket klarar gällande miljötillstånd. Dock utförs åtgärder för förbättrad slamhantering för att säkerställa att miljötillståndet fortsatt kan efterlevas. Möjlig nyanslutning är ca 3 050 personer (Tabell 1).

Utredningar och åtgärder

Kortsiktigt för att säkerställa leverans och kvalitet till dagens kunder

Dokument ID 20191007-00016

Utredningsbehov föreligger för vattentäkterna för att säkerställa hållbara uttag och eventuella möjligheter till optimering i nyttjandet av vattentäkterna för att förbättra vattenkvaliteten. Östhammar Vatten AB kommer att ansöka om medel från Länsstyrelsen i Uppsala (från HaVs riktade utlysning till åtgärder som förbättrar vattenhushållningen och tillgången till dricksvatten) för grundvattenutredning av vattentäkten.

Hargshamn

Vattenförsörjning

Idag försörjs ca 270 personer med kommunalt vatten i Hargshamn. Möjlig nyanslutning till vatten är ca 50 personer (Tabell 1).

Avloppsrening

Idag är ca 270 personer anslutna till reningsverket. Möjlig nyanslutning till reningsverket är ca 380 personer (Tabell 1).

Utredningar och åtgärder

Långsiktiga lösningar

Utifrån åtgärder föreslagna i Vattenförsörjningsplanen för den kommunala vattenförsörjningen i Östhammars kommun (bilaga 1) är den långsiktiga inriktningen för att möjliggöra mer vatten och bättre kvalitet för samtliga områden längs kusten anläggning av ett avsaltningsverk. Sedan 2018 pågår en förstudie för avsaltningsverk. Detta beskrivs utförligare i avsnittet Långsiktiga åtgärder (Åtgärd C).

Sammanfattning antal anslutna och möjlig nyanslutning per tätort

Utifrån den genomgång och analys av verksamheten som har gjorts med fokus på vattentäkter, vattenverk och avloppsreningsverk har bedömning av möjligt antal nyanslutningar för respektive tätort gjorts. I bedömningen har ett flertal parametrar vägts in såsom trender i råvattenkvalitet, grundvattennivåer, funktion hos beredning och rening på anläggningarna, miljötillstånd osv. Efter hand som ytterligare utredningar och åtgärder genomförs kan justeringar komma att ske, både i utökat och minskat utrymme för nyanslutningar.

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon direkt 020-**37 93 00**
info@gastrikevatten.se| www.gastrikevatten.se

Tabell 1. Antal anslutna och möjlig nyanslutning till vatten och avlopp för respektive tätort samt inriktning långsiktig åtgärd

Ort	Dagens anslutna till kommunalt VA, personer (ca)	Möjlig nyanslutning avlopp, personer	Möjlig nyanslutning vatten, personer	Inriktning långsiktig åtgärd
Alunda	2300	200	0	A och B
Gimo	2800	3050	200	
Hargshamn	270	380	50	ev. C
Öregrund	1600*	500**	100**	C och D
Österbybruk	2700	660	100	A
Östhammar	4830	50 personer/år***	200	C och D

* Antalet personer dubbleras under sommarperioden
** Omfattar även nyanslutningar för säsongsboende
*** Gäller utifrån att nuvarande trend i inkommande belastning inte försämras

Långsiktiga åtgärder

För att upprätthålla och utveckla den allmänna VA-anläggningen i Östhammars kommun krävs omfattande åtgärder både för att förbättra kvaliteten och öka mängden dricksvatten samt för att öka rening och kapacitet för att ta hand om mer spillvatten (avloppsvatten). För att möjliggöra en tillväxt så att Östhammars kommun kan uppnå 30 000 invånare år 2040 krävs ytterligare åtgärder, inte bara för att förbättra VA-situationen för dagens anslutna och miljön utan även för att öka VA-kapaciteten och bygga ut VA-nätet för ca 10 000 ytterligare anslutna personer och verksamheter.

Under 2018 fattades beslut om flera utredningar (bilaga 2 PM Inriktning VA-utveckling Östhammars kommun, maj 2018) samt om inriktning att öka kapaciteten för dricksvatten i orterna Österbybruk och Alunda genom ledning från Uppsalaåsen i Tierps kommun.

Omfattande reinvesteringar och investeringar krävs för att öka VA-kapaciteten i nuvarande och nya VA-anläggningar samt utbyggnad av VA-nätet. Utifrån nuvarande kunskapsunderlag har en sammanställning gjorts av de största åtgärdsposterna för att uppnå en hållbar VA-försörjning 2040 i Östhammars kommun (Tabell 2).

Dokument ID 20191007-00016

Tabell 2. Översikt långsiktiga åtgärdsposter för VA-försörjning 2040

Åtgärdspost	Uppskattad investering
A. Mer vatten och bättre kvalitet till Alunda och Österbybruk	150 mnkr
B. Utveckling avloppsrening Alunda	30-50 mnkr
C. Mer vatten och bättre kvalitet till Östhammar och Öregrund	1 000 mnkr
D. Utveckling avloppsrening Östhammar och Öregrund	500 mnkr
E. Ledningar till 6 000 nya bostäder och utbyggnad till befintliga bostäder	1 000 mnkr
F. Reinvesteringar av befintliga VA-anläggningar	500 mnkr

Då flera utredningar pågår finns många osäkerheter. Både när det gäller val av tekniska lösningar utifrån naturgivna förutsättningar, demografi och nya regelverk. Där kriterierna för behov av allmän VA-försörjning är uppfyllda i enlighet med § 6 i LAV ställs krav på VA-försörjning och därmed utbyggnad till befintliga bostäder, här saknas i nuläget en kartläggning och bedömning av behovet. Kostnader för markförvärv, ledningsrätt, tillstånd etc har ej kostnadsberäknats.

Finansiering av investeringarna behöver hanteras men oavsett val av finansiering kommer detta att utgöra en kritisk faktor för tidplanen. Om finansiering enbart sker via VA-taxan i Östhammars kommun kommer detta att sätta begränsningar för investeringstakten. Både för att takten på höjningen och taxans nivå blir orimlig. Om finansiering sker via VA-taxa och skattekollektiv kommer även Östhammars kommuns totala borgensutrymme att utgöra en begränsning och därmed påverka tidplanen.

Under 2020–2021 då utredningar är slutförda, vägval är gjorda och förutsättning för finansiering är klargjorda kan tidplan för de olika investeringsposterna tas fram. Nedan följer en beskrivning av respektive post.

A. Mer vatten och bättre kvalitet till Alunda och Österbybruk

För att säkerställa dagens behov av tillräckligt med vatten av bra kvalitet samt för att möta det långsiktiga behovet för Alunda och Österbybruk behövs mer vatten än vad som finns i vattenresurserna i närområdet. Utifrån åtgärder föreslagna i Vattenförsörjningsplanen för den kommunala vattenförsörjningen i Östhammars kommun (bilaga 1) är den långsiktiga inriktningen för att möjliggöra mer vatten av god kvalitet att samverka med Tierps kommun. En avsiktsförklaring om långsiktig samverkan kring dricksvattenförsörjning har tecknats mellan Tierps kommun och Östhammars kommun. Avsiktsförklaringen innebär köp av dricksvatten från Tierp via etablering av en överföringsledning från Örbyhus i Tierps kommun, via Österbybruk till Alunda. Vattnet från Tierp kommer att komplettera vattentäkterna och vattenverken i både Österbybruk och Alunda.

Dokument ID 20191007-00016

Gällande miljödom för vattenuttag för Odens källa i Tierp möjliggör ett ökat uttag (utöver Tierp kommuns behov) som kan nyttjas till försäljning till Östhammars kommun. Dagens miljödom för vattenuttag medger ett utrymme som sannolikt klarar beräknad tillväxt i Alunda och Österbybruk tom 2040.

Efter att avtal mellan Tierp Energi & Miljö AB (TEMAB) och Östhammar Vatten AB tecknats kan detaljerad tidplan för byggandet av överföringsledning mellan Örbyhus, Österbybruk och Alunda göras. I dagsläget beräknas byggperioden pågå under 1-1,5 år. Utredning och projektering visar att kostnaden för överföringsledningen är 150 mnkr.

För att få ökad kunskap om det är möjligt att på lång sikt, efter 2040, öka uttag från grundvattenmagasinet vid Odens källa i Tierp bör kompletterande utredningar genomföras. Östhammar Vatten AB och TEMAB arbetar gemensamt med en ansökan om medel från Länsstyrelsen (från HaVs riktade utlysning till åtgärder som förbättrar vattenhushållningen och tillgången till dricksvatten) för grundvattenutredning av vattentäkten. En utredning tar ca 2 år att genomföra.

B. Utveckling avloppsrening Alunda

En förstudie genomförs under 2019 för att utreda hur avloppsreningen i Alunda ska kunna möta behoven av ökad kapacitet då vattentillgången ökar genom ledning från Tierps kommun (Åtgärd A) och behovet mot år 2040. Utredningen kommer att redovisas under slutet av 2019.

Tidiga resultat visar att åtgärd kan genomföras genom att bygga ut befintligt reningsverk etappvis under kommande år. Detta för att klara de ökade behoven i närtid (när vattenledning från Tierps kommun är på plats) samt för att möta behovet mot år 2040. Utökad kapacitet genom utbyggnad kommer också att kräva ett nytt miljötillstånd. När nuvarande utredning är slutförd, under början av 2020, kan tidplan för utbyggnad och tillståndsprocess tas fram. Översiktligt kan tillståndsprocessen uppskattas till 1-2 år efter inlämnad tillståndsansökan. Utbyggnad av reningsverket kan sannolikt pågå parallellt. Vid framtagandet av tidplan finns behov av nära samverkan med Östhammars kommuns planering för utvecklingen av Alunda.

Då utredningen ännu inte är klar har kostnader endast skattats översiktligt. I skattningen ingår att en etappvis utbyggnad av reningsverket samt viss anpassning av ledningar och pumpstationer.

Utifrån preliminära kostnadsskattningar i utredningen har antagits att kostnad för etappvis utbyggnad av reningsverk för 5 500 personer och anpassningar av ledningar och pumpstationer är 30-50 mnkr

C. Mer vatten och bättre kvalitet till Östhammar och Öregrund

Utifrån åtgärder föreslagna i Vattenförsörjningsplanen för den kommunala vattenförsörjningen i Östhammars kommun (bilaga 1) är den långsiktiga inriktningen för att möjliggöra mer vatten och bättre kvalitet för samtliga områden längs kusten anläggning av ett avsaltningsverk. Sedan 2018 pågår en förstudie för avsaltningsverk. Tekniken används endast på Öland och Gotland i Sverige och är än så länge mer vanlig i andra delar av världen.

Dokument ID 20191007-00016

För att få en jämn och stabil drift krävs ett havsvatten med så konstant kvalitet som möjligt avseende bland annat temperatur och grumlighet vilket är en stor utmaning. Bäst intag av havsvatten är troligen i Öregrundsgrepen. Tidiga resultat av pågående utredning visar att värmeväxling kan komma att krävas under vinterperioden eller att en kombination av olika vattentäkter behöver nyttjas. Långtidsmätning av vattenkvalitet och temperatur på ett antal möjliga intagspunkter har påbörjats under hösten 2019 och kommer ske under ett års tid. Detta ger utökad kunskap om möjlig intagsplats och nödvändig behandling av havsvattnet.

Då utredningen ännu inte är klar har skattats att en ny avsaltningsanläggning för 20 000 personer behöver byggas inklusive nya ledningar (inklusive intagsledning och överföringsledning), reservoar och tryckstegringar.

Kostnad för avsaltningsanläggning för 20 000 personer inklusive förbehandling, värmeväxling, intagsledning, reservoar/er samt kostnad för överföringsledningar och tryckstegringar skattas till 1 000 mnkr.

D. Utveckling avloppsrening Östhammar och Öregrund

En förstudie genomförs under 2019 för att utreda ett nytt avloppsreningsverk för Östhammar för att klara de långsiktiga behoven och ökade reningskrav. Utredningen ser till Östhammar tätorts utökade behov samt Östhammar tätorts och Öregrunds gemensamma utökade behov. Ny lokalisering utreds utifrån lämplig recipient (mottagande av renat avloppsvatten) och översiktlig ledningslängd. Utifrån förstudiens resultat kan fördjupade utredningar krävas kommande år.

Då utredningen ännu inte är klar har skattats att ett nytt reningsverk för 20 000 personer behöver byggas inklusive anpassning av ledningar (inklusive utloppsledning) och pumpstationer.

Utifrån referenskostnader har antagits att:
Kostnad för reningsverk för 20 000 personer är 200 mnkr (bilaga 3 Referenskostnader Avloppsreningsverk)
Kostnad för överföringsledningar och nya pumpstationer (30 km x 7,5 mnkr) är 225 mnkr
Kostnad för avetablering av befintliga reningsverk är 75 mnkr

E. Ledningar till 6 000 nya bostäder och utbyggnad till befintliga bostäder

Det är inte bara kapacitet i vattentäkt, vattenverk och reningsverk som är nödvändigt för att klara leveransen av VA-tjänster. Ledningsnätets kapacitet utgör också begränsningar och det är av stor vikt att utbyggnad genom såväl förtätning som exploatering sker i planerad takt och byggs inifrån och ut för att bland annat säkerställa dricksvattnets kvalitet.

Då det i dagsläget saknas en utbyggnadsplan har skattats att ledningar behöver dras till 6 000 nya bostäder samt 1 000 bostäder i befintliga områden (sk omvandlingsområden).

Utifrån referenskostnader har antagits att:
Kostnad för utbyggnad till 40 exploateringsområden med blandad bebyggelse (villor, radhus, flerfamiljshus) i samordnad entreprenad (50 tkr/bostad x 6 000 bostäder + 7,5 mnkr i överföringsledning eller anpassning av befintligt nät/område x 40 områden) är 600 mnkr

Dokument ID 20191007-00016

Kostnad för utbyggnad till 10 omvandlingsområden (200 tkr/bostad x 1 000 bostäder (omvandlingsområde) + 20 mnkr i överföringsledning/område x 10 områden) är 400 mnkr

F. Reinvesteringar av befintliga VA-anläggningar

Beräkningen motsvarar 25 mnkr/år under 20 år vilket ger summan 500 mnkr.
Det är rimligt att anta att 2,5 km ledningsschakt byts per år motsvarande en utbytestakt på ledningsnätet på ca 100 år.

Upprättad av	Granskad av
Karolina Stenroth Enhetschef Utredning	Malin Delin VA-strateg Utredning

Dokument ID 20191007-00016

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon direkt 020-**37 93 00**
info@gastrikevatten.se| www.gastrikevatten.se

Östhammar Vatten AB

Delårsrapport T2 augusti 2019 Östhammar vatten AB

Förslag till beslut

Östhammar Vatten AB:s styrelse beslutar

- att godkänna förslag till Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut
- att överlämna framlagd tertialrapport till Östhammar kommun

Ärendebeskrivning

Redovisning av tertialbokslutet inklusive målanalys för perioden maj-augusti 2019.

Beslutsunderlag

- Verksamhetsrapport Gästrike Vatten AB med dotterbolag Tertialbokslut delår 2 samt prognos 2019
- Östhammar vatten AB Balansräkning T2 2019

Föredragande i ärendet är Lena Blad, Vd

Dokument ID 20190718-00030

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon direkt 020-**37 93 00**
info@gastrikevatten.se| www.gastrikevatten.se

Resultaträkning

	2019-01-01 -2019-08-31	2018-01-01 -2018-08-31
Nettoomsättning	36 066 673	30 282 136
Övriga intäkter	87 119	1 319 887
	36 153 792	31 602 023
Rörelsens kostnader		
Produktionskostnader	-11 028 845	-8 104 064
Handelsvaror	-82 310	-53 800
Övriga externa kostnader	-20 319 634	-18 824 733
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	-4 050 050	-3 949 974
Summa rörelsens kostnader	-35 480 839	-30 932 571
Rörelseresultat	672 953	669 452
Resultat från finansiella poster		
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	3 456	1 585
Räntekostnader och liknande resultatposter	-676 409	-671 037
Summa resultat från finansiella poster	-672 953	-669 452
Resultat efter finansiella poster	0	0
Skatt på årets resultat	-	-
Årets resultat	0	0

Balansräkning	Not	2019-08-31	2018-08-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	2	18 966 214	19 913 020
Maskiner och andra tekniska anläggningar	3	121 005 221	123 510 696
Inventarier	4	13 889 707	14 525 395
Pågående nyanläggningar och materiella anläggningstillgångar	5	6 761 872	4 183 014
		160 623 014	162 132 125
Finansiella anläggningstillgångar			
Uppskjutna skattefordringar		535 646	577 056
		535 646	577 056
Summa anläggningstillgångar		161 158 660	162 709 181
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		3 406 427	631 313
Övriga kortfristiga fordringar		-	1 242 187
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		75 392	8 366 781
		3 481 819	10 240 281
Kassa och bank		14 988 014	4 867 429
Summa omsättningstillgångar		18 469 833	15 107 710
Summa tillgångar		179 628 493	177 816 891

Balansräkning	Not	2019-08-31	2018-08-31
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		100 000	100 000
		100 000	100 000
Fritt eget kapital			
Ovillkorat aktieägartillskott		-107 425	9 892 575
Villkorat aktieägartillskott		10 000 000	-
Årets resultat		-	-
		9 892 575	9 892 575
Summa eget kapital		9 992 575	9 992 575
Avsättningar			
Övriga avsättningar		181 010	399 419
Summa avsättningar		181 010	399 419
Långfristiga skulder			
Ack.upplösning av inv.bidrag		-21 692	-12 396
Skulder till kreditinstitut		130 745 123	134 892 124
Övriga långfristiga skulder		25 894 954	25 190 831
Summa långfristiga skulder		156 618 385	160 070 559
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		2 297 058	2 015 912
Skulder till koncernföretag		2 581 388	677 572
Skulder till Östhammars kommun		74 434	208 884
Övriga kortfristiga skulder		5 112 718	3 021 000
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		2 770 925	1 430 970
Summa kortfristiga skulder		12 836 523	7 354 338
Summa eget kapital och skulder		179 628 493	177 816 891

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd. Koncernredovisningen/årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Intäkter
Bolagen följer BFNAR 2003:3 som anger att en inkomst redovisas som intäkt först då det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna som företaget ska få av transaktionen kommer att tillfalla företaget.

I enlighet med Lag *(2006:412)* om allmänna vattentjänster (LAV) får avgifterna inte överskrida det som behövs för att täcka kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen. Eventuella överuttag/underuttag bör återföras/belasta abonnentkollektivet inom tre år från det att dessa uppstått genom återbetalning eller som taxesänkning alternativt taxehöjning för att uppnå kostnadstäckning. Om inkomsterna från avgifterna överskrider kostnaderna föreligger följaktligen en legal förpliktelse.

I enlighet med VA-lagen redovisas överuttag som en skuld och det överuttag som skett för framtida investeringar redovisas som långfristig skuld och löses upp i den takt som anläggningen skrivs av.

Anläggningsavgifter
Anläggningsavgiften är en engångsavgift som ska betalas när fastigheten ansluts till kommunalt VA. Anläggningsavgiften ska täcka kostnaderna för att ansluta en fastighet vilket innebär att den ska täcka kostnader för nyinvesteringar i anläggningen samt del av huvudanläggningen, administration (fakturering, kommunikation, inspektion m m) och räntekostnader för nyanläggning i ledningsnätet och del av huvudanläggning.

Anläggningsavgiften intäktsförs i dotterbolagen enligt matchningsprincipen vilket innebär att den möter kapitalkostnaderna som är hänförbara till anslutningsavgiften enligt nedanstående.

År 1	10 % för administrationskostnader och 1/33 av resterande 90 %.
År 2-33	1/33 av resterande 90 %.

Brukningsavgifter
Brukningsavgiften är en periodisk avgift för täckande av drift- och underhållskostnader, kapitalkostnader för investeringar eller andra kostnader för en allmän va-anläggning som inte täcks av en anläggningsavgift. Brukningsavgiften faktureras löpande till alla kunder.

Gemensamma intäkter och kostnader
Gemensamma kostnader från moderbolaget har fördelats utifrån olika fördelningsnycklar:
Personalkostnader har fördelats från moderbolaget till dotterbolagen utifrån tidredovisning.
Direkta kostnader hänförbara till dotterbolagen har debiterats dotterbolagen i sin helhet.
Övriga kostnader fördelas utifrån fördelningsnyckel fastställd av styrelsen i Gästrike Vatten AB.

Lån
Östhammars kommun har borgensåtagande för finansiering av investeringar i Östhammar Vatten AB.
För Östhammar Vatten AB sker upptagning av lån externt hos kreditinstitut mot reverser som löper med ränta och amortering för samtliga nettoinvesteringar i VA-anläggningar som inte är internt finansierade.

Skatter
Redovisade inkomstskatter innefattar skatt som skall betalas eller erhållas avseende aktuellt år och justeringar avseende tidigare års aktuella skatt. Skatteskulder/-fordringar värderas till vad som enligt företagets bedömning skall betala till eller erhållas från skatteverket. Bedömningen görs enligt de skatteregler och skattesatser som är beslutade eller som är aviserade och med stor säkerhet kommer att fastställas. För poster som redovisas i resultaträkningen, redovisas även därmed sammanhängande skatteeffekter i resultaträkningen. Uppskjuten skatt avseende framtida skatteeffekter redovisas i resultat- och balansräkningen.

Materiella anläggningstillgångar
Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången. När en komponent i en anläggning byts ut, utrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Materiella anläggningstillgångar har i balansräkningen tagits upp till anskaffningsvärdet med avdrag för avskrivningar och eventuella ned/uppskrivningar. Avskrivningar på anläggningstillgångar redovisas i resultaträkningen och belastar rörelseresultatet med avskrivningar enligt plan från anskaffningstillfället.
Följande avskrivningstider har tillämpats

	År
Inventarier	3-10
Maskiner	5-10
Tekniska anläggningar *	10-33
VA-ledningar **	33-50

* Som tekniska anläggningar räknas exempelvis; pumpstationer, tryckstegringar, högreservoarer, brunnar, infiltrationsanläggningar
** VA-ledningar är en tekniska anläggning och avskrivningstiden är beroende av om det är en; huvudledning, servisledning, områdesledning samt om mark eller sjöförlagd ledning.

Byggnader * (vattenverk och avloppsreningsverk)
Delas upp i komponenter i enlighet med K3; tak, stomme, grund, byggnadsanläggning. Anläggningens huvudsakliga funktion styr om anläggningen är att betrakta som en byggnad eller en produktionsanläggning. Syftet med byggnaden vid en produktionsanläggning är ett skal/skydd för att skydda produktionen, den tekniska anläggningen och utgör därmed byggnadsanläggning.

	År*	andel i %
- tak	25	10-50
- stomme	50	5-35
- grund	50	5-20
- byggnadsanläggning	10-25	40-80

* Avskrivningstiden för byggnader övertagna från kommunen har anpassats till återstående nyttjandeperiod från tidpunkten vid övertagandet.

Fordringar
Fordringar med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen redovisas som anläggningstillgångar, övriga som omsättningstillgångar. Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Kassaflödesanalys
Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar.

Not 2 Byggnader och mark

	2019-08-31	2018-08-31
Ingående anskaffningsvärden	21 175 429	21 175 429
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	21 175 429	21 175 429
Ingående avskrivningar	-1 578 011	-631 204
Avskrivningar	-631 205	-631 205
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 209 216	-1 262 409
Utgående restvärde enligt plan	18 966 213	19 913 020
Bokfört värde byggnader	16 726 913	17 673 720
Bokfört värde mark	2 239 300	2 239 300
	18 966 213	19 913 020

Not 3 Maskiner och andra tekniska anläggningar

	2019-08-31	2018-08-31
Ingående anskaffningsvärden	131 366 423	130 313 147
Inköp	98 823	758 188
Omföring från pågående projekt	1 543 157	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	133 008 403	131 071 335
Ingående avskrivningar	-9 008 128	-4 665 663
Avskrivningar	-2 995 054	-2 894 977
Utgående ackumulerade avskrivningar	-12 003 182	-7 560 640
Utgående restvärde enligt plan	121 005 221	123 510 695

Not 4 Inventarier

	2019-08-31	2018-08-31
Ingående anskaffningsvärden	15 372 979	15 372 979
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	15 372 979	15 372 979
Ingående avskrivningar	-1 059 480	-423 792
Avskrivningar	-423 792	-423 792
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 483 272	-847 584
Utgående restvärde enligt plan	13 889 707	14 525 395

Not 5 Pågående nyanläggningar materiella anläggningstillgångar

	2019-08-31	2018-08-31
Ingående anskaffningsvärde	5 613 194	1 737 655
Inköp	2 691 834	2 445 360
Under året genomförda omfördelningar	-1 543 156	-
Utgående anskaffningsvärde	6 761 872	4 183 015

Ärendenr: 202575
Datum 2019-09-18

Verksamhetsrapport

Gästrike Vatten AB med dotterbolag

Tertialbokslut delår 2 samt prognos 2019

Innehållsförteckning

1 Målanalys 3

Invånare och kunder har förtroende för våra VA-tjänster 3

Gästrike Vatten är en attraktiv arbetsgivare 4

Gästrike Vatten har en långsiktigt hållbar VA-försörjning 6

Verksamheten har en ekonomi i balans 8

2 Resultat och investeringar 10

Gästrike Vatten AB 10

Gävle Vatten AB 11

Hofors Vatten AB 13

Ockelbo Vatten AB 14

Älvkarleby Vatten AB 16

Östhammar Vatten AB 17

3 Sammanfattning av viktiga händelser under perioden 19

Gästrike Vatten AB 19

Gävle Vatten AB 19

Hofors Vatten AB 20

Ockelbo Vatten AB 20

Älvkarleby Vatten AB 20

Östhammar Vatten AB 20

4 För verksamheten viktig statistik 22

1 Målanalys

Invånare och kunder har förtroende för våra VA-tjänster

Bedömningen är att vi kommer att nå målet under året.

Målet innebär att vi har en driftsäker VA-försörjning och säkra leveranser av god kvalitet till invånare och kunder i samtliga kommuner. Även en hög tillgänglighet och tydlig information som ger god service.

Under 2019 prioriteras aktiviteter för en
God produktivitet - Fortsatt utveckling av effektiva arbetssätt med hög kundnytta och utveckla tjänsternas kvalitet utan att öka kostnaderna.

Under perioden har vi lagt fokus på att ta fram nya och uppdatera våra befintliga rutiner samt arbeta med processer som i hög utsträckning berör våra kunder och deras upplevelse kring vår förmåga till god service. Kartläggningen gällande vilka rutiner och processer vi behöver prioritera är färdigställd och vi har påbörjat arbetet med både de enskilda rutinerna och de olika processerna. I samband med detta har vi även startat vårt arbete med förtydliganden internt kring ansvarsområden. Båda dessa arbeten utmynnar i att öka vår möjlighet att erbjuda en god och trygg service till våra kunder och invånare.

En sammanställning av vårens enkätsvar där vi frågade andra VA-bolag kring deras tillgänglighet avseende öppettider och kanaler in är färdigställd. En första bedömning talar om för oss att vi har en god tillgänglighet i relation till öppettider och mängd inkommande samtal och mail. Men vi behöver fundera över om fler kanaler till exempel inloggning direkt via hemsida och chatfunktion bör finnas.

Analys av indikatorerna

God ärendehantering > 80 %.
Målvärdet visar svars- och handläggningstider inom uppsatt tid för kundärenden. Ansvar för mätning och analys: Enhet Kund

Vi har arbetat vidare med möjligheterna att mäta våra ärende-/handläggningstider för att på så sätt kunna effektivisera handläggning där vi ser behov. Då vi fortfarande utvecklar arbetssätt och kategorisering av ärenden har inte mätning påbörjats.

Hälsomässigt säkert vatten > 99 %.
Beskriver andelen vattenprover som är tjänliga enligt fastställt kontrollprogram.
Ansvar för mätning och analys: Enhet Drift Vatten

Uppnås för samtliga bolag för perioden.

Hälsomässigt säkert vatten	Gästrike Vatten AB	100	●	>99%	Uppnås
Hälsomässigt säkert vatten	Gävle Vatten AB	100	●	>99%	Uppnås
Hälsomässigt säkert vatten	Hofors Vatten AB	100	●	>99%	Uppnås
Hälsomässigt säkert vatten	Ockelbo Vatten AB	100	●	>99%	Uppnås
Hälsomässigt säkert vatten	Älvkarleby Vatten AB	100	●	>99%	Uppnås
Hälsomässigt säkert vatten	Östhammar Vatten AB	100	●	>99%	Uppnås

Gästrike Vatten är en attraktiv arbetsgivare

● Bedömningen är att målet kommer att nås

Målet innebär att vi har en god organisatorisk och social arbetsmiljö där medarbetare trivs och kan utvecklas. Förutsättningar finns för ett aktivt ledarskap och medarbetarskap.

Under 2019 prioriteras aktiviteter för en
Väl fungerande verksamhetsplanering – Då verksamheten haft svårt att hinna genomföra planerade åtgärder är det viktigt att skapa en god framförhållning och utrymme för löpande händelser redan i verksamhetsplaneringen samt säkerställa behovet av resurser internt på kort och lång sikt.

God balans mellan arbetsliv och privatliv – Med ett tydligt fokus på prioritering och verksamhetsplanering förbättras medarbetarnas balans mellan arbetsliv och privatliv och övertiden för enskilda individer minskar.

Under hela året sker ett omfattande arbete för att både genomföra planerade åtgärder samt hantera löpande händelser. Resursförstärkning har delvis skett men utfall och prognos visar att vi har en bit kvar innan hela kedjan för den komplexa planeringen och genomförandet av reinvesteringar, nyinvesteringar samt exploateringar i samtliga bolag är på önskad nivå. En stark tillväxt ställer krav på såväl kapacitet i vattentäkter, vattenverk och reningsverk som i distributionssystemet samtidigt som utbyggnad och anslutning förväntas ske i närtid av såväl kommunala som privata aktörer.

Under andra tertialet av 2019 har vi fortsatt vårt arbeta mot målet att utveckla en god organisatorisk och social arbetsmiljö med ett aktivt och tydligt ledarskap. Utbildningspassen i personalprocesser för chefer har fortsatt.

Må bra enkäten som genomfördes i maj visar även den ett väl godkänt resultat och vi kan se att vårt arbete med fokus arbetsbelastning och balans mellan arbetsliv och privatliv har givit resultat

över tid. Vi har dock inte nått hela vägen fram och fortsätter att ha dessa områden som fokusområden. I övrigt är resultatet väl godkänt och ligger i paritet med tidigare år.

Under perioden har sex nya medarbetare påbörjat och sex medarbetare avslutat sin anställning. Av de som avslutat sin anställning har två gått i pension.

Analys av indikatorerna

Nöjd medarbetarindex >3,2.

Målvärdet visar ett medelvärde på medarbetarenkätens resultat. För att målvärdet ska nås ska samtliga frågor överstiga 2,6. Ansvar för mätning och analys: Stab

Utfallet hämtas från den årliga medarbetarenkäten som genomförs under hösten 2019. Med resultaten från de mindre enkäterna som är genomförda under våren förväntar vi oss att målet kommer att uppnås.

Sjukfrånvaro <3.

Målvärdet visar sjukfrånvaron på årsbasis. Ansvar för mätning och analys: Stab

Utfallet för perioden är 2,16 och målet bedöms nås på helårsbasis.

Indikator	Enhet	Utfall		Målvärde	Status	Prognos Helår
Nöjd medarbetarindex	Gästrike Vatten AB	-		=>3,2		Uppnås
Sjukfrånvaro	Gästrike Vatten AB	2,16		=<3		Uppnås

Gästrike Vatten har en långsiktigt hållbar VA-försörjning

Bedömningen är att målet delvis kommer att nås

Målet innebär att vi har en låg miljöpåverkan, god hushållning av resurser och en robust vattenförsörjning. Vi tillgodoser dagens behov och kan möta tillväxt utan att äventyra kommande generationers möjligheter.

Under 2019 prioriteras aktiviteter för en
Säkerhet – Med en genomarbetad säkerhetsanalys kan en långsiktig åtgärdsplan tas fram.
Tydlig struktur för ägar- och styrelsedialog – För en tydlig verksamhetsplan och en verksamhet med god framförhållning och hantering av risker.

Efterfrågan på att bygga ut och ansluta fler till den allmänna VA-försörjningen har ökat i våra kommuner. På vissa orter och främst i Gävle, Ockelbo och Östhammar kommuner är den kommunala VA-försörjningen mycket ansträngd idag. Fler anslutningar i detta ansträngda läge gör att vi som VA-huvudman dvs dotterbolag riskerar att inte klara vårt uppdrag att leverera dricksvatten av god kvalitet och att överskrida våra miljötillstånd för reningsverken. Vi har därmed inte utrymmet att möta efterfrågad tillväxt. Större åtgärder måste genomföras för att på sikt komma i fas. En utveckling sker av utökad samordning såväl internt som med våra fem ägarkommuner. Inom ramen för det arbetet fortlöper arbetet av en översyn av de dokument som styr koncernen i samråde med ägarkommunerna.

Arbete med en säkerhetsskyddsanalys fortlöper. Vi följer på olika sätt hur andra VA-organisationer utvecklar sitt säkerhetsskyddsarbete samt nya rekommendationer från regionalt och nationellt håll.

Analys av indikatorerna

Kontroll på vattenanvändning > 80 %.
Målvärdet visar hur stor andel av producerad mängd vatten som vi har kontroll på hur den används. Läckage på ca 20 % räknas som normalvärde.
Ansvar för mätning och analys: Avdelning Teknik och utveckling

Våra insatser med läcksökning, fler vattenmätare, etablering av vattenkiosker och samhällsinformation gör att vi kan uppnå målvärdet inom våra kommuner.

God tillståndshantering > 99 %.
Målvärdet beskriver andelen miljödomar för vattenuttag och tillstånd/villkor för avloppsreningsverk som klaras för år/max eller medelvärden. Ansvar för mätning och analys: Avdelning Produktion

Uppföljning av tillstånd, miljödomar för vattenuttag och tillstånd/villkor för avloppsreningsverk, har skett och visar att indikatorn har en mindre avvikelse i Hofors och Östhammar. Detta då vi har svårt att hålla kraven gällande gränsvärdet för Alunda reningsverk samt att vi överskred vattendomen för Hammardammen 2018 gällande spolvatten och åtgärder behöver vidtas.

Indikator	Enhet	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Kontroll på vattenanvändning	Gävle Vatten AB	●	80 %	Ok	Uppnås
Kontroll på vattenanvändning	Hofors Vatten AB	●	80 %	Ok	Uppnås
Kontroll på vattenanvändning	Ockelbo Vatten AB	●	80 %	Ok	Uppnås
Kontroll på vattenanvändning	Älvkarleby Vatten AB	●	80 %	Ok	Uppnås
Kontroll på vattenanvändning	Östhammar Vatten AB	●	80 %	Ok	Uppnås
God tillståndshantering	Gävle Vatten AB	●	>99 %	Ok	Uppnås
God tillståndshantering	Hofors Vatten AB	◆	>99 %	Ok	Mindre avvikelse
God tillståndshantering	Ockelbo Vatten AB	●	>99 %	Ok	Uppnås
God tillståndshantering	Älvkarleby Vatten AB	●	>99 %	Ok	Uppnås
God tillståndshantering	Östhammar Vatten AB	◆	>99 %	Ok	Mindre avvikelse

Verksamheten har en ekonomi i balans

Bedömningen är att målet kommer att nås

Målet innebär att vi har rätt nivå på brukningsavgift och anläggningsavgift utifrån ett 5-årsperspektiv.

Under 2019 prioriteras aktiviteter för
Prioritering av den interna verksamheten – Den förändrade organisationen och arbetssätt behöver fortsatt utvecklas för att skapa transparens och tydlighet. Det innefattar såväl systemstöd som fortsatt fokus på mätning och uppföljning för att ha en god bild av status.
Väl fungerande uppföljning - Med en väl grundad budget kan uppföljningen utvecklas med en aktiv avvikelsehantering och säkra prognoser.

Arbete med att utveckla arbetssätt och system för att stödja verksamheten i såväl det löpande arbetet som i uppföljning och långsiktig planering har fortlöpt.

Analys av indikatorerna

Kostnader vs budget +- 5 % (*Indikator för att mäta måluppfyllelse för samtliga bolag)*
Målvärdet visar årets avvikelse mellan fastställd verksamhetsbudget och kostnadsutfall.
Ansvar för mätning och analys: Enhet ekonomi

Indikatorerna visar i de flesta fall en balans mellan kostnader och budget. Avvikelsen mellan utfall och budget är i regel liten och prognosen för helåret är att målen kommer nås. Avvikelser beror i de flesta fallen på driftstörningar och övriga fakturor som är svåra att påverka så som exempelvis skadestånd. För Gävle Vatten AB råder en viss obalans men en återhämtning under året väntas ske.

Personalkostnader vs rörelsekostnader +- 5 %. (*Indikator för att mäta måluppfyllelse för Gästrike Vatten)*
Målvärdet ger en indikation på anläggningarnas status och att varje generations brukare följer självkostnadsprincipen. Variationen tar hänsyn till strategiskt nyttjande av överuttag.
Ansvar för mätning och analys: Enhet ekonomi

Utfallet visar på viss obalans men prognosen för helåret visar på balans. Verksamheten löper enligt plan.

Verksamhetskostnader vs rörelsekostnader +- 5 %. (*Indikator för att mäta måluppfyllelse per dotterbolag)*
Målvärdet ger en indikation på om bolagets verksamhetskostnader ökar i förhållande till bolagets rörelsekostnader. Ansvar för mätning och analys: Enhet ekonomi

Indikatorerna visar på obalans för Gävle Vatten AB, Hofors Vatten AB och Östhammar Vatten AB. Avvikelsen beror på de typer av aktiviteter som genomförs i respektive kommun under året.

Indikator	Enhet	Utfall		Målvärde	Status	Prognos Helår
Kostnader vs budget	Gävle Vatten AB	8%	◆	+-5 %		Uppnås delvis
Kostnader vs budget	Hofors Vatten AB	7 %	●	+-5 %		Uppnås
Kostnader vs budget	Ockelbo Vatten AB	-5 %	●	+-5 %		Uppnås
Kostnader vs budget	Älvkarleby Vatten AB	5 %	●	+-5 %		Uppnås
Kostnader vs budget	Östhammar Vatten AB	3 %	●	+-5 %		Uppnås
Personalkostnader vs rörelsekostnader (MB)	Gästrike Vatten AB	-2 %	●	+-3 %		Uppnås
Verksamhetskostnader vs rörelsekostnader	Gävle Vatten AB	-10 %	◆	+-4 %		Uppnås delvis
Verksamhetskostnader vs rörelsekostnader	Hofors Vatten AB	-18 %	●	+-4 %		Uppnås delvis
Verksamhetskostnader vs rörelsekostnader	Ockelbo Vatten AB	-5 %	●	+-4 %		Uppnås
Verksamhetskostnader vs rörelsekostnader	Älvkarleby Vatten AB	-5 %	◆	+-4 %		Uppnås
Verksamhetskostnader vs rörelsekostnader	Östhammar Vatten AB	-14 %	◆	+-4 %		Uppnås delvis

2 Resultat och investeringar

Gästrike Vatten AB

Resultaträkning (tkr)	Redovisat augusti 2019	Budget augusti 2 019	Avvikelse redovisat mot budget augusti 2019	Årsbudget 2019	Årsprognos 2 019	Avvikelse årsbudget mot årsprognos 2 019
Rörelsens intäkter	72 565	72 800	-235	109 200	110 629	1 429
Rörelsens kostnader	-17 093	-16 469	-624	-24 703	-25 543	-840
Personalkostnader	-53 525	-53 998	473	-80 997	-81 586	-589
Avskrivningar	-1 924	-2 267	343	-3 400	-3 400	0
Rörelseresultat före fin.	**23**	**66**	**-43**	**100**	**100**	**0**
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	-23	-66	43	-100	-100	0
Resultat efter finansiella poster	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bokslutsdispositioner	0	0	0	0	0	0
Resultat före skatt	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Skatt	0	0	0	0	0	0
Periodens resultat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Investeringar (tkr)	Redovisat 2 019	Budget 2 019	Avvikelse redovisat mot budget 2 019	Årsbudget 2 019	Årsprognos 2 019	Avvikelse årsbudget mot årsprognos 2 019
Investeringar	398	667	-269	1 000	1 000	0
Exploateringar	0	0	0	0	0	0
Totalt investeringar	**398**	**667**	**-269**	**1 000**	**1 000**	**0**

Utfallet till och med augusti följer i stort budget både när det gäller rörelsens kostnader och personalkostnader. Helårsprognosen visar på något högre kostnader än budget, ökningen är hänförbar till både personalkostnader och rörelsekostnader. Totala avvikelsen jämfört budget är dock endast knappt 2%. Den totala påverkan på dotterbolagen är ökade kostnader med 879 tkr som fördelas ut genom fördelningsnyckel.

Gävle Vatten AB

Resultaträkning (tkr) Gävle Vatten AB	Redovisat augusti 2019	Budget augusti 2 019	Avvikelse redovisat mot budget augusti 2019	Årsbudget 2019	Årsprognos augusti 2 019	Avvikelse årsbudget mot årsprognos 2 019
Över (-)/underuttag (+)						
Periodiserade anslutningsintäkter	10 060	8 800	1 260	9 600	13 200	3 600
"Investeringsfond" återföring	2 390	2 400	-10	3 600	3 600	0
Rörelsens intäkter	95 572	94 867	705	145 900	139 800	-6 100
Rörelsens kostnader	-99 201	-91 267	-7 934	-136 900	-143 540	-6 640
Större underhåll	-6 248	-6 920	672	-10 380	-10 319	61
Avskrivningar	-16 299	-18 333	2 034	-27 500	-26 000	1 500
Rörelseresultat före fin.	**-13 726**	**-10 453**	**-3 273**	**-15 680**	**-23 259**	**-7 579**
Finansiella intäkter	11	66	-55	100	100	0
Finansiella kostnader	-3 579	-3 733	154	-5 600	-5 200	400
Resultat efter finansiella poster	**-17 294**	**-14 120**	**-3 174**	**-21 180**	**-28 359**	**-7 179**
Bokslutsdispositioner	0	0	0	0	0	0
Resultat före skatt	**-17 294**	**-14 120**	**-3 174**	**-21 180**	**-28 359**	**-7 179**
Skatt	-300	-200	-100	-300	-300	0
Periodens resultat	**-17 594**	**-14 320**	**-3 274**	**-21 480**	**-28 659**	**-7 179**

Investeringar & Exploateringar (tkr)	Redovisat 2 019	Budget 2 019	Avvikelse redovisat mot budget 2 019	Årsbudget 2 019	Årsprognos 2 019	Avvikelse årsbudget mot årsprognos 2 019
Investeringar	30 801	53 133	-22 332	79 400	59 412	-19 988
Exploateringar	8 473	8 633	-160	12 950	9 495	-3 455
Totalt investeringar	**39 274**	**61 766**	**-22 492**	**92 350**	**68 907**	**-23 443**

(Positivt resultat = Överuttag, dvs skuld till VA-kollektivet. Negativt resultat = underuttag, dvs fordran på VA-kollektivet)

Tkr (Prognos)	2018	2019
Ackumulerad kort skuld (+) /fordran (-) till VA kollektivet	-2 551	- 31 060

Utfallet till och med augusti visar på ett större underuttag än budgeterat vilket beror på ökade rörelsekostnader. Ökningen förklaras främst av kostnader för skadestånd och utredningar. Skadestånden avser både händelser tidigare år och reservering av medel för händelser under 2019. Främst är det utredningskostnader för den nya vattenförsörjningsanläggningen vid Mon Älvkarleby kommun som klassificerats om från investering till löpande drift som påverkar såväl utfall som prognos.

Prognosen visar även den på ökade kostnader jämfört med budget som till stor del kan kopplas till utredningar och skadestånd. Ett nytt avtal avseende hantering av slam från reningsverk träder i kraft under sista halvåret 2019 vilket innebär kraftigt ökade kostnader för slamhantering.

Prognosen för intäkterna visar också på en minskning av brukningsintäkterna vilket också påverkar prognostiserat resultat. Minskningen av intäkter utgörs främst av minskad förbrukning hos större företag och offentliga verksamheter. En viss säsongsvariation i förbrukningen hos dessa kunder utgör dock en osäkerhetsfaktor i prognosen för brukningsintäkter.

Prognosen avseende investeringar är lägre än budget på grund av att utredningsdelen klassificerats om och investeringar som skjuts framåt tidsmässigt. Anledningen till att de förskjuts tidsmässigt beror både på mer omfattande utredningar och omprioriteringar.

Hofors Vatten AB

Resultaträkning (tkr) Hofors Vatten AB	Redovisat augusti 2019	Budget augusti 2 019	Avvikelse redovisat mot budget augusti 2019	Årsbudget 2019	Årsprognos augusti 2 019	Avvikelse årsbudget mot årsprognos 2 019
Över (-)/underuttag (+)						
Periodiserade anslutningsintäkter	279	0	279	0	300	300
"Investeringsfond" återföring	0	0	0	0	0	0
Rörelsens intäkter	18 880	19 333	-453	29 000	28 000	-1 000
Rörelsens kostnader	-14 566	-13 533	-1 033	-20 300	-21 792	-1 492
Större underhåll	-2 591	-2 000	-591	-3 000	-3 111	-111
Avskrivningar	-3 792	-4 000	208	-6 000	-6 000	0
Rörelseresultat före fin.	**-1 790**	**-200**	**-1 590**	**-300**	**-2 603**	**-2 303**
Finansiella intäkter	1	0	1	0	0	0
Finansiella kostnader	-704	-800	96	-1 200	-1 100	100
Resultat efter finansiella poster	**-2 493**	**-1 000**	**-1 493**	**-1 500**	**-3 703**	**-2 203**
Bokslutsdispositioner	0	0	0	0	0	0
Resultat före skatt	**-2 493**	**-1 000**	**-1 493**	**-1 500**	**-3 703**	**-2 203**
Skatt	-1	0	-1	0	0	0
Periodens resultat	**-2 494**	**-1 000**	**-1 494**	**-1 500**	**-3 703**	**-2 203**

Investeringar & Exploateringar (tkr)	Redovisat 2 019	Budget 2 019	Avvikelse redovisat mot budget 2 019	Årsbudget 2 019	Årsprognos 2 019	Avvikelse årsbudget mot årsprognos 2 019
Investeringar	8 280	6 233	2 047	9 350	10 604	1 254
Exploateringar	0	0	0	0	0	0
Totalt investeringar	**8 280**	**6 233**	**2 047**	**9 350**	**10 604**	**1 254**

(Positivt resultat = Överuttag, dvs skuld till VA-kollektivet. Negativt resultat = underuttag, dvs fordran på VA-kollektivet)

Tkr (Prognos)	2018	2019
Ackumulerad kort skuld (+) /fordran (-) till VA kollektivet	13 236	9 333

Utfallet till och med augusti visar på något högre kostnader än budgeterat och därmed ett större underuttag än budgeterat. Förklaringen till avvikelsen i utfallet är främst kostnader för underhåll, varav en del akuta underhåll.

Även prognosen för helåret visar ett något större underuttag vilket förklaras av ökade kostnader delvis pga ett förnyat avtal avseende hanteringen av slam från reningsverken samt minskade intäkter.

Prognosen för årets investeringar är högre än budgeterat främst på grund av ledningsnätsförnelse i Råbacka som fortlöpt från tidigare år.

Ockelbo Vatten AB

Resultaträkning (tkr) **Ockelbo Vatten AB**	Redovisat augusti 2019	Budget augusti 2 019	Avvikelse redovisat mot budget augusti 2019	Årsbudget 2019	Årsprognos augusti 2 019	Avvikelse årsbudget mot årsprognos 2 019
Över (-)/underuttag (+)						
Periodiserade anslutningsintäkter	28	67	-39	100	100	0
"Investeringsfond" återföring	0	0	0	0	0	0
Rörelsens intäkter	11 723	11 600	123	17 400	17 640	240
Rörelsens kostnader	-9 066	-8 733	-333	-13 100	-13 588	-488
Större underhåll	-439	-1 200	761	-1 800	-958	842
Avskrivningar	-1 798	-1 933	135	-2 900	-2 900	0
Rörelseresultat före fin.	**448**	**-199**	**647**	**-300**	**294**	**594**
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	-290	-267	-23	-400	-400	0
Resultat efter finansiella poster	**158**	**-466**	**624**	**-700**	**-106**	**594**
Bokslutsdispositioner	0	0	0	0	0	0
Resultat före skatt	**158**	**-466**	**624**	**-700**	**-106**	**594**
Skatt	0	0	0	0	0	0

Periodens resultat	**158**	**-466**	**624**	**-700**	**-106**	**594**

Investeringar & Exploateringar (tkr)	Redovisat 2 019	Budget 2 019	Avvikelse redovisat mot budget 2 019	Årsbudget 2 019	Årsprognos 2 019	Avvikelse årsbudget mot årsprognos 2 019
Investeringar	6 156	23 267	-17 111	34 900	17 428	-17 472
Exploateringar	7	233	-226	350	350	0
Totalt investeringar	**6 163**	**23 500**	**-17 337**	**35 250**	**17 778**	**-17 472**

(Positivt resultat = Överuttag, dvs skuld till VA-kollektivet. Negativt resultat = underuttag, dvs fordran på VA-kollektivet)

Tkr (Prognos)	**2018**	**2019**
Ackumulerad kort skuld (+) /fordran (-) till VA kollektivet	240	133

Resultatet till och med augusti är något högre än budgeterat vilket till stor del beror på större underhåll som ännu inte genomförts.

Prognosen för helåret visar på ett något mindre underuttag än budgeterat, anledningen är främst att större underhållsåtgärder delvis förskjuts framåt i tid samt delvis klassificerts som en investering.

Prognosen för investeringar visar på en lägre nivå än budgeterat vilket främst förklaras av att kostnad för överföringsledning för vatten mellan Mobyheden och Säbyggeby förskjuts över år.

Älvkarleby Vatten AB

Resultaträkning (tkr) Älvkarleby Vatten AB	Redovisat augusti 2019	Budget augusti 2 019	Avvikelse redovisat mot budget augusti 2019	Årsbudget 2019	Årsprognos augusti 2 019	Avvikelse årsbudget mot årsprognos 2 019
Över (-)/underuttag (+)						
Periodiserade anslutningsintäkter	199	67	132	100	220	120
"Investeringsfond" återföring	0	0	0	0	0	0
Rörelsens intäkter	20 666	21 400	-734	32 100	32 100	0
Rörelsens kostnader	-18 485	-16 467	-2 018	-24 701	-24 992	-291
Större underhåll	-949	-1 667	718	-2 500	-2 049	451
Avskrivningar	-3 191	-3 333	142	-5 000	-5 000	0
Rörelseresultat före fin.	**-1 760**	**0**	**-1 760**	**-1**	**279**	**280**
Finansiella intäkter	1	0	1	0	0	0
Finansiella kostnader	-547	-600	53	-900	-900	0
Resultat efter finansiella poster	**-2 306**	**-600**	**-1 706**	**-901**	**-621**	**280**
Bokslutsdispositioner	0	0	0	0	0	0
Resultat före skatt	**-2 306**	**-600**	**-1 706**	**-901**	**-621**	**280**
Skatt	0	0	0	0	0	0
Periodens resultat	**-2 306**	**-600**	**-1 706**	**-901**	**-621**	**280**

Investeringar & Exploateringar (tkr)	Redovisat 2 019	Budget 2 019	Avvikelse redovisat mot budget 2 019	Årsbudget 2 019	Årsprognos 2 019	Avvikelse årsbudget mot årsprognos 2 019
Investeringar	3 431	9 187	-5 756	13 780	11 330	-2 450
Exploateringar	155	7 333	-7 178	11 000	6 500	-4 500
Totalt investeringar	**3 586**	**16 520**	**-12 934**	**24 780**	**17 830**	**-6 950**

(Positivt resultat = Överuttag, dvs skuld till VA-kollektivet. Negativt resultat = underuttag, dvs fordran på VA-kollektivet)

Tkr (Prognos)	2018	2019
Ackumulerad kort skuld (+) /fordran (-) till VA kollektivet	9 997	9 391

Utfallet till och med augusti visar på ett högre underuttag än budgeterat vilket bland annat beror på något lägre intäkter än budgeterat och ökade driftskostnader främst pga större läckor första delen av året. För helåret är prognosen ett något lägre underuttag än budgeterat vilket främst förklaras av att större underhåll inte når upp till budget. Detta då åtgärder som budgeterats som större underhåll blivit så omfattande att de klassificerats som investering.

För investeringar och exploateringar visar prognosen ett lägre utfall än budget för helåret. Orsaken är främst att kostnaden för renoveringen av vattentornet blivit lägre och att rust av pumpstationen Kolningen skjuts till nästa år. Exploateringen av området Liljebacken som görs samordnat med Älvkarleby kommun skjuts delvis till nästa år.

Östhammar Vatten AB

Resultaträkning (tkr) **Östhammar Vatten AB**	Redovisat augusti 2019	Budget augusti 2 019	Avvikelse redovisat mot budget augusti 2019	Årsbudget 2019	Årsprognos augusti 2 019	Avvikelse årsbudget mot årsprognos 2 019
Över (-)/underuttag (+)						
Periodiserade anslutningsintäkter	129	533	-404	800	800	0
"Investeringsfond" återföring	0	0	0	0	0	0
Rörelsens intäkter	37 521	36 800	721	55 200	55 200	0
Rörelsens kostnader	-27 352	-27 542	190	-41 313	-43 415	-2 102
Större underhåll	-3 869	-2 600	-1 269	-3 900	-6 018	-2 118
Avskrivningar	-4 050	-4 133	83	-6 200	-6 200	0
Rörelseresultat före fin.	**2 379**	**3 058**	**-679**	**4 587**	**367**	**-4 220**
Finansiella intäkter	3	0	3	0	0	0
Finansiella kostnader	-676	-867	191	-1 300	-1 300	0
Resultat efter finansiella poster	**1 706**	**2 191**	**-485**	**3 287**	**-933**	**-4 220**
Bokslutsdispositioner	0	0	0	0	0	0
Resultat före skatt	**1 706**	**2 191**	**-485**	**3 287**	**-933**	**-4 220**

Skatt	0	0	0	0	0	0
Periodens resultat	**1 706**	**2 191**	**-485**	**3 287**	**-933**	**-4 220**

Investeringar & Exploateringar (tkr)	Redovisat 2 019	Budget 2 019	Avvikelse redovisat mot budget 2 019	Årsbudget 2 019	Årsprognos 2 019	Avvikelse årsbudget mot årsprognos 2 019
Investeringar	2 791	41 133	-38 342	61 600	5 103	-56 497
Exploateringar	0	0	0	0	0	0
Totalt investeringar	**2 791**	**41 133**	**-38 342**	**61 600**	**5 103**	**-56 497**

(Positivt resultat = Överuttag, dvs skuld till VA-kollektivet. Negativt resultat = underuttag, dvs fordran på VA-kollektivet)

Tkr (Prognos)	**2018**	**2019**
Ackumulerad kort skuld (+) /fordran (-) till VA kollektivet	508	-425

Utfallet till och med augusti visar på ökade kostnader jämfört med budget, förklaringen är främst kostnader för att åtgärda driftstörningar från 2018 och från början på året, fastighetskostnader tex snöröjning samt större underhåll.

Prognosen för helåret visar på ett underuttag istället för ett budgeterat överuttag. Anledningen är ökade kostnader pga driftstörningar och större underhåll men även utökad provtagning och utredning för att klara uppdraget.

Prognosen för investeringar är att de kommer bli lägre än budget viket främst beror på att den planerade vattenledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda väntas påbörjas först under 2020. Övriga investeringar avseende slambehandling i Gimo och beredning i Östhammars vattenverk flyttas framåt på grund av ytterligare utredningar. Den planerade fleråriga investeringen att installera nya styrenheter (PLC) på anläggningar är förskjuten pga överklagan på upphandling.

3 Sammanfattning av viktiga händelser under perioden

Gästrike Vatten AB

- Ett större kommunikationsavbrott skedde i Gävle i juni vilket påverkade hela verksamheten. Händelsen har utretts och incidentrapport har skickats in. Löpande uppföljning sker.
- Arbetsmiljöverket är nöjda och har stängt inspektionsärendet efter sin uppföljning av tillsyn gällande kemikaliehantering.
- Förfrågan om mottagande av slam från enskilda avlopp har direkt eller indirekt kommit från samtliga kommuner. Då ansvaret inte ligger inom vårt uppdrag, dvs VA-huvudmannens, men ligger inom det kommunala ansvaret bör ett samlat grepp tas runt frågan. Positiv respons från Gästrike Återvinnare och Tekniska, Östhammar kommun om en gemensam utredning.
- Ett nytt elavtal innebär att elkostnaderna kommer att öka i samtliga dotterbolag med ca 15 %. Detta är inte beaktat i preliminär budget för 2020.
- Under juni stod vi värd för Svenskt Vattens styrelses strategidagar samt besök från Serbien via SKL International.
- Under perioden deltog vi vid Centrumdagen i Skutskär, Fallens dag i Älvkarleby och Ockelbo marknad samt vid U23EM i friidrott i Gävle med kommunikationsaktiviteter.

Gävle Vatten AB

- Nytt utökat tillstånd har givits för Duvbackens reningsverk. Det nya tillståndet ger oss rätt att ta emot en inkommande belastning på 120 000 pe (personekvivalenter), tidsbegränsat till år 2027. I tillståndet ingår även ett krav på att ytterligare rening av fosfor sker. Det nya tillståndet gör att vi klarar av inkommande belastning tills ett nytt reningsverk 2027 är klart.
- Två tryckstegringar har dimensionerats om för att optimera distributionskedjan och kommande behov bla datacenteretablering sker i distributionsområdet runt Hemlingby och Ersbo.
- Trasig dagvattenledning i Parkvägen, Gävle åtgärdades akut i början på sommaren.
- Interna störningar i produktionen av filtervatten i Johanneslöt, Gävle samt har krävt åtgärder bland annat sprinkling av åvatten för att öka mängd men även åtgärder för att hantera försämrad råvattenkvalitet. Har inte påverkat leverans till kund.
- Höga flöden ut från Sätra och Hedsunda i Gävle under sommaren på grund av läckor på ledningsnätet. Läcklagning har gett effekt förutom i Hedesunda där fortsatt läcksökning sker.
- Periodisk besiktning har genomförts på Hedesunda och Norrsundets reningsverk med gott resultat.
- Facklat mycket biogas från Duvbacken, Gävle under sommaren på grund av haveri på Ekogas biogasanläggning.
- Byte till nya styrenheter har fortlöpt för att säkerställa övervakning och styrning.
- Omfattande underhåll av Spaanpumparna på Duvbackens reningsverk är utförd under perioden.

- Arbetet fortskrider med de fördjupade utredningarna inom projektet för en gemensam systemlösning för dricksvattenförsörjning i Gävle och Älvkarleby. Under perioden har information givits i form av en utställning på Skutskärs bibliotek.

Hofors Vatten AB

- Kolfilter i Hofors vattenverk har renoverats vilket gett goda resultat på dricksvattnets lukt och smak. Även ytterlihare underhåll har genomförts.
- Inspektion och statusbedömning av reservoarer i Hofors vattenverk har genomförts och utgör underlag till en underhållsplan.
- Interna störningar på Hofors reningsverk under perioden. Påverkar inte tillståndet.
- Länsstyrelsen i Gävleborg har avslutat ärendet om avvikelse för villkor i dom VA 14/96 gällande ytvattenuttag för Hammardammen i Hofors utan åtgärd. Man skiljer på processvatten (stöd till tillverkning av dricksvatten) och råvatten (vatten som blir dricksvatten). En alternativ lösning behöver utredas.

Ockelbo Vatten AB

- Interna störningar i vattenproduktionen under perioden vid Svartandal vattenverk, Ockelbo. Påverkar inte leverans till kund.
- Tillsyn av Lingbo, Jädraås, Åmot, Åbyggeby och Gammelfäbodarnas reningsverk har genomförts under perioden med gott resultat.
- Periodisk besiktning har genomförts på Ockelbo reningsverk med gott resultat.
- Planerade åtgärder på Lingbo vattenverk har genomförts.
- Renovering av ytskiktet på Rabo vattentorn har genomförts under sensommaren.

Älvkarleby Vatten AB

- Beslut har fattats av styrelsen om utökning av verksamhetsområde för VA i Älvkarleby kommun, avser Liljebacken.
- Arbetet fortskrider med de fördjupade utredningarna inom projektet för en gemensam systemlösning för dricksvattenförsörjning i Gävle och Älvkarleby. Under perioden har information givits i form av en utställning på Skutskärs bibliotek.
- Bräddning har skett från ledningsnätet i Skutskär under sommaren.
- Höga flöden ut från Älvkarleby under sommaren på grund av läckor på ledningsnätet. Läcklagning har gett effekt.
- Interna störningar på Skutskärs reningsverk under perioden. Påverkar inte tillståndet.

Östhammar Vatten AB

- Restriktioner för användningen av kommunalt vatten för hela Östhammars kommun.
- Lågt vattentryck i Öregrund och Gräsö under sommaren. Utredning pågår.
- Interna störningar i vattenproduktionen vid Österbybruk och Alunda vattenverk under perioden. Planerade åtgärder har även genomförts på Österbybruk vattenverk under perioden. Påverkade inte leverans till kund.
- Åtgärder pågår för att förbättra reningsprocessen på Alunda reningsverk med positiva resultat.

- Planerade åtgärder har genomförts på Östhammar vattenverk under perioden. Ytterligare åtgärder genomförs under hösten
- Arbete inför anläggande av en överföringsledning från Örbyhus i Tierp till Österbybruk och Alunda fortlöper.
- Utredning gällande möjligheterna för ett avsaltningsverk fortlöper.

4 För verksamheten viktig statistik

Gävle Vatten AB

Nyckeltal	2015	2016	2017	2018	2019 T2
Mottagen mängd (m3)	12 931 768	13 869 838	14 147 369	13 193 548	9 688 520
Producerad mängd (m3)	9 810 135	9 676 283	9 436 914	9 511 806	6 472 752
Försåld mängd VA i (m3)	6 171 065	6 601 891	6 421 846	6 644 047	4 694 993
Antal vattenläckor	44	47	55	74	53
Antal avloppsstoppar	125	117	103	110	74

Hofors Vatten AB

Nyckeltal	2015	2016	2017	2018	2019 T2
Mottagen mängd (m3)	1 602 135	1 460 408	1 438 712	1 650 185	1 078 052
Producerad mängd (m3)	1 110 099	1 211 902	1 223 240	1 239 104	847 832
Försåld mängd VA i (m3)	762 122	666 388	676 005	746 551	446 029
Antal vattenläckor	13	14	16	11	11
Antal avloppsstoppar	36	25	21	38	15

**värdet för T1 2015 är högre än för tidigare år. Under 2014 åtgärdades nivåmätare på reningsverket som gav felaktiga mätvärden.*

Ockelbo Vatten AB

Nyckeltal	2015	2016	2017	2018	2019 T2
Mottagen mängd (m3)	665 457	626 067	676 933	774 480	462 084
Producerad mängd (m3)	406 161	365 906	400 994	435 589	294 365
Försåld mängd VA i (m3)	268 990	277 820	277 735	269 594	183 651
Antal vattenläckor	8	6	7	6	7
Antal avloppsstoppar	23	18	18	20	6

Älvkarleby Vatten AB

Nyckeltal	2015	2016	2017	2018	2019 T2
Mottagen mängd (m3)	1 214 645	1 319 170	1 385 116	1 347 090	1 025 242
Producerad mängd (m3)	1 460 566	1 465 585	1 190 651	1 264 128	829 236
Försåld mängd VA i (m3)	777 647	698 677	912 663	839 741	495 355
Antal vattenläckor	15	19	29	23	18
Antal avloppsstoppar	59	54	47	65	29

Östhammar Vatten AB

Nyckeltal	2015	2016	T2-T3 2017	2018	2019 T2
Mottagen mängd (m3)			2 113 959	1 895 162	1 538 902
Producerad mängd (m3)			1 245 530	1 139 791	733 686
Försåld mängd VA i (m3)			536 096	994 506	670 884
Antal vattenläckor			25	41	24
Antal avloppsstoppar			13	48	44

För perioden 2015- T1 2017 var bolaget inte verksamt

Protokoll från styrelsemöte

Protokollet avser	Östhammar Vatten AB
Sammanträdesdatum	2019-10-25
Plats	Duvbackens reningsverk, Sältavägen 9, Gävle
Tid	Kl 11:00-12:35

Sekreterare [redacted]
Gunilla Boström

Ordförande [redacted]
Margareta Widén Berggren

Justerare [redacted]
Bo Persson

Ledamöter
Margareta Widén Berggren, Ordförande
Pär-Olof Olsson, Vice ordförande
Tomas Bendiksen, Ledamot
Bo Persson, Ledamot
Inger Abrahamsson, Ledamot
Lena Blad, Vd

Frånvarande

Övriga närvarande
Melin Delin, VA-strateg
Johanna Sollengren, Jurist
Gunilla Boström, Sekreterare

Frånvarande

Mötet öppnades

Ordförande hälsade de närvarande välkomna och förklarade sammanträdet öppnat.

§32

Val av justerare

Till justerare valdes Bo Persson.

Dokument ID 20191011-00048

§33

Fastställande av föredragslista

Föredragningslistan fastställdes.

§34

Protokoll från föregående möte

Föregående protokoll justerat. Protokollet läggs till handlingarna.

Informationsärenden

§35

Verksamhetsinformation

Information lämnades om:

- drifthändelser och status från aktiviteter och projekt.

§36

Avtal om leverans av dricksvatten mellan Östhammar Vatten AB och TEMAB

Information lämnades om status gällande Avtalet om leverans av dricksvatten mellan Östhammar Vatten AB och TEMAB.

Beslutsärenden

§37

Delårsrapport T2 augusti 2019 Östhammar Vatten AB

Delges KS/KF

Ärendenr 202580

Ärendebeskrivning

Redovisning av tertialbokslutet inklusive målanalys för perioden maj-augusti 2019.

Beslut

Östhammar Vatten AB:s styrelse beslutade

- att godkänna förslag till Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut
- att överlämna framlagd tertialrapport till Östhammar kommun

Dokument ID 20191011-00048

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon direkt 020-**37 93 00**
info@gastrikevatten.se| www.gastrikevatten.se

§38

Möjlig anslutning till vatten och avlopp i Östhammar kommun

Delges KS/KF

Ärendenr 203506

Ärendebeskrivning

Sedan 2017 har en grundlig genomgång av VA-verksamheten genomförts och ett mycket stort antal åtgärder har vidtagits för att säkra såväl arbetsmiljö, uppfylla gällande lagkrav och tillstånd samt VA-leveransen till knappt 15 000 anslutna personer och verksamheter.

Genomgången visar att den kommunala VA-försörjningen är mycket ansträngd, bilaga 2. Det ansträngda läget gör att få ytterligare personer kan anslutas till den allmänna VA-anläggningen. I bilaga 1 redovisas antal personer som kan anslutas till den allmänna VA-anläggningen per ort 2019-10-01.

Fler anslutningar gör att Östhammar Vatten AB riskerar att inte klara sitt uppdrag att leverera dricksvatten av god kvalitet och att överskrida sina miljötillstånd för reningsverken.

Beslut

Östhammar Vatten AB:s styrelse beslutade med tillägg av den sista attsatsen

- att godkänna antal personer som kan anslutas till den allmänna VA-anläggningen per ort 2019-10-01 i enlighet med bilaga 1.
- att överlämna beslutet till Östhammar kommun
- att uppgradering sker halvårsvis

Övriga frågor

Inga övriga frågor.

Mötet avslutades

Nästa styrelsemöte:
Datum: 28 november
Tid: kl 12:30-13:15
Plats: Duvbackens reningsverk, Sältavägen 9, Gävle

Dokument ID 20191011-00048

Gästrike Vatten AB

Delårsrapport T2 augusti 2019 Gästrike vatten AB

Förslag till beslut

Gästrike Vatten AB:s styrelse beslutar

- att godkänna förslag till Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut
- att överlämna tertialrapporten samt prognos för helåret 2019 till ägarkommunerna Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammar

Ärendebeskrivning

Redovisning av tertialbokslutet inklusive målanalys för perioden maj- augusti 2019.

Beslutsunderlag

- Verksamhetsrapport Gästrike Vatten AB med dotterbolag Tertialbokslut delår 2 samt prognos 2019
- Gästrike Vatten AB Balansräkning T2 2019

Föredragande i ärendet är Lena Blad, Vd

Dokument ID 20190718-00025

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon direkt 020-**37 93 00**
info@gastrikevatten.se| www.gastrikevatten.se

Moderbolagets resultaträkning

	2019-01-01 -2019-08-31	2018-01-01 -2018-08-31
Nettoomsättning	71 988 103	69 487 440
Övriga intäkter	577 306	193 117
	72 565 409	69 680 557
Rörelsens kostnader		
Övriga externa kostnader	-17 093 067	-19 432 119
Personalkostnader	-53 524 932	-48 113 437
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	-1 924 129	-1 994 157
Summa rörelsens kostnader	-72 542 128	-69 539 713
Rörelseresultat	23 281	140 844
Resultat från finansiella poster		
Räntekostnader och liknande resultatposter	-23 284	-140 844
Summa resultat från finansiella poster	-23 284	-140 844
Resultat efter finansiella poster	-3	0
Skatt på årets resultat	3	-
Årets resultat	0	0

Moderbolagets balansräkning	Not	2019-08-31	2018-08-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, tekniska anläggningar och inventarier	2	4 021 657	5 194 415
Fordon	3	421 576	456 125
Pågående nyanläggningar och materiella anläggningstillgångar	4	-	461 140
		4 443 233	6 111 680
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag		495 000	495 000
Summa anläggningstillgångar		4 938 233	6 606 680
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		261 828	-
Fordringar hos koncernföretag		32 222 270	3 154 147
Övriga kortfristiga fordringar		82 143	16 228
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		1 262 039	1 399 348
		33 828 280	4 569 723
Kassa och bank		-	5 922 025
Summa omsättningstillgångar		33 828 280	10 491 748
Summa tillgångar		38 766 513	17 098 428

Moderbolagets balansräkning	Not	2019-08-31	2018-08-31
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		5 000 000	5 000 000
Fritt eget kapital			
Årets resultat		-	-
		0	0
Summa eget kapital		5 000 000	5 000 000
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		1 002 784	1 966 508
Checkräkningskredit hos Gävle kommun		23 645 408	-
Skulder till Gävle kommun koncern		437 296	391 335
Aktuella skatteskulder		281 608	504 547
Övriga kortfristiga skulder		5 856 437	7 123 969
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		2 542 980	2 112 069
Summa kortfristiga skulder		33 766 513	12 098 428
Summa eget kapital och skulder		38 766 513	17 098 428

Kassaflödesanalys för moderbolaget

	2019-01-01 -2019-08-31	2018-01-01 -2018-08-31
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat före finansiella poster	23 281	140 844
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet, mm	1 924 129	1 994 157
Erlagd ränta	-23 284	-140 844
Betald inkomstskatt	-192 611	1 877 614
	1 731 515	3 871 771
Ökning/minskning rörelsefordringar	-32 213 705	-1 329 725
Ökning/minskning rörelseskulder	-9 358 872	-1 381 857
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-39 841 062	1 160 189
Investeringsverksamheten		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-397 771	-797 191
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-397 771	-797 191
Finansieringsverksamheten		
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0
Årets kassaflöde	-40 238 833	362 998
Likvida medel vid årets början	16 593 425	5 559 027
Likvida medel vid årets slut	-23 645 408	5 922 025

Som likvida medel har beaktats tillgodohavande på koncernkonto hos Gävle Kommun.

Specifikation av poster som inte ingår i kassaflödet		
Årets avskrivningar	1 924 129	1 994 157
Summa	1 924 129	1 994 157

Noter, gemensamma för moderbolag och koncern

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd. Koncernredovisningen/årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Koncernredovisning
Koncernredovisningen är upprättad enligt Redovisningsrådets rekommendation 1 om koncernredovisning. I koncernredovisningen ingår dotterföretag där moderbolaget direkt eller indirekt innehar mer än 50% av rösterna, eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande. Koncernens bokslut är upprättat enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att dotterbolagens egna kapital vid förvärvet, fastställt som skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas verkliga värden, elimineras i sin helhet. I koncernens egna kapital ingår härigenom endast den del av dotterbolagens egna kapital som tillkommit efter förvärvet. Minoritetsintresse föreligger då respektive kommun äger 1 % av sitt anläggningsbolag. Minoritetsintresset utgör ett oväsentligt belopp varför det inte har redovisats separat.

Intäkter
Bolagen följer BFNAR 2003:3 som anger att en inkomst redovisas som intäkt först då det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna som företaget ska få av transaktionen kommer att tillfalla företaget.

I enlighet med Lag *(2006:412)* om allmänna vattentjänster (LAV) får avgifterna inte överskrida det som behövs för att täcka kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen. Eventuella överuttag/underuttag bör återföras/belasta abonnentkollektivet inom tre år från det att dessa uppstått genom återbetalning eller som taxesänkning alternativt taxehöjning för att uppnå kostnadstäckning. Om inkomsterna från avgifterna överskrider kostnaderna föreligger följaktligen en legal förpliktelse.

I enlighet med VA-lagen redovisas överuttag som en skuld och det överuttag som skett för framtida investeringar redovisas som långfristig skuld och löses upp i den takt som anläggningen skrivs av.

Anläggningsavgifter
Anläggningsavgiften är en engångsavgift som ska betalas när fastigheten ansluts till kommunalt VA. Anläggningsavgiften ska täcka kostnaderna för att ansluta en fastighet vilket innebär att den ska täcka kostnader för nyinvesteringar i anläggningen samt del av huvudanläggningen, administration (fakturering, kommunikation, inspektion m m) och räntekostnader för nyanläggning i ledningsnätet och del av huvudanläggning.

Anläggningsavgiften intäktsförs i dotterbolagen enligt matchningsprincipen vilket innebär att den möter kapitalkostnaderna som är hänförbara till anslutningsavgiften enligt nedanstående.

År 1	10 % för administrationskostnader och 1/33 av resterande 90 %.
År 2-33	1/33 av resterande 90 %.

Brukningsavgifter
Brukningsavgiften är en periodisk avgift för täckande av drift- och underhållskostnader, kapitalkostnader för investeringar eller andra kostnader för en allmän va-anläggning som inte täcks av en anläggningsavgift. Brukningsavgiften faktureras löpande till alla kunder.

Gemensamma intäkter och kostnader
Gemensamma kostnader från moderbolaget har fördelats utifrån olika fördelningsnycklar: Personalkostnader har fördelats från moderbolaget till dotterbolagen utifrån tidredovisning. Direkta kostnader hänförbara till dotterbolagen har debiterats dotterbolagen i sin helhet. Övriga kostnader fördelas utifrån fördelningsnyckel fastställd av styrelsen i Gästrike Vatten AB.

Lån
Varje enskild kommun har borgensåtagande för finansiering av investeringar i sitt respektive anläggningsbolag. För moderbolaget samt för Gävle Vatten AB sker upptagning av lån externt hos kreditinstitut genom Gävle kommun mot reverser som löper med ränta och amortering överensstämmande med det externa lånet för samtliga nettoinvesteringar i VA-anläggningar som inte är internt finansierade. För de övriga dotterbolagen sker upptagning lån externt hos kreditinstitut mot reverser som löper med ränta och amortering för samtliga nettoinvesteringar i VA-anläggningar som inte är internt finansierade.

Skatter
Redovisade inkomstskatter innefattar skatt som skall betalas eller erhållas avseende aktuellt år och justeringar avseende tidigare års aktuella skatt. Skatteskulder/-fordringar värderas till vad som enligt företagets bedömning skall betala till eller erhållas från skatteverket. Bedömningen görs enligt de skatteregler och skattesatser som är beslutade eller som är aviserade och med stor säkerhet kommer att fastställas. För poster som redovisas i resultaträkningen, redovisas även därmed sammanhängande skatteeffekter i resultaträkningen. Uppskjuten skatt avseende framtida skatteeffekter redovisas i resultat- och balansräkningarna hos dotterbolagen.

Materiella anläggningstillgångar
Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången. När en komponent i en anläggning byts ut, utrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Materiella anläggningstillgångar har i balansräkningen tagits upp till anskaffningsvärdet med avdrag för avskrivningar och eventuella ned/uppskrivningar. Avskrivningar på anläggningstillgångar redovisas i resultaträkningen och belastar rörelseresultatet med avskrivningar enligt plan från anskaffningstillfället.

Följande avskrivningstider har tillämpats

	År
Inventarier	3-10
Fordon	5
Tekniska anläggningar *	10-33
VA-ledningar **	33-50

* Som tekniska anläggningar räknas exempelvis; pumpstationer, tryckstegringar, högreservoarer, brunnar, infiltrationsanläggningar
** VA-ledningar är en tekniska anläggning och avskrivningstiden är beroende av om det är en; huvudledning, servisledning, områdesledning samt om mark eller sjöförlagd ledning.

Byggnader * (vattenverk och avloppsreningsverk)
Delas upp i komponenter i enlighet med K3; tak, stomme, grund, byggnadsanläggning. Anläggningens huvudsakliga funktion styr om anläggningen är att betrakta som en byggnad eller en produktionsanläggning. Syftet med byggnaden vid en produktionsanläggning är ett skal/skydd för att skydda produktionen, den tekniska anläggningen och utgör därmed byggnadsanläggning.

	År*	andel i %
- tak	25	10-50
- stomme	50	5-35
- grund	50	5-20
- byggnadsanläggning	10-25	40-80

* Avskrivningstiden för byggnader övertagna från kommunen har anpassats till återstående nyttjandeperiod från tidpunkten vid övertagandet.

Leasingavtal
Samtliga leasingavtal, oavsett om de är finansiella eller operationella, redovisas som hyresavtal (operationella leasingavtal). Leasingavgiften kostnadsförs linjärt över leasingperioden. Fr.om 2016 redovisar vi leasingkostnader för fordon enligt K3 Operationell leasing.

Fordringar
Fordringar med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen redovisas som anläggningstillgångar, övriga som omsättningstillgångar. Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Kassaflödesanalys
Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar.

Not 2 Maskiner, tekniska anläggningar och inventarier

	2019-08-31	2018-08-31
Ingående anskaffningsvärden	20 191 166	19 232 932
Omklassificering	-	336 050
Inköp	397 771	-
Försäljning/utrangeringar	-	-
Omföring från pågående projekt	610 654	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	21 199 591	19 568 982
Ingående avskrivningar	-15 362 028	-12 474 666
Avskrivningar	-1 815 906	-1 899 901
Utgående ackumulerade avskrivningar	-17 177 934	-14 374 567
Utgående restvärde enligt plan	4 021 657	5 194 415

Not 3 Fordon

	2019-08-31	2018-08-31
Ingående anskaffningsvärden	888 927	756 200
Inköp	-	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	888 927	756 200
Ingående avskrivningar	-359 129	-205 819
Avskrivning	-108 222	-94 257
Utgående ackumulerade avskrivningar	-467 351	-300 076
Utgående restvärde enligt plan	421 576	456 124

Not 4 Pågående nyanläggningar materiella anläggningstillgångar

	2019-08-31	2018-08-31
Ingående anskaffningsvärde	610 654	-
Inköp	-	797 190
Under året genomförda omfördelningar	-610 654	-336 051
Utgående anskaffningsvärde	0	461 139

Protokoll från styrelsemöte

Protokollet avser	Gästrike Vatten AB
Sammanträdesdatum	2019-10-25
Plats	Duvbackens reningsverk, Sältavägen 9 Gävle
Tid	Kl 12:55-15:05
Sekreterare	[redacted] Gunilla Boström
Ordförande	[redacted] Niklas Nygren
Justerare	[redacted] Margareta Widén Berggren

Närvarande

Niklas Nygren, Ordförande
Inga-Lil Tegelberg, Vice ordförande
Henrik Sundberg, Ledamot
Torbjörn Jansson, Ledamot
Hans Larsson, Ledamot
Magnus Jonsson, Ledamot
Ulrika Norling, Ledamot deltog §37-45
Bo Janzon, Ledamot
Margareta Widén Berggren, Ledamot
Pär-Olof Olsson, Ledamot
Lena Blad, Vd

Frånvarande

Övriga närvarande deltog §37 - 45

Ola Nilsson, Ledamot Gävle Vatten
Mari Rasjö, Ledamot Hofors Vatten
Håkan Nelin, Ledamot Hofors Vatten
Björn Karlsson, Ledamot Älvkarleby Vatten
Inger Abrahamsson, Ledamot Östhammar Vatten
Bo Persson, Ledamot Östhammar Vatten
Tomas Bendiksen, Ledamot Östhammar Vatten
Anneli Westin, Chef Kund & verksamhet
Emil Myrberg, Enhetschef Ekonomi
Gunilla Boström, Sekreterare
Alvin Rask, Prao Östhammar deltog §37-47
Martin Gustafsson, Prao Östhammar deltog §37-47

Frånvarande

Eva Julin, Ledamot Hofors Vatten
Lars-Erik Wickberg, Ledamot Ockelbo Vatten

Dokument ID 20191011-00009

Mötet öppnades

Ordförande hälsade de närvarande välkomna och förklarade sammanträdet öppnat.

§37

Val av justerare

Till justerare valdes Margareta Widén Berggren.

§38

Fastställande av föredragslista

Föredragningslistan fastställdes.

§39

Protokoll från föregående möte

Föregående protokoll justerat. Protokollet läggs till handlingarna.

Informationsärenden

§40

Uppdatering arbetsmiljöpolicy

Information lämnades om den uppdaterade arbetsmiljöpolicyn.

§41

Molntjänster – IT

Information gavs om verksamhetens beslut om att inte nyttja molntjänster för Office 365, berör främst vår mail. Beslutet grundar sig på att VA-verksamheten som är en samhällsviktig verksamhet ska ha kontroll över vilka som kan få tillgång till informationen.

§42

Verksamhetsinformation

Information gavs om:

- drifthändelser och pågående ärenden
- status och resultat från aktiviteter och projekt samt styrelseportal
- ägarsamråd

Dokument ID 20191011-00009

§43

Ekonomi

Emil Myrberg, enhetschef Ekonomi gav deltagarna en kortare information/utbildning om ekonomi inom Gästrike Vatten koncernen.

§44

Delårsrapport T2 augusti 2019 Gästrike Vatten koncernen

Information lämnades om Gästrike Vatten koncernens delårsrapport för tertial 2.

§45

Ackrediterat laboratorium

Information lämnades om förslaget till förändringar för det ackrediterade laboratoriet.

Beslutsärenden

§46

Delårsrapport T2 augusti 2019 Gästrike Vatten AB

Delges
KS/KF

Ärendenr 202575

Ärendebeskrivning

Redovisning av tertialbokslutet inklusive målanalys för perioden maj- augusti 2019.

Beslut

Gästrike Vatten AB:s styrelse beslutade

- att godkänna förslag till Verksamhetsrapport inklusive tertialbokslut
- att överlämna tertialrapporten samt prognos för helåret 2019 till ägarkommunerna Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammar

Dokument ID 20191011-00009

§47

Ackrediterat laboratorium

Ärendenr 203505

Ärendebeskrivning
Inom Gästrike Vatten koncernen finns idag laboratorium/utrustning för driftanalyser för att löpande styra och optimera reningsprocessen för såväl vatten som spillvatten i samtliga kommuner. I princip samtliga analyser som ska ske av ett ackrediterat laboratorium utförs av externt laboratorium. Undantaget är några av analyserna från Skutskär och Gårdskärs reningsverk i Älvkarleby kommun som analyseras i vårt laboratorium i Skutskär som är ackrediterad för de analyser som krävs för avloppsreningsverk i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrift NFS 2016:6 med undantag av metaller.

En utvärdering visar att det inte går att göra en kostnadsbesparing på att driva det ackrediterade laboratoriet vidare. Det går inte heller att utöka antalet analyser på grund av kapacitetsbrist, både gällande lokaler och personal. Förslaget är därför att från årsskiftet 2019/2020 enbart driva laboratoriet för driftanalyser. De analyser som kräver en ackreditering, och som idag görs i egen regi, kommer att avropas från det laboratorium som är ramavtalsleverantör och utför övriga ackrediterade analyser för Gästrike Vatten koncernen.

En mer omfattande utredning föreslås göras under 2020 för att långsiktigt utvärdera för- och nackdelar samt möjligheterna till att bygga upp ett ackrediterat laboratorium för hela Gästrike Vatten koncernens dricksvatten och spillvatten analyser.

Beslut
Gästrike Vatten AB:s styrelse beslutade
- att godkänna en avveckling av det ackrediterade laboratoriet i Skutskär från och med årsskiftet 2019/2020
- att ge i uppdrag till Vd att utreda möjligheterna och konsekvenserna av ett ackrediterat laboratorium för hela Gästrike Vatten koncernens VA-verksamhet.

Övriga frågor
Inga övriga frågor.

Mötet avslutas

Nästa styrelsemöte:
Datum: 28 november Tid: kl 09:00-11:45
Plats: Duvbackens reningsverk, Sältavägen 9 Gävle

Dokument ID 20191011-00009

Gästrike Vatten AB | Hamnleden 20, 806 41 Gävle
telefon direkt 020-37 93 00
info@gastrikevatten.se| www.gastrikevatten.se

ÖSTHAMMARS KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN
Kommunrevisionen

Styrelsen Stiftelsen Östhammarshem
Styrelsen Hargs Hamn AB
Kommunstyrelsen

För kännedom:
Kommunfullmäktiges presidium

Lekmannarevisionsgranskning

KPMG har på uppdrag av lekmannarevisorerna i Hargs Hamn AB och i Stiftelsen Östhammarshem genomfört en fördjupad granskning inom ramen för lekmannarevisionen. Granskningen har omfattat rutiner och processer kring verksamhets- och ekonomistyrning, uppföljning av intern kontroll, offentlighetsprincipen samt inköp och upphandling.

Utifrån genomförd granskning bedömer vi att såväl bolaget som stiftelsen i huvudsak sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen i huvudsak är tillräcklig. Bolaget respektive stiftelsen har till stor del fastställda rutiner och processer inom granskade områden men det finns likväl vissa utvecklingsområden vad gäller dessa.

Vi rekommenderar styrelsen i Stiftelsen Östhammarshem att:

- färdigställa uppbyggnaden av det rapportpaket som löpande ska presenteras för styrelsen,
- fortsätta arbetet med att modernisera och effektivisera löneprocessen i stiftelsen,
- genomföra en ny riskanalys för verksamheten då den senaste riskanalysen genomfördes 2008, samt
- rapportera resultatet av "Interna revisioner" till stiftelsens styrelse.

Vi rekommenderar styrelsen i Hargs Hamn AB att:

- göra en bedömning av om det finns ett behov av att dokumentera de rutiner och processer som är aktuella kring uppföljning av ekonomi och verksamhet, samt
- vidareutveckla rutinerna och processerna kring ramavtal, detta gäller bl a arbete med olika upphandlingsmallar etc.

Kommunrevisionen översänder härmed granskningsrapport och missiv till styrelsen i stiftelsen Östhammarshem och till styrelsen i Hargs Hamn AB för yttrande senast 2020-01-31. Rapport och missiv skickas även till Kommunstyrelsen och till Kommunfullmäktiges presidium för kännedom.

Enligt uppdrag

[redacted]

Mats Sjöborg
Ordförande

Lekmannarevisionsgranskning

Revisionsrapport

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB

KPMG AB

2019-10-23

Antal sidor 9

© 2019 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved.

Document classification: KPMG Confidential

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
2	Syfte och revisionsfrågor	2
2.1	Revisionskriterier	2
2.2	Metod	3
2.3	Projektorganisation	3
3	Resultat av granskningen	4
3.1	Stiftelseurkund, bolagsordning och ägardirektiv	4
3.2	Verksamhets- och ekonomistyrning	5
3.2.1	Kommentar	6
3.3	Intern kontroll	6
3.3.1	Kommentar	7
3.4	Offentlighetsprincipen	7
3.5	Inköp & upphandling	8
3.5.1	Kommentar	8

© 2019 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification KPMG Confidential

1 Sammanfattning

På uppdrag av lekmannarevisorerna i Hargs Hamn AB och i Stiftelsen Östhammarshem har vi genomfört en fördjupad granskning inom ramen för lekmannarevisionen. Granskningen har omfattat rutiner och processer kring verksamhets- och ekonomistyrning, uppföljning av intern kontroll, offentlighetsprincipen samt inköp och upphandling.

Utifrån genomförd granskning bedömer vi att såväl bolaget som stiftelsen i huvudsak sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen i huvudsak är tillräcklig. Bolaget respektive stiftelsen har till stor del fastställda rutiner och processer inom granskade områden men det finns likväl vissa utvecklingsområden vad gäller dessa.

Vi rekommenderar styrelsen i Stiftelsen Östhammarshem att:

- färdigställa uppbyggnaden av det rapportpaket som löpande ska presenteras för styrelsen,
- fortsätta arbetet med att modernisera och effektivisera löneprocessen i stiftelsen,
- genomföra en ny riskanalys för verksamheten då den senaste riskanalysen genomfördes 2008, samt
- rapportera resultatet av "Interna revisioner" till stiftelsens styrelse.

Vi rekommenderar styrelsen i Hargs Hamn AB att:

- göra en bedömning av om det finns ett behov av att dokumentera de rutiner och processer som är aktuella kring uppföljning av ekonomi och verksamhet, samt
- vidareutveckla rutinerna och processerna kring ramavtal, detta gäller bl a arbete med olika upphandlingsmallar etc.

© 2019 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Confidential

2 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen har varit att översiktligt bedöma om bolagets respektive stiftelsens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Vi har gått igenom bolagsordning, ägardirektiv, stiftelseurkund m m för att granska att dessa innehåller relevanta delar.

I övrigt har följande områden omfattats av granskningen:

Verksamhets- och ekonomistyrning – Har styrelsen en ändamålslig verksamhets- och ekonomistyrning, uppföljning och rapportering?

- Följer bolaget/stiftelsen upp verksamheten och ekonomin och upprättas prognoser under året?
- Rapporteras resultatet till styrelsen och till Kommunstyrelsen?
- Har styrelsen beslutat om åtgärder/analys vid avvikelser?

Uppföljning av intern kontroll – Finns ett systematiskt arbete med intern kontroll avseende såväl verksamheten som ekonomin?

- Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?
- Är internkontrollplanen ett resultat av genomförd risk- och väsentlighetsanalys?
- Rapporteras resultatet från arbetet med intern kontroll till styrelsen och Kommunstyrelsen?

Offentlighetsprincipen

- Vilka rutiner finns vad gäller protokoll och handlingar?
- Hur och på vilket sätt anslås protokoll från styrelsesammanträdena?

Inköp och upphandling

- Finns en inköps- och upphandlingsorganisation uppbyggd?
- Finns tillräckliga styrdokument vad gäller inköps- och upphandlingsområdet?
- Är inköps- och upphandlingsprocesserna ändamålsenliga?

2.1 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller:

- Aktiebolagslagen, främst 9 kap

© 2019 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Confidential

- Kommunallagen

2.2 Metod

Granskningen har genomförts genom:

— Intervjuer med tjänstemän på Hargs Hamn AB och Stiftelsen Östhammarshem

— Dokumentstudier, bl a avseende bolagsordning, ägardirektiv och stiftelseurkund samt riktlinjer, rutinbeskrivningar etc inom de områden som omfattats av granskningen.

Rapporten har varit föremål för faktagranskning.

2.3 Projektorganisation

Granskningen har utförts av Anders Petersson, certifierad kommunal yrkesrevisor och kundansvarig. Lekmannarevisor Anne Fridlund har deltagit vid granskningen av Hargs Hamn AB.

© 2019 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Confidential

3 Resultat av granskningen

3.1 Stiftelseurkund, bolagsordning och ägardirektiv

Stiftelsen Östhammarshem

Stiftelsen Östhammarshem bildades 1976. Stiftelsens stadgar är från 1979. På bolaget arbetar för närvarande 19 st personer, 9 st på kontoret och 10 st som bovärdar.

Av stiftelsens stadgar framgår att:

"Stiftelsen har till föremål för sin verksamhet att inom Östhammars kommun förvärva fastigheter eller tomträtt till tomter för att därå uppföra och förvalta bostadshus med tillhörande affärslägenheter och kollektiva anordningar."

Hargs Hamn AB

På bolaget arbetar för närvarande 10 st personer. Det är 8 st på hamnkontoret och dessutom finns det 2 st hamnagenter som arbetar i hamnen.

Bolagsordningen fastställdes av den ordinarie bolagsstämman den 22 maj 2019. Av bolagsordningen framgår att bolaget ska äga och förvalta fastigheter, bedriva hamnrörelse samt därmed förenlig verksamhet. Ändamålet med bolagets verksamhet är att äga, driva och utveckla Hargs Hamn AB för godshantering samt att genom hamnrörelsen skapa goda förutsättningar för näringslivet i Östhammars kommun och därmed positiva effekter för kommunens och regionens sysselsättning.

Av ägardirektiven för bolaget framgår följande:

Verksamheten inom Hargs Hamn AB ska långsiktigt ge ett ekonomiskt överskott och samtidigt bidra till ekonomisk utveckling i regionen. Hargs Hamn AB ska årligen ge ett positivt resultat efter finansiella poster med minst 10 procent av bolagets nettoomsättning. Det årliga avkastningskravet till ägarna ska vara 10 procent av redovisat resultat efter finansiella poster.

Verksamheten ska utvecklas och diversifieras för att undvika alltför stort beroende av enstaka produkter och transportlösningar. Hamnens unika logistiska fördelar, främst järnväg och stora upplagsytor ska tillvaratas. Verksamheten ska bedrivas i enlighet med högt ställda miljökrav.

Ovanstående direktiv kan uppnås genom att bland annat:

Marknadsföra Hargs Hamns unika miljöfördelar, exempelvis närhet till Mälardalen utan att belasta Stockholmsregionen, den korta skärgårdspassagen, det korta avståndet till Finland, Baltikum och Ryssland samt järnväg ända fram till kaj.

- *Utveckla transporter på järnväg.*
- *Utveckla användningen av befintliga kajer och anläggningar.*

© 2019 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Confidential

- *Vid behov iordningsställa nya hamnytor och kajer.*
- *Utverka finansiering för nödvändiga investeringar i hamnen.*
- *Bevaka möjligheterna till regionalt, statligt och EU-stöd för att utveckla infrastrukturen.*

3.2 Verksamhets- och ekonomistyrning

Stiftelsen Östhammarshem

Under 2019 har stiftelsen sett över en hel del av sina rutiner vad gäller verksamhet och ekonomi. Ett s k årshjul har tillskapats vad gäller de händelser under året som är aktuella kring ekonomi och verksamhet.

I november kommer byte av ekonomisystem att ske från Aareon Incit till Fenix Ekonomi. Det nya systemet är speciellt anpassat för fastighetsverksamhet. Aareon Incit är egentligen ett fastighetssystem. Under 2021 kommer stiftelsen även att byta fastighetssystem, till Momentum.

Större uppföljningar av verksamhet och ekonomi sker tertialvis. Då görs även prognos för helåret. Även vid halvårsskiftet 2019 skedde en uppföljning med prognos för helåret. Även månadsuppföljningar som är mindre i omfattning görs för i stort sett samtliga månader. Tidigare skedde inte periodisering månadsvis utan detta har införts under 2019. Ungefär den 5:e i varje månad stängs föregående period.

De uppföljningar som görs rapporteras till styrelsen i samband med styrelsemöten. I nuläget pågår även arbetet med att bygga upp ett rapportpaket som ska presenteras för styrelsen. Styrelsen har 7 st ordinarie ledamöter och 7 st suppleanter. Styrelsemöten hålls 6 gånger om året. Presidiet träffas en vecka före varje sammanträde.

Styrelsen fattar olika beslut om åtgärder utifrån förvaltningens förslag. I nuläget är en utredning om s k frivillig momsredovisning aktuell. Stiftelsen har vissa lokaler där detta är aktuellt och arbetet kommer att ske med hjälp av konsulter.

Två gånger om året informerar VD och styrelseordförande inför Kommunstyrelsen i Östhammars kommun kring frågor avseende stiftelsen och dess verksamhet och ekonomi, utveckling och övriga aktuella frågor.

I bolaget pågår även arbete med att modernisera och effektivisera löneprocessen. Det lönesystem som används är Kontek. Mycket manuell hantering sker i nuläget och det finns planer på att driftsätta en app för medarbetarnas tidrapportering framöver.

För aktuella rutiner och processer finns beskrivningar och checklistor upprättade. Dessa avser bl a rutinerna/processerna kring ekonomisk uppföljning, budget, prognos samt bokslut. Arbete sker för närvarande med regler och även mall för stiftelsens representation (såväl extern som intern representation). Även en etikpolicy finns upprättad.

© 2019 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Confidential

Hargs Hamn AB

Uppföljning av verksamhet och ekonomi sker månadsvis. Uppföljning sker mot föregående år och även mot budget. Vid tertialuppföljningarna per den siste april och per den siste augusti sker dessutom prognos för heläret. Bolaget har även en likviditetsbudget som följs upp. Prognos för likviditeten bygger på resultatprognosen.

Ett s k årshjul har tillskapats vad gäller de händelser under året som rör såväl ekonomi som verksamhet. Bolaget har fastställt ett antal mål samt därtill kopplade indikatorer som finns i en speciell matris. Uppföljning av dessa sker löpande under året.

Styrelsen har 4 ordinarie sammanträden varje år och dessutom extramöten vid behov (för år 2019 uppgår antalet extramöten till 4 st). Styrelsen består av 5 ordinarie ledamöter (3 valda av Kommunfullmäktige i Östhammars kommun, 1 utsedd av Hargs bruk samt en extern ledamot) samt 4 suppleanter (3 valda av Kommunfullmäktige i Östhammars kommun och en extern suppleant).

Bolaget har en finanspolicy som antogs under våren 2019.

VD har en löpande dialog med styrelseordförande kring bl a verksamhet, ekonomi och andra aktuella frågor. Vid behov fattar styrelsen beslut om åtgärder om något avviker från vad som är planerat. Vid såväl ledningsgruppsmöten som personalmöten inom bolaget sker löpande genomgångar av olika typer av avvikelser.

En gång om året informerar VD och styrelseordförande inför Kommunstyrelsen i Östhammars kommun kring frågor avseende bolaget, dess verksamhet och ekonomi, utveckling samt övriga aktuella frågor.

3.2.1 Kommentar

Beskrivning finns enligt ovan. Vi bedömer att Stiftelsen Östhammarshem ska färdigställa uppbyggnaden av det rapportpaket som löpande ska presenteras för styrelsen samt även fortsätta arbetet med att modernisera och effektivisera löneprocessen i stiftelsen. Vi bedömer att Hargs Hamn AB ska göra en bedömning av om det finns ett behov av att dokumentera de rutiner och processer som är aktuella kring uppföljning av ekonomi och verksamhet.

3.3 Intern kontroll

Stiftelsen Östhammarshem

Stiftelsen har ett ledningssystem benämnt Portalen. Detta fungerar som ett intranät. Varje år sker en extern revision som syftar till att säkerställa att ledningssystemet möter de standards som finns vad gäller kvalitet och miljö. Rapportering av resultatet sker till bolagets styrelse och även till Kommunstyrelsen i Östhammars kommun.

Stiftelsens ledningsgrupp har även fastställt ett dokument benämnt "Interna revisioner" där det framgår vilka rutiner och processer som ska kontrolleras/gås igenom.

© 2019 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Confidential

Någon rapportering avseende den "interna revisionen" sker inte till styrelsen i nuläget. I samband med intervjutillfället framgår dessutom att den senaste större riskanalysen för stiftelsen gjordes 2008.

Hargs Hamn AB

Bolaget har ett ledningssystem och det finns mycket instruktioner etc inom ramen för ledningssystemet.

Riskanalys för bolagets verksamhet finns med i Affärsplan 2019-2022.

Varje år sker en extern revision som syftar till att säkerställa att ledningssystemet möter de standards som finns vad gäller kvalitet och miljö. Rapportering av resultatet sker till bolagets styrelse och även till Kommunstyrelsen i Östhammars kommun. Ledningssystemet innehåller målmatriser (fördelningar finns utifrån de olika standarderna) och det finns dessutom en mängd olika indikatorer.

Även en intern revision sker i form av att handläggning, rutiner och processer sker på avsett sätt inom bolaget. Resultatet av den interna revisionen presenteras för bolagets styrelse.

3.3.1 Kommentar

Beskrivning finns enligt ovan. Vi bedömer att stiftelsen Östhammarshem ska genomföra en ny riskanalys för verksamheten då den senaste riskanalysen genomfördes 2008. Stiftelsen ska även rapportera resultatet av "Interna revisioner" till stiftelsens styrelse.

3.4 Offentlighetsprincipen

Stiftelsen Östhammarshem

Vad gäller kallelse, dagordningar och handlingar till styrelsemöten skickas dessa ut ca en vecka före sammanträdet. Protokoll justeras några dagar efter sammanträdet. Protokollen anslås inte, men dessa är offentliga handlingar och lämnas ut vid begäran. Sekretesspunkter kan förekomma i protokollen, men detta är relativt ovanligt.

Hargs Hamn AB

Vad gäller kallelse, dagordningar och handlingar till styrelsemöten skickas dessa ut ca en vecka före sammanträdet. Protokoll justeras några dagar efter sammanträdet. Protokollen anslås inte, men dessa är offentliga handlingar och lämnas ut vid begäran.

© 2019 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Confidential

3.5 Inköp & upphandling

Stiftelsen Östhammarshem

Vad gäller området inköp och upphandling har stiftelsen en upphandlad generalkonsult för upphandlingar, Bylero – Byggledare i Roslagen AB. Bylero hjälper stiftelsen med såväl ramavtalsupphandlingar som projektspecifika upphandlingar. Stiftelsen använder sig även av HBV – Allmännyttans inköpsfunktion vad gäller bl a tjänster, material m m.

Stiftelsen försöker i mångt och mycket att "ta rygg" på kommunen vad gäller inköp och upphandling, d v s samverkan sker i den omfattning som bedöms lämplig.

Inom stiftelsen finns riktlinjer för direktupphandlingar. Riktlinjerna innehåller anvisningar för hur direktupphandling ska genomföras och reviderades senast i september 2019.

Stiftelsen har även tagit fram en blankett som ska användas för dokumentation av direktupphandlingar. Till blanketten finns även anvisningar för ifyllande.

Stiftelsen har även tagit fram en rutinbeskrivning för vad som allmänt ska gälla vid inköp. Av rutinbeskrivningen framgår rutinerna som ska gälla vid beställning av material och tjänster samt hur fakturor ska godkännas. Det finns även en rutinbeskrivning upprättad kring de rutiner som gäller avtal och tecknandet av dessa.

Hargs Hamn AB

Inom bolaget finns dels en upphandlingspolicy och dels en dokumentation avseende de inköps-/beställningsrutiner som ska tillämpas. I samband med intervjutillfället framgår att det finns en förbättringspotential vad gäller hur bolaget arbetar med ramavtal. För närvarande genomförs många direktupphandlingar. Sedan hösten 2018 använder bolaget även de ramavtal som finns inom SKL Kommentus. Det sker även mer och mer samarbete med kommunens inköps-/upphandlingsorganisation. Det framgår även i samband med intervjutillfället att bolaget under hösten och vintern kommer att arbeta vidare med bl a olika upphandlingsmallar etc.

Vad gäller driftstjänsterna i hamnen köps dessa in genom ramavtal. Upphandlad leverantör är Påhlgård & Söner Kran AB. Bolaget tar även hjälp från Lindahl Advokatbyrå vad gäller olika byggprojekt/projektspecifika upphandlingar. Lindahl Advokatbyrå är upphandlad.

3.5.1 Kommentar

Beskrivning finns enligt ovan. Vi bedömer att Hargs Hamn AB ska vidareutveckla rutinerna och processerna kring ramavtal. Detta gäller bl a arbete med olika upphandlingsmallar etc.

© 2019 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Confidential

2019-10-23

KPMG AB

Anders Petersson
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument.
Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

© 2019 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Confidential

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

2019-11-11 851-7775-2019

Sofia Maherzi
Handläggare, Integration
010-2233350
sofia.maherzi@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen Uppsala län
Länets kommuner, e-post:
kommunen@enkoping.se
information@heby.se
kommun@habo.se
knivsta@knivsta.se
medborgarservice@tierp.se
uppsala.kommun@uppsala.se
kommun@alvkarleby.se
kommunen@osthammar.se

Migrationsverket, e-post:
migrationsverket@migrationsverket.se
bosattningsenheten@migrationsverket.se

Beslut om fördelning av anvisningar år 2020 till kommuner i Uppsala län

Länsstyrelsen i Uppsala län beslutar att fördelning av mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning genom anvisning till kommuner i Uppsala län (kommuntal) för kalenderåret 2020 ska ske enligt **Bilaga 1** till detta beslut.

Beskrivning av ärendet

Regeringen har beslutat att 7 100 nyanlända ska omfattas av anvisning till landets kommuner år 2020. I förordning (2016:40) om fördelning av anvisningar till kommuner framgår det vidare att 312 nyanlända ska anvisas till Uppsala län år 2020.

Länsstyrelsen ska, enligt 5 § förordningen (2016:39) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (bosättningsförordningen), besluta om kommuntal.

En kommun är skyldig, enligt 5 § lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (bosättningslagen), att efter anvisning ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen. Lagen gäller för nyanlända under vissa förutsättningar.

Motivering till beslutet

Tillämpliga bestämmelser framgår av beskrivning av ärendet. Vid fördelningen av anvisningar mellan kommuner ska, enligt 7 § andra stycket i bosättningslagen, hänsyn tas till kommunens arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek, sammantagna

mottagande av nyanlända och ensamkommande barn samt omfattningen av asylsökande som vistas i kommunen. När kommuntalen beslutas får, enligt 6 § bosättningsförordningen, kommunernas förutsättningar att tillhandahålla bostäder beaktas utöver dessa kriterier.

Överklagan

Enligt 9 § i bosättningslagen kan detta beslut inte överklagas.

Information

Om länstalen revideras under innevarande kalenderår får, enligt 7 § bosättningsförordningen, även kommuntalen revideras. Enligt samma paragraf får kommuntalen också revideras under innevarande kalenderår efter överenskommelse mellan kommuner inom länet eller närliggande kommuner, under förutsättning att kommuntalen sammantaget inte blir lägre än länstalet.

Länstalet omfattar enbart nyanlända personer som anvisas enligt bosättningslagen. Därutöver kommer även nyanlända personer med uppehållstillstånd som på egen hand ordnat bostad i kommunen samt direktinresta anhöriga till nyanlända personer att bosätta sig i kommunerna på egen hand, genom så kallad självbosättning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Göran Enander med integrationshandläggare Sofia Maherzi som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Tony Engström, avdelningschef Christel Benfalk och länsråd Johan von Knorring deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilaga

Bilaga 1. Kommuntal år 2020 för kommuner i Uppsala län

Bilaga 2. Prognos totalt antal mottagna år 2020 i Uppsala län

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga 1

Kommuntal år 2020 för kommuner i Uppsala län

Kommun	Kommuntal
Enköping	34
Heby	14
Håbo	39
Knivsta	26
Tierp	14
Uppsala	146
Älvkarleby	0
Östhammar	39

Länstal Uppsala län

312

Bilaga 2

Prognos totalt antal mottagna år 2020 i Uppsala län

Prognosen utgår från Migrationsverkets beräkningar. Andelen som förväntas bosätta sig på egen hand utan anvisning från Migrationsverket finns i kolumnen självbosatta. Den skattade självbosättningen beräknas utifrån tidigare självbosättningsmönster i kommunerna.

Kommun	Kommuntal anvisade	Självbosatta	Totalt
Enköping	34	53	87
Heby	14	17	31
Håbo	39	10	49
Knivsta	26	10	36
Tierp	14	32	46
Uppsala	146	328	474
Älvkarleby	0	33	33
Östhammar	39	12	51

Länstal Uppsala län

	312	495	807